

ЗАДАНИЕ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

ЗАДАНИЕ за ИЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА ПОМОРИЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛ: „АТЕК-ВД“ ЕООД

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

РЪКОВОДИТЕЛ НА ПРОЕКТАНТСКИЯ ЕКИП

проф. д-р арх. ВАЛЕРИ ИВАНОВ

ЕКСПЕРТИ „УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ“

доц. арх. ЙОРДАН ТЪРСАНКОВ
гл. ас. урб. ВИРГИНИЯ СИМЕОНОВА
ас. арх. ПЛАМЕНА СТОЯНОВА
урб. НИКОЛАЙ ЕНЧЕВ
доц. ик. ИЛИЯ КОПРАЛЕВ

ЕКСПЕРТИ „ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ И
ПРОГНОЗИ“

ЕКСПЕРТ „ЕКОЛОГИЯ“

доц. д-р КРАСИМИРА СТАНЕВА

Ръководител на проектантския екип:

дата..... проф. д-р арх. ВАЛЕРИ ИВАНОВ

Министерство на регионалното
развитие и благоустройството

Към Заповед

№ РД-02-15-88/19.11.2018г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	10
1.1. Основание за възлагане	10
1.2. Възлагащ орган	10
1.3. Изпълнител на задачата	10
1.4. Цел на разработката	11
1.5. Задачи на разработката	11
1.6. Обем и съдържание на разработката	12
1.7. Нормативна и информационна обезпеченост на разработката	12
1.8. Териториален обхват на ОУПО	13
1.9. Прогнозен срок на действие на ОУПО	13
2. АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ	14
2.1. Обща характеристика на община Поморие	14
2.1.1. Местоположение	14
2.1.2. Основни параметри на общинската територия	15
2.1.3. Позициониране на община Поморие в регионален контекст	15
2.2. Природо-географски условия	24
2.2.1. Релеф	24
2.2.2. Геоложки строеж и полезни изкопаеми	25
2.2.3. Води	26
2.2.4. Климат	30
2.2.5. Почви	31
2.2.6. Изводи	32
2.2.7. Изисквания към ОУПО	32
2.3. Териториална структура, собственост и земеползване	32
2.3.1. Баланс на територията и начин на трайно ползване	32
2.3.2. Тенденции за промяна в земеползването	34
2.3.3. Собственост	35
2.3.4. Изводи	36
2.3.5. Изисквания към ОУПО	36
2.4. Селищна мрежа	37
2.4.1. Историческо развитие	37
2.4.2. Категоризация на населените места	40
2.4.3. Характеристика на населените места	41
2.4.4. Пространствено-йерархична структура на селищната мрежа	43
2.4.5. Селищни образувания и земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ	49
2.4.6. Изводи	50
2.4.7. Изисквания към ОУПО	51
2.5. Демография	52
2.5.1. Численост и динамика на населението	53
2.5.2. Естествено и механично движение на населението	55
2.5.3. Полова структура	57
2.5.4. Възрастова структура	57
2.5.5. Етническа структура	59
2.5.6. Образователна структура	59
2.5.7. Икономическа характеристика на населението	60
2.5.8. Изводи	62
2.5.9. Изисквания към ОУПО	62
2.6. Икономика	63
2.6.1. Обща характеристика на общинската икономика	63
2.6.2. Секторна структура на икономиката	69
2.6.3. Профил на основните сектори и икономически дейности	71
2.6.3.1. Първичен сектор	71
2.6.3.2. Вторичен сектор	72
2.6.3.3. Третичен сектор	73
2.6.4. Изводи	74

2.6.5.	Изисквания към ОУПО	74
2.7.	Обитаване	75
2.7.1.	Количествени параметри на жилищния фонд	76
2.7.2.	Качествени параметри на жилищния фонд	79
2.7.3.	Изводи	80
2.7.4.	Изисквания към ОУПО	80
2.8.	Социална инфраструктура	81
2.8.1.	Образование	81
2.8.2.	Здравеопазване	85
2.8.3.	Социално подпомагане	86
2.8.4.	Култура	89
2.8.5.	Спорт	90
2.8.6.	Изводи	91
2.8.7.	Изисквания към ОУПО	92
2.9.	Труд	93
2.9.1.	Видове територии за труд	93
2.9.2.	Изводи	95
2.9.3.	Изисквания към ОУПО	96
2.10.	Зелена система	96
2.10.1.	Озеленени площи за широко обществено ползване	97
2.10.2.	Озеленени площи за ограничено обществено ползване	103
2.10.3.	Озеленени площи с друго специфично предназначение	106
2.10.4.	Изводи	106
2.10.5.	Изисквания към ОУПО	107
2.11.	Туризм	108
2.11.1.	Туристически ресурси	108
2.11.2.	Туристическа инфраструктура	114
2.11.3.	Общинска политика в сферата на туризма	117
2.11.4.	Изводи	119
2.11.5.	Изисквания към ОУПО	119
2.12.	Транспортна инфраструктура	120
2.12.1.	Пътен транспорт	120
2.12.2.	Интензивност на движението и състава на транспортните потоци	125
2.12.3.	Обобщение на съществуващата пътна мрежа	132
2.12.4.	Улична градска мрежа на град Поморие	133
2.12.5.	Воден транспорт	134
2.12.6.	Въздушен транспорт	135
2.12.7.	Железопътен транспорт	135
2.12.8.	Масов обществен пътнически транспорт	136
2.12.9.	Междуселищен транспорт	136
2.12.10.	Вело транспорт	136
2.12.11.	Пешеходни артерии	137
2.12.12.	Изводи	137
2.12.13.	Изисквания към ОУПО	137
2.13.	Инженерни мрежи и съоръжения	138
2.13.1.	Водоснабдяване и канализация	138
2.13.2.	Канализационни мрежи и пречиствателни станции	140
2.13.3.	Хидромелиорации	140
2.13.4.	Енергоснабдяване	141
2.13.5.	Телекомуникации	143
2.13.6.	Изводи	143
2.13.7.	Изисквания към ОУПО	144
2.14.	Околна среда	144
2.14.1.	Състояние на атмосферния въздух	144
2.14.2.	Състояние на водите	147
2.14.3.	Състояние на почвите	157

2.14.4.	Управление на отпадъците.....	159
2.14.5.	Акустично натоварване.....	167
2.14.6.	Радиационна обстановка.....	169
2.14.7.	Биологично разнообразие.....	170
2.14.8.	Национална екологична мрежа.....	174
2.14.9.	Нарушени територии за възстановяване.....	180
2.14.10.	Рискове от природни бедствия и аварии.....	180
2.14.11.	Изводи.....	182
2.14.12.	Изисквания към ОУПО.....	184
2.15.	Културно наследство.....	189
2.15.1.	Материално културно наследство.....	189
2.15.1.1.	Недвижими културни ценности.....	189
2.15.1.2.	Движими културни ценности.....	190
2.15.2.	Нематериално културно наследство Културни институти.....	191
2.15.3.	Изводи.....	191
2.15.4.	Изисквания към ОУПО.....	192
3.	МЕТОДИКА ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО.....	194
3.1.	Цел и задачи на ОУПО.....	194
3.2.	Етапи на изработване на ОУПО.....	195
3.3.	Обем и съдържание на ОУПО.....	195
3.3.1.	Изисквания към проектната документация на предварителния ОУПО.....	195
3.3.2.	Изисквания към проектната документация на окончателния ОУПО.....	198
3.4.	Срокове за изработване на ОУПО.....	199
3.5.	Авторски колектив.....	199
3.6.	Процедиране на ОУПО.....	200
3.7.	Изменение на ОУПО.....	201
3.8.	Прилагане на ОУПО.....	201
3.8.1.1.	Правила и нормативи за прилагане на ОУПО.....	201
3.8.1.2.	Механизъм за прилагане на ОУПО.....	202
4.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	205
5.	ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК.....	206
6.	ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	208
7.	ПРИЛОЖЕНИЯ.....	210

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.Общи климатични данни за метеорологична станция Поморие	30
Таблица 2. Баланс на територията на община Поморие.....	32
Таблица 3. Брой на имоти с променено предназначение на територията на община Поморие (по населени места)	34
Таблица 4. Площоразпределение на територията в община Поморие по вид собственост.....	35
Таблица 5. Селищни образувания и земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ	49
Таблица 6. Промени в броя на населението на населените места в община Поморие в периода 2010-2016 г.	53
Таблица 7. Брой на населението към 2010 и 2016 г. по населени места в община Поморие ..	54
Таблица 8. Динамика в показателите за естествено движение на населението в община Поморие (абсолютен брой) за периода 2010-2016 г.	55
Таблица 9. Промени в механичното движение на населението на община Поморие за периода 2010-2016 г.	56
Таблица 10. Изменения във възрастовата структура на населението на община Поморие за „реперни“ години в периода 20-2013 г.....	57
Таблица 11. Брой на лицата в специфичните възрастови структури на населението на община Поморие – 2016 г.	58
Таблица 12. Образователна структура на населението в населените места от община Поморие – 2011 г.	59
Таблица 13. Динамика в развитието на безработицата в община Поморие за периода 2010-2016 г.	62
Таблица 14. Промени в броя и типа на предприятията от нефинансовия сектор в община Поморие за периода 2010 – 2015 г.....	63
Таблица 15. Резултати от дейността на типовете предприятия в община Поморие – 2015 г..	64
Таблица 16. Промени в броя на заетите лица в икономиката на община Поморие за периода 2013-2015 г.	65
Таблица 17. Размер на произведената продукция от предприятията в община Поморие за периода 2010 – 2015 г.....	66
Таблица 18. Промени в местата за настаняване и техния капацитет в община Поморие за 2010, 2013 и 2015 г.	73
Таблица 19. Брой на жилищата и размер на жилищната площ в община Поморие – по населени места към 2011 г.....	77
Таблица 20. Динамика в броя и капацитета на детските заведения в община Поморие за периода 2011-2016 г.	82
Таблица 21. Промени в броя на училищата, учениците и паралелките в общото образование в община Поморие за периода 2011-2016 г.	83
Таблица 22. Териториално разположение на общообразователните училища в община Поморие през учебната 2016/2017 г.	84
Таблица 23. Състояние и промени в здравната мрежа на община Поморие към 2010 и 2015 г. по видове лечебни заведения	86
Таблица 24. Съществуващи озеленени площи в град Поморие към 2013г.	97
Таблица 25. Регистър на терените, отредени за озеленяване в град Поморие.	98
Таблица 26. Регистър на терените, отредени за озеленяване в селата в община Поморие....	101

Таблица 27. Туристическа инфраструктура в община Поморие	114
Таблица 28. Обобщена информация за Републиканската пътна мрежа в обхвата на Община Поморие.....	121
Таблица 29 Обобщена описание на Общинската инфраструктура	125
Таблица 30 Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Януари- Април - 2016г.	125
Таблица 31. Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Май- Август - 2016г.	126
Таблица 32. Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Септември- Декември - 2016г.	127
Таблица 33. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Януари- Април -2016 г.	128
Таблица 34. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Май- Август -2016 г.	129
Таблица 35. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Септември- Декември -2016 г.	130
Таблица 36. Дължини на входящите и вътрешните водопроводни мрежи в населените места и техния капацитет.	139
Таблица 37. Водоеми, използвани за хидромелиоративни мероприятия на територията на община Поморие.....	140
Таблица 38. Емитирани количества на замърсители във въздуха	146
Таблица 39. Годишно натоварване на атмосферния въздух със замърсители.	147
Таблица 40. Максималната и минималната стойност на анализирани основни показатели	149
Таблица 41. Списък на язовирите, на територията на общ. Поморие.....	150
Таблица 42. Състояние на значимите язовири	151
Таблица 43. Регистър на разрешителните за водоползване от повърхностни водни тела в Община Поморие.....	154
Таблица 44. Регистър на разрешителните за водоползване от подземни водни тела в Об Поморие.....	155
Таблица 45. Средногодишен морфологичен състав на смесените БО	160
Таблица 46. Средни резултати за фракционния състав при различните сезони на изследване	160
Таблица 47. Обемно тегло на отпадъка.....	161
Таблица 48. Генерирани отпадъци от ПСОВ “Поморие”	166
Таблица 49. Граничните стойности на нивото на шум.....	167
Таблица 50. Растения и животни в защитените зони.....	171
Таблица 51. Находища на полезни изкопаеми на територията на Община Поморие	180

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Райони на планиране от ниво 2 в Р България.	14
Фигура 2. Съставни общини на област Бургас.	15
Фигура 3. Урбанистичен модел "умерен полицентризм", 2020 г. според НКПР 2013-2025 г.	16
Фигура 4. Пространствен модел на транспортната достъпност според НКПР 2013-2025 г.	16
Фигура 5. Пътна и ЖП инфраструктура според НКПР 2013-2025 г.	17
Фигура 6. Пространствен модел на транспортната система според НКПР 2013-2025 г.	18
Фигура 7. Национална екологична мрежа - значимост и трансгранични връзки според НКПР 2013-2025 г.	19
Фигура 8. Оценка на културното напластяване в границите на населените места според НКПР 2013-2025 г.	20
Фигура 9. Оценка на културното напластяване в Р България според НКПР 2013-2025 г.	21
Фигура 10. Центрове - нива на туристическо развитие според НКПР 2013-2025 г.	22
Фигура 11. Центрове - нива на медицинско обслужване според НКПР 2013-2025 г.	23
Фигура 12. Градове за подкрепа на интегрирано градско развитие по ОПРР според НКПР 2013-2025 г.	23
Фигура 13. Територии със специфични характеристики - Черноморски общини според НКПР 2013-2025 г.	24
Фигура 14. Реки и техните притоци на територията на Община Поморие	26
Фигура 15. Агросекологични райони.	31
Фигура 16. Промени в броя на населението на община Поморие за периода 2010 -2016 г.	54
Фигура 17. Динамика в коефициентите за естествено движение на населението на община Поморие за периода 2010 -2016 г.	56
Фигура 18. Промени в стойностите на коефициентите за механичен прираст на населението на община Поморие за периода 2010-2016 г.	57
Фигура 19. Възрастова структура на населението на община Поморие, в т.ч. и на градското население за определени „реперни“ години в периода 2010 -2016 г.	58
Фигура 20. Образователна структура на населението на община Поморие – 2011 г.	60
Фигура 21. Секторна структура на наетите лица в община Поморие – 2015 г.	61
Фигура 22. Промени в броя на предприятията от нефинансовия сектор, в т.ч. на микро предприятията в община Поморие за периода 2010-2015 г.	64
Фигура 23. Темп на нарастване на произведената продукция от местната икономика на община Поморие спрямо предшестващата година (в %)	68
Фигура 24. Динамика в размера на ДМА в община Поморие за периода 2010 -2015 г.	68
Фигура 25. Секторна структура (в %) на нефинансовите предприятия в община Поморие – 2015 г.	69
Фигура 26. Секторна структура на произведената продукция (%) от предприятията в община Поморие – 2015 г.	70
Фигура 27. Брой на заетите лица в икономиката на община Поморие за периода 2013-2015 г. (по икономически сектори)	70
Фигура 28. Структура на жилищата в община Поморие според броя на стаите в тях – 2015 г.	79

Фигура 29. Структура на жилищните сгради в община Поморие по отношение на материала от който са изградени – 2015 г.	79
Фигура 30. Промени в броя на обхванатите деца в детските заведения на община Поморие за периода 2011 -2016 г.	82
Фигура 31. Обход на град Поморие.....	123
Фигура 32. Обход на град Ахелой	124
Фигура 33. Улична градска мрежа на град Поморие	134
Фигура 34. Мониторинг на повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване.....	156
Фигура 35. Почвени типове в района на Община Поморие (по Койнов, В.и колектив, 1965.)	158
Фигура 36. Карта на общинските депа, които не отговарят на нормативните изисквания ...	164
Фигура 37. Механизъм за прилагане на ОУПО.....	204

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Основание за възлагане

Нормативното основание за възлагане на Планово задание и Опорен план за изработване на Общ устройствен план на община Поморие (ОУПО) се съдържа в чл.124, ал.(1), чл.125, ал.(1), (2), (3), §123, ал.(1) от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и в чл.17, ал.(1) от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

В така посочените нормативни документи е формулирана категоричната постановка, че ОУПО се разработва въз основа на Планово задание, както и на допълнителна информация, свързана с устройството на съответната територия, осигурена от централните и териториални администрации и експлоатационни дружества.

Плановото задание обосновава необходимостта от изработването на плана и съдържа изисквания относно териториалния му обхват, сроковете и етапите за изработване. Заданието се придружава от необходимата изходна информация за съществуващото положение и за действащите за съответната територия концепции и схеми за пространствено развитие и устройствени планове.

Опорният план (неразделна част от Заданието) се изработва в мащаба на устройствения план и съдържа основни кадастрални и специализирани данни за територията.

Плановото задание и Опорният план са основа за изработването на ОУПО - Общ устройствен план на община Поморие.

Необходимостта от изготвяне на актуален Общ устройствен план на община Поморие е продиктувана от няколко обстоятелства:

- С влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията – ЗИДЗУТ (обн. ДВ, бр.82, 26.10.2012г.) се поставят нови съществени изисквания към устройството на отделните видове територии и значително се ограничават инвестиционните намерения на физически и юридически лица при липса на действащ общ устройствен план на общината.
- Наличието на актуален Общ устройствен план на община Поморие
- е условие и предпоставка за кандидатстване и получаване на финансиране по линия на оперативните програми на европейските структурни фондове.
- Общият устройствен план на общината ще създаде благоприятни условия за инвестиционно проектиране и строителство в община Поморие.
- Общият устройствен план на общината ще допринесе за по-ефективното планиране на общинската територия, при прилагането на интегриран подход за постигане на устойчиво развитие в перспектива.

1.2. Възлагащ орган

На основание на **Решение на Общински съвет Поморие, Кметът на община Поморие възлага** съставянето на Планово задание и Опорен план за изработването на Общ устройствен план на община Поморие.

1.3. Изпълнител на задачата

Плановото задание и Опорният план за изработване на Общ устройствен план на община Поморие са изготвени от фирма „АТЕК-ВД” ЕООД, въз основа на Договор №Д-446/29.08.2017 г. с община Поморие.

1.4. Цел на разработката

Целта на настоящата разработка (Планово задание и Опорен план) е да създаде текстова и графична основа за изработването на **Общ устройствен план на община Поморие (ОУПО)**, като се формулират и обосноват основите изисквания към него.

1.5. Задачи на разработката

С оглед постигане на тази цел е синтезиран следният набор от задачи:

- **обобщаване и систематизиране на направените до настоящия момент проучвания и разработки** за дадената територия, в това число и осигуреността на общината с действащи устройствени планове и схеми от по-високо и/или по-ниско ниво, които имат отношение към бъдещия ОУПО;
- **формулиране на проблемните пунктове, които трябва да бъдат решени с бъдещия ОУПО**, определяне на териториалния обхват на плана и фиксиране на прогнозните хоризонти, за които се разработва ОУПО;
- **дефиниране на основните методически насоки** за разработването на ОУПО (предварителен и окончателен проект), както и етапите, времетраенето и процедирането по утвърждаването и влизането му в сила (включително и на програмата за неговата реализация);
- **формулиране на изискванията към екипа**, който ще разработи бъдещия ОУПО и към проектно-проучвателните работи, които следва да се извършат в отделните фази и етапи на изготвяне на предварителния и окончателния проект за ОУПО;
- **дефиниране на общи и специализирани изисквания към устройствената концепция за ОУПО**, както в чисто съдържателно, така и в техническо отношение – начин на оформяне и представяне на финалните документи – обяснителна записка и графични материали;
- **определяне на общите параметри на ОУПО**, както и изискванията, които следва да бъдат отчитани в процеса на проучванията през различните етапи и фази на работата по плана;
- **осигуряване на основната най-обща информация** за аналитичните проучвания (включени в съдържанието на Плановото задание), характеризиращи състоянието и тенденциите в демографското, икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на общината, пространствените аспекти на това развитие и състоянието на околната среда;
- **идентифициране и структуриране на комплекса от фактори**, които оказват влияние (стимулиращо или задържащо) върху развитието на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на общината;
- **разкриване и оценяване на евентуалните ограничители и стимулатори** за пространственото развитие на селищата в общината;
- **очертаване (на предварителен етап) на изискванията за състоянието на плановата структура на общината** и насоките за пространственото ѝ развитие, които следва да бъдат заложили в бъдещия ОУПО;
- **определяне на специфични изисквания към устройствената концепция на бъдещия ОУПО по отделни функционални и тематични направления:**
 - селищна мрежа;
 - зони за обитаване;
 - зони за труд;
 - зони за отдих и рекреация;
 - социална инфраструктура;
 - комуникационно-транспортна инфраструктура;
 - природни забележителности;
 - културно наследство;

- туристическа инфраструктура;
- крайбрежна зона;
- околна среда;
- други специфични изисквания.

1.6. Обем и съдържание на разработката

Настоящата разработка се състои от две части:

- **Текстова част**, представена в албум (формат А4), която съдържа анализ на съществуващото положение, синтез на изводи и изисквания към ОУПО.
- **Графична част**, разработена в обхват територията на община Поморие, която включва:
 - **Опорен план (М 1:25 000);**
 - **Схема по вид територия (М 1:25 000);**
 - **Схема по вид собственост (М 1:25 000).**

1.7. Нормативна и информационна обезпеченост на разработката

Плановото задание и Опорният план са съобразени с изискванията на действащата нормативна уредба в страната:

- Закон за устройство на територията (ЗУТ);
- Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове;
- Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- Закон за устройство на Черноморското крайбрежие;
- Закон за регионалното развитие;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за защитените територии;
- Закон за културното наследство;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Закон за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд;
- Закон за опазване на земеделските земи;
- Закон за туризма;
- Закон за административно-териториалното устройство на Р България;
- Закон за пътищата;
- други нормативни (законови и подзаконови) документи.

При изработването на **Плановото задание** за ОУП на община Поморие са използвани и **други документи с устройствен и стратегическо-програмен характер**, като:

- Национална концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 г.;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012 -2022 г. ;
- Регионален план за развитие на югоизточен район от ниво 2 2014 – 2020 г.;
- Стратегия за развитие на Черноморския регион;
- Областна стратегия за развитие на област Бургас – 2014 – 2020 г.;
- Общински план за развитие на община Поморие – 2014 – 2020 г.;
- Програма за развитие на туризма в община Поморие – 2016 – 2020 г.;
- други документи, имащи отношение към развитието на община Поморие.

Опорният план на община Поморие (М 1:25 000), както и съпътстващите го пояснителни схеми – Схема по вид собственост на община Поморие (М 1:25 000) и Схема по вид територия на община Поморие (М 1:25 000) са изработени въз основа на информация от КВС (карти на възстановената собственост), предоставени от Министерството на земеделието и храните чрез община Поморие. КВС са предоставени в цифров вид (*.zem формат) с база данни за собствеността и вида на земите и горите на землищата на населените места в общината.

За Опорния план в М 1:25 000 са използвани и растерните изображения от ЕТК (едромащабните топографски карти) в М 1:25 000.

Схемата по вид собственост на община Поморие (М 1:25 000) и Схемата по вид територия на община Поморие (М 1:25 000) са пояснителни схеми, изработени с цел допълнително онагледяване на направените в аналитичната част на Заданието проучвания. Допълнителната информация, която се съдържа в тези схеми, няма как да намери адекватно графично изражение върху основния Опорен план, което прави необходимо изобразяването им на отделни чертежи като самостоятелен елемент на графичната част.

Всички чертежи са представени съобразно изискванията на Наредба №8 за графично оформление на ОУПО.

Съгласно чл.125, ал.(6) и (7) от ЗУТ, настоящото Задание се съгласува с:

- Министерството на културата, при условията и по реда на Закона за културното наследство;
- Регионалната инспекция по околната среда и водите за определяне на приложимите процедури по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и чл.31 от Закона за биологичното разнообразие.

1.8. Териториален обхват на ОУПО

Плановото задание и Опорният план се изготвят в същия териториален обхват, в който ще бъде изработен и Общият устройствен план на общината (ОУПО).

Съгласно изискванията на Възложителя, ОУПО следва да бъде разработен за територията на цялата община Поморие с обхват всички землища в границите на общината.

1.9. Прогнозен срок на действие на ОУПО

В съответствие с философията на устройственото планиране и действащата нормативна уредба по устройство на територията у нас, **Общият устройствен план е документ с дългосрочно действие.**

Нормативните изисквания, съдържащи се в ЗУТ и в чл.17, ал.(3) от Наредба №8, регламентират срока на действие на Общите устройствени планове на общини да бъде 15-25 години.

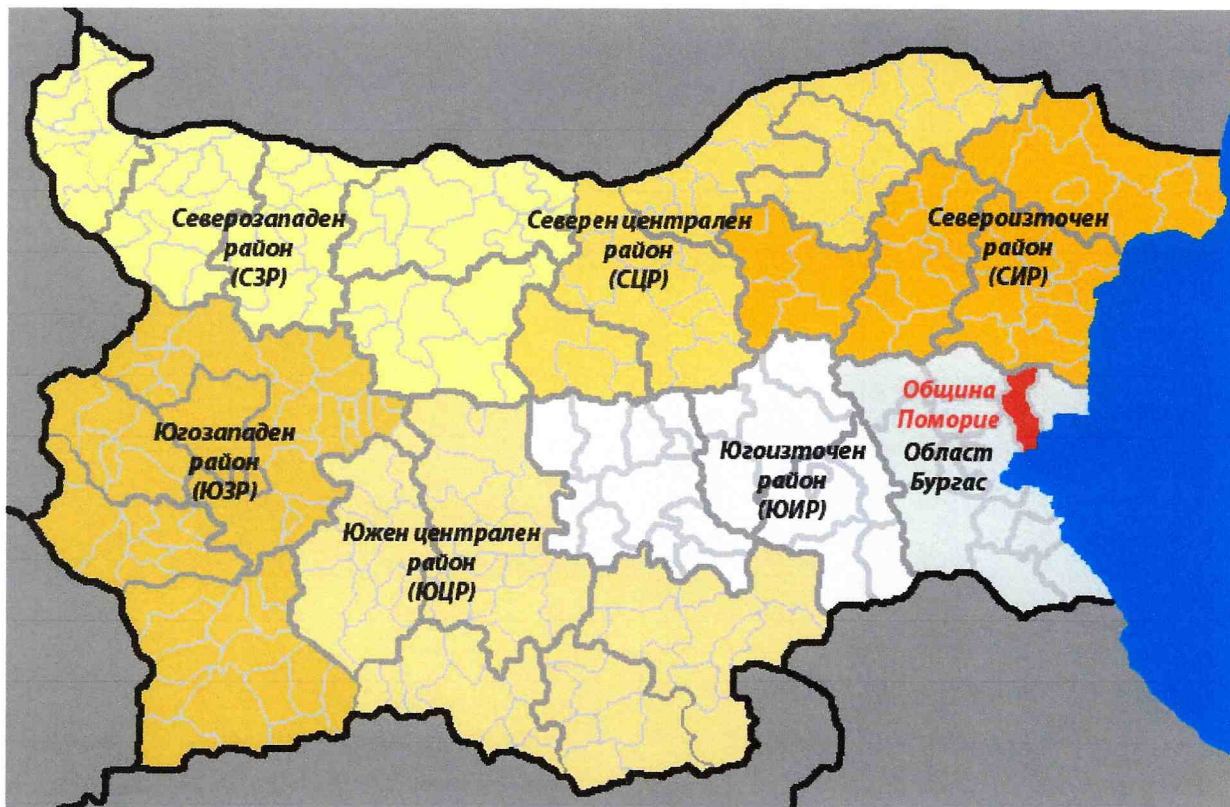
На основата на така посочените нормативни изисквания **Плановото задание за изработване на ОУП на община Поморие указва прогнозният му период да бъде 20 години.**

2. АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ПОМОРИЕ

2.1. Обща характеристика на община Поморие

2.1.1. Местоположение

Община Поморие е една от съставните общини на област Бургас, която е част от Югоизточен район на планиране (ЮИР) в страната (Фигура 1).

Фигура 1. Райони на планиране от ниво 2 в Р България.

Област Бургас е включена в европейския супра-регион на страните от Черноморския басейн. През разглежданата територия преминават: Източният Транс-балкански културен маршрут, културният коридор „Виа Понтика” и Европейските пътища на еврейското наследство. В района са регистрирани голям брой недвижими културни ценности и обекти от Националната екологична мрежа (защитени зони и защитени територии). Тук се намира и един от четирите града на страната – Бургас, който е с формирана урбанистична зона на влияние и сравнително стабилни демографски и икономически показатели.

Община Поморие е една от 13-те съставни общини в област Бургас (Фигура 2).

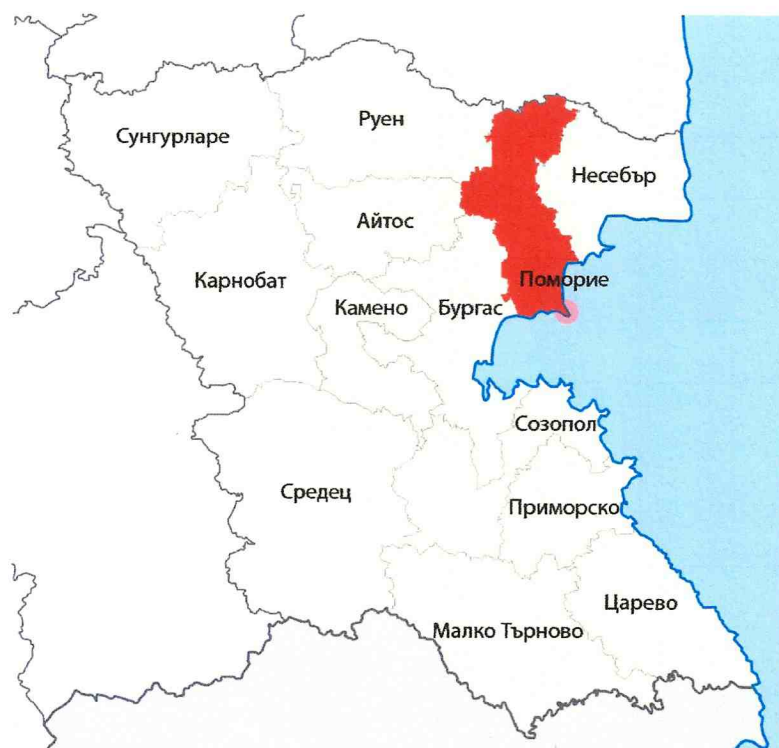
В посока запад община Поморие граничи с общините: **Бургас, Айтос и Руен**, а на изток – с община **Несебър** (отново съставни общини на област Бургас).

На север общината граничи с община **Долни Чифлик** от област Варна.

На юг и югоизток община Поморие граничи с **Черно море**.

Общинската територия има издължена конфигурация с **лентообразна форма с направление север – юг**. Само две от населените места в нея имат излаз на Черно море – Поморие и Ахелой. Останалите селища са позиционирани във вътрешността на разглежданата територия, като една част от тях дори са с характер на планински.

Общинският център – град Поморие е разположен на врязан дълбоко навътре в морето полуостров в най-южната част на общината.

Фигура 2. Съставни общини на област Бургас.

2.1.2. Основни параметри на общинската територия

Община Поморие заема територия с площ **413,05 км²**, което представлява около **5,3%** от общата площ на област Бургас. По показателя „площ на територията“ тя се нарежда в групата на **„средните общини“** в страната (с площ между 300 и 500 км²).

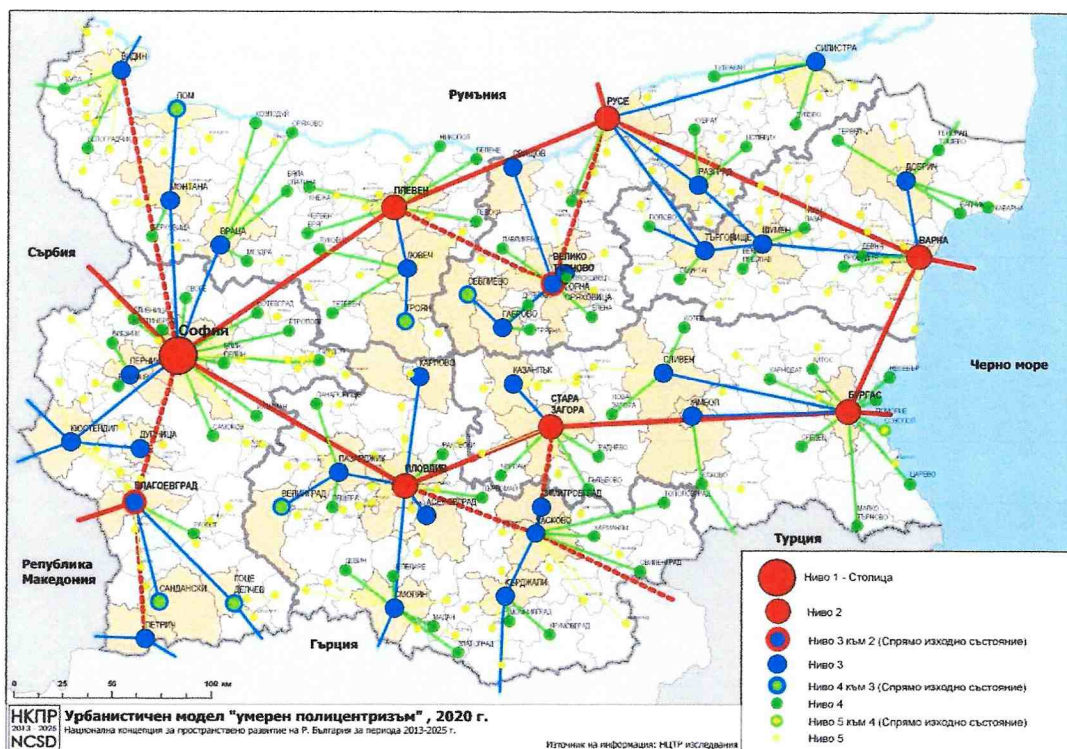
Според текущата демографска статистика на НСИ, броят на населението в общината е **27 399 д.** (към 2016 г.), което представлява около **6,6%** от населението на областта. По показателя „брой на населението“ община Поморие се причислява към **„малките общини“** в страната (с население между 10 и 30 хил. души).

Гъстотата на населението в територията е **66,3 д./км²**, което е около средното за страната. Преобладава дялът на **градското население**, което представлява **68,6%** от общия му брой. Близо половината от населението на общината (**49,7%**) живее в общинския център – гр. Поморие.

Община Поморие включва общо **17 населени места**, като три от тях са градове: **Поморие, Каблешково и Ахелой**. Останалите четиринадесет населени места са села: *Александрово, Бата, Белодол, Габерово, Горица, Гълъбец, Дъбник, Каменар, Козичино, Косовец, Лъка, Медово, Порой и Страцин*.

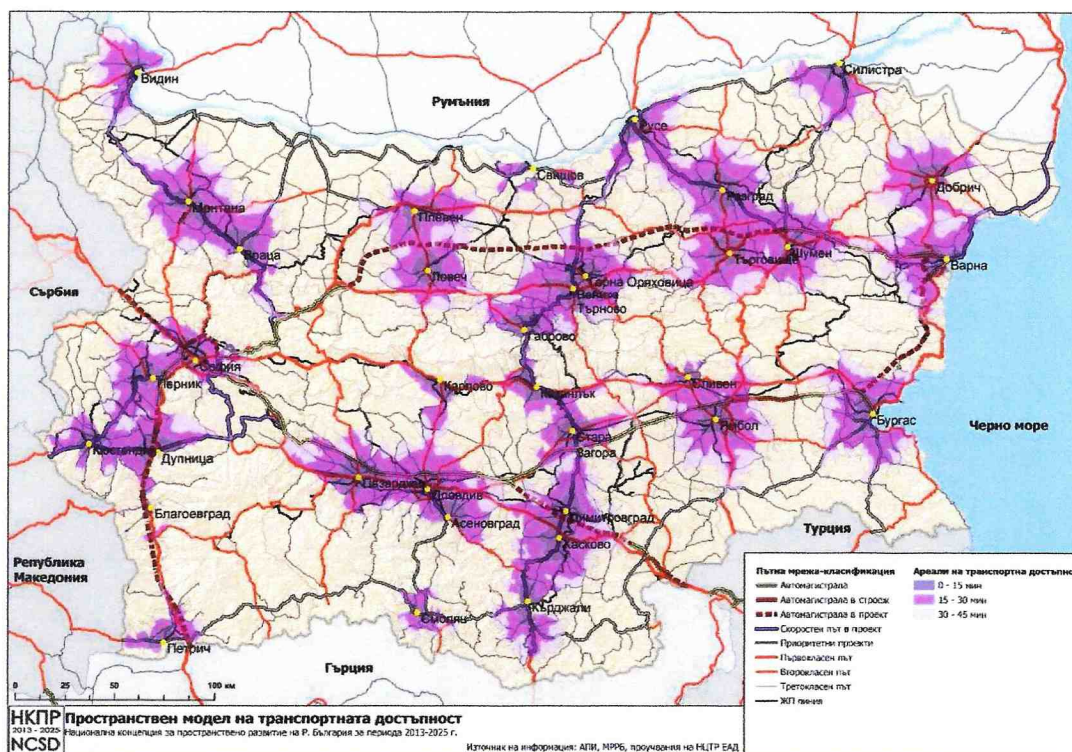
2.1.3. Позициониране на община Поморие в регионален контекст

В Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) - 2013-2025 г. е възприета тезата, че **селищната мрежа на страната се развива като „умерено полицентрична структура“** (Фигура 3). Този модел съдържа йерархична система от градове-центрове, простиращи влиянието си върху различни по площ териториални ареали. Градовете-центрове са класифицирани в пет различни нива, в зависимост от големината им и ролята, която изпълняват в общата полицентрична мрежа, като столицата София е от най-високото първо ниво.

Фигура 3. Урбанистичен модел "умерен полицентризъм", 2020 г. според НКПР 2013-2025

В тази класификация Поморие е дефиниран като град от 4^{то} ниво – малък град с микрорегионално значение за територията на няколко групи общини. Той попада в ареала на транспортна достъпност (15-30 мин.) на областния град Бургас, с който осъществява активни интеграционни връзки (Фигура 4).

Фигура 4. Пространствен модел на транспортната достъпност според НКПР 2013-2025 г.

Съгласно възприетия сценарий за развитие „умерен полицентризъм“ град Бургас запазва своите водещи функции на град-център от второ йерархично равнище, който заедно със Стара Загора играе ролята на основно опорно ядро в Югоизточния район на планиране. На областно ниво град **Бургас** няма равностоеен балансатор от трето йерархично равнище. Ето защо тази роля се поема от по-малки градове от четвърто ниво: **Поморие, Несебър, Царево, Айтос, Карнобат, Средец и Малко Търново**.

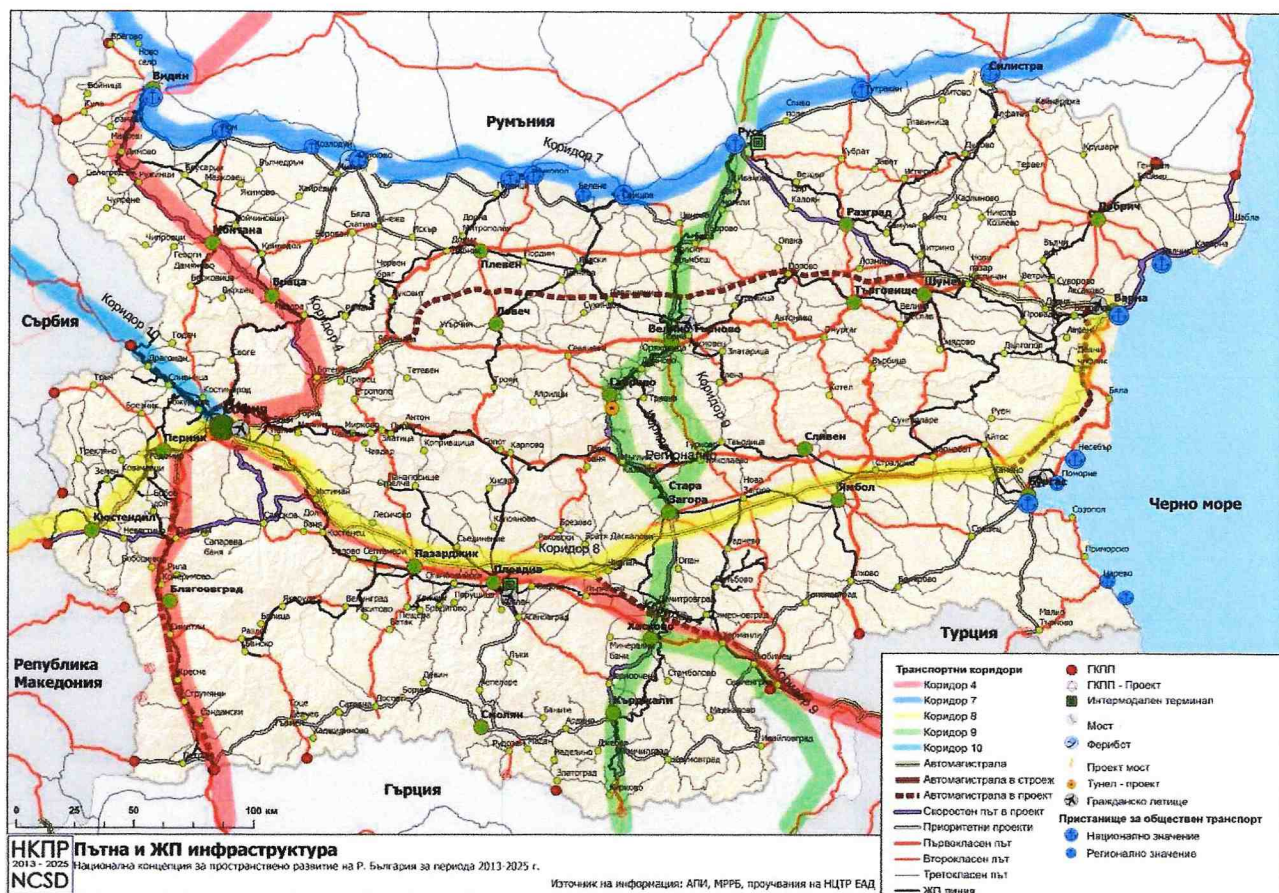
Всяко от тези населени места гравитира около областния град, но най-близко разположеният град Поморие е с най-голям потенциал за осъществяване на активни интеграционни връзки с него – социално-икономически и комуникационни.

Градовете от четвърто ниво имат **микрорегионално значение и влияние върху група от няколко общини**. Те укрепват селищната мрежа и играят роля на стабилизатори на развитието на по-отдалечените територии и по-малките населени места. Развиват се въз основа на собствените си специфични ресурси и традиции.

Причините за определяне на Поморие като един от седемте центъра от четвърто равнище в област Бургас могат да се обобщят в три основни групи: **стратегическо местоположение, развитие на туристическа дейност и наличие на обекти на социалната инфраструктура с надобщинско значение**.

• Стратегическо местоположение

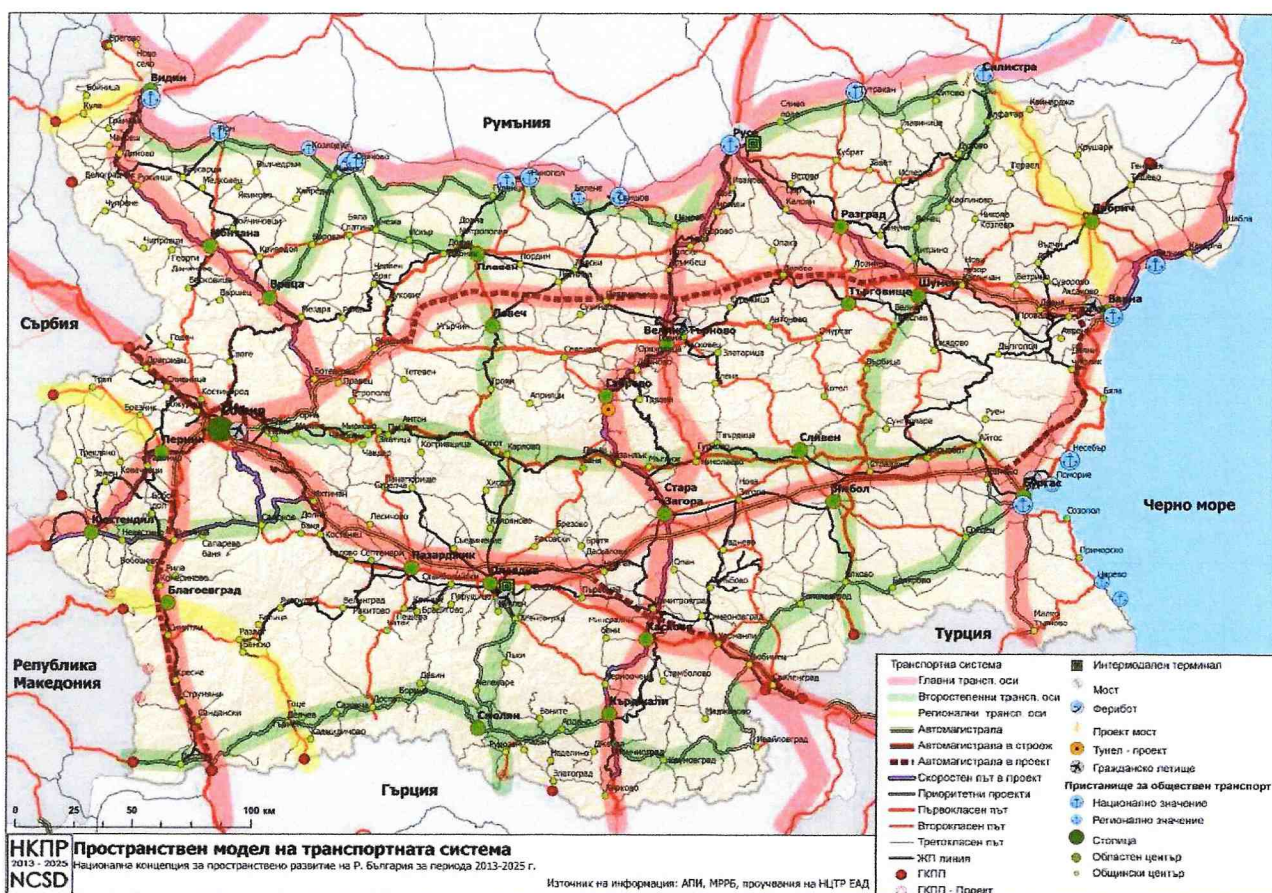
Територията на община Поморие се пресича от трасето на общоевропейски транспортен коридор ОЕТК №8: Дурас – Тирана – Скопие – Кюстендил - София – Пловдив – Стара Загора - Бургас – Варна (*Фигура 5*). Той е носител на основния поток, който преминава през вътрешността на страната с направление изток – запад и **свързва Адриатика с региона на Черно море**.

Фигура 5. Пътна и ЖП инфраструктура според НКПР 2013-2025 г.

Последният участък от транспортния коридор съвпада с трасето Варна – Бургас, което провежда движението в посока север – юг по черноморското крайбрежие. Към момента транспортният поток се поема от първокласен път I – 9 (Е 87), но се предвижда изграждането на автомагистрала АМ „Черно море“, която да поеме транзитния поток и да облекчи транспортната натовареност на населените места, през които Е 87 преминава (вкл. град Поморие и град Ахелой). АМ „Черно море“ се планира като част от бъдещ магистрален ринг около Черно море, който подкрепя идеята за свързване на съседните държави и региони в обща трансевропейска транспортна мрежа.

АМ „Черно море“ е гръбнакът, около който се формира една от трите главни оси с направление север – юг в пространствения модел на транспортната система в страната според НКПР (Фигура 6). Това е т.нар. Главна източна ос „север – юг“ (Румъния) ГКПП Дуранкулак – Варна – Бургас – ГКПП Малко Търново (Турция), свързваща българските черноморски туристически центрове с тези в южната част на Румъния (в района на Мангалия, Констанца и Мамаия) и северна Турция.

Фигура 6. Пространствен модел на транспортната система според НКПР 2013-2025 г.

Тази главна ос съвпада с трасето на ОЕТК №8 само в участъка Варна – Бургас. Продължението на тази ос на север към Румъния се предвижда като скоростен път, а на юг към Турция – като модернизация на съществуващия първокласен път. Развитието на тази ос е от съществено значение за усвояването на туристическия потенциал на крайбрежието и подобряването на транспортната достъпност, при което се стабилизират вече изявиени урбанизационни центрове от по-ниско ниво.

Принадлежността на град Поморие (респ. община Поморие) към тази важна комуникационна ос е добра предпоставка за реализиране на социално-икономическия потенциал и оптимално оползотворяване на наличните местни ресурси в територията.

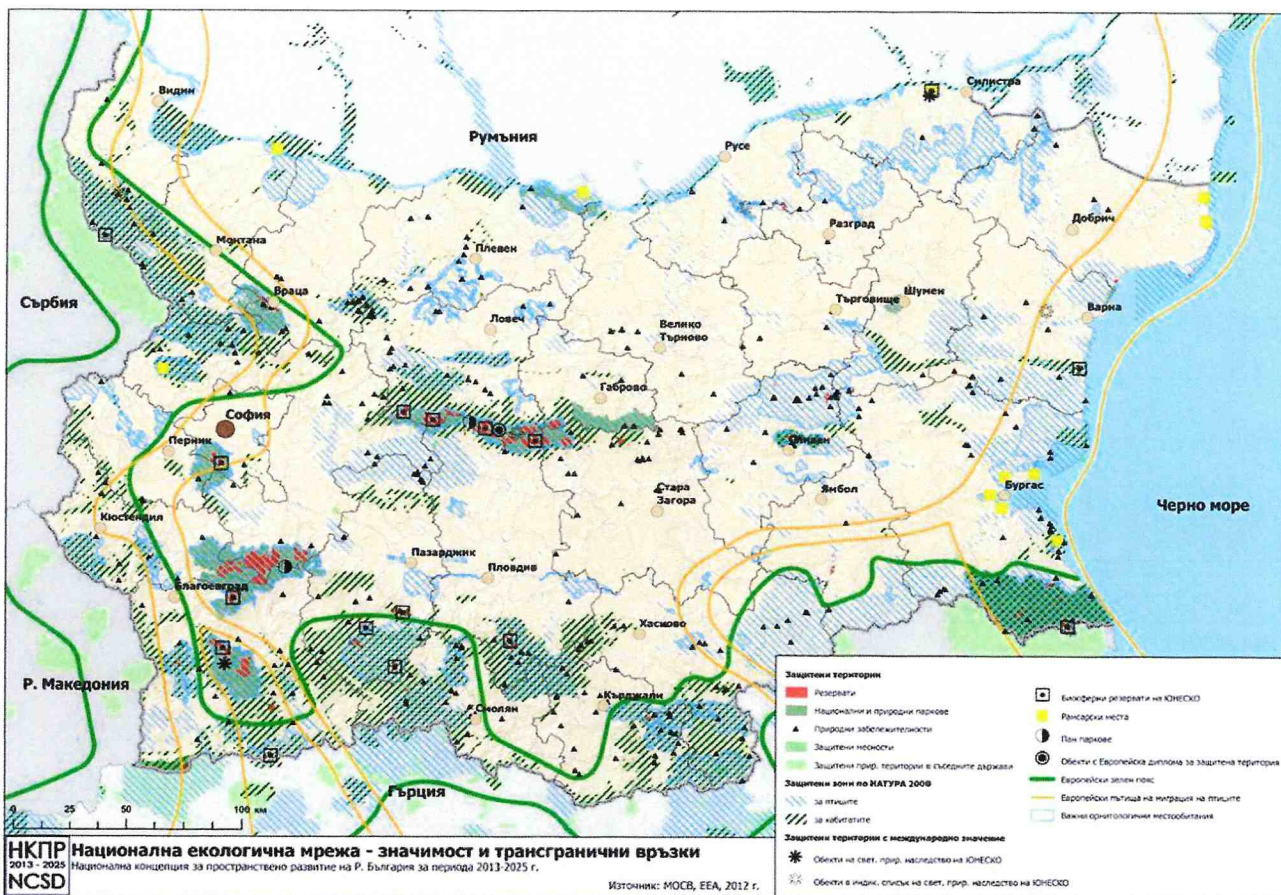
За стратегическото местоположение на град Поморие спомага и близостта до областния център – град Бургас (20 км), както и наличието на алтернативни форми на транспорт – воден и въздушен. Град Поморие разполага с пристанище, което осигурява бързи и удобни връзки с близко разположените градове: Бургас, Несебър, Созопол и Варна. То е насочено предимно към обслужване на туристическия поток – малки пътнически плавателни съдове и яхти. В непосредствена близост до града (около 10 км) се намира и летище Бургас, което през летния сезон приема значим туристически поток от български и от чуждестранни туристи. Към момента се правят проучвания за свързване на летище Бургас с курортен комплекс „Слънчев бряг” посредством нов железопътен участък, който преминава през територията на община Поморие. В четири от общо пет предложени варианта, трасето обслужва и самия град Поморие чрез жп спирка.

• Развитие на туристическа дейност

Две от структуроопределящите икономически дейности в община Поморие са: „Хотелиерство и ресторантьорство” и „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети”. Те са свързани с развитието на традиционния за региона туризъм – основно морски и балнеоложки туризъм. Като основна туристическа дестинация в общината се е утвърдил град Поморие, следван от по-малкия град Ахелой.

Територията има значим потенциал за развитие на туристическа дейност, който не е изцяло оползотворен. Той се базира на богатството от туристически ресурси, които са както с природен, така и с антропогенен характер.

Природните ресурси включват запазено биологично разнообразие и наличие на много обекти от Националната екологична мрежа – НЕМ (Фигура 7).

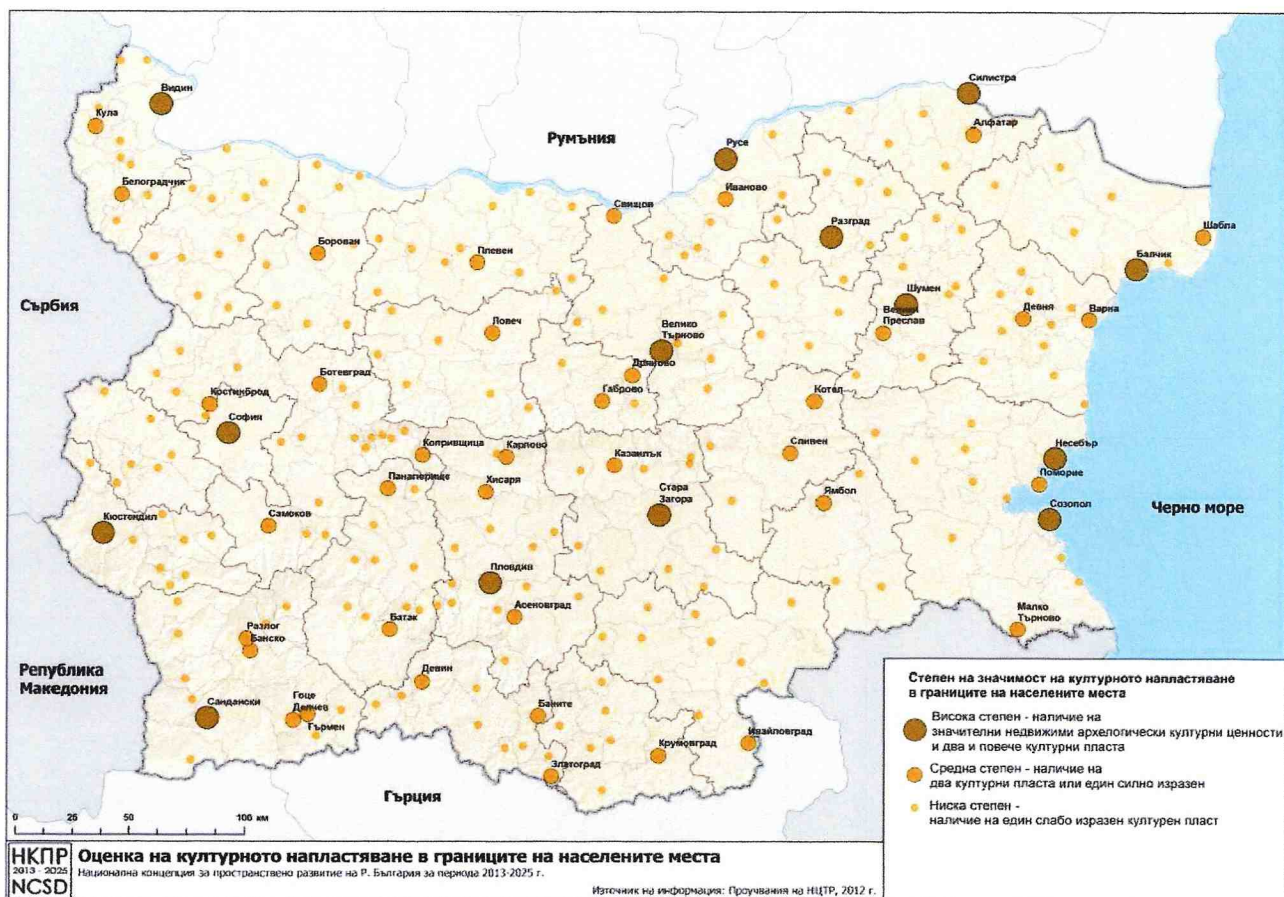
Фигура 7. Национална екологична мрежа - значимост и трансгранични връзки според НКПР 2013-2025 г.

През територията на община Поморие преминава единият от двата европейски биокоридора за миграция на птиците, които пресичат страната – **Via Pontica**. Това е причината тук да гнездят голям брой водолюбиви птици, представляващи интерес за част от туристическия контингент.

В община Поморие са регистрирани **4 защитени територии** (по смисъла на Закона за защитените територии) и **7 защитени зони** по „НАТУРА 2000“ (по смисъла на Закона за биологичното разнообразие). Най-значима от тях е Защитена местност (ЗМ) **„Поморийско езеро“**, което е включено в още 2 защитени зони – ЗЗ „Поморие“ (по Директивата за местообитанията) и ЗЗ „Поморийско езеро“ (по Директивата за птиците). „Поморийското езеро“ е включено и в списъка на конвенцията за **влажните зони с международно значение (Рамсарски места)**.

Богатото биоразнообразие и запазената природна среда създават възможност за развитие на разнообразни форми на туризъм. Към момента основните ресурси, които се експлоатират са **крайбрежната ивица** (морски туризъм) и **лечебната кал** (калолечение и балнеоложки туризъм). Останалите природни дадености и ресурси не са включени ефективно в предлагания туристически продукт. **Те съдържат скрит потенциал за развитие на нови алтернативни форми на туризъм, при спазване на ограниченията, които произтичат от природозащитния им статут.**

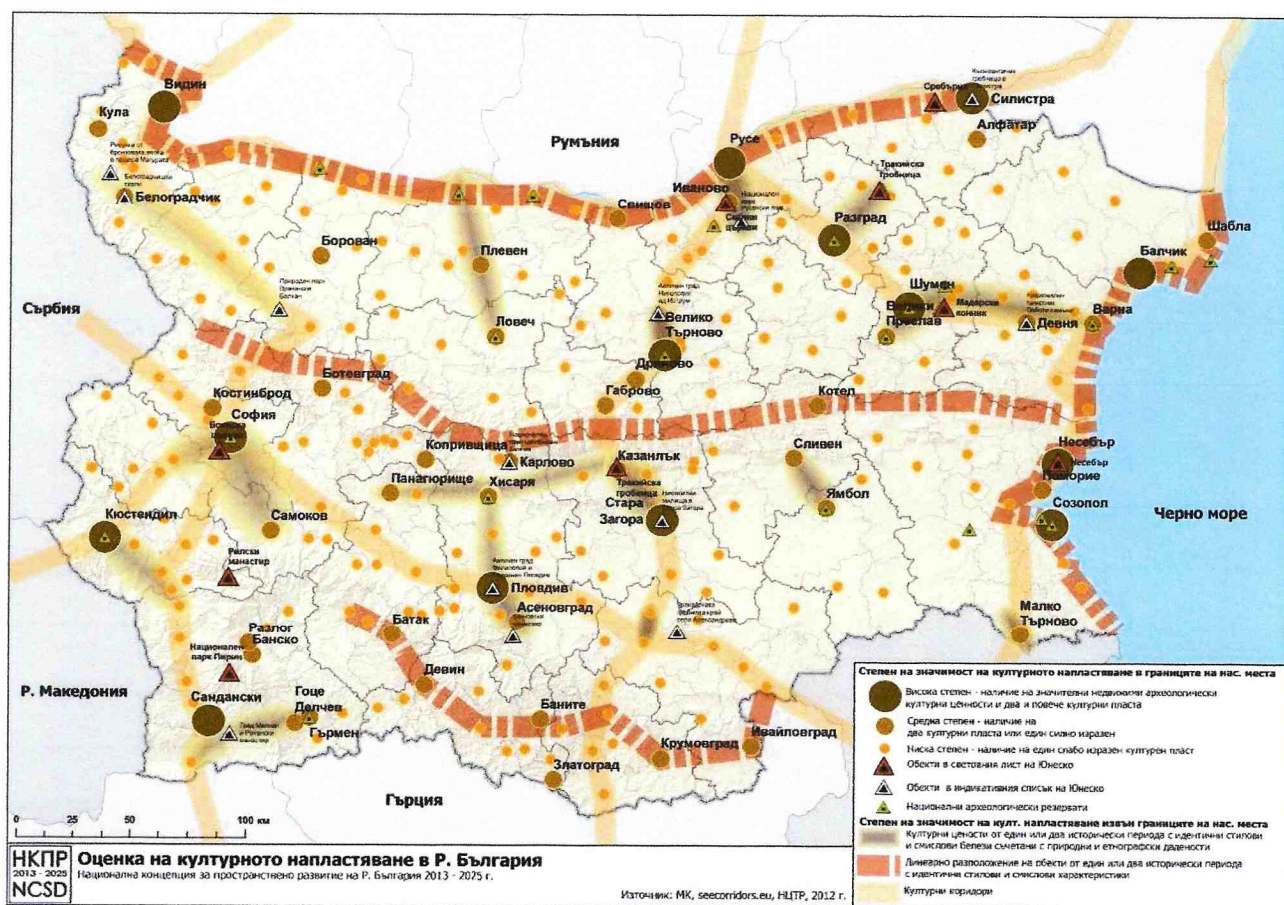
Антропогенните ресурси са представени от материалните и нематериалните културни ценности в територията. Предвид богатото историческо минало на Анхиало (Поморие) и региона, общината е богата на културни ценности (най-вече от епохата на Античността и Средновековието). В НКПР гр. Поморие е определен като **селище със средна степен на значимост на културното напластяване** - наличие на два културни пласта или един силно изразен (Фигура 8).

Фигура 8. Оценка на културното напластяване в границите на населените места според НКПР 2013-2025 г.

Това е атестация за **значимостта на културното наследство в региона**, което включва специфични обекти като: Античен и Средновековен град „Улпия Анхиалон (Палеокастро)“, Антична тракийска куполна гробница, Архитектурен резерват „Стари Поморийски къщи“, Манастир „Свети Георги“ и др.

Ето защо град Поморие е едно от важните съсредоточия в **„Черноморското културно пространство“** – тематичен културен коридор с направление север - юг, дефиниран в НКПР (Фигура 9). Този коридор обединява всички черноморски градове, в които са налице културни обекти от един или два исторически периода, с идентични стилови и смислови характеристики.

Фигура 9. Оценка на културното напастяване в Р. България според НКПР 2013-2025 г.

Богатството от природни и антропогенни ресурси може да изиграе ролята на своеобразен буфер за крайбрежната курортна зона и да създаде предпоставки за разнообразно брандиране на туристическите продукти в територията.

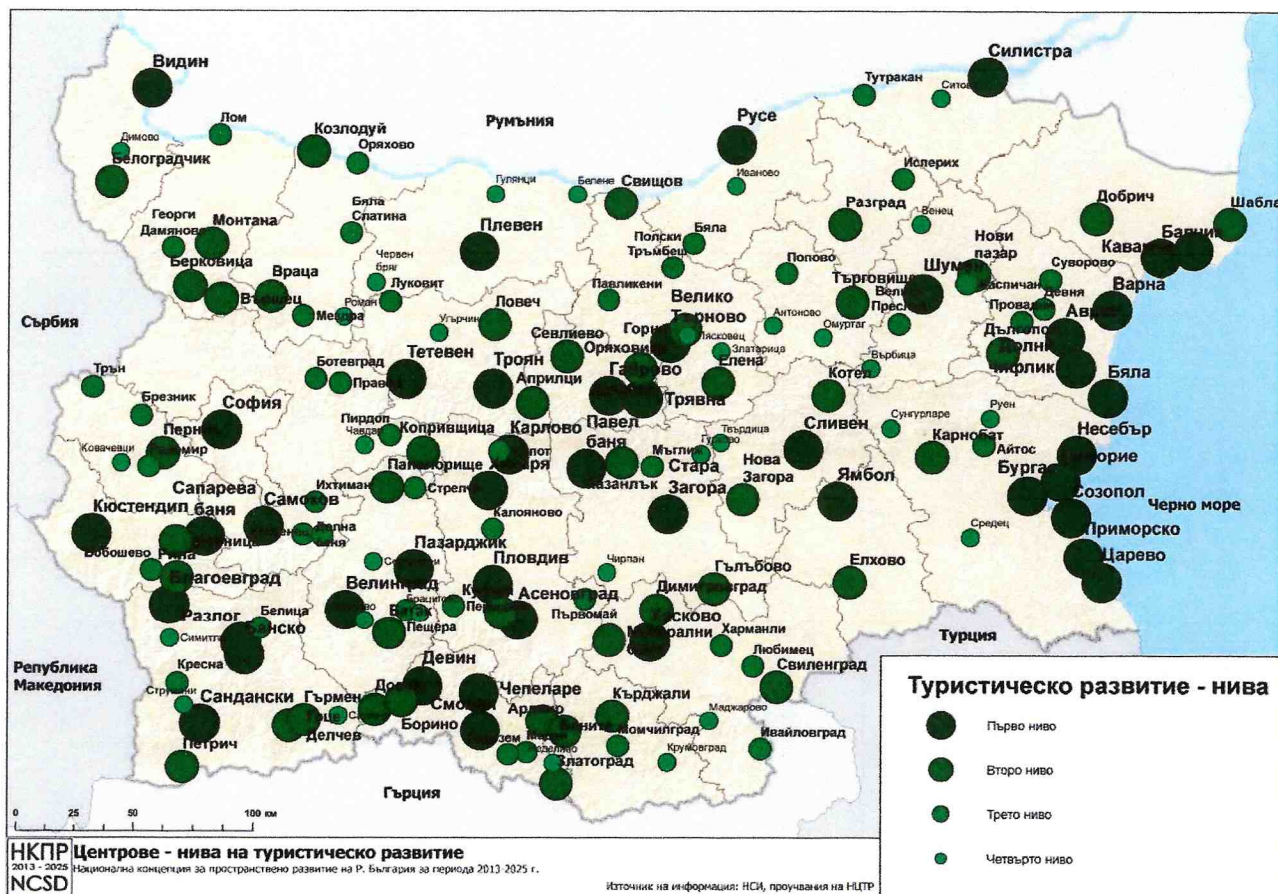
Според концепцията на НКПР през следващия планов период приоритетно ще се развиват териториите с потенциал за съчетаване на природни и културни ценности, с утвърдени традиции и положителен опит в областта на туризма и с възможности за формиране на клъстери. Община Поморие отговаря и на трите критерия за развитие на успешна туристическа дейност.

Територията има потенциал за включване в два от четирите туристически клъстера, предложени в НКПР:

- **Клъстер „Черно море“** – с обхват три области (Добрич, Варна и Бургас), в които е целесъобразно развитието на интегриран туристически продукт на морски, екологичен, културен и селски туризъм;
- **Клъстер „Балнеология и СПА“** – с обхват всички селища в страната, в които се развива балнеолечение, профилактични и лечебни дейности в териториите с

наличие на минерални води, подходящ микроклимат и / или продукти за таласотерапия (морска вода, лечебна кал, морска сол и луга, водорасли).

Големият туристически потенциал на територията е причина град Поморие да бъде определен като туристически център от най-високото първо ниво, според НКПР (Фигура 10). Заедно с другите градове Бургас, Несебър, Созопол, Приморско и Царево, той формира основния туристически гръбнак на южното Черноморие.

Фигура 10. Центрове - нива на туристическо развитие според НКПР 2013-2025 г.

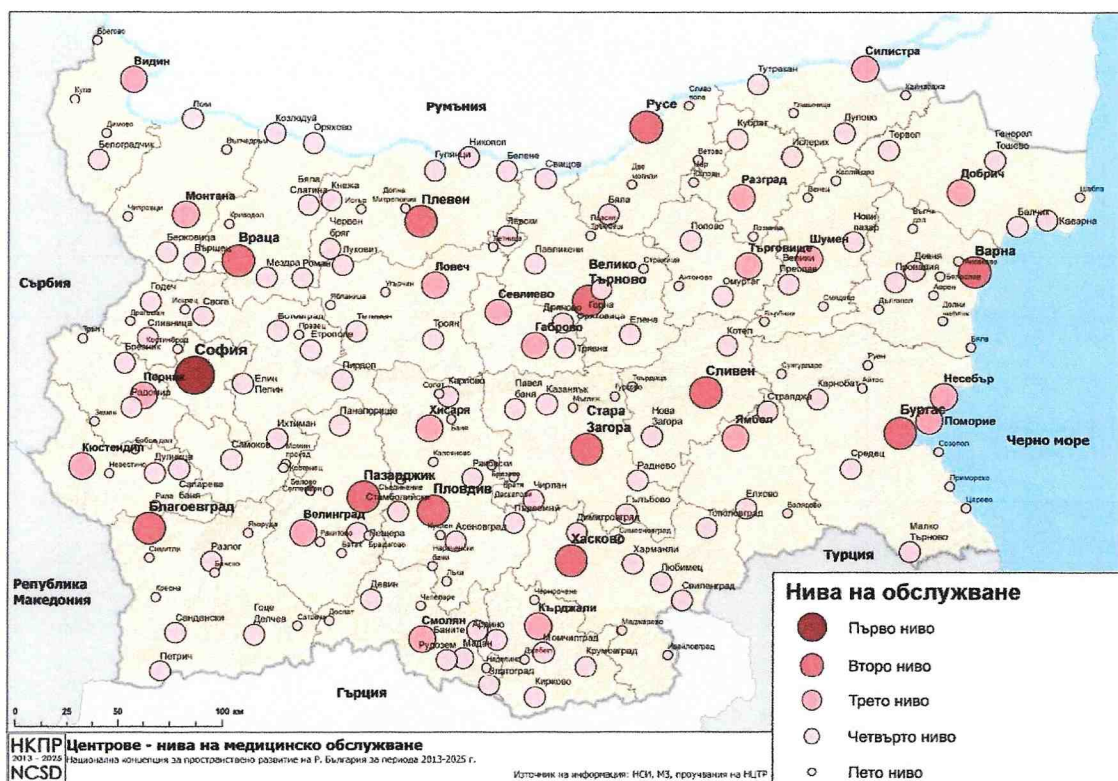
• Обекти на социалната инфраструктура с надобщинско значение

Част от обектите на социалната инфраструктура в град Поморие обслужват не само населението на общината, но и външни за нея лица от други региони. Това са най-вече обекти от системата на здравеопазването.

В града функционират две лечебни заведения с надобщински функции. Първото от тях е **Специализирана болница за рехабилитация – Национален комплекс ЕАД – филиал Поморие**. Болницата е с капацитет 180 легла и е най-големият калолечебен център в страната, в който могат да се извършват до 1000 калолечебни процедури на ден. Тя се посещава от български и чуждестранни пациенти.

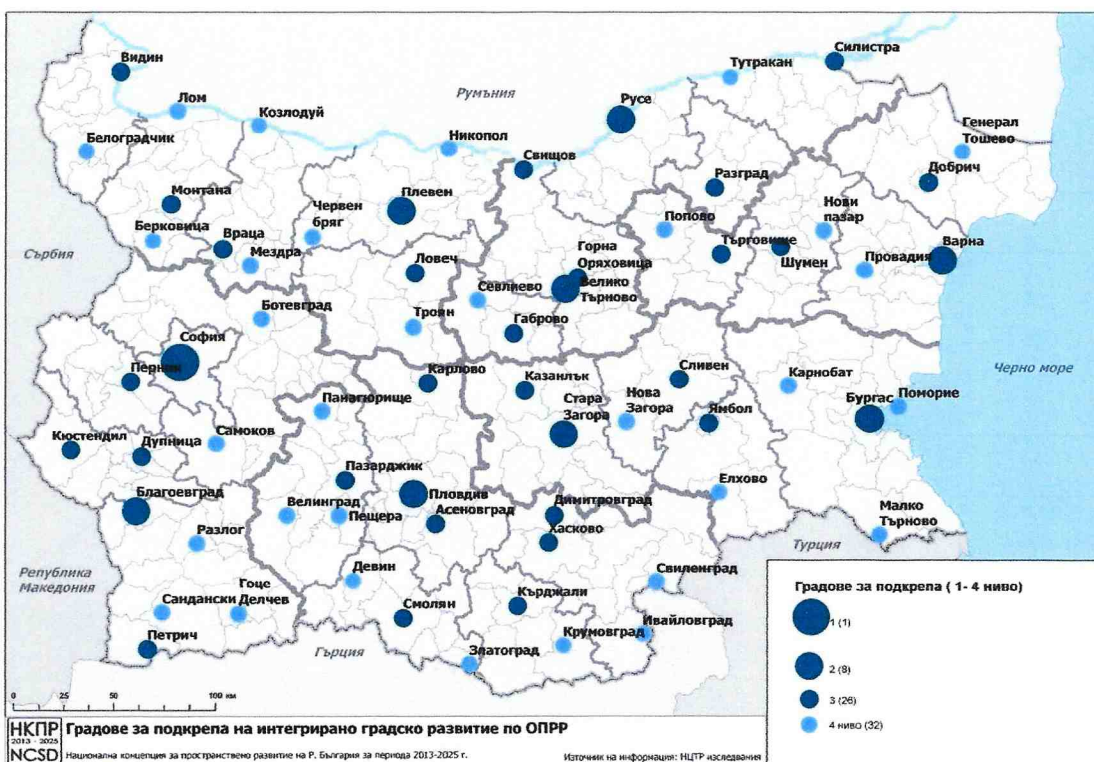
Второто лечебно заведение е **Специализирана болница за долекуване и рехабилитация**, която е филиал на МБАЛ „Вита“ ЕООД – гр. Велинград. В момента болницата е в процес на пререгистрация и изпълнение на предписания за постигане на утвърдените медицински стандарти по физикална и рехабилитационна медицина, но се очаква нейното скорошно включване в системата на здравеопазването в разглежданата територия.

Наличието на две лечебни заведения с надобщинско значение е причината град Поморие да бъде определен в НКПР като **център за медицинско обслужване от трето ниво в страната** (Фигура 11).

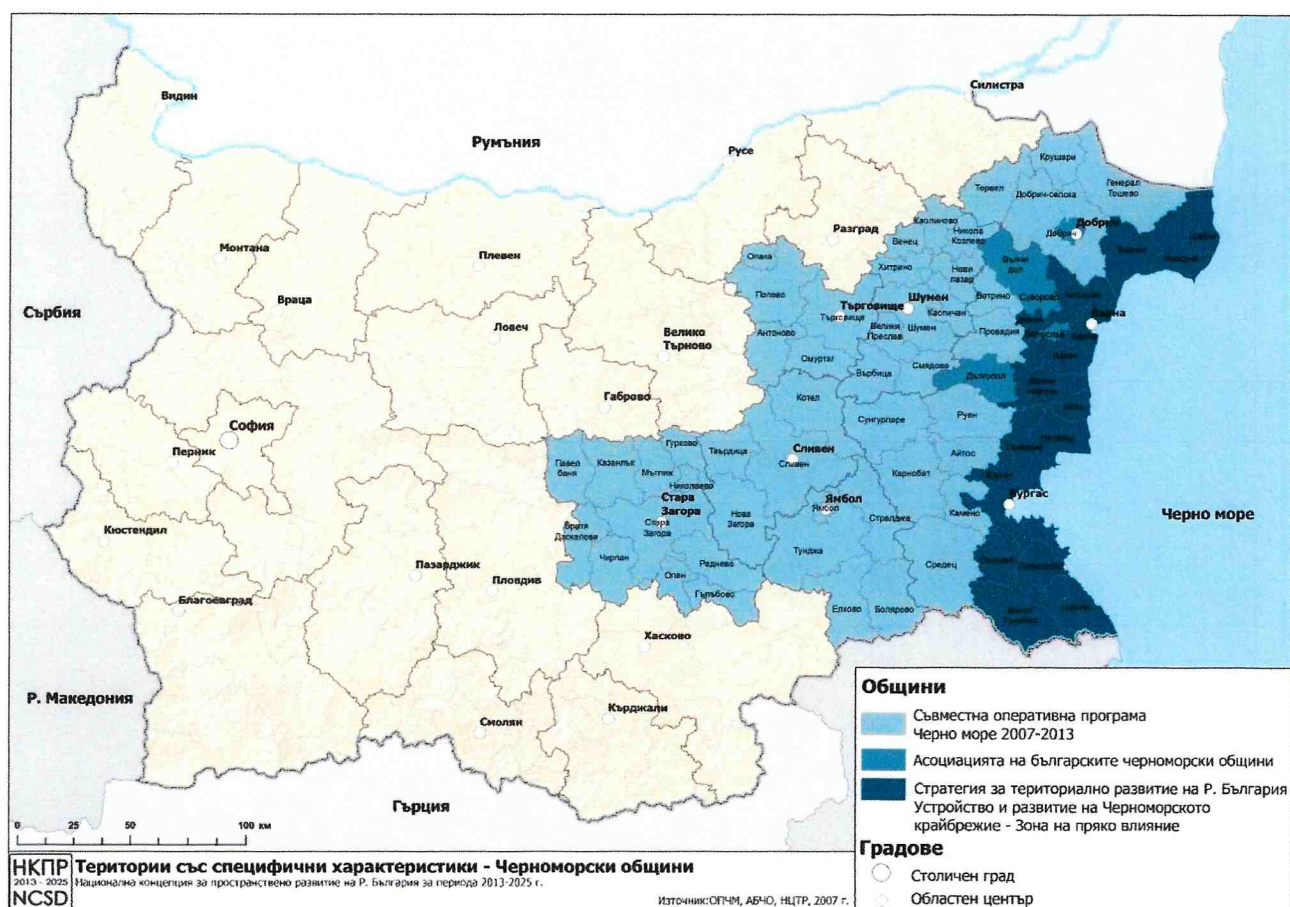
Фигура 11. Центрове - нива на медицинско обслужване според НКПР 2013-2025 г.

Поради важната роля, която град Поморие изпълнява на микрорегионално ниво, той е определен за един от трите града в област Бургас (освен областния център), които да получат подкрепа по ОП „Регионално развитие” за изготвяне на Интегриран план за градско възстановяване и развитие – ИПГВР – 2014-2020 г. (Фигура 12).

Фигура 12. Градове за подкрепа на интегрирано градско развитие по ОПРР според НКПР 2013-2025 г.

В заключение може да се добави, че община Поморие се причислява към териториите със специфични характеристики – Черноморски общини, заедно с още 13 крайбрежни общини (Фигура 13). Те формират „зоната на пряко влияние”, определена за провеждане на политика за интегрирано устройство и управление на територията и акваторията на Черно море. Целта е да се създадат условия за опазване, устойчиво развитие и експлоатация в разумни граници на Черноморското крайбрежие, съгласно ЗУЧК (Закон за устройство на Черноморското крайбрежие) и успешното прилагане на т.нар. **Интегрирана морска политика**.

Фигура 13. Територии със специфични характеристики - Черноморски общини според НКПР 2013-2025 г.

2.2. Природо-географски условия

2.2.1. Релеф

Релефът на общината е предимно равнинен. Южната третина попада в североизточната част на Бургаската низина, а централната е заета от широките и плоски долини на реките Ахелой и Хаджийска. Между Бургаската низина на юг и долините на двете реки се простират най-източните и югоизточни разклонения на Айтоска планина (част от Източна Стара планина) с най-висока точка връх Мандабаир (340 m), разположен южно от село Косовец.

Северната четвъртина на общината има ниско- и среднопланински релеф. Тук се простират средните части на Еминска планина (също част от Източна Стара планина) с най-висока точка връх Балъова чука (524 m), разположен северозападно от село Козиchino.

Цялата територия на общината попада към Черноморския водосборен басейн. Основните реки са две: на юг Хаджийска река и Ахелой, а най-северната част се отводнява от река Двойница, която води началото си западно от село Козиchino. На Хаджийска река е изграден големия язовир „Порой“, като в общината попада само „опашката му“, на река

Ахелой – язовир Ахелой. Водите на двата язовира се използват предимно за напояване. Освен тях в цялата община се стопанисват още 7 микроязовира. Друг голям воден басейн в общината е Поморийското езеро, което представлява лагуна с естествен произход. Отделено е от морето с естествена пясъчна коса, а в южната си част има изкуствен свързващ го канал с морето. В южната му част се добива лечебна кал, а в северната – добив на сол. Освен това езерото е важно орнитологично място.

Климатът е умереноконтинентален със засилено влияние на Черно море. Климатичните условия се характеризират с продължително слънцегреене (до 2360 часа годишно) и средна юлска температура на въздуха и водата – 23,6 °С. Поради бавното изстиване на морската вода есента е топла и продължителна, като средната есенна температура е 20,5 °С. Снеговалежите са минимални, като снегът се задържа не повече от 5 – 7 дни.

Плажната ивица на общината е уникална поради финия черен пясък, който е типичен само за този регион. Морското дъно пред бреговата линия е полегато и почти равно.

2.2.2. Геоложки строеж и полезни изкопаеми

Геоложка характеристика

Територията на Поморийска община е бедна по отношение на рудни полезни изкопаеми. Интерес за бъдещи проучвания представлява зона “Кармечия”, намираща се на 2,5 км югоизточно от с. Александрово, където са установени медни и полиметални орудявания.

Община Поморие се характеризира със стабилно сеизмично поведение. Съгласно сеизмичното райониране на страната тя е отнесена към сеизмична зона от VI степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник. Тази сеизмична активност е най-ниската за страната, поради което районът може да се характеризира като устойчив в сеизмично отношение, т.е. практически е асейсмичен.

Поради ограничени количества нямат практическо значение нерудните изкопаеми ахати и зеолити.

На територията на общината се намира по-голямата част от запасите на кафяви въглища с повишено съдържание на сяра от Бургаския въглищен басейн. Създадени са три рудника “Черно море –2”, “Сейменлийски” и “Ахелой”.

Свлачища и морска абразия

Територията на община Поморие се характеризира със сложен тектонски строеж, разнообразни геоложки формации, променлив релеф и развитие на широк спектър от разрушителни процеси

Южните брегове край Сарафово – Поморие и край Ахелой са подложени на морска абразия механичен тип, чието действие води до активизиране на свлачищата, които са развити почти по целия бряг. Всичките са съвременни, с периоди на стабилизация и затихване, които се редуват с активно и бързо придвижване на земните маси към морето. Последен такъв случай е наблюдаван през април 1997 г. край Ахелой.

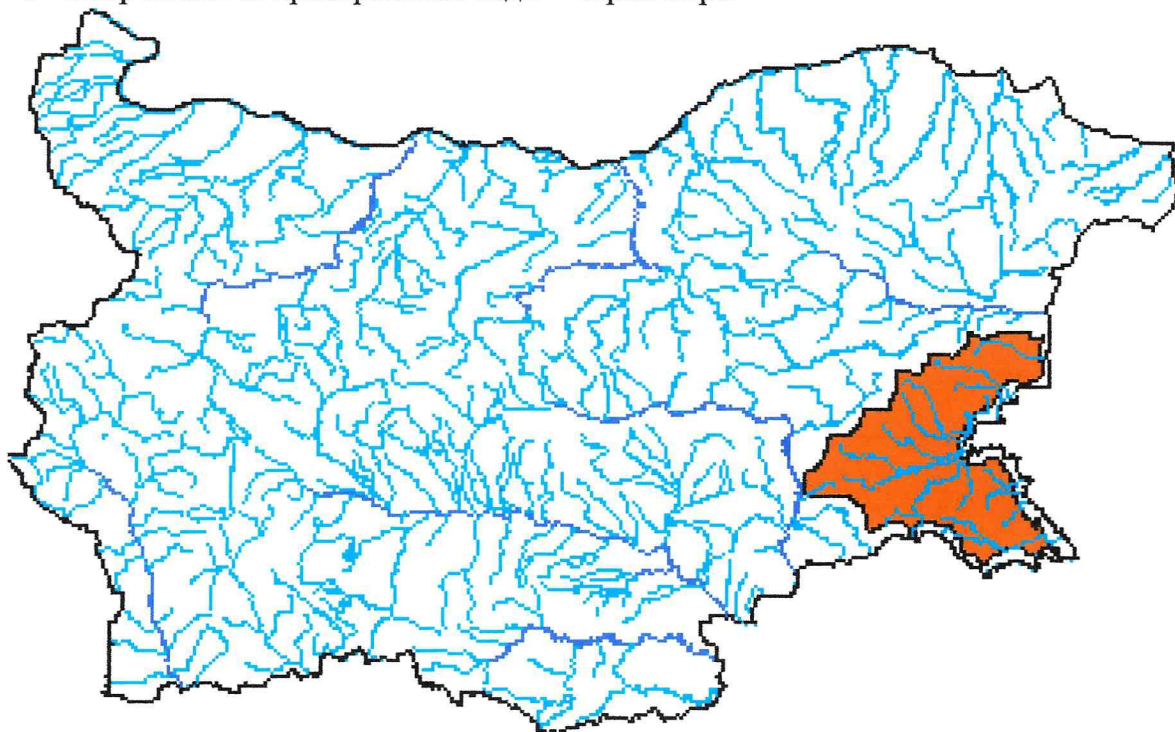
Община Поморие като територия за потенциални възможности за регенерация чрез Проект „Интегриран план за градско развитие на град Поморие „насочен към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в град Поморие ще осъществи Биологично укрепване на свлачища чрез зелено укрепване на територията на Община Поморие.

2.2.3. Води

Община Поморие попада в Черноморският район за басейново управление.

Съгласно Приложение XI на РДВ 2000/60/ЕС попада в следните екорегиони :

- Екорегиони за реките и езерата – Източни Балкани и Понтийска провинция;
- Екорегиони за крайбрежните води – Черно море.

Фигура 14. Реки и техните притоци на територията на Община Поморие

Реките се характеризират със силно изразена междугодишна (висок коефициент на вариация) и вътрешногодишна неравномерност. Пълноводието е през февруари-март. Летните месеци са изключително маловодни. Това се дължи на специфичния климат, формиран под влиянието на трите морета – Черно, Мраморно и Бяло. Поради засиленото влияние на Средиземно море - климатът в района има преходно-средиземноморски характер: максимален валеж през ноември-декември, минимален – през август, по-големи валежи през студените месеци на годината, сравнително по-висока средна годишна температура.

Община Поморие на изток граничи с Черно море. През територията на общината протичат р.Ахелой и р.Хаджийска. В близост до гр.Поморие е разположено Поморийското езеро-рамсарско място, влажна зона, ЗЗ, ЗМ.

Черно море

Черно море е едно от най-големите вътрешни морета в света. Единствената му връзка със Световния океан е чрез тесен и плитък естествен проток Босфора, който го свързва с Мраморно и Средиземно море. Друга важна особеност е вливането на 1/3 от водите на континента Европа от трите големи реки: Дунав, Днепър и Дон. Техните поречия минават през територията на 17 държави и 30 града с обща численост 160 мил. души.

Водите на Черно море се считат за слабо солени в сравнение с водите на Световния океан. Използването на морето като рекреационен ресурс се определя от термичния му режим - температура на водата над 18°C от юни до края на октомври.

Морският бряг е нисък, песъчлив, с напълно открит хоризонт на изток и запад, защитен на север от Стара планина. Общата площ на плажовете в община Поморие е 268000 м².

Районът на водоползване около гр. Поморие е включен в националната система за мониторинг и качеството на морските води периодично се следи от РИОСВ-Бургас.

За пръв път през 1998 г. гр. Поморие е удостоен с наградата на кампанията “Син флаг”, а през следващите години градът се утвърждава като редовен участник в кампанията. Наградата възнаграждава управлението на града за вземане на мерки зачисти и безопасни плажове, за управлението им с грижа за околната среда, както и за предприемане на стъпки за целесъобразно ползване на ресурсите като цяло.

Като цяло качеството на морските води в района на община Поморие е подобро в сравнение с 90-те години на миналия век. Причина за това е преустановяване на директното вливане на непречистени битови и промишлени отпадни води от град Поморие и изграждането на ГПСОВ – Поморие.

Поморийско езеро

Поморийското езеро е свръхсолено езеро с естествен произход – лагуна на морския бряг. Заема площ от 850 ха. Намира се на 2 км северно от гр. Поморие. Разположено е меридиално, успоредно на брега на Черно море, от което го отделя ниска пясъчна коса с дължина около 7 км и ширина до 100-200 м. Равнището на Поморийското езеро е средно с 0,6-0,7 м по-ниско от равнището на морето (има сезонни колебания). Максималната ширина на езерото е 1,8 км. Западния край на Поморийското езеро е нисък, заблатен, с много солници – районът се нарича “Голямото езеро”. В северозападната част при дъждове в езерото се стичат малки ручей, там постъпват в него и подпочвени води. Изпарението от езерото превишава 3-4 пъти естествения приток на вода. Сега притокът на вода се регулира чрез изкуствен канал с шлюз, като свързва южната част на езерото с Черно море. Бреговете са укрепени с насипи, а на места и със стени.

Основната част от Поморийското езеро е открита водна площ без растителност. Част от езерото е превърната в солници, които представляват множество хиперхалинни басейни със средна соленост на водите около 50 промила (хлорност 28 промила). През пролетните дъждове солеността спада до около 30 промила, а към края на лятото достига 70-80 промила. Лятната соленост на района около Поморие, в който се добива сол – т.нар. “Малко езеро” е над 100 промила.

Всички солотлюбиви организми участват в образуването на черна мазна сероводородна тиня, която се натрупва върху езерното дъно и се използва за лечебни цели. В специално създадените солници от водата на Поморийското езеро годишно се добиват около 6 000 т морска сол.

Поморийското езеро е практически запазено от замърсяване и е една от запазените относително чисти лагуни по крайбрежието ни. Проблем представлява все още замърсеността с битови отпадъци покрай ромския квартал, както и браконьерския лов. Предишното частично замърсяване от битово-фекалните води на почивните станции, изградени по пясъчната коса е преодоляно - в района е изградена локална помпена станция свързана с градския колектор и по този начин отпадните води се включват в градската канализация. Помпената станция функционира само през лятото и се поддържа от собствениците на почивните станции, работещи само през активния туристически сезон.

Река Ахелой

Река Ахелой извира на около 1,5 км от с.Дряново, в местността “Адата” – източно разклонение на Карнобатско-Айтоската планина. Тече в алувиалната долина на изток и югоизток и се влива в Черно море южно от гр.Ахелой. дължината на реката е 39,9 км, а средно-годишния ѝ отток е около 0,7 м³/сек. Ледови явления се явяват максимално 10-20 дни/годишно. Средно-годишната мътност на реката е 100 до 1000 г/м³, а минерализацията – 500 до 600. Река Ахелой се замърсява от намиращите се по долното ѝ течение животновъдни ферми. В района на устието в нея се заустват и битово-фекалните води на гр.Ахелой. Самопречиствателната способност на реката е намаляла поради това, че в горното и средното ѝ течение има няколко микроязовира. В засушливи години това води до прекъсване на водния ток. В средното и долно течение на реката се намират множество живописни места, представляващи интерес за риболовния туризъм. Устието на гр. Ахелой е включено в новата Рамсарска територия “Поморийско езеро” с площ 814 ха. Това се дължи на факта, че районът е ценен по отношение на орнитофауна и биоразнообразие.

Река Хаджийска

Тя извира от извор-чешма на около 2 км от с.Добра Поляна, разположено в Еминската планина. В горното си течение тече на югоизток в тясна долина в продължение на 1,5 км., след това навлиза в широка плодородна долина с дължина около между 1,5-2 км с несиметричен коритообразен напречен профил между Еминската и Източната част на Карнобатско-Айтоската планина. Левия ѝ склон е по-висок от десния и по-стръмен. До с.Гълъбец речното корито е дълбоко, с множество меандри. Долината на реката под с.Гълъбец е тясна, със слаби наклонени и ниски склонове (5-10°). Последните са заети от културна (зеделска) растителност. Бреговете на коритото са високи около 1 м и са обрасли със стари върболаци. До с.Тънково реката образува широки лъки, а след селото постъпва в Несебърското пресушено блато и се влива в Черно море. В тази част е извършена корекция на коритото ѝ. Следният наклон на долината ѝ е 9,5 промила, а дължината ѝ е 55,3 км.

Състоянието на реката се следи в пункт на опорната хидрометрична мрежа-до с.Росница. Водосборът е с площ 50,1 кв.км, средна височина 275 м и средногодишен отток до 7694 м³/сек. Отточния модул е 0,843, но той се колебае значително. Реката замръзва през по-малко от 20 дни годишно, а поради ниския наклон на терена, около водното ѝ корито са се образували частични заблатявания. Река Хаджийска преминава през слабо населени райони и качеството на водите и не е повлияно от промишлени и битови замърсители.

Минерални води

В обсега на територията на Община Поморие са установени следните находища:

- находище при с.Медово – 5 извора и 2 сондажа с общ дебит 22 л/с, минерализация 0,540 г/л и температура 23-29,5°C. Сондажът в с. Медово, находящ се северозападно от селото е каптиран и оборудван за експлоатация при самоизлив, с центробежна или потопяема помпа. Експлоатационните ресурси възлизат на 16 л/с. Водата може да се използва за бутилиране на натурални води и за производство на газирани напитки, след охлаждане. Втория сондаж в северния край на селото също е каптиран и оборудван за експлоатация с потопяема помпа. Водата може да се използва и като енергиен източник /водата е с температура 39 градуса. Втория сондаж в северния край на селото също е каптиран и оборудван за експлоатация с потопяема помпа. Водата може да се използва и като енергиен източник /водата е с температура 39 градуса/;
- находище “Лъка-Каменар” – 3 сондажа с дебит 1,2 л/с, минерализация 0,390 г/л и температура 17-23°C. Находището на 1 км южно от с. Каменар може да бъде

експлоатирано само след допълнително оборудване на устието на сондажа и изграждане на каптажно помещение. Дебита е 2-2,5 л/с при самоизлив и до 4 л/с, добивани с центробежна помпа. На дебит 10-12 л/с може да се разчита след експлоатационен сондаж с дълбочина 600м;

- находище "Ахелой" – 1 сондажа с дебит 0,8 л/с и температура 19°C.

По данни от проучвателни работи водите в терасата на р. Хаджийска не са с голяма водообилност и имат значение за локално водоснабдяване и за поливане. Подземните води в района между с.Каменар, гр. Ахелой, Сарафово и рудник "Ч. Море-2" не отговарят на изискванията за питейна вода, а могат да се използват само за промишлени цели.

На много места в района на Лъка, Каменар, Ахелой се регистрира висока водообилност, като относителните дебита на сондажи в с. Каменар, с. Медово и гр. Ахелой са съответно-5,5; 16 и 45 dm³/ s.m.

С Решение на Министъра на околната среда и водите №17/20.01.2012г. и Решение №19/21.01.2012г. са предоставени на община Поморие за управление и ползване минералните води от находищата:

Със Заповед №703/10.09.2014г. министъра на околната среда и водите на основание чл.151, ал.2,т.2, буква „р" от Закона за водите и чл.39 на Наредба №1 за проучване, ползване и опазване на подземните води(обн. ДВ бр.87/2007г.) е утвърдил експлоатационните ресурси на находище на минерална вода „Каменар", с. Каменар и технически възможен дебит на водовземните съоръжения: Сондаж №Б-53 и Сондаж №Б-180.

Със Заповед №424/02.06.2014г. министъра на околната среда и водите на основание чл.151, ал.2,т.2, буква „р" от Закона за водите и чл.39 на Наредба №1 за проучване, ползване и опазване на подземните води(обн. ДВ бр.87/2007г.) е утвърдил експлоатационните ресурси на находище на минерална вода „Медово", с. Медово и технически възможен дебит на вадавземните съоръжения: Сондаж №Б-72 и Сондаж №Б-73.

Подземни водни тела

На територията на Община Поморие се намират следните подземни водни тела:

- **I слой- Кватернер:**

Б-188 сондаж-наблюдателен гр. Ахелой, община Поморие, дълбочина на пункта-15м;

- **III слой-Палеоген:**

Кладенец с. Горица, община Поморие, дълбочина на пункта-40м.;

- **IV слой-Горна креда:**

Б176 сондаж-наблюдателен гр. Ахелой, община Поморие, дълбочина на пункта-15м.

Пробонабирането и анализирането на пробите по физико-химични показатели – основни и допълнителни, както и по специфични показатели-метали и металоиди и органични вещества, става по определена схема.

Морска околна среда

Крайбрежните води, включително тяхното морско дъно и геоложка основа, са неразделна част от морската среда и като такива следва да бъдат обхванати в ДИРЕКТИВА 2008/56/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 юни 2008 година за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия), доколкото определени аспекти от екологичното състояние на морската среда вече не са разгледани в Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (2) или в други законодателни актове на Общността, за да се гарантира взаимно допълване, като същевременно се избягва ненужно припокриване.

2.2.4. Климат

Община Поморие се характеризира с благоприятен климат: континентално-средиземноморски, със средногодишна температура на въздуха +12,9°C, при средна януарска температура +2,6°C и средна юлска +23,6°C.

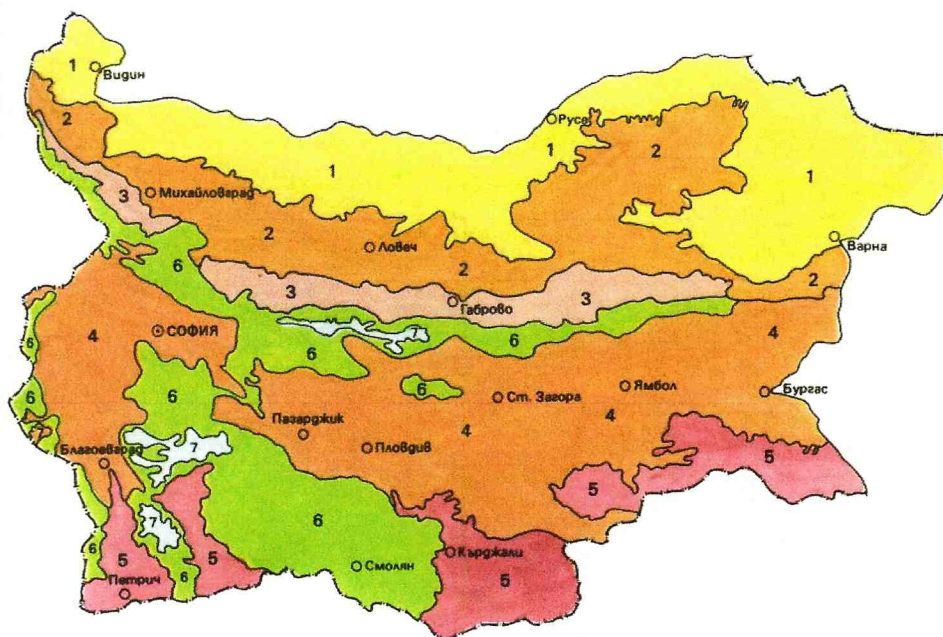
Климатът, повлиян в най-голяма степен от Черно море, се характеризира с мека зима и прохладно лято. Пролетта настъпва по-късно, а есента е по-продължителна.

Таблица 1. Общи климатични данни за метеорологична станция Поморие

Елем.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	З	А	М	Ю	Год.
Ср.тем.	1.7	2.8	5.4	10.1	15.7	20.20	23.0	23.0	19.3	14.5	9.5	4.5	3.3	10.4	22.1	14.4	12.5
Ср.макс.т.	4.8	6.4	9.5	14.1	19.8	24.6	27.5	27.3	23.6	18.9	13.1	7.6	6.3	14.5	26.5	18.5	16.4
Ср.мин.т.	-1.5	-0.6	1.7	5.8	10.7	15.1	17.4	17.1	14.4	10.4	5.9	1.2	-0.3	6.1	16.5	10.2	8.1
Кол.вал.	38	36	32	39	48	48	33	25	31	45	51	47	121	119	106	127	473

2.2.5. Почви

На територията на Община Поморие се срещат най-често са чернозем смолници, канелени горски и ливадно-блатни почви.

АГРОЕКОЛОГИЧНИ РАЙОНИ

1	Агроекологични райони на черноземите
2	Агроекологични райони на сиво-кафявите горски почви
3	Агроекологични райони на сиво-кафявите псевдоподзолисти горски почви
4	Агроекологични райони на смолници и канелени горски почви
5	Агроекологични райони на канелените горски почви
6	Агроекологични райони на кафявите горски почви
7	Агроекологични райони на планинско-ливадните почви

Фигура 15. Агроекологични райони

Земеделските територии заемат 273 419 дка или 66,2 % от общата площ на общината, която е 413 189 дка. От земеделските територии 215 693 дка (79%) са обработваема площ, в това число 35 783 дка поливна площ. Наличието на плодородна земеделска земя създава възможности за производство на селскостопанска продукция като суровина за хранително-вкусовата промишленост.

Естествените ресурси са предпоставка за развитие на зърнопроизводство, лозарство, животновъдство.

Добре развито е и лозарството. От другите трайни насаждения най-голям дял се пада на ябълките - 1250 дка, прасковите - 1020 дка. и черешите – 985 дка.

Тютюнопроизводството в общината е слабо застъпено. Размерът на засетите площи е 40 дка при среден добив 140 кг/дка.

2.2.6. Изводи

Могат да се дефинират следните изводи:

- възможност за развитие на биологично земеделие и селски туризъм поради чистата околна среда;
- използване на изворите за минерална вода, лечебната кал и морската вода – развитие на балнеолечебен , спа и уелнес туризъм;
- възможност за развитие на спортната и лечебна база с цел тренировка и възстановяване на национални и чуждестранни отбори и отделни спортисти;
- ъхранени природна среда и биологично разнообразие, наличие на минерални извори, благоприятен климат с положителни средногодишни температури;
- възможности за използване на природните ресурси за развитие на туризъм, екологично земеделие, преработвателна промишленост, търговия;
- значителен дял земеделски земи и плодородни почви подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни и технически култури, трайни насаждения.

2.2.7. Изисквания към ОУПО

- Предвиждане на мерки за съхраняване на околната среда, подходяща за развитие на биологично земеделие в селския район, еко и селски туризъм;
- Ограничаване на зони на значими производства, замърсяващи околната среда.

2.3. Териториална структура, собственост и земеползване

2.3.1. Баланс на територията и начин на трайно ползване

Балансът на територията на община Поморие показва, **че урбанизираните територии представляват 5,46%** от общата площ на общината, която е 41 304,98 ха. Това е по-високо в сравнение с делът на урбанизираните територии за югоизточен район от ниво 2 (4,9%) и по-висок в сравнение с националния показател за урбанизирани територии (5,1%).

Най-голям дял в площоразпределението се пада на **земеделските територии – 61,44%** (57.4% за България и 51.6% за област Бургас). Това е обяснимо, като се има предвид сравнително равнинния релеф в съчетание с добри климатични условия.

Горските територии заемат 25,26% от общата площ на общинската територия (при 33,5% за страната и 40,5% за област Бургас), който е значително по-малък дял от земеделските. Горските територии са концентрирани предимно в северната част на общинската територия.

Делът на териториите за **транспортна и техническа инфраструктура е 2,79%** (Таблица 2).

Таблица 2. Баланс на територията на община Поморие

Наименование на териториалния елемент	Площ на съществуващи елементи	
	в ха	в %
I. ТЕРИТОРИИ ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ		
1. Жилищни функции	1536,73	3,72
2. Обществено-обслужващи функции	33,93	0,08
3. Производствени дейности	108,60	0,26

4. Складови дейности	181,47	0,44
5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	167,93	0,41
6. Озеленяване, гробищни паркове и градини	24,03	0,06
7. Спорт и атракции	203,62	0,49
8. Земеделски територии, в т.ч.:	25376,75	61,44
8.1. обработваеми земи - ниви	13768,33	33,33
8.2. обработваеми земи - трайни насаждения	4524,20	10,95
8.3. необработваеми земи	7084,22	17,15
9. Горски територии, в т.ч.:	10431,65	25,26
9.1. гори	10416,59	25,22
9.2. др. горски	15,07	0,04
10. Водни площи	1088,24	2,63
11. Транспорт и комуникации	1069,10	2,59
12. Техническа инфраструктура	83,42	0,20
II. ДРУГИ ТЕРИТОРИИ		
13. Скали, пясъци, оврази, ями и др.	572,42	1,39
14. Блата и мочурища	41,14	0,10
15. Солници	227,75	0,55
16. Крайбрежни плажни ивици	55,33	0,13
17. Защитени територии за опазване на НКЦ	2,67	0,01
18. Депа и сметища	6,22	0,02
19. Мини и кариери	74,21	0,18
20. Гробищни паркове	19,71	0,05
21. Специални терени	0,06	0,00
ОБЩА ПЛОЩ	41304,98	100
II. ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ		
А. За природозащита - защитени територии и защитени зони	23951,37	57,99
Б. За опазване на културното наследство	2,67	0,01
В. Територии с особена териториалноустройствена защита	0,00	0,00
Г. Територии за възстановяване и рекултивация	0,00	0,00
Д. Територии с активни и потенциални свлачища и срутища	0,00	0,00
Е. Други нарушени територии	6,22	0,02
Ж. ОБЩА ПЛОЩ по т. Г, Д, Е с отчитане на припокриването	6,22	0,02

Източник: Общинска администрация – община Поморие, на база КВС.

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се изготви актуален баланс на територията, съгласно изискванията, залегнали в Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове.

2.3.2. Тенденции за промяна в земеползването

През последните 20 години, в резултат на засиления инвеститорски интерес, в община Поморие са проведени 1417 процедури за промяна на предназначението на земеделски имоти в урбанизирани, с цел застрояване (Таблица 3).

Таблица 3. Брой на имоти с променено предназначение на територията на община Поморие (по населени места)

№	Населено място	Брой имоти с променено предназначение :										Общ брой
		От 1998 до 2007г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	
1.	с. Александрово	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	3
2.	гр. Ахелой	167	48	23	6	4	3	2	2	-	-	255
3.	с. Бата	5	10	4	-	-	-	-	-	1	-	20
4.	с. Габерово	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	с. Горица	37	17	8	1	-	2	2	-	2	-	69
6.	с. Гълъбец	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6
7.	с. Дъбник	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	5
8.	с. Белодол	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	гр. Каблешково	4	3	1	1	-	-	2	1	3	10	25
10.	с. Каменар	29	19	7	5	3	5	3	3	6	3	83
11.	с. Козичино	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12.	с. Косовец	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
13.	с. Лъка	27	39	6	16	-	-	-	1	-	-	89
14.	с. Медово	59	46	26	4	1	-	4	1	5	1	147
15.	с. Порой	20	5	7	2	1	1	-	-	2	4	42
16.	с. Страцин	1	-	-	1	1	1	-	-	-	4	8
17.	гр. Поморие	365	160	57	15	18	8	11	3	12	12	661
	ОБЩО	722	353	140	52	28	20	25	11	31	35	1417

Източник: Общинска администрация – община Поморие.

Поради липса на Общ устройствен план или други регулиращи фактори, имотите с променено предназначение са дисперсно разпръснати на територията на общината. Това е предпоставка за създаването на много сериозни устройствени, екологични и комуникационно-транспортни проблеми в бъдеще.

Най-много са тези имоти са в землището на гр. Поморие (661), гр. Ахелой (255), с. Медово (147) и с. Лъка (89), с. Каменар (83) и с. Горица (69). Няма земеделски имоти с променено предназначение в землищата на селата Габерово и Белодол.

Логично по-големият брой земеделски имоти с променено предназначение са в землищата на населените места с морски излаз – Поморие и Ахелой, където инвеститорският интерес е най-постоянен. Другите локализации на инвестиционни намерения са концентрирани в селищата в непосредствена близост до морския бряг, в среда, подходяща за изграждане на обекти за различни форми на отдиха и туризма и с добри визуални връзки към морската акватория (Медово, Каменар и Лъка), както и в населени места разположени на основни транспортно-комуникационни направления (Горица, Порой и Каблешково). Почти незасегнати от реализиране на строителство извън границите на урбанизираните територии

остават най-малките периферни за община селища (Александрово, Гълъбец, Дъбник, Белодол, Козичино, Косовец и Страцин).

Поради изчерпан териториален ресурс процедурите по промяна на предназначението в гр. Поморие и гр. Ахелой намаляват и почти затихват в последните години в сравнение с 1998 г. Новите инвестиционни намерения се насочват към гр. Каблешково, с. Каменар, с. Порой и с. Александрово в последните години. Това са селища с удобни транспортно-комуникационни връзки и най-близко до морските локации Ахелой и Поморие.

Промяната на предназначението на имотите в предимно за жилищно застрояване, за вилно и курортно строителство, за реализация на производствени дейности и за туристически обекти. Това е обусловено от наличието на туристическия ресурс - море.

В преобладаващата част от имотите с променено предназначение не са реализирани предвидените инвестиционни намерения, сроковете за които съгласно чл. 24 от ЗОЗЗ са изтекли. За тях при разработване на ОУПО следва да се проведе процедура за възстановяване на земеделския им статут.

2.3.3. Собственост

За целите на анализа е необходимо да се изследват имотите на територията на община Поморие не само като начин на трайно ползване, а и като форма на собственост. Това дава възможност да се очертаят основните участници в урбанистичното развитие на територията, както и тяхната относителна тежест в процесите на планиране и реализиране на различни инвестиционни намерения. Собствеността може да се раздели на 12 основни групи: изключителна държавна, държавна (публична и частна), общинска (публична и частна), стопанисвана от общината, частна, собственост на обществени организации, собственост на религиозни институции, съсобственост и собственост на чужди физически и юридически лица. (Таблица 4).

Таблица 4. Площоразпределение на територията в община Поморие по вид собственост

Вид собственост	Площ на територията (ха)	Относителен дял (%)
няма данни	28306,86	68,54
изключителна държавна собственост	29,45	0,07
държавна публична	734,26	1,78
държавна частна	444,27	1,08
частна религиозни организации	0,90	0,00
съсобственост	73,39	0,18
стопанисвано от общината	68,74	0,17
общинска публична	1085,83	2,63
общинска частна	929,70	2,25
частна	8487,84	20,55
частна кооперативна	0,62	0,00
частна обществени организации	1135,18	2,75

частна чужди физически и юридически лица	3,57	0,01
ОБЩО:	41300,59	100%

Източник: Общинска администрация Поморие

Преобладаващата част от територията на община Поморие е частна собственост. Тя обхваща 23,31% от общата площ на общината и е разпределена между частна, кооперативна, обществени организации, вужди физически и юридически лица.

След нея се нарежда общинската собственост, която заема много малък дял едва 5,05%. Държавната собственост също е ограничена – 2,93%. Най-малка е площта на териториите, собственост на религиозни институции – по-малко от 0,01%.

Важно е да се отбележи, че от предоставените данни от общината за **68,54% от общата територия няма данни**. Това означава, че разпределението на дяловете може да претърпи промени при допълване на информацията, което е необходимо да се извърши при разработването на ОУПО.

2.3.4. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- Делът на **урбанизираните територии е 5,46%**, което е по-високо от средното за страната и югоизточния район от ниво 2.
- **Преобладават земеделските земи 61,44%**, което в съчетание с добрите климатични условия и традиции в района е предпоставка за развитие на земеделие.
- Горските територии са концентрирани в северната част и представляват 25,26% от общата общинска територия.
- В община Поморие, при наличие на засилен инвеститорски интерес, протичат **значителни процедури по промяна на предназначението на земеделски земи в урбанизирани**. За последните 10 години са процедири над 700 изменения. Особено засилен е интересът към териториите на първа линия до морския бряг, както и в непосредствена близост до него, реализирани в землищата на - Поморие, Ахелой, Каблешково, Медово, Каменар и Лъка.
- През последните 2 години инвестиционния интерес се насочва и към селища с добри транспортно-комуникационни връзки и локация, осигуряваща директни визуални връзки към морската акватория или други природни обекти (реки, язовири) – Порой, Страцин и Александрово.
- **В голяма част от изменените земеделски земи, не са реализирани строителни инициативи.**
- От подадените данни се установява **превес в частната собственост (23,31%)**, но трябва да се има предвид, че за повече от половината площ на общината не са подадени данни за собствеността.

2.3.5. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- Да се изготви **актуален баланс на територията**, съгласно изискванията, залегнали в Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове.
- **Да се отразят всички последни процедури по промяна на предназначението на земеделски и други ивънградски територии в урбанизирани.**
- Да се създадат предпоставки за **охрана на ценния земеделски териториален ресурс.**

- Да се дефинират строителни граници на населените места и правила, които да ограничават възможността от хаотично и нецелесъобразно строителство в земеделски земи, чрез промяна на предназначението при наличие на значим инвеститорски интерес.
- Да се събере необходимата пълна информация за собствеността на териториите в общината и да се проучи разпределението на видовете собственост спрямо вида територия (урбанизирана, земеделска, горска).
- Да се проучат възможностите за развитие на устройствени зони за рекреация и вилен отдих в местност Кошарите, Лахана и Езерото.
- Да се проучат възможностите за развитие на общината по оста гр. Поморие – гр. Слънчев бряг и гр. Поморие - гр. Каблешково

2.4. Селищна мрежа

Съвременната селищна мрежа на община Поморие включва общо **17 населени места**, като 3 от тях са градове: **Поморие, Каблешково и Ахелой**. Останалите 14 населени места са села: *Александрово, Бата, Белодол, Габерово, Горица, Гълъбец, Дъбник, Каменар, Козичино, Косовец, Лъка, Медово, Порой и Страцин*.

2.4.1. Историческо развитие

Появата и развитието на селищата в община Поморие датира от най-дълбока древност. В територията са открити артефакти, които свидетелстват за наличието на живот по тези земи от V-VI хил. пр. н. е. Урбанизационните процеси се развиват най-бързо и интензивно по крайбрежието, като фокусът пада основно върху **Поморие** (известен в древността под името **Анхиало**). Още с основаването му селището се превръща във важна „опорна точка“ – център за региона и запазва тази водеща роля през всички исторически епохи до началото на XX век.

Има множество предания за произхода на името на селището. Според едно от тях смисълът на името трябва да се търси в съдържанието на гръцките думи, от които е съставено: „Анхи“ („край нещо“) и „Ело“ („плитко море“). Така полученото съчетание указва специфичното място, на което е разположен градът – морето край Анхиало е плитко, а брегът е нисък. Друго предположение е, че името е привнесено от колониалистите от Милет, които са дошли от малко градче Ахело, разположено на едноименната река. Според трети специалисти, в основата на името стои добива на сол - от гръцкото „Анхи“ („близо“, „наблизо“) и „Алс“ („сол“), или в най-общ превод „крайсолие“, т.е. селище, разположено близо до място, където се добива сол.

Името Анхиало претърпява множество транскрипционни промени. Причината за това явление е промяната в състава на населението, което произнасяло името и налагало различни звукови промени. Ето защо градът е наричан още: Анхиоли, Анхилия, Ахело, Ахелу. До 1934 г. селището е носило древното название Анхиало, когато със специална министерска заповед е било преименувано на Поморие.

Смята се, че първоначално Поморие възниква като **тракийско селище** около VII-VI в. пр. н. е., а в последствие става част от множеството древногръцки колонии по Черноморието. За първи път населеното място се споменава от древния летописец Скилак (430 г. пр. н. е.), който включва Анхиало в списъка на **крайбрежните гръцки градове**. По-късно римският географ Страбон отбелязва, че „после Месамбрия иде Анхиало, градец на Аполонийците“. Това показва, че по онова време развитието на Анхиало е тясно свързано с това на Аполония (днешен Созопол). Поради важното му стратегическо местоположение, през II в. пр. н. е. съседната колония Месамбрия (днешен Несебър) прави опит да завладее Анхиало, но Аполония бързо възвръща своето владение върху селището.

Благоприятното географско разположение на Анхиало на брега на Бургаския залив, в пресечната точка на важни транспортни коридори предопределя бъдещата му съдба. През I в. сл. н. е. Анхиало вече е център на голяма военностратегическа област, намирайки се на

кръстопът между - Одесос (Варна), Доростол (Силистра), Византион (Цариград), Берое (Стара Загора), Филипопол (Пловдив) и Адрианополис (Одрин).

С превръщането на Тракия в **римска провинция** започва периодът на най-голям разцвет на Анхиало. В местността Палеокастро се изгражда един от най-големите по площ антични градове по нашите земи под името **Улпианон Анхиалеон**. Той се утвърждава като главно военно и търговско пристанище на западното черноморско крайбрежие. По времето на римския император Траян (98 – 117 г.) Анхиало бива провъзгласен за град, заедно с още четири стари тракийски селища – Сердика (София), Пауталия (Кюстендил), Никополис ад Нестум (близо до гр. Гоце Делчев) и Топир (до устието на р. Места). По това време градът разполага със значително по своите размери землище – на север той граничи с Месамбрия (Несебър), на запад – с Августа Траяна (Стара Загора), а на юг достига до южния бряг на Бургаското езеро, откъдето започва територията на град Деултум (сега с. Дебелт). След обявяването му за град от император Траян, Анхиало е построен по римски образец, следвайки „хиподамовата система“. Римският Анхиало е разположен в началото на сегашното Поморийско поле, извън полуострова, на около 3 км в северозападна посока от центъра на съвременния град в местността Палеокастро. Селището е заемало площ от около 120 ха и е било един от най-големите римски градове в Тракия. Било е заградено със здрава крепостна стена, а в краищата на двете главни улици („кардо“ и „декуманус максимус“) са били изградени четирите градски порти. Има данни, че над портата, водеща към пристанището, е била поставена статуя на Посейдон (бога на морето). Селището е било водоснабдено, били са изградени необходимите за функционирането му обществени сгради.

Особено голям просперитет за Анхиало настъпва през II – III в. По това време пристанището на града е основният пункт за внос и износ на стоки в цялата римска провинция Тракия. Селището достига значимо икономическо и културно развитие при управлението на Северите, когато в града се организират специални тържества (игри), отбелязани върху няколко емисии монети „Севериа Нимфия“. Посоченото наименование, според историците, се свързва с почитането на Трите нимфи – покровителки на минералните извори. През този период Анхиало е било известно с прочутите Аквекалиде – Анхиалски бани (днешните Бургаски минерални бани). Освен с минералните си извори, селището е било прочуто и с традиционния за местното население поминък – лозарство и винарство, което се запазва и развива и до наши дни.

Към края на III в. започват набези на варварски племена, идващи от север, които довеждат до значителни промени в икономическия, политическия и културния живот на селището. През следващите няколко века Ахелой се превръща в стратегически пункт в борбата на Римската империя (а по-късно Византия) с нахлуващите от север народи. Тази тенденция продължава и след основаването на Първата българска държава през 681 г., когато ролята на града като междинно средище в отношенията между България и Византия нараства. През 708 г. византийският император потегля по суша и море срещу младата българска държава, като нарушава сключения три години по-рано мирен договор с хан Тервел и достига до Анхиало, където армията му (конница и флота) е разгромена. В резултат на множеството проведени битки и сражения в периода V – VIII в. градът търпи значителни разрушения, като през 740 г. той е сполетян и от природен катаклизъм (земетресение). Към края на VIII в., по времето на византийската императрица Ирина (настояница на малолетния си син Константин VI), селището е възстановено.

За пръв път Анхиало, заедно с другите южни черноморски градове, преминава в **български ръце** през 812г. при управлението на хан Крум. Смята се, че по това време градът се е наричал Тутхон - прабългарско наименование, което не успява да се наложи. През 864 г. Византийската империя успява да си възвърне тази част от Черноморското крайбрежие, с което битката за Анхиало продължава. Най-значимият момент от нея е победата на цар Симеон над византийската армия, предвождана от главнокомандващия Лъв Фока, през лятото на 917г. край река Ахелой. Всичко това доказва голямото значение на Анхиалската

крепост в борбата за надмощие между България и Византия по Черноморието през ранното Средновековие (VIII – X в.).

Анхиало влиза в пределите на България до 972 г., когато селището отново е завладяно от **Византия**, в чиито ръце остава до 1190 г. В продължение на два века градът остава византийско владение и неговото значение на голям пристанищен център се увеличава. Той се утвърждава като важен военен, стопански и търговски фокус във Византийската империя. През 1082 г. венецианците основават търговски кантон тук, а търговската дейност се разпростира до Дубровник, Венеция и Генуа.

При **цар Асен I** градът е освободен, но през следващите години продължава да бъде участник в борбата за надмощие между двете държави, което в крайна сметка се отразява неблагоприятно върху цялостното му социално-икономическо развитие. Той постепенно започва да отстъпва от водещите си позиции в региона, за сметка на съседния град Несебър. Смята се, че някъде по това време (около XII в.) градът е „преместен“ на края на полуострова, на мястото на днешния град Поморие, за което свидетелстват запазените в източния край останки от крепостни стени от XIII – XIV в., под т.нар. „Яворови скали“.

С първото нахлуване на османските турци в края на XIV в. градът вероятно е бил разрушен и временно запустява. През 1453 г. той е окончателно превзет от турците и влиза в пределите на **Османската империя**. Той е един от последните градове на Балканския полуостров, които са завладени от турците (заедно с Константинопол). През този период селището става център на кааза (околия), в която се включват три нахии – Анхиалска, Созополска и Ахтополска, с което се превръща в най-големия административен център в югоизточна България. След падането на Константинопол много от известните византийски фамилии намират убежище в град Анхиало, включително и Михаил Кантакузин, който изиграва значителна роля в икономическия и културния просперитет на черноморския град.

През този период към традиционния поминък на местното население (лозарство, винарство, зърнопроизводство, рибарство и др.) се добавя и развива и една нова икономическа дейност – добив на сол. В периода XV – XIX в. Анхиало е един от двата най-големи солдобивни центъра в Османската империя, заедно със Солун. През 1566 г. градът е освободен от всички ангарии заради добива на сол.

За големината и облика на града през османския период говорят описанията на някои негови съвременници. През 1656 г. Евлия Челеби пише: „Градът има 2 ханема (бани), 200 дюкяна и много море и солници“. През 1786 г. фон Броняр преброява 700 фамилии и отбелязва голямата търговия със сол. През 1828 г. руските войски го избират за главна квартира. По това време „в него има 2300 къщи, 4 чешми и много кладенци, 5 полуразрушени църкви, 20 в развалини и 1 джамия.“ През 1856 г. е построен манастирът „Свети Георги“. Два последователни пожара (през 1858 г. и 1874 г.) унищожават голяма част от къщите в града.

Непосредствено след **Освобождението** градът наброява около 5000 души и е значително по-голям от съседния град Бургас (с около 2950 д.). За него Константин Иречек пише: „Със своите оживени улици градът има повече градски вид, отколкото Бургас. При входа на града ни посрещат неизбежните вятърни мелници. Вътре навлизаме в лабиринт от криволичещи тесни улици между дървени къщи, чиито градеж в горните катове понякога изскача 2 – 3 метра в улицата. Все още се виждат, вече в морето, последните останки от величествения дворец на заточения император Михаил Кантакузин, екзекутиран през 1376г.“.

След Освобождението Поморие остава в пределите на Източна Румелия и става част от Новата българска държава след Съединението от 1885 г. **В началото на XX в.** градът започва да губи своята водеща роля и постепенно да запада. Едната причина за това е построяването на първото съвременно пристанище в съседния град Бургас, който постепенно поема ролята на търговски и икономически център на югоизточна България и измества Поморие от досегашните му позиции. Втората причина е разразилият се опустошителен пожар през 1906 г., при който е унищожена една значителна част от града – голям брой от

традиционните дървени къщи, както и съществуващите вятърни мелници. Само в източната част на града е запазен малък ансамбъл от „Стари Поморийски къщи”, който е обект на защита от Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН).

До 1930 г. в града се заселват множество бежанци (предимно от Македония), които формират един нов квартал на запад от съществуващото селище. През 1934 г. древното име Анхиало е заменено с **Поморие**. През 1939 г. е построена и новата жп линия Бургас – Поморие (с дължина 25 км), която е свързана със солодобива. До 1947 г. солниците са били главно частна собственост. В периода 1947 – 1949 г. те се национализират, но продължават да добиват сол по същата технология до 1981 г. След това се извършва реконструкция на извънградските солници и се преминава изцяло към индустриален тип производство. Едновременно с това, солниците, които са разположени непосредствено до града, от края на 60-те години биват изоставени и постепенно тяхната територия започва да се застроява. По време на реституцията след 1989 г. солниците са върнати на първоначалните им собственици, но градските солници са безвъзвратно загубени. През последните 15 години най-усилено се застрояват именно имотите в т.нар. „Малко езеро” – основно сгради за колективно обитаване.

Към настоящия момент **гр. Поморие е главен административен и обслужващ център на едноименната община**. Той отстъпва значително пред областния град Бургас по своите демографски и икономически показатели, но същевременно с това е запазил своята роля на специфична туристическа дестинация с богато културно наследство и установени традиции в областта на лозарството и винарството. Той има реален потенциал да играе ролята на балансатор на град Бургас в развитието на Югоизточна България, независимо от по-ограничените си социално-икономически възможности. Едно от основните предимства на града е наличието на уникални местни ресурси за развитие на специфични икономически дейности, които могат да гарантират отличителен „брандинг” на територията и да я отграничат от останалите български черноморски общини.

2.4.2. Категоризация на населените места

Населените места в община Поморие, според броя на населението в тях, се категоризират в следните **пет групи**, съгласно *Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони*:

- **малки градове** (с население от 10 до 30 хил. ж.) – 1 град: Поморие (13607д.);
- **много малки градове** (с население до 10 хил. ж.) – 2 града: Каблешково (2888д.) и Ахелой (2310д.);
- **средни села** (с население от 1000 до 2000 ж.) – 3 села: Страцин (1291д.), Гълъбец (1247д.) и Бата (1097д.);
- **малки села** (с население от 250 до 1000 ж.) – 7 села: Порой (871д.), Горица (818д.), Дъбник (785д.), Габерово (595д.), Белодол (454д.), Медово (374д.) и Каменар (348д.);
- **много малки села** (с население до 250 ж.) – 4 села: Косовец (219д.), Лъка (211д.), Козичино (177д.) и Александрово (107д.).

За разлика от повечето общини в страната, които постепенно се обезлюдяват, в община Поморие е налице макар и слабо увеличение на броя на населението за периода 2010-2016 г. За разглеждания ретроспективен период **8 от общо 17 селища в общината увеличават броя на населението си**. Това са трите града (Поморие, Каблешково и Ахелой) и пет от селата (Страцин, Гълъбец, Дъбник, Габерово и Александрово). В останалите населени места броят на населението намалява, като най-сериозна е редукцията в селата Козичино (-25%) и Лъка (-14,6%), които и без това са в категорията на много малките села.

Ако досегашните тенденции в демографското развитие на общината се запазят, до 2035г. не се очаква промяна в категоризацията на отделните населени места. Изключение прави само село Бата, което е близо до долната граница от 1000д. и е с негативна демографска тенденция на намаляване на населението със сравнително висок темп (-7,5%). Ако този темп

на редукция се запази, може да се очаква Бата да отпадне от категорията на средните села и да се присъедини към групата на малките села в общината.

Съгласно приетата *Категоризация на административно-териториалните и териториалните единици в Р България (утвърдена със Заповед №РД-02-14-2021 от 14 август 2012г. на МРРБ и последвалите изменения)*, **община Поморие с ЕКАТТЕ BGS17 се категоризира във 2 категория.**

Отделните населени места в общината се категоризират, както следва:

- **2 категория** – град Поморие;
- **4 категория** – градовете Ахелой и Каблешково;
- **5 категория** – селата Гълъбец и Страцин;
- **6 категория** – селата Бата, Белодол, Габерово, Горица, Дъбник, Медово и Порой;
- **7 категория** – селата Александрово, Каменар, Козичино, Косовец и Лъка.

Посочената категоризация е изготвена въз основа на анализ и оценка на няколко показателя и критерия, които характеризират отделните населени места: *социално-икономическо развитие, степен на урбанизация, инфраструктурна съоръженост (техническа и социална инфраструктура), селищно-административни и културни функции на съответното селище.*

В първоначално издадената от МРРБ Заповед град Поморие е категоризиран в 3 категория, но през 2014г. (отново със Заповед на МРРБ) категорията му е повишена от 3 във 2 категория. Това показва, че **град Поморие има водещи функции, роля и влияние на микрорегионално ниво. Той е общински административен център, с тенденция към развитие на обслужващи дейности и на надобщинско ниво.**

Тринадесет от останалите шестнадесет населени места в общината изпълняват **административни функции на кметства: Ахелой, Каблешково, Гълъбец, Страцин, Бата, Белодол, Габерово, Горица, Дъбник, Медово, Порой, Каменар и Косовец** (по данни на общинската администрация). Сред тях като селища с водещи функции се открояват двата града (**Ахелой и Каблешково**) и две села (**Гълъбец и Страцин**). Посочените четири населени места играят роля на „опорни селища“ в селищната мрежа в общината. Те притежават относително стабилни демографски показатели, отличават се с по-добре развит и по-разнообразен икономически потенциал и играят структуроопределяща роля при формирането на основните урбанизационни оси в територията. Около тях гравитират близко разположените селища, които разполагат с по-ограничени социално-икономически възможности и с по-слабо развита система от обекти на социалната инфраструктура. Ето защо **целенасочената подкрепа на тяхното балансирано развитие в бъдеще е от съществено значение за стабилизирането на мрежата от населени места в община Поморие.**

Трите най-малолюдни села в общината – *Александрово, Козичино и Лъка* са с административни функции – **кметски наместничества**. Те са от категорията на много малките села в общината (с население под 250ж.) и са със сравнително слабо развити икономически дейности. Основната селищна функция в тях е обитаването, съчетана с някои малки обекти на социалната инфраструктура (главно в сферата на културата и социалното подпомагане). От тях в най-неблагоприятно положение е село **Козичино**, което е разположено в най-северните планински части на общината, на твърде голямо отстояние от „опорните селища“ в територията, което затруднява неговата интеграция в общата селищна мрежа. За това допринася и отдалечеността му от основни транспортни артерии и затруднения комуникационен достъп, който се осъществява откъм община Несебър по самостоятелен тупиков планински участък от общинската пътна мрежа. Това прави село **Козичино сравнително изолирано от общото социално-икономическо и инфраструктурно развитие на община Поморие.**

2.4.3. Характеристика на населените места

Населените места в община Поморие са с много разнородни характеристики и селищен облик. Това се дължи на разнообразието в природо-географските условия в територията, различията в демографския и икономически потенциал на отделните населени места, определени вариации в степента на изграденост на селищната им среда и инфраструктурната им съоръженост, специфичното им позициониране в транспортната схема на общината и други отличителни белези.

По отношение на **природните условия на средата**, в която възникват и се развиват, населените места в община Поморие варират от специфични черноморски градове (Поморие и Ахелой) до типично планински села (Козичино). Останалите селища са разположени във вътрешността на територията, затворена между Черно море и Източна Стара планина. Те се развиват предимно по долините на двете водни течения в общината – река Хаджийска (Страцин, Косовец, Гълъбец, Горица и Порой) и река Ахелой (Бата, Белодол, Дъбник, Габерово, Медово и Александрово). Изключение правят само три населени места (Каблешково, Лъка и Каменар), които са ситуирани в централната и южната част на територията, в относителна близост до крайбрежието и равнинните черноморски тераси.

По отношение на **демографския си потенциал** населените места в общината варират от малки градове (като град Поморие с население 13607д.) до много малки села (като село Александрово с население 107д.). Най-голям е делът на малките и средните села, каквито са 10 от общо 17 населени места в територията (*виж т.2.4.2 Категоризация на населените места*). През последните 7 години се наблюдават известни промени и динамика в броя на населението на отделните селища. Онези от тях, които са позиционирани в близост до крайбрежната зона и се развиват като туристически дестинации увеличават броя на населението си. Към тази група спадат градовете Поморие, Каблешково и Ахелой и село Александрово (независимо, че е най-малкото село в общината). Двете т.нар. „опорни селища” (Страцин и Гълъбец) също увеличават броя на населението си, както и селата Дъбник и Габерово, макар и с по-бавни темпове. Останалите селища постепенно се обезлюдяват, като с най-висока скорост този процес протича в планинското село Козичино.

По отношение на **степента на развитие на икономически дейности** селищата в община Поморие също варират в много широки граници. Туризмът се развива приоритетно в двата крайбрежни града (Поморие и Ахелой), където е съсредоточена основната част от изградената туристическа инфраструктура в общината (леглова база, заведения за хранене и развлечения, туристически атракции). В останалите населени места туристическата дейност е по-слабо застъпена или изцяло липсва (Косовец и Белодол). Вторичният сектор на икономиката (сектор „Индустрия”) също е много неравномерно развит. Ясно обособени производствени територии има само в градовете Поморие и Каблешково. Там са концентрирани основните производствени мощности в общината. В останалите селища териториите за труд се свеждат до селскостопанските дворове и животновъдните комплекси (ферми), повечето от които са разположени извън чертите на населените места. Изключение правят само мините и кариерите на добивната промишленост в землищата на селата Лъка и Каменар. Единствената икономическа дейност, която е сравнително равномерно развита е селското стопанство. То се явява и основен поминък на населението в по-малките и по-отдалечени от морето населени места.

По отношение на **степента на изграденост на селищната среда в отделните населени места и тяхната инфраструктурна съоръженост** също се наблюдават известни колебания. Функцията „обитаване” е добре развита във всички селища в територията, като е постигнат относително висок жилищен стандарт. В териториален план обаче, жилищният фонд се различава по своите качествени характеристики (конструктивни особености и степен на благоустроеност). В населените места, в които активно се развива туристическата дейност, се наблюдава относително по-високо качество на жилищния фонд. Това е свързано и със строителството на нови сгради и комплекси за настаняване от апартаментен тип, които са съобразени със съвременните изисквания за комфортна жилищна среда. В по-малките

населени места на общината, качествените параметри на жилищния фонд са значително по-ниски. Част от сградите са с влошени параметри: недобро конструктивно състояние, липса на санитарни възли вътре в сградата и др. Неравномерно са разпределени и обектите на „социалната инфраструктура“ в разглежданата територия. Обществено-обслужващите елементи са концентрирани в трите града (Поморие, Каблешково и Ахелой) и в част от по-големите села в общината (Гълъбец, Страцин, Бата, Горица). В по-малките населени места в територията общественото обслужване е много по-слабо застъпено (Косовец, Белодол). Вариации има и в степента на обезпеченост на отделните селища с необходимата техническа инфраструктура. Всички населени места в община Поморие са електрифицирани и водоснабдени, но само в две от тях има цялостна канализационна мрежа (Поморие и Ахелой). Частична канализационна мрежа има в град Каблешково и село Габерово. В останалите селища в територията няма изградена цялостна селищна канализация.

По отношение на **транспортната им достъпност** също се наблюдава известна неравнопоставеност между отделните населени места. Достъп до пътища от РПМ (републиканската пътна мрежа) имат най-вече онези селища, които са разположени в централната и южната част на общинската територия. Градовете Поморие и Ахелой се обслужват от първокласен път I – 9 (Е 87) – Варна – Бургас, който е проведен успоредно на черноморското крайбрежие. Град Каблешково и селата Лъка, Медово и Александрово се обслужват от третокласен път III – 906 – Рудник – Каблешково – Бургас. Градовете Каблешково и Ахелой са допълнително обслужени от третокласен път III – 6009, който пренася и част от транзитния трафик от и за КК „Слънчев бряг“. Останалите населени места, разположени в западната и северната част на общината, са обезпечени единствено с общински пътища. Изключение прави село Горица, което се пресича от третокласен път III – 2085 – Ябълчево – Гюльовца (в самото подножие на Еминска планина), но тази комуникация е от второстепенно значение за транспортната схема в разглежданата територия.

2.4.4. Пространствено-йерархична структура на селищната мрежа

Голямото многообразие от различни селищни типове в община Поморие налага въвеждането на една **допълнителна класификация на населените места**, която да спомогне за открояването на спецификите на определени групи от селища и за разкриването на съществуващите пространствено-йерархични връзки между тях.

Тази класификация е изготвена въз основа на анализ и оценка на ресурсите и потенциалите на отделните населени места по три основни показателя:

- *отличителни белези на природната среда;*
- *комуникационна обвързаност с останалите селища и общинския център;*
- *характерни насоки за развитие на социално-икономическия комплекс.*

При прилагането на този критериален анализ се обособяват **5 типа (категории) населени места в община Поморие**. Всяка категория е съставена от по няколко селища със сходни параметри, характеристики и общи насоки за бъдещо развитие.

• I категория

Тази група включва две населени места – градовете **Поморие** и **Ахелой**.

Те са обособени в една обща категория, поради наличието на няколко базови сходства в характеристиките:

- разположение на самото черноморско крайбрежие или в непосредствена близост до него (500 - 700 м);
- отлична комуникационна обезпеченост – и двете населени места се обслужват от първокласен път от РПМ - I – 9 (Е 87) – Варна - Бургас;
- приоритетно развитие на туристически дейности (морски и балнеоложки туризъм).

В тези населени места са застъпени всички сектори на общинската икономика, но приоритетно се развива **третичният сектор**, представен основно от **туризма**.

Първият фактор, определящ туристическия профил на селищата, е излизът им на **Черно море**. Той е предпоставка за развитие не само на **морски туризъм**, а и на други дейности, свързани с усвояването на ценния природен ресурс: използване на алтернативен **воден транспорт**, предлагане на допълнителни туристически **водни атракции** и **водни спортове**, **риболов** и отглеждането на **аквакултури**. Една част от тези потенциали не се оползотворяват пълноценно към настоящия момент.

Вторият фактор, допринасящ за успешното развитие на туризма в територията, е **Поморийското езеро**. Към момента то се използва приоритетно за **добив на сол** и **калолечение**. То създава условия за развитие и на алтернативни форми на туризъм като: **еко туризъм**, **орнитоложки туризъм**, **фото туризъм**. Друг скрит потенциал за организиране и предлагане на специфични туристически дейности са заблатените територии, разположени на запад от град Поморие, в непосредствена близост до трасето на първокласен път I – 9 (Е 87).

Третият фактор, който спомага за реализацията на туристическата дейност, е наличието на множество **културни ценности**. Те включват както археологически обекти и недвижими културни ценности, така и специфично нематериално културно наследство (традиции, обичаи, фестивали, пленери, изложби и др.). Този ресурс е основна предпоставка за развитието на **културно-познавателен туризъм**.

Последният фактор, допринасящ за привличането на определен туристически поток, е специфичната ориентация на територията в отглеждането на лозови масиви и **традиционното производство на вина в региона**. Това създава условия за предлагане и на тясно специализирания **винен туризъм**.

Поради богатството от природни и антропогенни ресурси, градовете Поморие и Ахелой представляват атрактивни туристически дестинации, които формират т.нар. **„първа линия“** на по-висококатегорийно туристическо обслужване в общината. Тук е концентрирана основната част от легловата база, търговските обекти, заведенията за хранене и развлечение, културните мероприятия в община Поморие.

Паралелно с това успешно се развива и **вторичният сектор** на икономиката. Водеща роля в него има **винопроизводството**, което е традиционно за региона и се реализира в едно основно предприятие („Черноморско злато“) и няколко по-малки винопроизводства („Бойар“, „Тохун“, „Южно злато“, „Лозина естейт енд Уайнселар“).

От всички населени места в общината градовете Поморие и Ахелой са с най-добре развит **вторичен и третичен сектор на икономиката**.

Първичният сектор също е застъпен в землищата на двете населените места, но той изпълнява подчинена роля в общото им социално-икономическо развитие.

• II категория

Тази група включва пет населени места – град **Каблешково** и селата **Каменар**, **Лька**, **Медово** и **Александрово**.

Те са обособени в една обща категория, поради наличието на няколко базови сходства в характеристиките:

- разположение в централната равнинна част на общината, в относителна близост до черноморския бряг (5 - 7 км);
- много добра комуникационна обезпеченост – четири от петте населени места са разположени по протежение на третокласен път III – 906 - Лька, Каблешково, Медово и Александрово (само село Каменар няма директен достъп до пътища от РПМ, но чрез добре развита мрежа от общински пътища осъществява удобни транспортни връзки с близко разположените Поморие, Каблешково, Лька и Ахелой);

- приоритетно развитие на дейности, обезпечаващи туристическия отрасъл, който се развива на „първа линия”.

Тази група от селища формира **типа на крайбрежната зона** и играе ролята на буфер между нея и останалите населени места в общината. Ето защо тя притежава потенциал за развитие на онези икономически дейности, които подпомагат на втори план разгръщането на курортните функции.

Приоритетна икономическа дейност за тези населени места отново е **туризмът**.

Едното възможно направление за развитие на туристическа дейност е нейното тясно обвързване с крайбрежната зона и **съвместно развитие на морски туризъм от т.нар. „втора линия”**. Основен позитив при този сценарий е възможността за изграждане на нова база за настаняване извън преуплътнената и вече изчерпана урбанизирана среда на крайбрежието, при запазване на благоприятните визуални връзки с Черно море. Като известен негатив може да бъде отчетена относителната отдалеченост от брега (5–7 км), което налага използването на ежедневен транспорт за достигане до плажната ивица.

Втората възможност за развитие на туризма в територията е **предлагането на самостоятелен специфичен туристически продукт**, който е базиран на локалните особености и потенциали. Природните и културни ресурси на селищата позволяват развитието на: **винен туризъм** (Каблешково), **балнеоложки туризъм** (Медово), **еко туризъм** (Каблешково, Медово, Александрово), **културно-познавателен туризъм** (Каблешково), **селски туризъм** (Медово, Александрово, Лъка и Каменар) и др.

Територията има особено голям потенциал за развитие на различни форми на **спортен туризъм** (**игра на голф, пешеходни и велосипедни преходи, мотокрос, автомобилизъм, футбол, тенис, яздене на коне и др.**). Вече има изготвен един проект за мащабна реализация в тази сфера – туристически голф комплекс „Black Sea Golf and Country Club” край Каблешково, който е на стойност около 200 млн. евро и се очаква да бъде завършен до 2020 г.

Чрез усвояването на посочените потенциали, петте селища могат да формират т.нар. **„втора линия”** на висококатегорийно туристическо обслужване в общината.

Освен за развитието на туризъм, територията е подходяща и за **развитието на онези отрасли от първичния и вторичния сектор на икономиката, които следва да обезпечат туристическата дейност в общината като цяло**. Тук се включват:

- **селско стопанство** – добив на земеделска и животновъдна продукция, чието потребление е насочено към туристическия контингент;
- **лека промишленост** (с акцент върху хранително-вкусовата) – преработка на добитата от селското стопанство продукция и нейното реализиране в местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения;
- **търговия** – създаване на условия за реализиране на продукцията чрез изграждането на мрежа от търговски обекти (магазини, открити и покрити пазари), обвързани в обща снабдителна верига;
- **логистично-складова дейност** – складиране и съхранение на материали и продукти, свързани с развитието на туристическата дейност;
- **строителство** – изграждане и текуща поддръжка на туристическата база и инфраструктура.

Като се изключи селското стопанство, останалите четири икономически дейности следва да се реализират в рамките на населените места и селищните образувания, върху вече урбанизирани и усвоени терени, с оглед опазване на ценния земеделски фонд в територията. Подходящи за тази цел са: трите производствени зони в град Каблешково; стопанските дворове и животновъдните комплекси, разположени около петте населени места; закритите и рекултивирани участъци от кариерите на мина „Черно море” в землищата на селата Каменар и Лъка; терените, непосредствено прилежащи към първокласен път I – 9, подходящи за организиране на складова и логистична дейност.

В рамките на селищата е целесъобразно изграждането не само на леглова база за туристическия поток, а и на **жилищен фонд за настаняване на заетия в туризма персонал, работещ в крайбрежната зона** (включително и КК „Слънчев бряг”).

• **III категория**

Тази група включва три населени места – селата **Порой, Гълъбец и Горица**.

Те са обособени в една обща категория, поради наличието на няколко базови сходства в характеристиките:

- разположение в северната част на общината, в непосредствена близост до Еминска планина и язовир „Порой”;
- добра комуникационна обезпеченост – и трите селища са разположени по протежение на общински път Александрово – Горица, който осъществява пряка връзка между двата третокласни пътя III – 906 и III - 2085 и играе роля на транспортно направление с важно локално значение;
- комбинирано развитие на туристическа дейност и селско стопанство.

Тези селища се отличават с относителна отдалеченост от крайбрежната зона, поради което нямат потенциал за развитие на морски туризъм. За сметка на това те притежават редица природни и антропогенни ресурси, които са предпоставка за предлагането на **алтернативни туристически продукти**.

И трите населени места разполагат с много добри условия за развитието на: **селски туризъм, еко туризъм, пешеходен и вело туризъм**. Освен това някои от селищата имат потенциал за разгръщане и на други специфични видове туризъм: **риболовен туризъм** (селата Порой и Гълъбец), **планински туризъм** (землището на село Горица), **ловен туризъм** (землището на село Горица), **винен туризъм** (село Горица), **спортен туризъм** (село Порой) и др.

Въпреки това потенциалите на територията за развитие на туристическа дейност са сравнително по-ограничени от тези на селищата в I и II категория. Ето защо населените места в тази група разчитат и на друг основен поминък на населението, какъвто е **селското стопанство**.

Водещи позиции в него заема **растениевъдният отрасъл** (зърнопроизводство, лозарство и овощарство). Тук е разположена значима част от хидромелиоративните съоръжения в общината – Напоителна система НС „Порой” и Отводнителна система ОС „Гълъбец”.

Животновъдството играе второстепенна роля и е ориентирано предимно към задоволяване на собствените потребности на населението. Изключение правят само няколко малки животновъдни комплекси (ферми), които са пазарно ориентирани.

Отличителна черта на разгледаните населени места е, че в тях **равностойно са застъпени първичният и третичният сектор на икономиката (селско стопанство и туризъм)**, а вторичният сектор (сектор „Индустрия”) почти изцяло липсва. Това може да бъде компенсирано с изграждането на няколко малки производствени мощности, които да работят в сферата на хранително-вкусовата промишленост за преработка на добитата селскостопанска продукция.

• **IV категория**

Тази група включва шест населени места – селата **Страцин, Косовец, Бата, Белодол, Дъбник и Габерово**.

Те са обособени в една обща категория, поради наличието на няколко базови сходства в характеристиките:

- разположение в западната част на общината, по поречията на реките Хаджийска и Ахелой, в близост до Айтоска планина и язовир „Ахелой“;
- средна степен на комуникационна обезпеченост – две от селищата (Бата и Страцин) са разположени на общински път Медово – Просеник, който осъществява връзка между третокласните пътища III – 906 и III - 2085 и играе роля на транспортно направление с локално значение (останалите четири села се хранят от тупикови участъци);
- приоритетно развитие на селскостопанска дейност.

В тази категория попадат онези селища в общината, които са най-отдалечени от крайбрежната зона и от основните комуникационни потоци в територията.

Основният поминък на местното население е **селскостопанската дейност**. И тук (подобно на селищата от III категория) водещ отрасъл е **растениевъдството**. С по-големи възможности за добив на земеделска продукция са по-големите села Бата и Страцин, които разполагат с по-обширни земища и повече земеделски земи. По-малките села (като Косовец и Белодол) са с по-ограничени възможности поради по-малките си земища и наличието на по-значим дял от горския фонд в тях.

Животновъдството не е достатъчно добре развито. То е представено само от няколко животновъдни комплекси и ферми, които са разположени извън чертите на населените места. По-голямата част от продукцията не е пазарно ориентирана, а е насочена към задоволяване на потребностите на местното население.

Налице са и известни ресурси за развитие на някои алтернативни форми на туризъм като: **селски туризъм, еко туризъм, риболовен туризъм** и др. Те обаче са относително по-малки, в сравнение със селищата от III категория.

Основните потенциали на тази група селища са насочени към развитието на:

- **биологично селскостопанско производство** – развитие на съвременно селско стопанство, ориентирано към производството на екологично чисти продукти от растениевъдния и животновъдния отрасъл;
- **алтернативно земеделие** – земеделие, базирано на отглеждането на нови специфични сортове, които са алтернатива на традиционните за региона земеделски култури;
- **лека промишленост** – изграждане на малки производствени мощности за преработка на произведената селскостопанска продукция, с цел затваряне на целия производствен цикъл и реализиране на продукция с по-висока добавена стойност (една част от произведената продукция може да бъде ориентирана към туристическия сектор);
- **туризъм** – предлагане на алтернативни форми на туризъм, с относително малък мащаб на легловата база (къщи за гости, вили, стаи и апартаменти под наем), обслужващи неголям туристически поток.

Поради липсата на директна пространствена и комуникационна връзка между някои от селищата в тази група, те могат да бъдат разделени в две подгрупи:

- **Страцин, Косовец, Бата и Белодол** – които гравитират около вторичното транспортно направление Медово – Просеник;
- **Дъбник и Габерово** – които гравитират около третокласен път III – 6009 в участъка между Изворище и Каблешково.

• V категория

Тази група включва само едно населено място – село **Козичино**.

То е обособено в отделна категория, поради своите специфични характеристики, които го отличават от всички останали селища в общината:

- разположение в най-северната планинска част на територията, близо до билото на Еминска планина;
- слаба комуникационна обезпеченост – единственият подход към селото е тупиков и се осъществява от третокласен път III – 906, като се преминава през територията на община Несебър;
- слабо развити икономически дейности.

Това селище е със сравнително ограничен социално-икономически потенциал. То регистрира слабо развитие в първичния и третичния сектор на икономиката.

Първичният сектор е представен от **селското стопанство** (развито въз основа на сравнително ограничени земеделски фонди) и **горското стопанство** (обвързано с наличния горски фонд в територията).

Третичният сектор е представен от **туристическата дейност**. Към момента тя не е достатъчно добре разгърната. Село Козичино има потенциали за развитие на разнообразни форми на алтернативен туризъм. Те са свързани с планинския характер на релефа (**планински туризъм, пешеходен и вело туризъм, екстремн туризъм, ловен туризъм**), екологично чистата околна среда (**еко туризъм**), съхранената автентична селищна среда (**селски туризъм**), специфичното за селото нематериално културно наследство, свързано с уникалните и много добре запазени фолклорни традиции, облекло и говор на местната еркечка общност (**културно-познавателен туризъм**).

Като цяло село Козичино се развива **изолирано** от останалите населени места в община Поморие. Това спомага за опазване на неговата специфика и автентичност, но в същото време възпрепятства цялостното му социално-икономическо развитие. То остава встрани от важните комуникационни потоци в територията и регистрира спад в демографските и икономическите си показатели.

Разгледаните пет категории от населени места изчерпват типологичното многообразие на селищата в община Поморие. Всяка от тези категории (групи) формира отделен **урбанистичен ареал**, който притежава определена специфика и потенциали за развитие. **Обвързването на отделните урбанистични ареали в обща пространствена рамка се осъществява посредством урбанизационни оси на развитие: глави, вторични и третични.**

В южната част на община Поморие се формира **една главна урбанизационна ос**. Тя съвпада с трасето на първокласен път I – 9 (Е 87) и се развива успоредно на черноморското крайбрежие, като включва населените места от I категория (Поморие и Ахелой).

В централната част на общината се образуват **две вторични урбанизационни оси**. Първата от тях е с направление север – юг и обхваща населените места от II категория (Лъка, Каблешково, Медово и Александрово). Тя е развита по протежение на третокласен път III – 906. Втората ос е с направление изток – запад и съвпада с трасето на третокласен път III – 6009, като включва две населени места (Ахелой и Каблешково, съответно от I и II категория). В пресечната точка на двете вторични урбанизационни оси е ситуиран град Каблешково, който играе роля на своеобразен разпределител на транспортните потоци в територията. Каблешково изпълнява и надобщински транспортни функции, тъй като разпределя не само автомобилния поток в границите на общинската територия, но поема и целия транзитен трафик от АМ „Тракия“ към курортните градове, разположени на север от Бургас.

В северната и западната част на общината се наблюдават **други три третични урбанизационни оси**. Първата от тях е с посока изток – запад и съвпада с трасето на третокласен път III – 2085. На тази ос е разположено село Горица, което има важно кръстопътно местоположение. Другите две оси са с направление северозапад – югоизток. Те са развити по протежение на общинските пътища Александрово – Горица и Медово – Просеник, които осъществяват преки връзки между III – 906 и III – 2085. Към първата от тях принадлежат населените места от III категория (Порой, Гълъбец и Горица), а към втората –

населените места от IV категория (Страцин и Бата). Към описаните урбанизационни оси следва да се включат и съществуващите тупикови връзки към селата Дъбник, Габерово, Белодол и Косовец (IV категория) и село Козичино (V категория).

Извън посочените урбанизационни оси остава само село Каменар, което заема средишно местоположение между главната и двете вторични оси. То е обвързано с тях чрез мрежа от общински връзки, което му осигурява възможност за приобщаване и гравитиране едновременно към четири населени места – Поморие, Каблешково, Ахелой и Лъка.

Урбанистичните ареали на отделните категории населени места формират „тъканта“ на селищната структура, докато урбанизационните оси определят нейния „опорен скелет“. **Сглобката между урбанистични ареали и урбанизационни оси формира пространствено-йерархичния модел на селищната мрежа в община Поморие.**

В този модел се открояват **5 основни селища, чието балансирано развитие е от съществено значение за запазването и укрепването на селищната мрежа в общината.** Това са градовете Поморие, Каблешково и Ахелой и селата Гълъбец и Страцин. Градовете Поморие и Ахелой формират главната урбанизационна ос в територията и са носител на основния социално-икономически ресурс на общината. Град Каблешково е пресечна точка на двете вторични урбанизационни оси и поема функцията на важен разпределител на транспортните потоци в територията. Селата Гълъбец и Страцин дефинират две от третичните урбанизационни оси и играят роля на „опорни селища“ за по-малките населени места във вътрешността на общинската територия. Посочените пет населени места се характеризират и с най-високите демографски и икономически показатели, поради което следва да получат адекватно третиране в бъдещия общ устройствен план на общината.

2.4.5. Селищни образувания и земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ

Селищните образувания и земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ са обобщени в Таблица 6 по данни на община Поморие.

Таблица 5. Селищни образувания и земи по §4 от ПЗР на ЗСПЗЗ

Землище	Местност	ПИ /поземлен имот/	НТП /начин на трайно ползване/	Площ в дка
гр.ПОМОРИЕ		57491.11.388	Вилни зони	13,083
		57491.11.320	Полски пътища	5,974
		57491.8.326	Вилни зони	0,948
		57491.8.325	Вилни зони	10,782
		57491.8.324	Вилни зони	2,821
		57491.8.321	Вилни зони	24,454
		57491.8.319	Вилни зони	1,553
		57491.8.318	Вилни зони	1,338
		57491.8.316	Вилни зони	4,418
		57491.8.315	Вилни зони	2,043
		57491.8.314	Вилни зони	0,626
гр.КАБЛЕШКОВО		35033.15.230	Вилни зони	13,041
		35033.15.231	Вилни зони	2,260
		35033.12.133	Вилни зони	22,653

		35033.19.175	Вилни зони	32,699
с.ЛЪКА		44425.12.17	Др.сел.тер-я	12,057
		44425.12.23	Др.сел.тер-я	92,393
с.КАМЕНАР		35691.0.13	Дере	4,144
		35691.0.16	Пчелин	0,9
		35691.0.17	Торище	0,890
		35691.0.8	Ниви	35,310
		35691.3.131	Изост.нива	0,665
		35691.0.115	Др.вид сел.тер-я	26,884
		35691.0.119	Ниви	13,823
		35691.0.201	Полски път	2,348
		35691.0.140	Канали	3,730
гр.АХЕЛОЙ		00833.16.70	Вилна зона	276,715

Източник: Община Поморие

2.4.6. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- **Селищната мрежа на община Поморие се е формирала в продължение на векове.** В съвременния си вид тя включва общо 17 населени места, от които 3 града - Поморие, Каблешково и Ахелой. Останалите 14 селища са села, които според броя на населението си, варират от „средни“ до „много малки“.

- **Населените места в територията са с много разнородни характеристики и потенциали.** Това се дължи на големите различия в природо-географските условия, в които са възникнали отделните селища, спецификите на тяхното местоположение, комуникационна достъпност и социално-икономически възможности.

- **В резултат на тези предпоставки са се обособили пет различни групи (категории) населени места,** всяка от които притежава определени характерни ресурси и потенциали за развитие.

- **Към първата категория населени места се причисляват крайбрежните градове Поморие и Ахелой.** В тях е концентрирана по-голямата част от социално-икономическите ресурси на общината, като основен фокус е туризмът. Тези селища формират главната урбанизационна ос в региона, която преминава по протежение на Черно море и обслужва туристопотока от т.нар. „първа линия“.

- **Към втората категория спадат град Каблешково и селата Лъка, Каменар, Медово и Александрово.** Те формират две вторични урбанизационни оси, в които град Каблешково има важно кръстопътно местоположение. Тези селища образуват „тила на крайбрежната зона“ и имат двойствен характер. От една страна те играят ролята на буфер, натоварен със специфични икономически функции, чиято цел е да обезпечават туристическия отрасъл, развиващ се на „първа линия“. В този смисъл те заемат подчинена позиция спрямо крайбрежните градове и са пряко зависими от тях. От друга страна петте селища притежават собствени потенциали за развитие, въз основа на които биха могли да предлагат специфични туристически продукти и да реализират успешно туристическа дейност от т.нар. „втора линия“, сравнително независимо от крайбрежната зона.

- **Третата категория населени места включва селата Порой, Гълъбец и Горица.** Те формират две третични урбанизационни оси, с пресечна точка в село Горица. За разлика от предходните две групи селища, тук туризмът не е водещият икономически отрасъл. Той се развива наравно с първичния сектор на икономиката (селското стопанство). Поради отдалечеността от крайбрежната зона туристическите потенциали не са свързани с морския и

балнеоложкия туризъм (както при селищата от I и II категория), а по-скоро с алтернативните форми на туристическата дейност и отдиха в природна среда.

- **Четвъртата категория обхваща селата Страцин, Косовец, Бата, Белодол, Дъбник и Габерово.** Те са с приоритетно развитие на селското стопанство и много по-ограничени възможности за туризъм. Потенциалите им са свързани най-вече с развитие на модерно земеделие и животновъдство и затваряне на производствения цикъл, чрез изграждане на малки преработвателни предприятия за селскостопанска продукция. По-големите села Страцин и Бата са ситуирани по протежението на една третична урбанизационна ос с локално значение. Останалите населени места се захранват с тупикови връзки.

- **Към петата категория селища принадлежи само едно село – Козирино.** То е отделено от останалите населени места поради своите специфични особености и характеристики. Селото се развива самостоятелно, сравнително изолирано от общата комуникационна схема и социално-икономическия комплекс на общината.

- **Селищата от I и II категория са разположени в южната и централната част на общинската територия.** Те имат по-високи социално-икономически показатели, по-изградена селищна среда и по-добра комуникационна обезпеченост. Те са и по-добре обвързани и интегрирани със съседните територии и общини. През Поморие и Ахелой преминава целия автомобилен трафик по направление Варна – Бургас, а през Каблешково – трафикът от вътрешността на страната (АМ „Тракия“) към КК „Слънчев бряг“ и останалите курортни градчета на север от Бургас.

- **Селищата от III, IV и V категория са ситуирани в западната и северната част на общината.** Те са с по-ограничени възможности за социално-икономически растеж и се нуждаят от усъвършенстване на селищната среда и подобряване на комуникационната достъпност.

2.4.7. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- **Да се съхрани и доразвие съществуващата пространствена организация на населените места в общината,** като се отчитат настъпилите количествени и качествени промени в параметрите на средата. Да се запази и изведе на преден план характерната йерархия в структурата на селищната мрежа и спецификите на отделните групи (категории) селища.

- **Да се осмисли и изяви специфичната роля на градовете Поморие, Каблешково и Ахелой в общата социално-икономическа рамка и транспортно-комуникационна схема на област Бургас.** И трите града изпълняват характерни функции с надобщинско значение в различни функционални направления.

- **Да се създадат устройствени условия за по-нататъшното развитие на отделните населени места, съобразно техните налични ресурси и потенциали.** Като ресурси за развитието на дадено селище се оценяват: традиционните за него икономически дейности, защитените природни територии, наличието на обекти на културното наследство, съществуващият сграден фонд, свободните от застрояване урегулирани поземлени имоти и др. **Като потенциал за развитие** се оценява възможността на дадено населено място да поеме нетрадиционни за него нови функции (туристическа инфраструктура, съвременни технологии за преработка на аграрна продукция, логистични и складови дейности и др.), което се планира само при доказана целесъобразност.

- **Да се определи перспективното развитие на отделните селища,** като се отчита не само демографската прогноза, а и съществуващия и проектен капацитет на отделните територии, при спазване на оразмерителните параметри за отделните видове устройствени зони.

- **Да се очертаят проектните граници на населените места**, като се избягва тяхното необосновано разширяване. Устройствените решения в бъдещия план следва да се насочат първо към оползотворяване и по-ефективно използване на териториалния ресурс в рамките на строителните граници на селищата и чак тогава, ако е наистина целесъобразно, да се ориентират към тяхното увеличаване. Това важи в особено силна степен за по-малките селища в общината, които притежават голям териториален резерв в чертите на урбанизираните територии от незастроени поземлени имоти или имоти с влошено състояние и качество на сградния фонд.

- **Да се определят резервните терени за нарастване на населените места в случай на доказана необходимост.** Като основен резерв за териториално развитие на селищата следва да се отчитат терените, които са инфраструктурно осигурени и чиято първоначална функция е отпаднала. Към тях спадат бившите селскостопански дворове, чиито статут и актуално състояние следва да се проучат обстойно, както и други територии, които към момента не функционират по предназначение.

- **Да се отчете потенциала на населените места, разположени на „втора линия”,** които представляват своеобразен резерв за териториално нарастване на туристическите зони по крайбрежието. Градовете Поморие и Ахелой са с вече изградена и уплътнена селищна среда и нямат ресурс да поемат значителни нови разширения. Ето защо следва да се проучи възможността за изграждане на нови туристически локализации в и около населените места, разположени на „втора линия”, при отчитане на техните взаимовръзки с крайбрежната зона.

- **Да се дефинират подходящи локализации за бъдещото формиране на селищни образувания за нуждите на туризма** (ваканционни селища, спортни съоръжения и площадки, развлекателни центрове и други обекти на туристическата инфраструктура), **селското стопанство** (пунктове за изкупуване и съхраняване на селскостопанска продукция и/или други обекти на аграрната инфраструктура), **преработващата промишленост** (малки предприятия, работещи основно в сферата на хранително-вкусовата промишленост, преработващи селскостопанска продукция), **складово-логистичната дейност** (складове за съхранение на материали, свързани с развитието на туристическата дейност).

- **Да се ограничат възможностите за промяна на предназначението на отделни поземлени имоти извън урбанизираните територии с цел застрояване.** Подобни процедури следва да се допускат само при изчерпване на всички останали възможности и то при определени условия: имотът да контактува непосредствено с урбанизираната територия, да има възможност за лесно и бързо обезпечаване с необходимата инфраструктура, да има осигурен комуникационен достъп, за тази цел да не се отнемат ценни висококатегорийни земеделски земи.

- **Да се изследват възможностите за промяна на предназначението на някои от земите по §4 във вилни зони за отдих в природна среда.**

- **Да се предложат устройствени решения за развитие на инженерната инфраструктура**, с оглед обезпечаване на съществуващите и проектни селища и селищни образувания с необходимите количества енергия и вода, комунално обслужване, благоустрояване и други мрежи и съоръжения (вкл. изграждането на пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води).

- **Да се предложат нормативни решения за запазване на мащаба, характера и начина на застрояване**, както в съществуващите селищни граници, така и в новопредвидените територии, с оглед постигане на хармонично единство между съществуващо и ново застрояване и запазване на автентичната селищна среда в община Поморие.

2.5. Демография

Анализите и оценките на демографското състояние община Поморие се отчитат и при провеждане на политиката по устройството на територията. Устройствените аспекти на демографското състояние и перспективното развитие на населението са свързани с устройственото планиране на някои от основните функционални системи - обект на ОУП на общината - „Труд“, „Обитаване“, „Социална инфраструктура“ и др..

Анализите на демографското състояние и на тенденциите в развитието на населението в ретроспективен период са по основни демографски показатели. Такива са: *общ брой на населението; полова и възрастова структура, естествен и механичен прираст на населението*. Част от тях са свързани с количествените параметри на населението (брой и естествено и механично движение), а друга – с качествените му характеристики (възрастова, полова, етническа и образователна структура).

Обект на анализ и оценки са и онези възрастови групи от населението, които имат отношение към функционирането на отрасли от третичния сектор като: *предучилищното възпитание, образованието, детското здравеопазване, социалното подпомагане* и др. Образователната структура на населението се отчитат при обосноваване на устройствените решения за развитие на някои основни икономически дейности и при обосноваване на потенциала на човешкия ресурс, с който разполага общината.

2.5.1. Численост и динамика на населението

Броят на населението показва, че през 2016 г. (годината с последната официална текуща статистическа информация) числеността на населението на община Поморие е 27 399 д. Данните за броя на населението в ретроспективен аспект показват, че община Поморие, като цяло, се отличава от останалите общини и страната – данните показват, че демографското ѝ развитие е от т.нар. „стагниращ“ тип. За анализирания 7 годишен ретроспективен период само през последните 2 години е налице тенденция на намаляване на броя на населението ѝ. От 2010 до 2014 г. се наблюдава, макар и не голям и колеблив, ръст в броя на населението ѝ. Това личи и от данните в Таблица 6. Промени в броя на населението на населените места в община Поморие в периода 2010-2016 г.

Таблица 6. Промени в броя на населението на населените места в община Поморие в периода 2010-2016 г.

Години	Брой на населението			Ръст - брой	
	Община	в т.ч. градов.	Села	Община	Градове
2010 г.	27171	18435	8736	-	-
2011 г.	27530	18846	8684	359	411
2012 г.	27539	18873	8666	9	27
2013 г.	27611	18913	8698	72	40
2014 г.	27623	18954	8669	12	41
2015 г.	27473	18849	8624	-150	-105
2016 г.	27399	18805	8594	-74	-44

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

По действащата категоризация на териториалните единици община Поморие попада в групата на малките общини (с население 10 -30 хил. д.). Динамиката в броя на населението на общината през периода 2010 - 2016 г., показва, че броят на населението на общината формално е нараснал с 228 д., но през 2015 и 2016 г. то намалява в сравнение с 2014 г. със 149 д.

Графична представа за динамиката в броя на населението дава и *Фигура 16.*

Фигура 16. Промени в броя на населението на община Поморие за периода 2010 -2016 г.

Промените в броя на населението в общината по населени места към 2010 и 2016 г. са отразени в Таблица 7.

Таблица 7. Брой на населението към 2010 и 2016 г. по населени места в община Поморие

Населени места	Брой към		Ръст 2016/2010 г.	
	2010 г.	2016 г.	Брой	%
Общ. Поморие	27158	27399	241	0.9
с.Александрово	79	107	28	35.4
гр.Ахелой	2183	2310	127	5.8
с.Бата	1186	1097	-89	-7.5
с.Габерово	577	595	18	3.1
с.Горица	845	818	-27	-3.2
с.Гълъбец	1137	1247	110	9.7
с.Дъбник	763	785	22	2.9
с.Белодол	467	454	-13	-2.8
гр.Каблешково	2820	2888	68	2.4
с.Каменар	382	348	-34	-8.9
с.Козирино	236	177	-59	-25.0
с.Косовец	221	219	-2	-0.9
с.Лъка	247	211	-36	-14.6
с.Медово	415	374	-41	-9.9
гр.Поморие	13432	13607	175	1.3
с.Порой	938	871	-67	-7.1
с.Страцин	1230	1291	61	5.0

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

Анализите на данните от таблица 1.1.2. показват, че със стабилно демографско развитие освен общинския център и останалите два града в общината (гр. Ахелой и гр. Каблешково) са и селата Гълъбец, Страцин, Александрово, Дъбник и др. С намаляващ брой на населението са селата Порой, Лъка, Козирино, Бата и др.

Класификацията на населените места по критерия „брой на населението“ към 2016 г. показва следното:

- Малки градове – 1 (гр. Поморие);
- Много малки градове – 2 (гр. Ахелой и гр. Каблешково);
- Средни села - 2 (с. Гълъбец и с. Страцин);

- Малки села - 8 (с. Бата, с. Порой, Горица, Габерово, Дъбник, Белодол, Каменар и Медово);
- Много малки села - 4 (Александрово, Козичино, Косовец и Лъка).

2.5.2. Естествено и механично движение на населението

Броят на населението е резултативна величина от естествения и механичния прираст.

• Естествено движение на населението

Естествения прираст е показател, характеризиращ естественото възпроизводство на населението, т.е. той отчита резултатите от раждаемостта и смъртността на населението.

Раждаемостта в община Поморие е демографски процес, който бележи тенденция на колебливо състояние, като е с коефициент на раждаемост в рамките на 8-9‰ и е съизмерим със стойностите за област Бургас и страната. За анализирания 7 годишен период броят на родените в общината възлиза на 1834 лица, или средногодишно по 262 д. Вариационния размах в броя на родените през отделните години на анализирания период е от 235 д. (2016 г.) до 284 д. (2014 г.). За анализирания период *коефициентът на раждаемост* (брой на живородените деца на 1000 д. от населението) нараства незначително от 8,6‰ (2016 г.) на 10,2 ‰ (2014 г.). Това личи и от данните в *Таблица 8*.

Смъртността в община Поморие е със значително по-високи стойности от тези за раждаемостта. Общо за 7- те анализирани години броят на умрелите лица възлиза на 2541, или средногодишно за анализирания период – около 363 лица. Така броят на умрелите превишава този на родените със 101 лица средно на година. Това формира и по-високия средногодишен *коефициент на смъртност* в общината (13,2‰). Разликата между равнището на раждаемостта и това на смъртността формира и отрицателния естествен прираст. По този демографски показател общината намалява броя на населението се с по около 100 д средногодишно. Естественото движение на населението в общината е показано в *Таблица 8*.

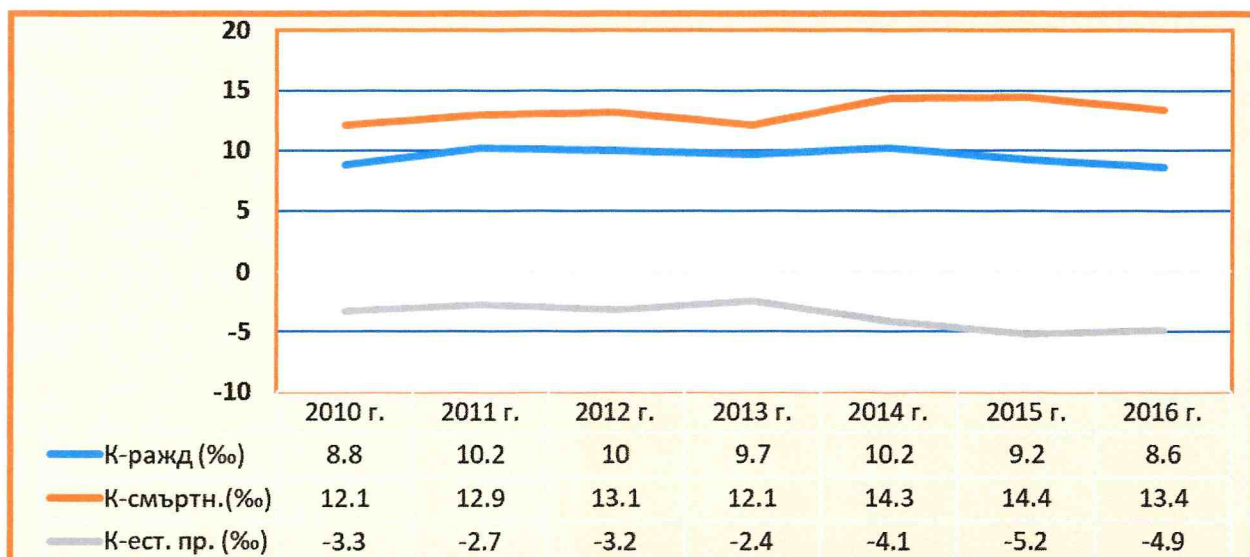
Таблица 8. Динамика в показателите за естествено движение на населението в община Поморие (абсолютен брой) за периода 2010-2016 г.

години	родени	умрели	ест. прираст
	брой	брой	Брой
2010 г.	240	330	-90
2011 г.	281	355	-74
2012 г.	275	362	-87
2013 г.	268	334	-66
2014 г.	283	396	-113
2015 г.	252	396	-144
2016 г.	235	368	-133

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

По-високите стойности на смъртността от тези на раждаемостта формират и **отрицателния естествен прираст** на населението. В определена степен същия се компенсира от **положителен механичен прираст**, поради което се констатира и **незначителното обезлюдяване на общината**.

Коефициентите за естественото движение на населението средно за община Поморие са представени графично на *Фигура 17*.

Фигура 17. Динамика в коефициентите за естествено движение на населението на община Поморие за периода 2010 -2016 г.

• Механично движение на населението

Механичният прираст на населението (в комбинация с естествения) също дава отражение върху броя на населението. Механичният прираст в периода 2010-2016 г. е положителен, но с много ниски, почти нулеви стойности. Общият брой на заселените за периода 2010 – 2016 г. е 3644 д., или по 521 д. средно на година. В същото време, броят на изселените лица е 3608 д., или по 515 д. средногодишно. Средногодишният механичен прираст като абсолютен брой лица е само 6 д. Данните за механичното движение на населението (като брой лица) са отразени в Таблица 9.

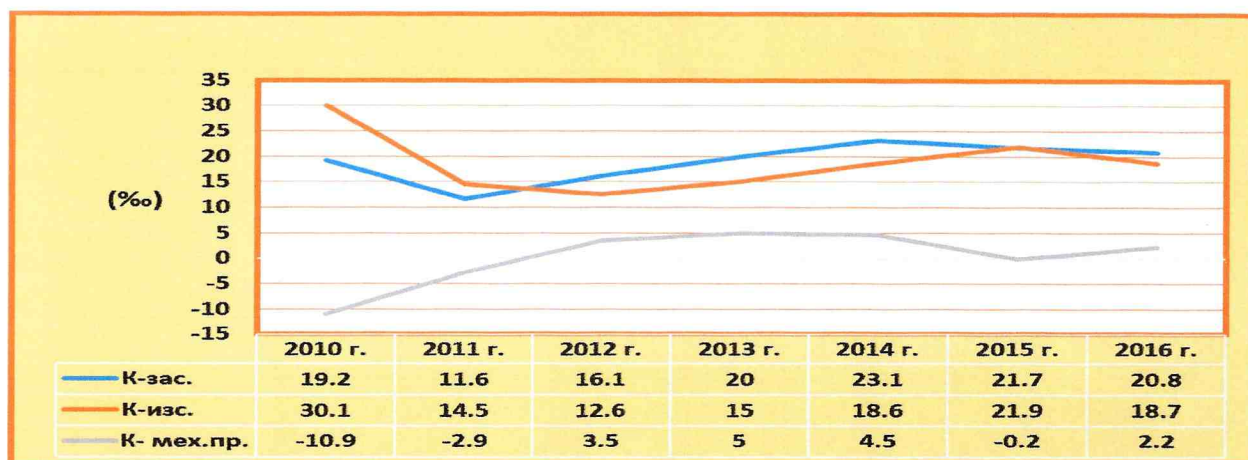
Таблица 9. Промени в механичното движение на населението на община Поморие за периода 2010-2016 г.

Години	Заселени	Изселени	Механичен
	Брой	Брой	прираст
2010 г.	523	819	-296
2011 г.	319	399	-80
2012 г.	443	347	96
2013 г.	553	415	138
2014 г.	638	513	125
2015 г.	597	603	-6
2016 г.	571	512	59

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

Данните от Таблица 9 показват, че броят на изселените преобладава над този на заселените през 2010, 2011, 2015 и 2016 г. Това формира и отрицателните стойности на механичния прираст през тези години.

За сравнителни анализи и оценки по-обективен е коефициента на механичния прираст, защото броят на заселените и на изселените лица е отнесен към 1000 д. от населението. Визуална представа за стойностите на коефициентите на заселване, изселване и на механичен прираст дава Фигура 18.

Фигура 18. Промени в стойностите на коефициентите за механичен прираст на населението на община Поморие за периода 2010-2016 г.

2.5.3. Полова структура

Половата структура на населението на община Поморие е близка до стандартната, при която броят на мъжете е почти равен на този на жените. Конкретните данни за структурата на населението по пол показва, че в община Поморие преобладават характеризира с известни отклонения в полза на мъжете. Към 2016 г. броят на мъжете в община Поморие (13 412 д.) е по- малък с 575 д. от този на жените (13987 д.). По такъв начин половата структура мъже/жени е в съотношение 49,0:51,0. За сравнение с половата структура средно за страната е 48,7:51,3. И при градското население преобладава броят на жените, като съотношението мъже/жени е 48,4:51,6, докато при селското население това съотношение е обратно – 50,1:49,9. През отделните години на анализирания 7 годишен период не се наблюдават съществени отклонения в половата структура на населението.

2.5.4. Възрастова структура

Възрастовата структура на населението на община Поморие е с благоприятна характеристика. През 2016 г., в сравнение с 2010 г. се наблюдава слабо изразена тенденция на застаряване на населението. Тази тенденция се изразява в нарастване на броя на населението в над трудоспособна възраст, което е за сметка на намаляване на броя на лицата в трудоспособна възраст. Тези изменения във възрастовата структура на населението се констатира и от данните от Таблица 10.

Таблица 10. Изменения във възрастовата структура на населението на община Поморие за „реперни“ години в периода 20-2013 г.

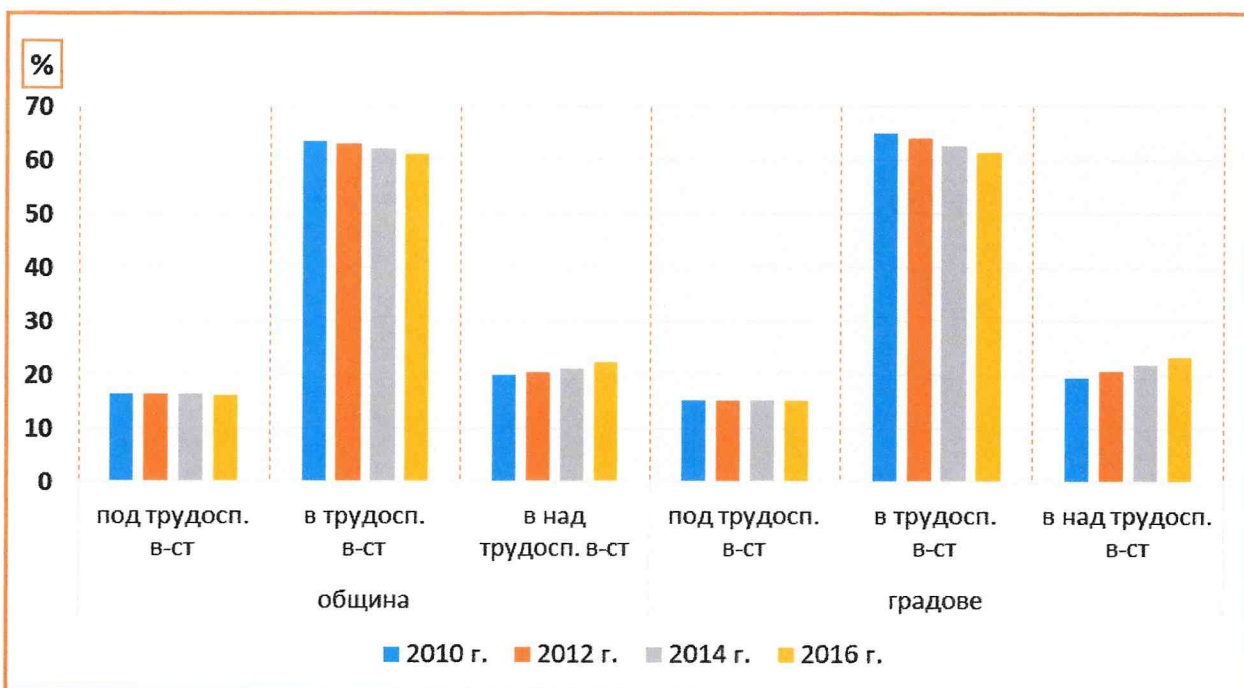
Години	Община				гр. Поморие			
	брой население	под трудосп. в-ст	в трудосп. в-ст	над трудосп. в-ст	брой население	под трудосп. в-ст	в трудосп. в-ст	над трудосп. в-ст
Брой								
2010 г.	27171	4468	17291	5412	18435	2816	12005	3614
2012 г.	27539	4535	17352	5652	18873	2880	12071	3922
2014 г.	27623	4548	17189	5886	18954	2908	11875	4171
2016 г.	27399	4439	16800	6160	18805	2852	11541	4412
Относителен дял (в %)								

2010 г.	27171	16.44	63.64	19.92	18435	15.28	65.12	19.60
2012 г.	27539	16.47	63.01	20.52	18873	15.26	63.96	20.78
2014 г.	27623	16.46	62.23	21.31	18954	15.34	62.65	22.01
2016 г.	27399	16.20	61.32	22.48	18805	15.17	61.37	23.46

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

Стандартната възрастова структура на населението показва, че за анализирания период се очертават следните тенденции:

- Запазва се относителният дял на населението в под трудоспособна възраст – в рамките на 16,2% - 16,4%;;
- Очертава се трайна тенденция на намаляване на относителния дял на населението в трудоспособна възраст – от 63,6% (2010 г.) на 61,3% (2016 г.);
- Налице е тенденция на нарастване през целия период на относителния дял на населението в над трудоспособна възраст – от 19,6% (2010 г.) на 23,5% (2016 г.).

Фигура 19. Възрастова структура на населението на община Поморие, в т.ч. и на градското население за определени „реперни“ години в периода 2010 -2016 г

За целите на устройственото планиране от значение са т.нар. „специфични“ възрастови структури. В тях попадат лицата в предучилищна и в училищна възраст. Към 2016 г. специфичните възрастови структури на населението в община Поморие включват брой лица, както е показано в Таблица 11.

Таблица 11. Брой на лицата в специфичните възрастови структури на населението на община Поморие – 2016 г.

Териториални единици	Възрастови групи			
	от 0 до 2 г.	от 3 до 6 г.	от 7 до 14 г.	от 15 до 18 г.
община – всичко	48	1053	2348	1095
в т.ч. в градовете	478	703	1494	675
от тях в гр. Поморие	331	493	1044	466

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

2.5.5. Етническа структура

Етническата структура на населението показва, че в общината преобладава българската етническа група (общност), следвана от турската. При преброяване на населението през 2011 г. от общо самоопределили своя етнос 24523 д. разпределението по основните етнически групи е следното:

- Българска етническа група – 15992 д.;
- Турска етническа група – 4947 д.;
- Ромска етническа група – 1307 д.
- Друга етническа група – 126 д.
- Не се самоопределили – 101 д.

С по-компактно българско население (над 90%) са гр. Ахелой и селата Александрово, Козичино, Лъка и Каменар. С преобладаващ брой население от турската етническа група са селата Белодол, Габерово, Дъбник и Косовец. С по-висок относителен дял (над 25%) население от ромската етническа група са гр. Каблешково и селата Медово и Бата.

2.5.6. Образователна структура

Образователната структура на населението на гр. община Поморие показва, че делът на *високообразованото население* - с висше образование е нисък - само 11,4% от лицата над 7 годишна възраст (при среден дял за област Бургас -25,1%. Делът на населението със средно образование също не е висок – 38,9%, а на населението с основно и по-ниско образование – 47,9%. Тази образователна структура на населението е много по-неблагоприятна от средната за страната и за област Бургас.

По населени места в общината образователната структура е представена в *Таблица 12*.

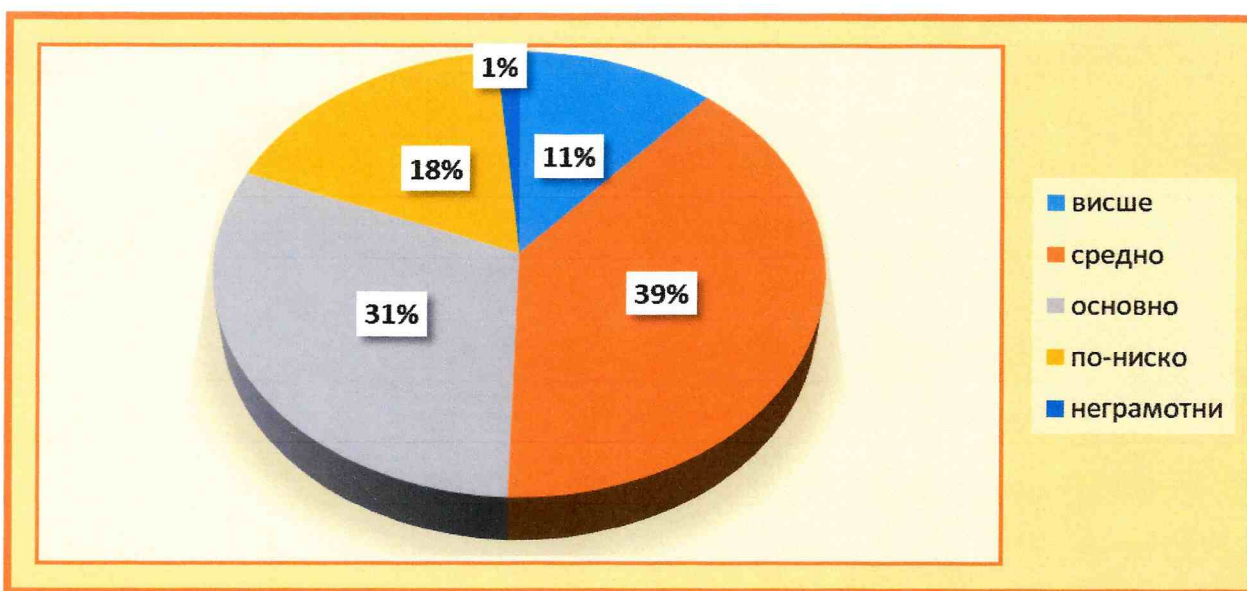
Таблица 12. Образователна структура на населението в населените места от община Поморие – 2011 г.

	население над 7 години	Висше	средно	Основно	Начално	незавършено начално	неграмотни
Общ. Поморие	25549	2917	9943	7805	2713	1725	362
гр. Ахелой	2289	233	1259	569	138	64	16
гр. Каблешково	2668	209	1025	600	531	250	44
гр. Поморие	12659	2258	5955	2831	702	781	90
с. Александрово	99	8	44	35	8	4	-
с. Бата	991	20	144	506	177	98	43
с. Белодол	419	..	46	263	74	27	..
с. Габерово	503	..	77	280	82	34	25
с. Горица	806	44	219	400	97	41	..
с. Гълъбец	1124	25	210	506	193	137	46
с. Дъбник	723	13	173	323	128	64	21
с. Каменар	332	19	142	94	67	8	..
с. Козичино	205	..	66	98	36	-	..
с. Косовец	214	..	50	108	30	15	8
с. Лъка	197	29	91	49	23	5	-
с. Медово	367	20	87	115	93	45	..

с. Порой	833	18	214	361	159	65	12
с. Страцин	1120	10	141	667	175	87	38

Източник: НСИ. Резултати от преброяване на населението 2011 г.

От всички населени места в общината с относително по-добра образователна структура на населението е общинския център - гр. Поморие. Населението с висше образование тук с относителен дял 17,8%, това със средно – 47,0%, о с основно и по-ниско – 34,1%. Образователната структура на населението на общината е представена графично на *Фигура 20*.

Фигура 20. Образователна структура на населението на община Поморие – 2011 г.

От останалите населени места в общината с относително по-висок относителен дял на високообразовано население над 60% е село Лъка (61,2% от живущите са с висше и средно образование) и гр. Ахелой 65,2%.

2.5.7. Икономическа характеристика на населението

За анализ и оценка на човешкия ресурс на община Поморие, оценяван и като работна сила, се използва информация, касаеща пазара на труда. Наличната официална информация е за община Поморие.

- **Икономически активно население**

Тази категория включва лицата във възрастовата група над 15 години. - в община Поморие към 2016 г. възлиза на 12 097 д. Коефициентът на икономическа активност е 52,3 и е съизмерим със средния за област Бургас. По населени места, разпределението на икономически активното население показва, че с по-висок от средния за общината коефициент на икономическа активност са трите града (Ахелой – 55,8%, Поморие – 54,6% и Каблешково – 54,5%) и с. Белодол – 68,7%. С по-нисък дял на икономически активното население (под 40%) са редица от населените места – с. Александрово (25,0%), с. Лъка (34,7%), с. Горица (37,1%), с. Бата (38,7%) и др. В действителност това са села с по-малко население и с влошена възрастова структура.

- **Заети / наети лица**

Динамиката в броя на наетите лица в социално-икономическия комплекс на община Поморие показва, че последиците от реструктурирането на икономическия комплекс постепенно се преодоляват. Тази констатация се подкрепя с данните за броя на наетите лица.

Тази категория включва работещите по трудово-правни отношения, като се изключва броят на самонаетите и на работодателите. Статистическите данни показват тенденция на нарастване на броя на наетите, както следва:

- 2010 г. – брой на наетите лица – 5097 д.;
- 2012 г. - брой на наетите лица – 5317 д.
- 2014 г. - брой на наетите лица – 5442 д.
- 2015 г. - брой на наетите лица – 5253 д.

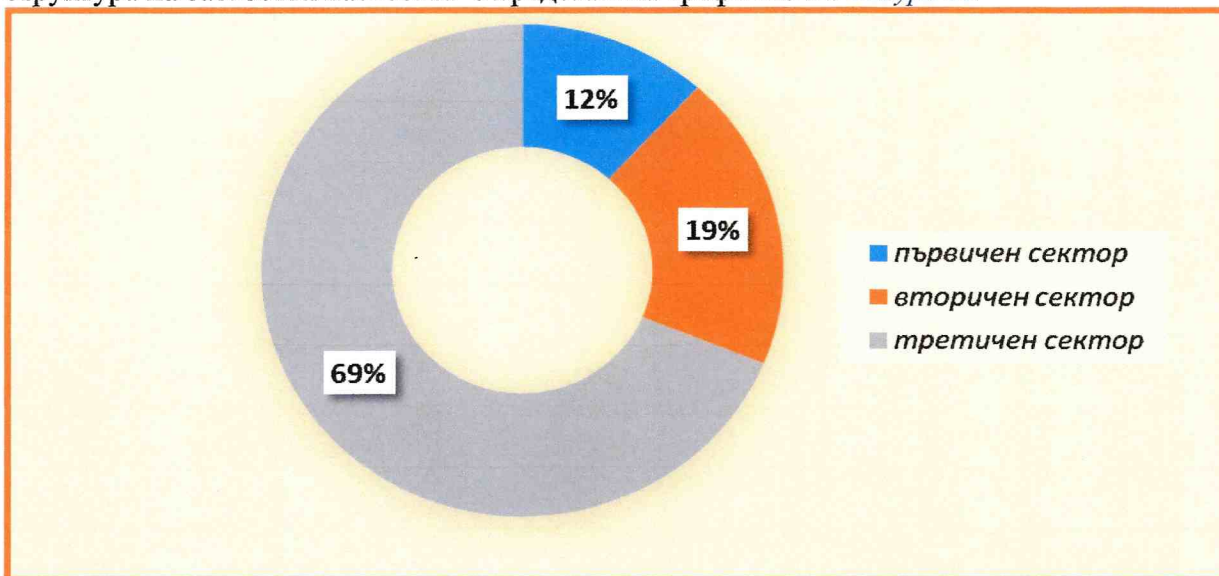
От посочените данни се установява лек спад в броя на наетите през 2015 г. спрямо същия през 2014 г., което се дължи на основно в намаляване на броя на наетите в икономически дейности „Строителство“ и „Преработваща промишленост“.

Данните за 2015 г. по някои от основните икономически дейности показват следното състояние със заетостта на населението (по показателя „брой наети лица“): В броя на наетите не се включват самонаетите и работодателите. броят на наетите лица е както следва:

- Селско, горско и рибно стопанство – 615 д.;
- преработваща промишленост - 730 д.;
- хотелиерство и ресторантьорство – 1037 д.;
- търговия и ремонтни услуги – 797 д.;
- строителство – 419 д.;
- транспорт и съобщения - 176 д.

От икономическите дейности, които са с бюджетен характер, с най-голям брой наети са в сферата на образованието – 488 д., хуманното здравеопазване и социалните дейности – 271 д. и държавното управление – 221 д.

Секторната структура на заетостта по основните икономически сектори - „Селско, горско и рибно стопанство“ (познат в устройственото планиране като първичен сектор), „Индустрия“ (вторичен сектор) и „Услуги“ (третичен сектор) показва, че по отношение на заетостта водещо място има третичния сектор. Това се дължи основно на наетите в туристическия сектор, в търговията и ремонтните услуги, както и на бюджетните икономически дейности. Секторната структура на заетостта/наетостта е представена графично на *Фигура 21*.

Фигура 21. Секторна структура на наетите лица в община Поморие – 2015 г.

• Безработица

Вторият структурен елемент на пазара на труда е безработицата. характерен с очертаваща се тенденция на ръст както в броя на безработните, така и в равнището на безработица. Това личи и от данните, отразени в *Таблица 13*.

Таблица 13. Динамика в развитието на безработицата в община Поморие за периода 2010-2016 г.

Години	Иконом. активни лица (брой)	Регистр. безработни (брой)	Регистр. безр. до 29 г. вкл. (брой)	Регистр. безр. с рег.>1 год. (брой)	Равнище на безработица (%)
2010 г.	12925	531	83	7	4.10
2012 г.	12097	1328	240	24	11.0
2014 г.	12097	1357	217	44	11,2
2016 г.	12097	1139	133	3	9.4

Източник: НСИ.

Като резултат от реструктурирането на някои от основните икономически дейности и на сезонната заетост в сферата на туризма, в периода след 2010 г. се наблюдава процес на нарастване както на броя на безработните лица, така и на равнището на безработица. Този процес е засилен в 2012 и 2014 г., като през 2016 г. има лек спад в броя на безработните лица и в равнището на безработица в общината. Показателите за безработица в община Поморие са със стойности, които са по-благоприятни от средните за страната и за област Бургас.

2.5.8. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- За разлика от преобладаващия брой български общини, **процесът на обезлюдяване на община Поморие е слабо изразен**, което се дължи на относително благоприятните стойности на естественото и механичното движение на населението.
- **Възможностите за бъдещото възпроизводство на населението по естествен път не са напълно изчерпани.**
- Моментната **възрастова структура на населението показва начални проявления на неговото застаряване**, изразяващо се в нарастване на дела на населението в над трудоспособна възраст. Стагнацията на раждаемостта е свързана с процес на намаляване на възрастовите контингенти в ниските възрастови групи и това в следващите години може да рефлектира върху функционирането на детските заведения и общообразователните училища в по-малките селища на общината.
- Запазва се все още **висок броят и относителният дял на нискообразованите** (с основно и по-ниско образование) лица, вкл. и неграмотните, благодарение на което ще се засилва проблема с квалификационната и образователна структура на работната сила.
- Като резултат от относително по-благоприятното демографско развитие броят на икономически активното население е от стагниращ тип.
- В структурата на наетите лица (без самонаетите и работодателите) водещи функции имат отраслите от вторичния и третичния сектор в резултат на развитието на туризма, промишлените отрасли и състоянието на услугите.
- Очертана е тенденция на **спад в трудовата заетост на населението и нарастване на равнището на безработица** в резултат от реструктуриране на местния социално-икономически и инфраструктурен комплекс и на влиянието на сезонната заетост в туризма.

2.5.9. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- При необходимост да се актуализира аналитичната част с нова демографска информация, отразяваща актуалното състояние на демографските процеси;

• В съответствие с действащата нормативна уредба, следва да се разработи дву- или три-вариантна демографска прогноза, включваща:

- Перспективна обща численост на населението на общината, в т.ч. и по населени места с прогнозен хоризонт, съвпадащ със срока на действие на ОУПО;
- Прогнозните разчети по населени места да отчитат (на базата на аналитичните проучвания) селищата, които са с по-изразени потенциали за демографска жизненост, както и тези които са с по-ограничени възможности за демографско развитие;
- Численост на специфичните възрастови контингенти от населението (3-6 год. 7-14, 15-18 години), както и по стандартни възрастови групи (в под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст);
- Численост на работната сила, в т.ч. за броя на заетите.

Демографската прогноза трябва да се разработи най-малко в два варианта, при отчитане на влиянието на задържащи и на стимулиращи фактори за демографско развитие. В прогнозните разчети следва да се обърне внимание на вероятността в границите на общината да има недостиг от квалифицирана работна сила за някои отрасли, които изискват по-висока образователна и професионална подготовка (например туризъм) и да се предложат решения за решаването на проблема, вкл. привличане на квалифицирани кадри от съседни общини.

2.6. Икономика

Структурата на местната икономика на община Поморие е многопрофилна. Водещи функции в нея имат туризма и промишлеността, а аграрния сектор има допълващи функции. Подобно и на останалите общини в страната, социално-икономическият и инфраструктурен комплекс на община Поморие продължава да изпитва последиците на икономическата и финансова криза, настъпила в периода след 2008 г. Същите се изразяват в негативна тенденция, свързана със спад в производството, във фалит на фирми, в определена декапитализация на територията. През последните 4-5 години се наблюдава относителна стабилизация в местната икономика. Това се отчита при аграрния сектор, в туризма, както и в икономическата дейност „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“ (основно винопроизводство, солопроизводство и др.).

2.6.1. Обща характеристика на общинската икономика

• Брой и структура на предприятията.

Към 2015 г. на територията на общината са функционирали общо 1835 предприятия от нефинансовия сектор (без тези в отрасли ”Държавно управление”, ”Образование”, ”Хуманно здравеопазване и социални дейности”). За анализирания 6 годишен период се наблюдава трайна тенденция на нарастване на броя на предприятията в общината, което личи и от данните в Таблица 14.

Таблица 14. Промени в броя и типа на предприятията от нефинансовия сектор в община Поморие за периода 2010 – 2015 г.

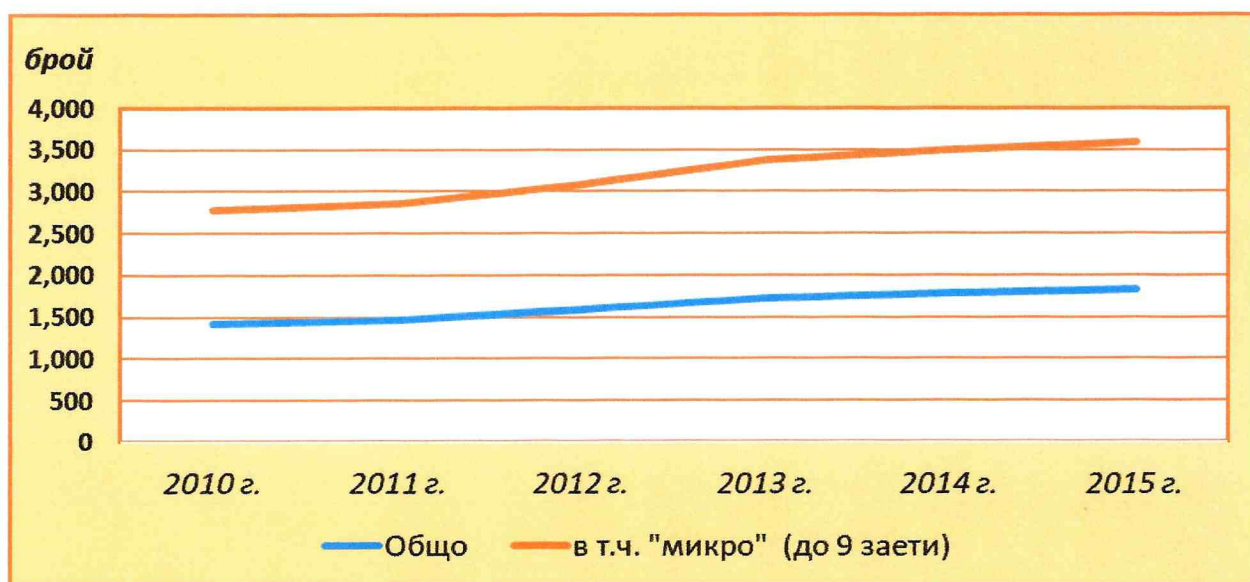
Години	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Общо	1424	1465	1583	1731	1791	1835
Микро (до 9 заети)	1347	1386	1498	1644	1702	1753
Малки (от 10 до 49)	65	68	70	73	78	71
Средни (от 50 до 249)	14	11	11
Големи (над 250)	-	-	-

Източник: ТСБ -Бургас

Анализът на данните от *Таблица 14* показва, че за анализирания период се наблюдава немалък ръст в броя на предприятията – през 2015 г. те са с 411 повече от броят им през 2010 г. Това е ръст от 128,9% (при база 100% през 2010 г.). Конкретните анализи сочат, че това нарастване се дължи основно на ръста при микро предприятията. При тях е налице ръст от 130,4%, докато при средните предприятия се наблюдава тенденция на намаляване на броя им.

След 2013 г. на територията на общината няма регистрирани големи предприятия (с персонал над 250 д.). Ръстът на микро и частично на малките предприятия е по-добре изразен при икономическите дейности от третичния сектор („Услуги“). Такива са „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Транспорт, складиране и пощи“ и др.

Динамиката в броя на предприятията в общината е представена графично на *Фигура 22*.

Фигура 22. Промени в броя на предприятията от нефинансовия сектор, в т.ч. на микро предприятията в община Поморие за периода 2010-2015 г.

Посоченият превес на микро и малките (по брой на заетите в тях лица) предприятия в общата им структура е най-силно подчертан в третичния сектор (услуги). Това е характерно главно в икономически дейности (отрасли) като „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Транспорт, складиране и пощи“ и др. Останалите предприятия – от типа средни са единични като брой, но те са с по-добри икономически показатели.

Представа за икономическите резултати на отделните типове предприятия дават някои от основните икономически показатели, отразени в *Таблица 15*.

Таблица 15. Резултати от дейността на типовете предприятия в община Поморие – 2015 г.

Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Заети лица	Произведена продукция	ДМА
	Брой		Хил. лв.	
Общо	1 835	5 440	180 122	318 579
Микро (до 9 заети)	1 753	2 721	66 793	209 408

Малки (от 10 до 49)	71	1 423	53 030	42 900
Средни (от 50 до 249)	11	1 296	60 299	66 271

Източник: ТСБ -Бургас

Анализите на данните от Таблица 15 сочат, че средните фирми, които са едва 0,6% от общия им брой, осигуряват 33,5% от произведената продукция. В тях са заети 50% от всичко заетите в община Поморие. Съпоставката между броя на микро фирмите и броя на заетите в тях лица показва, че средния брой на заетите в една микро фирма е 1,6 лица. Това означава, че този тип предприятия са свързани основно със семейния бизнес и осигуряват заетост на част от работната сила.

• Брой заети лица

Трудовата заетост на населението е един от индикаторите за състоянието на икономиката. Данните за последните три години от анализирания период (2010-2015 г.) показват, че продължава тенденцията на намаляване на броя на заетите в социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на община Поморие. Това е един от симптомите за продължаващото неблагоприятно развитие на някои от икономическите дейности, което личи и от данните в Таблица 16.

Таблица 16. Промени в броя на заетите лица в икономиката на община Поморие за периода 2013-2015 г.

Икономически дейности (A21)	2013	2014	2015	ръст 2015/ 2013 (%)
ОБЩО:	5547	5442	5253	94.7
А Селско, горско и рибно стопанство	575	539	615	107.0
В Добивна промишленост	
С Преработваща промишленост	796	795	730	91.7
Д Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	
Е Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	
Ф Строителство	495	534	419	84.6
Г Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	766	804	797	104.0
Н Транспорт, складиране и пощи	157	180	176	112.1
И Хотелиерство и ресторантьорство	1079	1095	1037	96.1
Ж Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	..	-
К Финансови и застрахователни дейности	14	14	12	85.7

L Операции с недвижими имоти	147	91	76	51.7
M Професионални дейности и научни изследвания	46	48	48	104.3
N Административни и спомагателни дейности	180	92	119	66.1
O Държавно управление	230	218	221	96.1
P Образование	457	469	488	106.8
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	321	321	271	84.4
R Култура, спорт и развлечения	29	35	46	158.6
S Други дейности	99	78	70	70.7

Източник: ТСБ Бургас

• **Размер на произведената продукция**

Статистиката за размера на произведената продукция от предприятията на територията на община Поморие за периода 2010-2015 г. сочи неравномерно състояние. Както личи от данните в Таблица 17 в отделните години този размер варира в диапазона от 235 990 хил. лв. (2013 г.) до 180 122 хил. лв. (2015 г.). Най- високи стойности на произведената продукция са регистрирани през 2013 и 2014 г., а най-ниски – през 2015 и 2010 г.

Таблица 17. Размер на произведената продукция от предприятията в община Поморие за периода 2010 – 2015 г.

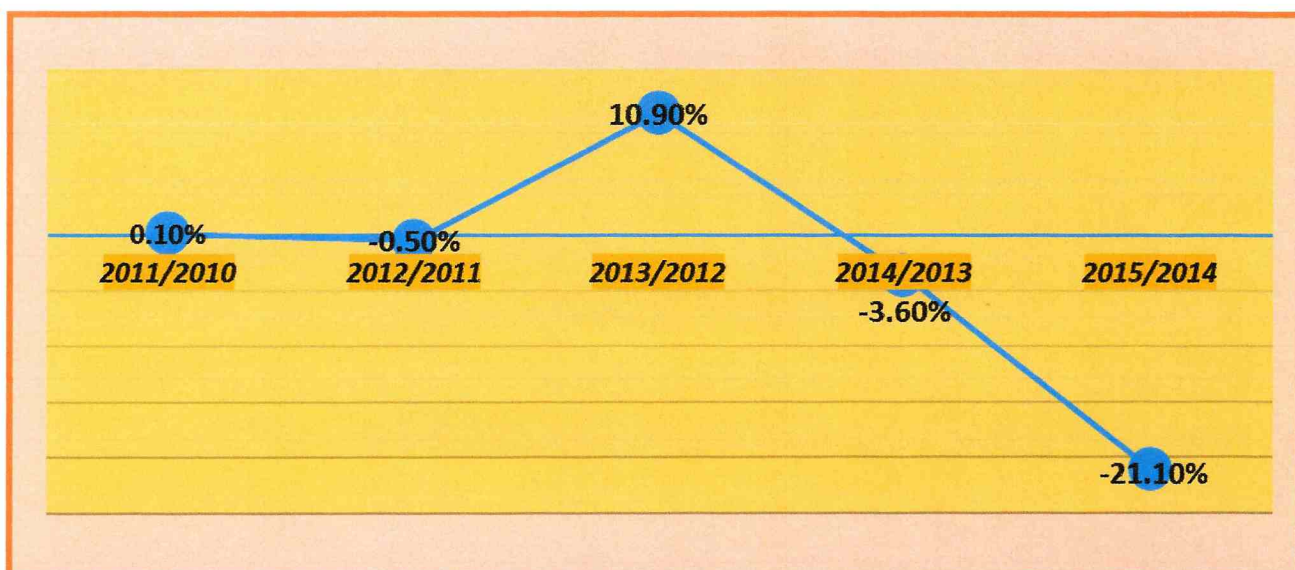
Икономически дейности	Произведена продукция (хил. лв.)					
	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ОБЩО	214621	218985	213787	236990	228380	180122
1. Селско, горско и рибно стопанство	12318	16132	21695	20222	19558	19916
2. Добивна промишленост	..	2198	1839
3 Преработваща промишленост	34250	38547	37878	44538	44827	39821
4. Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	91	..	15771	5256	4377	4231
5. Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-
6. Строителство	90997	69874	44515	70258	66838	18804
7. Търговия; Ремонт на автомобили и	9552	9857	17581	20272	12995	17066

мотоциклети						
8. Транспорт, складиране и пощи	5755	13325	6982	9710	11392	10749
9. Хотелиерство и ресторантьорство	22884	25647	34094	36176	35480	33983
10. Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	41	39	74	81	127	239
11. Операции с недвижими имоти	9536	19006	11009	17788	22266	10531
12. Професионални дейности и научни изследвания	1330	1474	1751	1792
13. Административни и спомагателни дейности	1772	7645	16785	4955	2722	2871
14. Образование	57	133	72	80
15. Хуманно здравеопазване и социална работа	2540	2342	2417	2605	2643	2971
16. Култура, спорт и развлечения	1965	600	290	..	1307	..
17. Други дейности	672	848	786	694	594	732

Източник: ТСБ Бургас

По икономически дейности (отрасли) при немалка част от тях се наблюдава намаление на размера на произведената продукция. Изключение са дейностите „Хотелиерство и ресторантьорство“, Хуманно здравеопазване и социална работа“ и частично при икономическите дейности „Транспорт, складиране и пощи“ и „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“

Графична представа за темповете на нарастване на размера на произведената продукция спрямо предшестващата година дава *Фигура 23*.

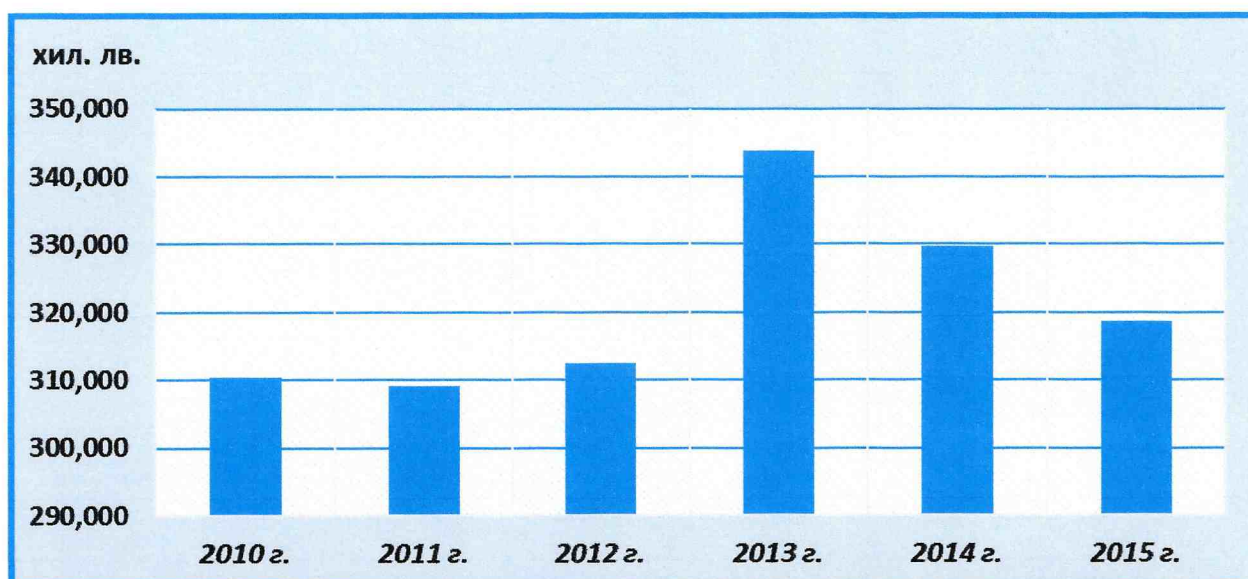

Фигура 23. Темп на нарастване на произведената продукция от местната икономика на община Поморие спрямо предшестващата година (в %)

• Дълготрайни материални активи (ДМА)

Размерът на ДМА дава представа за степента на капитализация на територията. Статистическите данни показват, че за анализирания 6 годишен период се наблюдава колеблива тенденция в размера на този основен икономически показател. До 2012 г няма съществена динамика в размера на ДМА. През 2013 г. се наблюдава ръст от около 33 260 хил. лв. Това е за сметка на нарастване на инвестициите с капиталов характер в икономическа дейност „Операции с недвижими имоти“ (основно непродадени към момента жилища) и в дейността „Хотелиерство и ресторантьорство“.

След 2013 г. се наблюдава добре изразена тенденция на намаляване на размера на ДМА, което е видно от Фигура 24. Към 2015 г. общият размер на ДМА в община Поморие възлиза на 318 579 хил. лв. В сравнение с 2013 г. ДМА са с 25 102 хил. лв. по-малко, което е спад със 7,3%. По този икономически показател се наблюдава неблагоприятната тенденция за намаляване на размера на ДМА общо за икономиката, в т.ч. за редица икономически дейности.

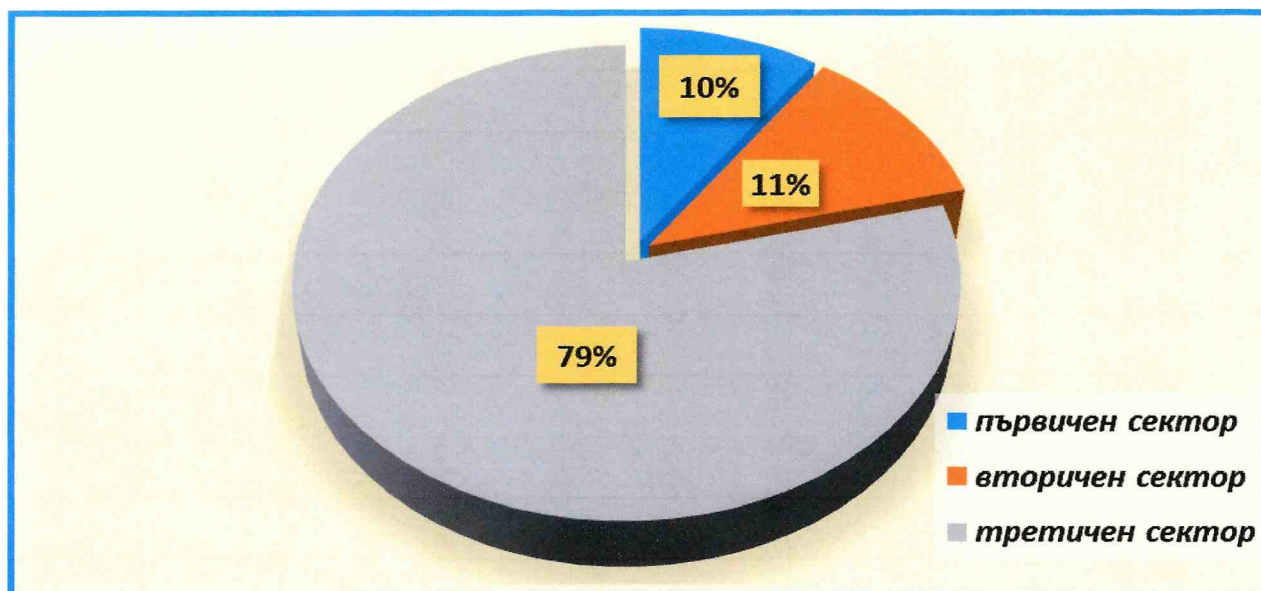
Фигура 24. Динамика в размера на ДМА в община Поморие за периода 2010 -2015 г.

Очертаната неблагоприятна тенденция показва, че не се осигуряват необходимите инвестиции с капиталов характер, което крие опасност от определена декапитализация на икономиката и съответно на територията на общината. Този процес е характерен за някои основни икономически дейности. Така например, във водещи за икономиката на общината дейности като „Хотелиерство и ресторантьорство“ (Туризъм) размерът на ДМА за периода 2013-2015 г. се регистрира спад от 16,9%, в икономическата дейност „Строителство – спад от 22,9%, в дейността „Операции с недвижимо имоти“ – 7,6% и др. Положителен момент в състоянието на ДМА е нарастването на размера им в аграрния сектор и в преработващата промишленост.

2.6.2. Секторна структура на икономиката

Оценките на секторната структура на социално-икономическия комплекс на община Поморие се основава на анализи на някои от основните икономически показатели. Оценките са на базата на наличната статистическа информация за 2015 г.

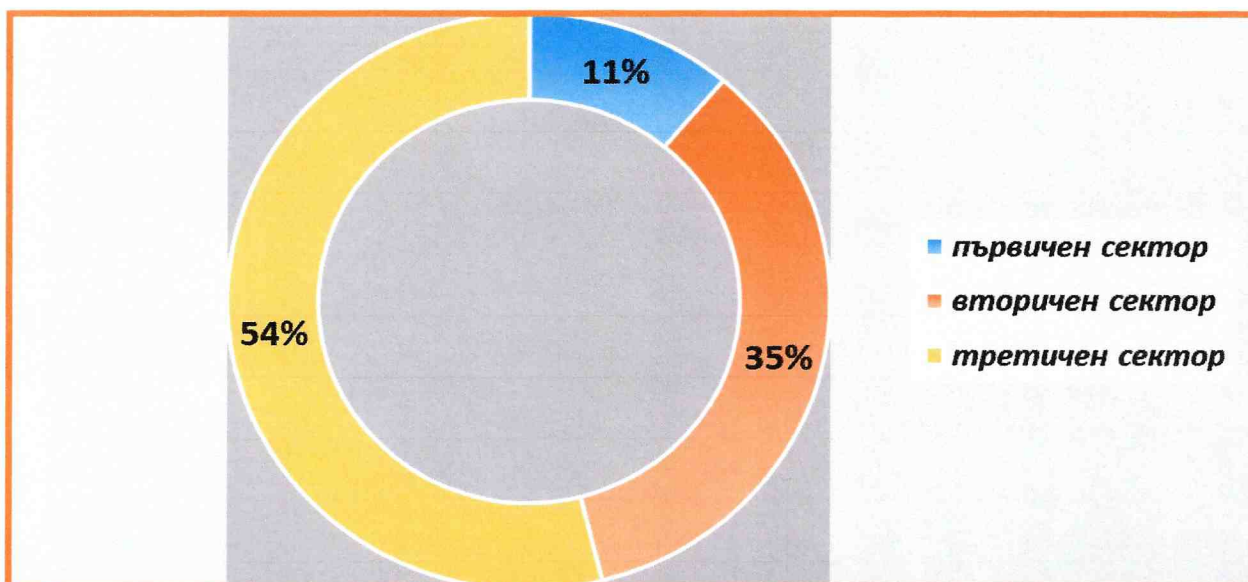
Брой предприятия. Секторът с най-голям брой предприятия за целия анализиран 6 годишен период е третичния. В този сектор са включени и най-много икономически дейности, които са с обслужващ характер. През 2015 г. от общо 1835 предприятия в нефинансовия сектор в третичния сектор са регистрирани общо 1484, което е 78,9% от общия им брой. Във вторичния сектор броят на предприятията е 211, а в първичния – 176. Графично секторната структура на предприятията е илюстрирана чрез Фигура 24 *Фигура 25.*

Фигура 25. Секторна структура (в %) на нефинансовите предприятия в община Поморие – 2015 г.

Високият абсолютен брой и относителен дял на предприятията в третичния сектор се дължи основно на микро и малките предприятия в икономически дейности „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“, Хотелиерство и ресторантьорство“, „Операции с недвижими имоти“ и др.

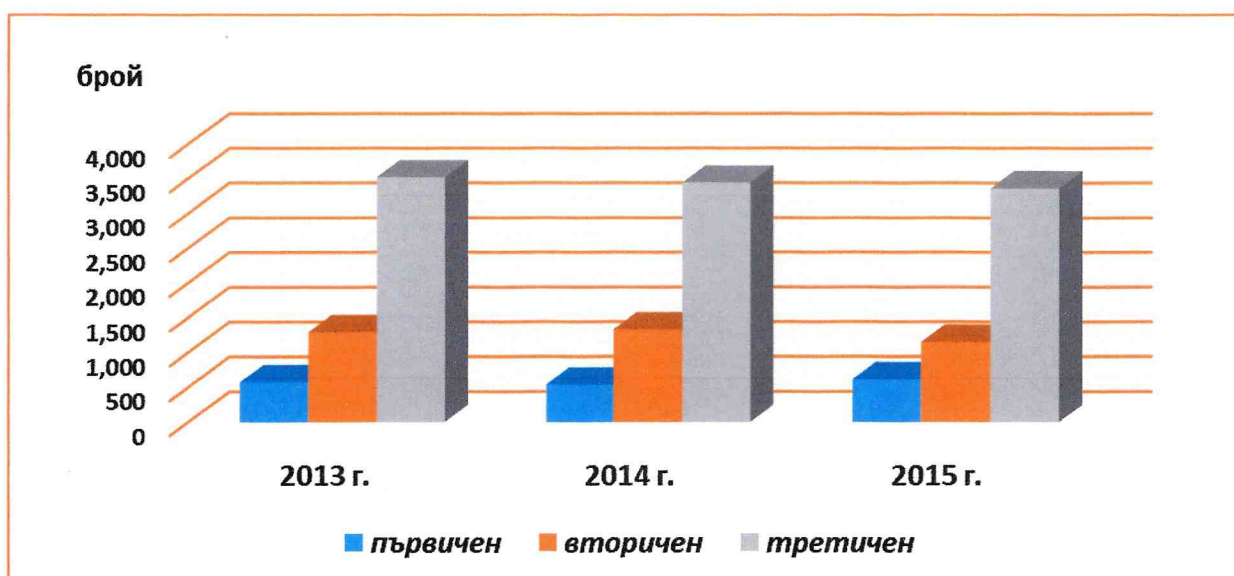
Размер на произведената продукция. По този основен икономически показател (в стойностно изражение в хил. лв.), данните показват, че водеща роля също има третичния сектор („Услуги“). При общ размер на произведената продукция – 180 122 хил. лв., разпределението по икономически сектори показва, че на третичния сектор се падат 97 350 хил. лв., на вторичния („Индустрия“) – 62 856 хил. лв., а в първичния („Селско, горско и рибно стопанство“) – 19 916 хил. лв. Графична представа за секторната структура по отношение на разглеждания показател дава *Фигура 26.*

Фигура 26. Секторна структура на произведената продукция (%) от предприятията в община Поморие – 2015 г.

По икономически дейности в отделните сектори с най-голям относителен дял са селското стопанство в *първичния сектор*, преработващата промишленост – във *вторичния* и хотелиерство и ресторантьорство и търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети – в *третичния сектор*.

Брой на заетите лица. Подобно и на разгледаните два икономически показателя, и при показателя за броя на заетите, в секторната структура също изпъква третичния сектор. Общият брой на заетите в третичния сектор към 2015 г. е 3420 д, което е 62,9% от всичко заетите – 5440 д. Във вторичния сектор към същата година броят им възлиза на 1262 д., а в първичния – на 758. Секторната структура на заетите лица е представена графично на Фигура 27.

Фигура 27. Брой на заетите лица в икономиката на община Поморие за периода 2013-2015 г. (по икономически сектори)

2.6.3. Профил на основните сектори и икономически дейности

2.6.3.1. Първичен сектор

Основно място в аграрния сектор заема селското стопанство. Развитието му е свързано с наличните качествени поземлени ресурси и с производствения опит на населението. По данни на кадастъра, земеделските територии са с размер 273 419 дка. Това съставлява около 66 % от общата площ на общината. Селското стопанство е с растениевъдно-животновъдно направление. По-добре развит подотрасъл е растениевъдния.

• Растениевъдство

Основа за развитие на растениевъдството е наличната земеделска земя. В структурата на земеделските територии, обработваемите земи са с площ от 215 693 дка (79% от всички земеделски територии). От тях 35 783 дка попадат в категорията „поливна площ“. В структурата на обработваемите земи на трайните насаждения заемат голям дял. От тях с най-голяма размер са площите заети с лозови насаждения – 24 600 дка, от които 22 300 дка – заети с винени сортове и 2300 дка – с десертни сортове лозя. Другите трайни насаждения са от овощни видове и етерично-маслени култури (лавандула). С най-големи площи от овощните култури са ябълките (1450 дка), прасковите (1180 дка), черешите (985 дка), бадемите (694 дка).

Лозарство. Лозарството е с древни корени в земите на днешната община. То е свързано с развитието на винопроизводството. Днес, лозарството като част от растениевъдния подотрасъл на селското стопанство, също е суровинна база на съвременното винопроизводство в общината. Основните площи са заети от винени сортове грозде. Ранните сортове десертно грозде са свързани с развитието на туризма. Големите и средни производители на вина в общината разполагат със собствени лозови масиви. Не са малко и земеделските производители, регистрирани само като производители на грозде.

Зърнопроизводство. Производството на зърнени храни е добре застъпено в растениевъдния подотрасъл. Отглеждат се различни видове зърнени култури – пшеница, ечемик, ръж, царевица, както и технически зърнени култури – маслодаен слънчоглед. С най-големи площи от обработваемите земи са пшеницата (засетите площи годишно варират между 35 и 40 хил. дка), както и ечемика (около 14 -15 хил. дка). Маслодайния слънчоглед е със засети площи около 24 – 25 хил. дка.

Зеленчукопроизводство. През отделните стопански години площите, засети със зеленчукови култури са доста ограничени. За отделните култури те са в порядъка на 100 – 200 дка – домати (200 дка), краставици (100 дка), пипер (100 дка). Малки са и площите, засети с дини, пъпеши, картофи и др.

• Животновъдство

За разлика от някои направления в растениевъдството (зърнопроизводство и лозарство), които запазват мястото си в селскостопанското производство, животновъдния подотрасъл губи от значимостта, която е имал в миналото. Понастоящем то се развива главно по екстензивен начин – основно за самозадоволяване чрез отглеждане на селскостопански животни в домашното стопанство и в личния двор. Със средства от европейските фондове през последните 10 години се изградиха и няколко средни и малки животновъдни ферми, ориентирани към пазарно ориентирано животновъдство.

Броят на отделните видове животни са както следва: говеда 1030; свине – 3100 бр.; овце – 14300 бр. птици – 12600 бр. При някои от селскостопанските животни през последните няколко години се наблюдава рязък спад в броя им (птицевъдство - спад почти 2,5 пъти). Незначителен ръст има при броя на свинете.

• Рибно стопанство

Рибовъдството и отглеждането на аквакултури е перспективно направление в разглеждания сектор на местната икономика. Инфраструктурата на рибарството включва новия пристанищен комплекс етапно изграждан на мястото на съществуващото рибарско пристанище на гр. Поморие. Той е с площ от 41 309 кв.м. С реконструкцията на рибарския хелинг като се осигурява пристан с капацитет за 112 лодки и 8 малки рибарски кораба. Освен пристана пристанищния комплекс включва рибна борса, сграда за административно обслужване и сграда с ремонтни работилници, складови помещения и други.

2.6.3.2. Вторичен сектор

Сегашното състояние на вторичния сектор („Индустрия“) и на включените в него икономически дейности (отрасли) до голяма степен е повлияно от структурните промени в икономиката, осъществявани през последните 2-3 десетилетия. Промислените производства изпитаха във висока степен и последиците от икономическа и финансова криза, засегнала и страната ни след 2008-2009 г. Промислените предприятия, които се адаптираха по-лесно към развитие на пазарно ориентирани производства запазиха позициите си в социално-икономическия комплекс на общината. Немалка част от производствата, които не успяха да реструктурират дейността си се закриха или значително намалиха своите производствени възможности. Като резултат от тези процеси сектор „Индустрия“ губи значимостта си, което се подкрепя от данните по основните икономически показатели. От икономическите дейности, включени в сектор „Индустрия“ основно значение има преработващата промишленост.

От икономическите дейности в сектор „Индустрия“ водеща е дейността „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“. Специализацията на общината във винопроизводството е резултат от благоприятните почвено-климатични условия за развитие на лозарството и продължаване на традициите от древността във винопроизводството. Най-голямо и известно от винарните в общината е фирма „Черноморско злато“ АД, гр. Поморие. Дружеството е с дългогодишна история - правопреемник на първия Кооператив на гроздопроизводителите и вино-производителите, създадено през 1924 г. в град Поморие. Фирмата е един от големите работодатели в общината – заети са над 200 д. персонал. На територията на общината (основно в гр. Поморие) извършват дейност и няколко по-малки производители на вина – „Бойар“ ООД – гр. Поморие, „Винарска изба 2002 – Каблешково“ в гр. Каблешково, винарна „Южно злато“ - гр. Поморие, винарна „Лозина естейт енд Уайнселлар“ АД – гр. Поморие, винарна „Тохун“ – гр. Поморие. Почти всички производители на вина имат собствени лозови масиви, като освен това изкупуват грозде и от земеделски стопани отглеждащи лозя (гроздопроизводители).

В икономическата дейност „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия“, освен винопроизводството са представени и няколко фирми за производството на хляб и хлебни изделия, на безалкохолни напитки и др.

Солопроизводството е специфична за общината икономическа дейност. Свързана е с производството на сол чрез изпарение на морска вода. Поморийските солници са разположени между гр. Поморие и гр. Ахелой.

Другите производства на промишлеността в общината са свързани с производството на изделия от технически въглен (графитни четки, четкодържатели за ел. машини, контактни тела на сребърна основа, контактни елементи и възли). Същото е локализирано в гр. Каблешкиво.

Икономическата дейност „Производство на облекла“ е свързана с дейността на две фирми - „Линекс Стил“ ЕООД и „Аванград Текс“ ЕООД. И двете фирми са разположени на територията на гр. Поморие.

2.6.3.3. Третичен сектор

Икономическите дейности, които са с подчертан обслужващ характер са обособени в третичния сектор на местната икономика. Водеща икономическа дейност в третичния сектор е „Хотелиерство и ресторантьорство“ (Туризъм).

Развитието на туризма в местната икономика са резултат от наличието на разнообразни и качествени туристически ресурси, а именно:

- Туристически ресурси с физикогеографски (природен характер) – морско крайбрежие с пясъчни плажни ивици (в землището на гр. Ахелой, Поморийска коса и др.), езеро, планински релеф (сев.- изт. склонове на Айтоска и част от Еминска планина), Поморийското езеро, природни забележителности в землищата на гр. Поморие и селата Горица и Гълъбец и др.;
- Туристически ресурси с балнеоложки характер – лечебна луга от Поморийското езеро;
- Туристически ресурси с антропогенен характер – архитектурен резерват „Стари поморийски къщи“, манастир „Св. Георги“ и стари църкви, Онтична купулна гробница, „Конак чешма“ (в землището на гр. Каблешково) и др.

Развитието на туристическия сектор е свързано и с изградената туристическа инфраструктура, включваща разнообразни по вид места за настаняване, заведения за хранене, туроператорски фирми и др. По данни на Регистъра на туристическите туроператори на територията на община Поморие извършват дейност 39 туропараторски фирми.

Легловата база в местата за настаняване бележи тенденция на нарастване през анализирания 6 годишен ретроспективен период. НСИ публикува информация за легловата база в средства за настаняване с капацитет над 10 легла. Това са хотели, къщи за гости, туристически спални, хижи, мотели и др. Броят и капацитетът им са посочени в Таблица 18.

Таблица 18. Промени в местата за настаняване и техния капацитет в община Поморие за 2010, 2013 и 2015 г.

Показатели	2010 г.	2013 г.	2015 г.
средства за подслон (бр.)	39	46	48
стаи (брой)	1570	1739	1775
легла (брой)	3338	4002	3920
реализирани нощувки (брой)	175450	268715	234392
пrenoшували лица (брой)	32461	47669	52085
приходи (хил. лв.)	6293,5	9454,2	9151,3

Инфраструктурата на туризма, освен местата за настаняване, включва и редица други компоненти – туроператорски фирми и туристически агенти, валутни обменни бюра, информационни центрове, музеи и редица други. Към 2015 г. на територията на община Поморие са регистрирани 36 туроператорски фирми. Повечето от тях (24 бр.) имат регистрация и за туристически агенти. Допълнително осъществяват дейност и 17 туристически агенти.

Освен общинския център, туристическа дестинация е и гр. Ахелой. Той предлага възможности за морски рекреативен туризъм с по-ниско и средно качество на туристическия продукт. Същият се предлага на оптимални, атрактивни и изгодни цени. Търсен е за семеен туризъм, индивидуални пътувания и за почивка на хората от третата възраст, предимно на море.

За определяне на водещите функции на третичния сектор в местната икономика, освен туризма определена роля има и икономическата дейност „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“. Поради добре развитата мрежа от търговски обекти и сервизни

работилници, тази дейност се характеризира с голям брой предприятия и заети лица. Търговските обекти със структуроопределящ характер са основните елементи при формиране на комплексните обслужващи центрове на територията на общината.

Данните по анализирания икономически показатели сочат високи стойности и за икономическата дейност „Операции с недвижими имоти“. Икономически субекти са агенции за недвижими имоти и брокери на недвижими имоти. Големият размер на показателите „Произведена продукция“ и „Приходи от дейност“ се дължат основно на нереализирани продажби на жилищни и други имоти.

Част от характеристиката на икономическите дейности с обслужващ характер (образование, здравеопазване, социално подпомагане и др.) са анализирани и оценени в раздел „Социална инфраструктура“.

2.6.4. Изводи

- Налице е незначително увеличение на населението в сравнение с преброяването през 2001г., по-малко от 1%
- Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години.
- Като цяло съотношението на възрастовите групи в община Поморие е сравнително благоприятно, тъй като показва превес на хората в под трудоспособна и в трудоспособна възраст спрямо хората на 65 и повече години.
- Концентрацията на жители в крайбрежните зони е по-голяма, отколкото във вътрешните зони на територията
- Запазва се тенденцията на увеличаване на градското население и намаляване на населението в селата.
- Относително висок е дялът на безработицата сред младежите в община Поморие на възраст до 29г. – 17.3%.
- Необходимо е подобряване на качеството на работната сила, нейната адаптивност към променящите се условия на пазара на труда и пригодност за заетост чрез мерки за насърчаване усъвършенстването на човешките ресурси, тяхната социалната интеграция и конкурентноспособност
- Необходимо е предприемането на интервенции за създаване на устойчиви работни места сред жените, младежите между 19 и 29г. и другите рискови групи на пазара на труда – продължително безработни лица, етнически малцинства.

2.6.5. Изисквания към ОУПО

ОУПО следва да създаде устройствени условия за икономическо развитие, с оглед стабилизиране на работната сила и повишаване качеството на живот, при съблюдаване изискванията за опазване на природните ресурси и устойчивост на развитието.

В краткосрочен времеви хоризонт (до 2020 г.) в проекта на ОУП на общината да се отчитат предвижданията за развитие на местната икономика, заложили в стратегически и планови документи – Общински план за развитие на общината и секторни стратегии и програми.

По отношение развитието на инфраструктурата на първичния и вторичния сектори, в съответствие със стратегическите планови и програмни документи за развитие на община Поморие, при изработването на ОУПО да се съблюдават следните изисквания:

- Създаване на условия за укрепване позициите на общината в отглеждане на аквакултури, като специфична дейност на рибарството.
- Предлагане на територии/терени, подходящи за локализиране на малки инфраструктурни обекти на аграрния сектор - животновъдни ферми и комплекси, складове за селскостопанска продукция, оранжерии, ветеринарна лечебница,

малки мандри и други, целящи стабилизиране на работната сила на селата и приближаване преработката на селскостопанската продукция, основно от животновъдството, до мястото на производството ѝ.

- Определяне на терени, за настаняване на МСП в сферата на дървообработването, бубарството, коневъдството, пчеларството, гъбарство, преработката на етерично-маслени култури, с цел постигане на диверсификация в местните икономически дейности (на мястото на бившите стопански дворове, или на друго място).
- Разкриване на възможности за ориентиране на аграрния сектор към развитие на биоземеделие и биоживотновъдство в периферните части на общината.
- За стимулиране създаване на нови масиви от трайни насаждения да се предвиди терен за съвременен селскостопански разсадник (за фиданки и маточници).
- Планът да предвиди териториална организация и на зони за микро и малки предприятия в други характерни отрасли:
 - да се вземат предвид вече съществуващи локализации на подобна инфраструктура, напр. бившите селскостопански дворове. За осигуряване провеждането на общинската политика, местоположението на нови локализации може да бъде съобразено с наличието на поземлени имоти - общинска собственост или обобщаване на удребнени такива, чрез комасация с ПУП по чл. 16 на ЗУТ;
 - новопредвидените урбанизирани територии, предназначени за незамърсяващи производствени и складови дейности, да съобразят вече настъпилите промени на предназначението на земеделски земи. Да се ограничи до максималната възможна степен включването на обработваеми земеделски земи или пасища;
 - предлаганите с ОУПО устройствени решения за нови локализации да отчитат възможностите за осигуряването им с довеждаща инфраструктура.
- С устройствените си предвиждания, правила и нормативи, касаещи основно развитието на туристическата инфраструктура, планът да отчита и да гарантира:
 - изискванията за социализацията на туристическите локализации;
 - изискванията за опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености - природозащитени обекти, биоразнообразие, характерен ландшафт, недвижимо културно и историческо наследство;
 - да предлага решения за развитие на инфраструктура с развлекателен характер, допълваща инфраструктурата на туризма.
 - диверсифициране на възможностите за достъп до туристическите ресурси и до изградената туристическа инфраструктура във вътешността (тилната част) на общината – с. Александрово, с. Медово, с. Бата, с. Порой, с. Горица, с. Гълъбец, с. Козичено, гр. Каблешково;
 - определяне на трасета на тематични туристически маршрути;
 - Предвиждане на зони с висок потенциал за развитие на рекреационен туризъм в съхранена природна среда.

2.7. Обитаване

Жилищният сектор в населените места и териториалните единици е обособен в ОУП на общините като функционална система „Обитаване“. Същата е свързана с използване на значителни по площ поземлени ресурси, поради което заема определено място както в аналитичните части, така и в самия проект на устройствения план..

Предмет на аналитичните проучвания на функционална система „Обитаване“ са количествените параметри и качествените характеристики на жилищния фонд на общината. Същите са свързани с характеристиките на жилищата и на жилищните сгради, в които те са

разположени и постигнатите нива на жилищно задоволяване. Анализите на количествените параметри и на качествените характеристики на жилищния фонд дават представа и за *жилищния стандарт* на населението на община Поморие.

Анализите и оценките на жилищния сектор на община Поморие се базират на статистическа информация на НСИ, осигурена при преброяванията на населението и на жилищния фонд, които се провеждат през 10 годишни периоди. Данните са на ниво населено място. Актуална, текуща информация за броя на жилищата (с годишни данни) се представя само на ниво община. Поради посочените особености в осигуреността на статистическите данни анализите на жилищния фонд по населени места се представят с информация от преброяването през 2011 г., а на ниво община – с данни от 2015 г.

2.7.1. Количествени параметри на жилищния фонд

Количествените параметри на жилищния фонд в населените места от община Поморие по данни от преброяването на населението и жилищния фонд *през 2011 г.* включва:

- 8038 жилищни сгради – общо в общината;
- 15834 жилища – общо в общината.

Към 2015 г. състоянието на жилищния фонд в общината е със следните параметри:

- 8327 жилищни сгради – общо в общината;
- 19054 жилища – общо в общината.

Съпоставката на данните за жилищния фонд по двата показателя – „брой жилищни сгради“ и „брой жилища“ за 2011 и 2015 г. показва положителна тенденция на нарастване. За посочения 5 годишен период в община Поморие са построени около 300 нови жилищни сгради с 3220 жилища в тях. Основните фактори за това са туристическите функции на общината и стабилното демографско развитие на същата. По-голямата част от тези нови жилища са свързани с туристическата функция – появата на хотели от апартаментен тип, които статистиката отчита като жилища. Само през 2015 г. в общината са въведени в експлоатация нови 29 жилищни сгради с обособените в тях 463 жилища.

• Обитавани и необитавани жилища.

Един от проблемите на жилищния фонд в общината е наличието на немалък брой жилища, които не се използват по основната им функция – за обитаване от собствениците им. Това са необитаваните жилища. Статистически данни за броя на обитаваните и необитаваните жилища се осигуряват само от преброяванията на жилищния фонд, като такива не се осигуряват от текущата статистика.

Данните от преброяването *през 2011 г.* показват следното състояние по признака „обитаване“:

- Общ брой на жилищата – 15834: от тях – обитавани – 9576 и необитавани – 6258
- Общ размер на жилищната площ – 951042 м²: в т.ч. - в обитавани жилища – 632646 м² и в необитавани жилища – 318396 м²;

Към 2015 г. общите параметри на жилищния фонд в община Поморие са както следва:

- Общ брой на жилищата – 19054;
- Общ размер на полезната площ – 1486764 м²;
- Общ размер на жилищната площ – 1080104 м².

Анализите на данните по разглеждания признак по населени места показват наличието на ясно изразена териториална диференциация. С по-висок относителен дял на обитавани жилища са населените места в тилната част на общината за разлика от селищата с по-добре изяви туристически функции.

По населени места в общината, броят и относителният дял на обитаваните и необитаваните жилища варират в широки граници. С по-висок от средния за общината относителен дял на обитаваните жилища (60,5%) са с. Дъбник (97,1%), с. Габерово (89,8%),

с. Белодол (87,0%) и др. В трите града в общината делът на обитаемите жилища е в границите от 56,3% (гр. Поморие) до 74,2% (градовете Ахелой и Каблешково). С висок относителен дял на необитавани жилища (над 40%) са с. Александрово (68,0%), с. Лъка (63,4%). Висок е делът на необитаваните жилища и в общинския център – гр. Поморие (46,4%). Една от причините за високия дял на необитаваните жилища в общинския център е наличието на хотели от апартаментен тип, които по време на преброяването на жилищния фонд (м. декември 2011 г.) са били необитавани.

В териториален аспект, някои от основните параметри на жилищата (по населени места) в община Поморие са представени в *Таблица 19*.

Таблица 19. Брой на жилищата и размер на жилищната площ в община Поморие – по населени места към 2011 г.

<i>Населени места</i>	<i>Жилища (брой)</i>	<i>Жилищни помещения (брой)</i>	<i>Стаи (брой)</i>	<i>Полезна площ (м²)</i>	<i>Жилищна площ (м²)</i>
общ. Поморие	15834	57883	47164	1266839	951042
гр. Ахелой	1111	4811	3851	101321	77780
гр. Каблешково	1311	5494	4349	116833	81196
гр. Поморие	8977	31613	25278	721372	535328
с. Александрово	147	441	382	9933	7300
с. Бата	430	1604	1476	28339	21754
с. Белодол	154	498	477	11138	9225
с. Габерово	186	626	533	13866	10987
с. Горица	645	2560	2224	46924	37223
с. Гълъбец	492	1584	1363	28123	22062
с. Дъбник	275	903	737	20202	16133
с. Каменар	347	1237	952	27468	20845
с. Козичино	211	684	600	14129	9997
с. Косовец	114	338	314	7363	6329
с. Лъка	257	1162	934	26869	20075
с. Медово	305	1140	980	24564	19332
с. Порой	395	1399	1178	30332	23963
с. Страцин	477	1789	1536	38063	31513

Източник: НСИ. Резултати от преброяването на населението и на жилищния фонд в Р. България. 2011 г.

Съпоставката между данните за броя на жилищата и общата полезна площ в тях, която към 2011 г. възлиза на 1266839 м² показва, че средната площ на 1 жилище е 80 м², на чистата жилищна площ – 60,1 м². По населени места средният размер на полезната и на жилищната площ на 1 жилище варира в определени граници. По-висок размер полезна площ на 1 жилище се наблюдава в с. Лъка 104,5 м², гр. Ахелой – 91,2 м², гр. Каблешково -89,1 м², с. Медово – 80,5 м² и др. По-маломерни по разглеждания показател са жилищата в селата Бата, Козичино и Косовец (средна полезна площ на 1 жилище 64-65 м²).

Критерий за степента на жилищната задоволеност на населението е относителният показател „жилищна площ на 1 жител“ (в м²). Средно за община Поморие числовата стойност на този показател за 2015 г. е 39,3 м². В сравнение с 2011 г. се наблюдава слабо нарастване на жилищната площ на един жител на общината – от 34,6 м² на 39,3 м² в 2015 г.

• Жилищен стандарт

Съотношението между общата полезна и чистата жилищна площ -от една страна и броя на населението – от друга, определя жилищния стандарт. Като цяло, за общината той е доста висок – по отношение на общата полезна площ на обитател се падат по 54,1 м², а по отношение на чистата жилищна площ – 39,3 м². За общинския център тези показатели са съответно 53,0 м² и 39,2 м². В малките населени места, поради намаляване на броя на населението разглеждания показател е с по-високи стойности. По-ниски, обаче, са показателите за жилищния стандарт, ако се разглежда жилищната площ на човек само в обитаваните жилища - средно за общината тя е – 34,9 м². В устройственото планиране обаче се използва съотношението между цялата налична жилищна площ (а не само в обитаемите жилища) и броя на населението.

• Форма на собственост

Една особеност на жилищния фонд в страната е изключително високия дял на жилищата, които са частна собственост (на физически и на юридически лица). Това е валидно и за община Поморие. Преобладаващата част от наличните към 2015 г. жилища (19054) – показва, че 18961 са частна собственост, т.е. собственост на частни физически и юридически лица. По статута на собствениците на жилища те се разпределят по следния начин:

- собственост на частни физически лица – 16364 жилища, или 85,9% от общия им брой;
- собственост на частни юридически лица – 2597 жилища, или 13,6% от целия жилищен фонд в общината;
- Публична собственост (държавна и общинска) - 93 жилища.

• Структура на жилищата по брой на стаите.

Данните за броя на стаите в отделните жилища показват, че към 2015 г. от общо 19054 жилища преобладават тези, които са с по-малък брой стаи. Това личи от следните данни за броя на жилищата по отношение на наличните стаи в тях:

- Жилища с 1 стая – 2738 бр.;
- Жилища с 2 стаи – 6768 бр.
- Жилища с 3 стаи – 5131 бр.
- Жилища с 4 стаи – 2586 бр.
- Жилища с повече от 4 стаи – 1833 бр.

Графична представа за структурата на жилищата според броя на стаите в тях дава **Фигура 28. Структура на жилищата в община Поморие според броя на стаите в тях – 2015 г.** *Фигура 28.*

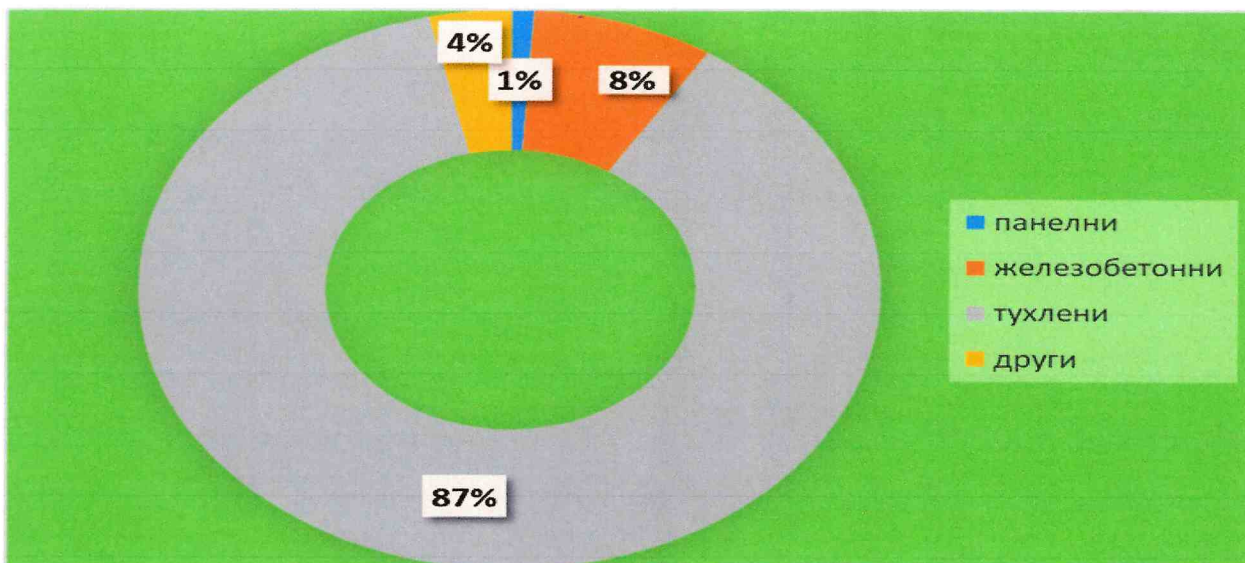

Фигура 28. Структура на жилищата в община Поморие според броя на стаите в тях – 2015 г.

2.7.2. Качествени параметри на жилищния фонд

Един от показателите за качествата на жилищния фонд е вида на материала, от който са изградени жилищните сгради. Същите дават определена представа и за конструкционните особености на самите жилищни сгради. Данните за 2015 г. показват, че основната част от наличните жилищни сгради са тухлени. От общо 8327 сгради, тухлените са 7289 бр., което е 87,5% от общия им брой. Железобетонните жилищни сгради са 658, а панелните – 83.

Структурата на жилищните сгради по отношение на материала, от който са изградени е графично представена на Фигура 29.

Фигура 29. Структура на жилищните сгради в община Поморие по отношение на материала от който са изградени – 2015 г.

Големият брой на тухлените жилищни сгради в общината, допълнително може да бъде диференциран на тухлени сгради с бетонна плоча и на тухлени сгради с гредоред. Тухлените жилищни сгради с гредоред, са около една трета (31.1%) от общият им брой. Същите са най-често срещани в селата на общината, като такива има и в трите града. Панелните жилищни сгради (общо 93 бр.) са основно в гр. Поморие и гр. Каблешково, като

единични панелни сгради се отчитат и в някои от селата на общината – с. Медово, с. Горица, с. Бата.. В селата има и жилищни сгради, изградени от сурови тухли (кирпич), като по-голям е броят им в с. Страцин, с. Гълъбец, с. Косовец.

Друг важен, обобщаващ критерий за качествата на жилищния фонд е *степената на тяхната благоустроеност*. Характеристиката на жилищата по степента на благоустроеността им е анализирана по отношение на показателите „*наличие на ток*“ и „*наличие на баня*“. Данните за качествената характеристика на жилищата по посочените два показателя показват, че всичките жилища в общината са електроснабдени и водоснабдени.

Не така стои въпросът с *наличието на баня* в отделните жилища. Данните показват, че част от жилищата са без баня, а в други – банята е на различно място – в самото жилище, в жилищната сграда, но извън жилището, както и извън жилищната сграда.

От значение за удобствата на жилищата е наличието на баня в обитаваните, т.е. постоянно населените жилища. Без баня са 780 жилища, като по-голямата част от тях са необитавани жилища. Жилищата с баня в самото жилище са 8035, което е 50,8% от всички (обитавани и необитавани) жилища. С баня в жилищната сграда, но извън жилището са 353 жилища, а с баня извън жилищната сграда са 408 жилища.

2.7.3. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- За анализирания петгодишен период в общината е налице тенденция за нарастване на броя на жилищните сгради и на жилищата в тях, като се увеличава и размерът на полезната и на чистата жилищна площ.
- По подобие и на останалите общини в страната и в община Поморие е значителен броят на необитаваните жилища, част от които са с лоши качествени характеристики.
- В структурата на жилищата по показателите площ на 1 жилище и брой на стаите в жилищата с висок дял са средните и малките жилища, като в някои от селата на общината не е малък броят на големите жилища – с 3-5 и повече стаи.
- През последните години в общината нараства броят на хотелите от апартаментен тип (отчитани от статистиката като жилища), като фактор за тяхната поява е туристическата функция. По-голямата част от този жилищен фонд е за сезонно ползване.
- С наличния жилищен фонд и разполагаемата жилищна площ, отнесени към наличното население в общината е постигнат висок стандарт на обитаване във всички населени места.
- Качествените характеристики на жилищата по отношение на степента на благоустроеност показват, че част от жилищата са с относително добри параметри. С влошени характеристики са част от жилищата, които са без баня и на такива, в които банята е извън жилищната сграда.

2.7.4. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- С проекта на ОУПО следва да се предвидят терени, основно в строителните граници на населените места, които са с потенциал за развитие и за които ще се предвидят възможности да утвърждават селищните си функции на опорни центрове в селищната мрежа;
- При определяне на прогнозните потребности от жилища в общината да се отчита потенциала, базиран на съществуващите необитаеми жилища, като се имат предвид качествените им характеристики (година на построяване, конструктивните им особености, степента на благоустроеност и др.);

- С проекта на плана да се обосноват потребностите и оценят възможностите за разкриване на подходящи територии в селищна или природна среда за създаване на неголеми структури за висококатегорийно обитаване в индивидуални поземлени имоти с площ на УПИ, осигуряваща ниска плътност на застрояване, висока степен на озелененост и малка гъстота на обитаване.

2.8. Социална инфраструктура

Социалната инфраструктура отразява характеристиката на бюджетните социални дейност.

2.8.1. Образование

Образователната система в община Поморие е представено от обекти на предучилищното и училищното образование. Тя е изцяло с публичен характер – не са разкрити частни детски заведения и училища. Образованието в община Поморие включва образователни институции за:

- предучилищно обучение и свързаната с него инфраструктура – целодневни детски градини (ЦДГ) и Обединени детски заведения (ОДЗ) с обособени в тях „градински“ и „яслени“ групи;
- общо образование (основна и средна степен), реализирано в различни типове общообразователни училища (по застъпена степен на образование) – основни и средни общообразователни.
- професионално образование (средна степен), включващо една професионална гимназия (ПГ)

Един от основните фактори, определящи характеристиката на образованието в община Поморие, е свързан с наличните контингенти от лица в съответните възрастови групи – лица в предучилищна и училищна възраст. Този фактор, който е изцяло с демографски характер оказва влияние както върху териториалната организация на образователната инфраструктура, така и върху степента на развитост на обслужващите функции на общината.

• Предучилищно образование

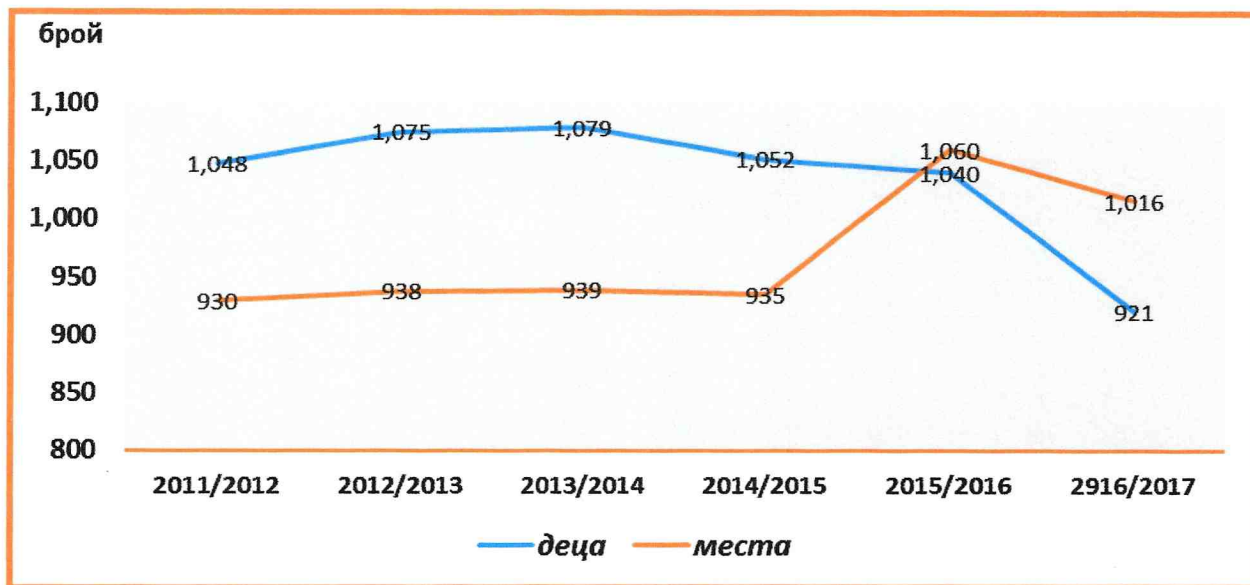
Инфраструктурата на предучилищното образование, разглеждана като брой детски заведения и капацитетът им (брой деца) е функция от броя на лицата във възрастовата група от 3 до 6 години. През последните години се провежда политика за постигане на по-висок нетен коефициент на обхват на децата от този възрастов контингент.

В *Регистъра на МОН за средните училища и за детските градини* за учебната 2016/2017 г., на територията на община Поморие са включени общо 8 детски заведения. Като териториално разположение на мрежата от детски заведения, 3 детски градини (ДГ „Веселушко“, ДГ „Детелина“ и ДГ „Слънчо“ са разкрити в общинския център – гр. Поморие, а останалите 5 – в градовете Каблешково и Ахелой и селата Гълъбец, Дъбник и Страцин. Към ДГ „Детски свят“ – с. Гълъбец има 2 филиала – по един в селата Порой и Горица с по 1 група, а към ДГ „Мир“ – с. Дъбник – 1 филиал в с. Габерово (1 група).

Яслени групи са разкрити към ДГ - „Детелина“ – гр. Поморие (1 група) и ДГ „Радост“ – гр. Каблешково (1 група),

Капацитетът и обхватът на детските заведения се представят чрез броя на обучаваните деца. През учебната 2016/2017 година в детските заведения на общината са обхванати и обучавани общо 921 деца (вкл. и деца от яслени групи в ДГ „Детелина“ и ДГ „Радост“). Капацитетът на всичките 10 детски заведения през същата учебна година е 1016 места. Съпоставката между броя на местата и на обхванатите за предучилищно обучение деца показва, че няма недостиг на места, като на 100 деца са осигурени по 110 места.

На следващата *Фигура 30* е представена графично динамиката в броя на обхванатите деца за последните 6 години.

Фигура 30. Промени в броя на обхванатите деца в детските заведения на община Поморие за периода 2011 -2016 г.

В ретроспективен аспект, за последните 6 учебни години има незначителни промени в мрежата от детски заведения на територията на общината – през 2015 г. е разкрита една нова ДГ и броят им нараства от 7 на 8. Налице е обаче, леко намаление на броя на обхванатите деца от 1040 (учебна 2015/2016 г.) на 921 (учебна 2016/2017 г.)

Таблица 20. Динамика в броя и капацитета на детските заведения в община Поморие за периода 2011-2016 г.

Учебна година	Детски градини	Деца	Места		Брой детски учители	Детски групи
		общо	общо	на 100 деца		
2011/2012	7	1,048	930	88.7	81	39
2012/2013	7	1,075	938	87.3	80	38
2013/2014	7	1,079	939	87.0	79	38
2014/2015	7	1,052	935	88.9	84	39
2015/2016	8	1,040	1,060	101.9	86	40
2016/2017	8	921	1,016	110.3	77	36

Източник: НСИ. Образование и учене през целия живот.

Данните от горната таблица показват, че за анализирания период броят на обхванатите деца е намален с около 120-125 д., което се дължи основно на демографския фактор. Броят на формираните групи и на местата в детските заведения варират в не много широки граници. Налице е и оптимизиране на средната пълняемост на групите – около 26-28 деца в група, което е малко над рамките на действащите нормативи.

Промените в броя на местата в детските заведения е в почти същите параметри, които са характерни за динамиката на броя на обхванатите деца. Това дава отражение върху показателя „брой места на 100 деца“, който през последните две години бележи нарастване, поради разкриване на нова ДГ в гр. Поморие.

Съпоставката между броя на децата от възрастовата група 3-6 годишна възраст и броя на обхванатите деца в детските заведения дава представа за нетния коефициент на записване (брой обхванати деца към брой деца от 3 до 6 годишна възраст – в процент). За община Поморие през учебната 2016/2017 г. стойността на този коефициент е 92 при среден за област Бургас – 81,5% и за страната – 79,4%. Пет години по-назад - за учебната 2010/2011 г. груповият коефициент на записване за община Поморие е по-нисък – 83,9. Налице е по-доброто включване на децата от тази възрастова група в системата за предучилищно обучение.

Териториалното разположение на мрежата от детски заведения и съответно капацитета на отделните ДГ в общината показва, че през учебната 2016/2017 година броят на обхванатите деца по данни на Общинска администрация е както следва:

- в 3-те детски заведения в гр. Поморие - 511 деца;
- ДГ „Радост“ в гр. Каблешково – 137 деца;
- ДГ „Теменуга“ в гр. Ахелой – 92 деца;
- ДГ „Детски свят“ в с. Дебелец – 121 деца (заедно с двата филиала)
- ДГ „Мир“ в с. Дъбник – 43 деца (заедно с филиала в с. Габерово);
- ДГ „Сребърно звънче“ – с. Страцин -102 деца.

В посочения брой на обхванатите деца са включени и тези от яслениите групи в двете ДГ в гр. Поморие и гр. Каблешково.

• **Общо образование**

Общото образование в община Поморие е организирано в училища, които се финансират от общинския бюджет, вкл. и по линия на делегираните бюджети. В общообразователните институции се включват общо 11 училища. Териториалното разположение на училищната мрежа показва, че от 11-те общообразователни училища в общината 2 са в гр. Поморие, а останалите 9 – в останалите населени места.

Системата за общото образование в община Поморие е представена от училища с различна степен на общообразователната подготовка на учениците. В училищната мрежа са включени едно начално, 9 основни и едно СОУ. Промените в капацитета на общообразователните училища в общината за периода 2010-2016 г. (за три опорни учебни години) са отразени в следващата таблица.

Таблица 21. Промени в броя на училищата, учениците и паралелките в общото образование в община Поморие за периода 2011-2016 г.

Учебна година	Брой училища	Брой ученици	Брой паралелки	Брой ученици/ паралелки
2011/2012	11	2023	95	21,3
2013/2014	11	2065	99	20,9
2016/2017	11	2189	120	18,2

Източник: НСИ. Образование и учене през целия живот

Анализът на данните от *Фигура 21*, показва наличието на тенденция на нарастване броя на учениците. За анализирания 5 годишен период броят на учениците е с около 150 повече. В това отношение, община Поморие е едно положително изключение в сравнение с голяма част от останалите общини в страната. Причината за това е по-високия обхват на учениците в средната степен на общото образование.

Териториално разположение на инфраструктурата на общото образование. Общообразователните училища в са разкрити в 10 населени места. Без такова са най-малолудните села (Александрово, Козичино, Косовец, Медово, Лъка, Белодол, Каменар). Критерий за застъпената общообразователна степен – основна, средна – е броят на лицата в

съответните възрастови групи в отделните населени места и обхвата на учащите се от тези възрастови групи.

За обхващане на учениците от малолюдните села, в които няма функциониращи училища учениците се превозват с ученически автобуси до най-близкото училище. Със статут на средищни училища са СУ „Иван Вазов“ в гр. Поморие, ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ в гр. Каблешково, ОУ „Христо Ботев“ в с. Бата и ОУ „Отец Паисий“ ОУ в с. Страцин.

Характеристиката на учебните институции в системата на общото образование на общината – наименование, вид и капацитет на отделните училища се базира на данните от следната таблица.

Таблица 22. Териториално разположение на общообразователните училища в община Поморие през учебната 2016/2017 г.

Училище	Населено място	Брой ученици	Статут
ОУ „Хр. Ботев“	гр. Поморие	373	Самостоятелно
СУ „Иван Вазов“	гр. Поморие	566	Средищно
НУ „Конст. Величков“	с. Габерово	45	Самостоятелно
ОУ „Св. Паисий Хилендарски“	гр. Каблешково	319	Средищно
ОУ „Христо Ботев“	гр. Ахелой	142	Самостоятелно
ОУ „Хр. Ботев“	с. Бата	206	Средищно
ОУ „Хр. Ботев“	с. Горица	61	Самостоятелно
ОУ „Георги С. Раковски“	с. Гълъбец	138	Самостоятелно
ОУ „Елин Пелин“	с. Дъбник	56	Самостоятелно
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“	с. Порой	137	Самостоятелно
ОУ „Отец Паисий“	с. Страцин	98	Средищно

Източник: Общинска администрация

• Професионално образование

В общината има една професионална гимназия – ПГТ „Алеко Константинов“. Тя е с общинско финансиране. Училището предлага обучение по професионално направление „Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг“ с професии: „хотелиер“ и „ресторантьор“ и „кетъринг“.

През учебната 2016/2017 година броят на учениците в ПГ е 226, които се обучават в 11 паралелки. В сравнение с учебната 2010/2011 г. броят на обучаваните ученици се запазва без промяна.

За учениците от ПГТ „Алеко Константинов“, които са от селата в общината е осигурен безплатен транспорт.

Профилът на ПГТ „Алеко Константинов“ е съобразен с туристическите функции на общината и потребността от квалифицирани местни изпълнителски кадри в сферата на туризма.

Материалната база на професионалната гимназия е в добро състояние. Физическите качества на сградния фонд са добри. Разполага с добре оборудвани кабинети и работилници. Създадени са възможности учениците да провеждат практиката си в туристическите обекти в общината.

2.8.2. Здравеопазване

Основните фактори, отчитани при организацията на здравеопазването на територията на общината са демографски и от медико-демографски характер. Броят на населението, неговите качествени характеристики и заболяемостта на същото дават отражение върху количествените параметри и характеристиките на здравната система.

• Заболеваемост на населението

Заболеваемостта на населението на община Поморие не се различава съществено от тази на област Бургас. По данни на РЗИ Бургас към 2015 г. в структурата на общата заболяемост се открояват следните заболявания:

- Болести на органите на кръвообр. -23,2% от всички заболявания;
- Болести на дихателната система 18,9%;
- Болести на пикочно-половата система - 7,6%;
- Болести на окото и придатъците му -6,5%;
- Болести на ендокр. жлези -5,6%
- Болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан - 5,9% и др.

В структурата на заболяемостта на населението ръст бележат и различните видове онкологични заболявания.

На територията на община Поморие са представени лечебни заведения на извънболничната и на болничната лечебна дейност. Извънболничната помощ е представена от следните два типа здравни заведения, които са регистрирани като:

- **Амбулатории за първична извънболнична помощ (АПИП);**
- **Амбулатории за специализирана извънболнична помощ.**

• Амбулатории за първична извънболнична помощ

По Закона за лечебните заведения този тип амбулатории също са два вида – индивидуални и групови. В тях работят общопрактикуващи лекари. Общият брой на Амбулаториите за първична извънболнична помощ, регистрирани като индивидуални практики в общината към м. май 2017 г. е 8. Те са регистрирани основно в населените места на общината. От тях по 2 практики са разкрити в гр. Каблешково и гр. Ахелой и по 1 в селата Бата, Горица и Гълъбец.

Към разкритите практики за първична извънболнична помощ в гр. Каблешково са обхванати и здравноосигурени лица от съседните населени места - селата Каменар, Медово, Александрово и Лъка. По същият начин е организирано и обслужването на пациенти от селата без разкрити практики – от общопрактикуващи лекари в най-близкото населено място със седалище на АПИП (с. Белодол обслужвано от общопрактикуващ лекар в с. Бата, с. Косовец – от лекар в с. Страцин, с. Порой – в с. Гълъбец, пациенти от с. Козичено – в с. Горица и с. Габерово – от лекар в с. Дъбник)

Общопрактикуващите лекари в гр. Поморие са организирани в 1 групово практика. За първичната доболнична помощ в общината е характерно и това, че в нея практикуват лекари, които са регистрирани и в други общини (основно община Бургас и община Несебър.

Първичната дентална помощ също е организирана в амбулатории за индивидуални и групови практики. Индивидуалните практики за първична дентална помощ (ИППДП) на територията на общината са общо 12 бр. , от които 8 са локализирани в общинския център – гр. Поморие, а останалите 4 - в населените места от общината (2 бр. в гр. Каблешково) и в селата Гълъбец и Ахелой. Част от практиките за първична дентална помощ обслужват пациенти от повече от едно населено място – ИППДП в с. Бата, обслужва и пациенти от с. Равда, а от гр. Ахелой – пациенти от с. Просеник (общ. Руен). Населението на общинския център освен от посочените 8 индивидуални практики се обслужва и от 1 групово практика за първична дентална помощ.

• **Специализирана доболнична помощ**

Специализираната доболнична помощ в общината е организирана в амбулатории, в които работят лекари-специалисти по различни видове болести. Броят на амбулаториите за специализирана медицинска помощ в община Поморие към м. май 2017 г. е общо 14. От тях 4 са с лекари специалисти по детски и акушеро-гинекологични болести, 2 са по уши, нос и гърло и по една амбулатории с лекари специалисти по вътрешни, нервни, очни, ревматологични болести, по ендокринология и по хирургия.

Специализирана доболнична медицинска помощ (по данни на РЗИ – Бургас към май 2017 г.) се извършва и в регистрираните 3 медицински центъра в гр. Поморие. Териториалното разпределение на амбулаториите за специализирана доболнична помощ показва, че всички те са разположени в общинския център – гр. Поморие. Основен фактор за това е, че те са предназначени до обслужват пациенти от цялата община.

В Таблица 23 са представени сравнителни данни за здравната мрежа в общината

Таблица 23. Състояние и промени в здравната мрежа на община Поморие към 2010 и 2015 г. по видове лечебни заведения

Вид на лечебните заведения	Брой заведения		Болнични легла (брой)	
	2010 г.	2015 г.	210 г.	2015 г.
1. Болнични заведения - общо	2	2	280	242
1.1. МБАЛ	1	1	100	62
1.2. СБАЛ	1	1	180	180
2.Заведения за извънболнична лечебна дейност – общо	3	4	2	2
2.1. Медицински центрове	1	2	0	0
2.2. СМДЛ	1	1	0	0
2.3.СМТЛ	1	1	0	0

Източник: НСИ. Районите, областите и общините в Р. България.

• **Болнична лечебна помощ**

На територията на общината има 2 болнични заведения – МБАЛ Поморие ЕООД и СБАЛ (Болница за долекуване и продължаващо лечение и рехабилитация – БДПЛР) – Поморие. Специализираната болница е в структурата на Военно-медицинска академия.

Капацитетът на болничните заведения е общо от 242 легла, от които в МБАЛ Поморие – 62 легла и в БДПЛР – 180 легла. Като резултат от оптимизиране на дейностите в „МБАЛ Поморие“ ЕООД броят на болничните легла е редуциран от 100 (2010 г.) на 62 (2015 г.).

2.8.3. Социално подпомагане

• **Потребители на услуги по социалното подпомагане**

Държавата и местните органи на властта провеждат политика за подпомагане чрез различни форма на лица и групи от лица, които действително се нуждаят от специализирана помощ, включваща дейности по социална превенция и защита.. Те формират т.нар. „целеви групи“ от населението. Към тях се отнасят: лица и групи с различни по вид увреждания, лица и групи от лица в риск, самотно живеещи възрастни хора, хора които не са в състояние да се грижат сами за себе си и др. С различните форми на социалното подпомагане се намаляват рисковите фактори, водещи до социално изключване.

По данни на Областната дирекция за социално подпомагане – Бургас, на територията на община Поморие към 2015 г. са регистрирани общо 980 лица с различни видове увреждания. От този брой лица по степен с трайно намалена работоспособност или степен на увреждане от 71 до 90% са около 30%, а с трайно намалена работоспособност или степен на увреждане

от 50 до 70% около 27%. С висок относителен дял са и лицата с най-висока степен на трайно намалена работоспособност – над 90% - около 26%.

По данни на Дирекция за социално подпомагане – гр. Поморие, броят на лицата с увреждания в общинския център е 406 д, от които 20 са непълнолетни. От всички лица с увреждания в гр. Поморие с умствена изостаналост са 36 д., от които 8 са деца.

В гр. Каблешково броят на лицата с увреждания е 49, от които 6 са непълнолетни. Лицата с умствена изостаналост са 8, от които 2 лица са непълнолетни. В гр. Ахелой са регистрирани 56 лица с увреждания – от тях възрастни са 53. Лицата с умствена изостаналост са 3. В селата на общината са регистрирани различен брой лица с увреждания, като най-висок е броят им в с. Горица (50 лица), с. Порой и с. Страцин – по 21 лица.

Основен доставчик на социални услуги в община Поморие в периода 2010-2016 г. е *община Поморие*. Тя организира, като включително и контролира социалните услуги, които са делегирани от държавата дейности, както и социалните услуги, които са изцяло общинска отговорност. През 2003 г. в общината е създадено Общинско предприятие „Социално обслужване“. То осъществява дейностите по функционирането на дейностите по социалното обслужване на целевите групи от населението, нуждаещи се от социално подпомагане. Участието на неправителствения сектор като доставчик на социални услуги в общината не е развито.

• Специализирани институции

На територията на община Поморие функционират само една специализирана институции за социални услуги и дейности. Това е Дом за възрастни хора с физически увреждания (ДВХВУ) – с. Горица. Това е делегирана от държавата дейност (ДД), която поема част от издръжката на социалната специализирана институция. Тук са настанени лица с физически увреждания, притежаващи Е.Р. на ТЕЛК, РЕЛКК, ЦЕЛКК и НЕЛК. ДВХВУ е с капацитет 52 места.

• Социални услуги, предлагани в обичайна среда и в общността

В периода 2010-2016 г. в общината продължава реализацията на политиката за смяна на социалния модел, изразяваща се в деинституционализация на социалните услуги. Реализацията на този модел се изразява в ограничаването на дейностите в специализираните институции и трансформирането им в нов тип социални услуги. Идеята е същите да бъдат предоставяни в общността, в обичайна среда на обособените целеви групи, нуждаещи се от социални услуги и от социално обгрижване извън традиционните специализирани институции.

През последните години, трансформацията на социалния модел е с акценти, насочени към разкриването и утвърждаването на социални услуги от *т.нар. „резидентен“ тип*. На територията на община Поморие са разкрити следните социални услуги от посочения тип: - Преходно жилище за деца и лица - с.Бата, Защитено жилище за хора с умствена изостаналост- с.Бата, Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания– с.Бата, Център за обществена подкрепа – гр. Поморие. Този тип социални дейности са със следната характеристика:

- Преходно жилище за деца и лица в с. Бата. Това е делегирана от държавата дейност, насочена към лица от 16 до 18 г. и от 18 до 25 години. Осигуряват се социални услуги, подпомагащи ползвателите им да водят независим начин на живот след извеждането им от специализирани институции. Капацитетът на преходното жилище е 10 места;

- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост – с. Бата. Тази социална услуга също е делегирана от държавата дейност и е насочена към обгрижване на лица с умствено изостаналост на възраст от 18 до 30 г. Капацитетът на защитеното жилище е 10 места;

- Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) – с. Бата. Услугата е делегирана от държавата дейност и е насочена към деца, извеждани от специализирани институции в област Бургас. Капацитетът е 12 места;

- Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) – гр. Поморие функционира от 2015 г. и също е ДДД. Услугата е насочена към деца с увреждания, настанени в домове за медико-социални грижи и в специализираните на територията на страната институции за деца с умствена изостаналост и физически увреждания. Капацитетът е 12+2 места

- Център за обществена подкрепа (ЦОП) – гр. Поморие. Услугата е насочена към деца и семейства в риск, както и към деца изведени от специализирани институции и изоставени деца. Целта е да се осъществява ранна интервенция на изоставяне на новородени деца и на семейна среда за деца лишени от родителска грижа. Капацитетът на услугата е 40 ползватели.

- Социален учебно-професионален център – гр. Поморие (ДДД). Услугата е предназначена за обучение на деца и лица за придобиване на професия, както и за осигуряване на грижи в семейна среда на бенефициенти, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си. Капацитетът на услугата е 40 ползватели;

- Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни – гр. Поморие – услуга ДДД. Ориентирана е към подпомагане на лица над 18 годишна възраст чрез медицинска и социална рехабилитация и различни видове консултации за придобиване на умения за самостоятелност. Капацитетът е 20 ползватели.

• Социални услуги – общинска отговорност

На територията на община Поморие са разкрити и социални услуги, които са ангажимент изцяло на общината. Тя осигурява изцяло тяхното финансиране и организация на дейността. Такива социални услуги – общински ангажимент са:

- Домашен социален патронаж. Броят на потребителите на тази социална услуга е 90 човека. Обслужват се потребители основно от гр. Поморие. Потребителите на услугите от ДСП са самотно живеещи стари хора с увреждания или такива, които трудно се обслужват сами. На същите се осигурява храна, регулярно почистване на жилищни помещения и при необходимост елементарна медицинска грижа;

- Клубове на пенсионера и инвалида. В населените места в община Поморие функционират общо 12 клуба на пенсионера и 2 клуба на инвалидите. Клубове на пенсионерите има в градовете Поморие, Каблешково и Ахелой, както и в селата Бата, Горица, Гълъбец, Медово, Порой, Александрово, Козичано, Лъка, Каменар. В тях членуват около 1200 човека, които организират и провеждат мероприятия с културно-масов характер. Критерий за разкриване и функциониране на пенсионерски клуб е наличието на минимум 50 пенсионери в съответното селище или район от населено място.

• Социални услуги по периодически действащи Национални програми

По различни национални програми, финансирани от държавата са реализирани проекти и инициативи насочени към обгрижване на лица с различни видове увреждания. Национални програми, свързани с прилагането на ОП „Развитие на човешките ресурси“ в община Поморие се реализират проекти със социална насоченост към подкрепа на определени категории лица. Такъв е проектът „Личен асистент“ по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ както и продължението им чрез интегрираната услуга „Нови възможности за независим живот“.

Тази услуга е свързана основно с предоставяне на социалните услуги “Социален асистент” и “Домашен помощник” на лица, които изискват наличието на социален помощник. По тези национални социални програми, през анализирания период, в община Поморие са лица с трайни увреждания, нуждаещи се от постоянна грижа /обслужване. Назначени са 51 лични асистента на потребители на социалната услуга подпомагащи лица с трайни увреждания, нуждаещи се от постоянна грижа/обслужване, в т.ч. деца попадащи в тази целева група.

Основни центрове за предлагане на социални услуги са гр. Поморие и с. Бата, където са разположени преобладаващата част от обектите и звената за социално подпомагане и социално обгрижване. Ползвателите на услугите по социално подпомагане и превенция от социално изключване са целеви групи, включващи лица от всички населени места от общината, а в определени случаи и от съседните общини и от други общини в област Бургас.

2.8.4. Култура

Основните културни дейности, представени на територията на общината са музейната, частично – на кинодейността и комплексната читалищна.

• Музейна дейност

Музейната дейност е представена от два музея - *Общинския исторически музей* в гр. Поморие и *Музей на солта* – също в гр. Поморие. Профилът на музея е общоисторически. Разположен е в сграда, която е паметник на културата.

Музейните експонати, с които разполага *Общинския исторически музей* са разположени в няколко експозиции – археологическа, османско господство, етнографска, както и отдел „Нова и съвременна история“. В отделните експозиции са включени експонати, свързани с праисторията, античната и средновековна история на Анхиало, ценни нумизматични сбирки от различни епохи, експонати от Възраждането, предмети от някогашния бит на населението и др. С експонати и фотографии в колекция „Нова и съвременна история“ са представени и новата история и съвременното развитие на гр. Поморие и общината. .

Материалната база на Общинския исторически музей е в добро физическо състояние. Сградата, в която той се помещава е ремонтирана и добре поддържана.

Музеят на солта в гр. Поморие е единствен в страната и в Източна Европа по своя характер – добиване на сол чрез слънчево изпарение на морската вода. Той е сравнително млад музей, открит е през 2002 г. с финансова подкрепа от Европейски фондове (програма „ФАР“). С подходящи музейни методи е представена древната анхиалска технология за производство на морска сол. Музеят на солта, освен от експозиционна зала, включва и 20 дка действащи солници. Локализационно музеят е разположен в тясната ивица между Поморийското езеро и солниците.

• Галерийна дейност

Тази културна дейност е свързана с отритата през 2016 г. Градска художествена галерия „Дечко Стоев“ в стария град. Художествената галерия се помещава в основно ремонтираната и пригодена за целта сграда на старата митница в гр. Поморие.

• Кинодейност

Кинодейността е частично реализирано (само през летния сезон) с функционирането на лятно кино „Яворов“. Това е едно от малкото останали летни кина в страната. Лятното кино е ремонтирано, като са монтирани нови удобни седалки, подновено е осветлението, подновена е и венецианската настилка по амфитеатъра. Обновено е и околното пространство.

• Комплексна читалищна дейност

Комплексната читалищна дейност включва *библиотечно-информационната* дейност и дейността, свързана с *любителското творчество* (художествено-творческа самодейност). През последните години читалищата са единствените културни институции в селата, където се осъществява някаква културна дейност.

На територията на Община Поморие има 13 читалища - 2 от които в общинския център - "Просвета" и "Светлина" и 11 читалища в селата на общината. Като най-голямата културна институция в общината се е утвърдило читалище „Просвета“ в гр. Поморие. То е основано през 1888 г. и е с традиции в развитието на културните дейности. Те са твърде разнообразни.

Библиотечната дейност, първоначално развивана като традиционна културна дейност, днес е съчетана и с други форми на информационно осигуряване. Интернет услугите присъстват в редица от читалищата. С най-голям библиотечен фонд (включващ освен книги,

справочници, речници и ежедневни и периодични издания и др.) разполага читалище „Просвета“ в гр. Поморие. Броят на библиотечните единици е около 60 хил. екземпляра. Обособени са модерни хранилища и читални зали. С библиотечен фонд от около 23 хил. библиотечни единици) е и второто читалище в гр. Поморие НЧ „Светлина 1939“.

Любителското творчество (Художествено-творческа самодейност) и образователните дейности са второто основно направление, застъпено в читалищния живот. Към читалищата в община Поморие функционират различен брой танцови, певчески, музикални състави, различни по интерес и насоченост школи и кръжоци. С най-богатата дейност в посоченото основно направление са читалищата в гр. Поморие, гр. Българово и в по-големите села на общината. Във всички читалища в общината, освен библиотечната дейност са представени и по няколко дейности, свързани с любителското творчество.

С най-разнообразни форми на любителското творчество и на различни форми на образователни дейности (школи, езикови курсове и др.) са читалищата в гр. Поморие и гр. Българово. Групи за автентичен фолклор са разкрити в читалищата в с. Козичино, с. Порой, с. Горица, с. Бата и др.

Читалищата в общината са активни участници в реализиране проявите, включени в ежегодния културен календар на общината. Издръжката им се финансира със средства от общинския бюджет.

Други културни институции на територията на общината са: Общински детски комплекс с танцов ансамбъл "Раковина", школа по изобразително изкуство. Общински духов оркестър "Поморие" и др.

2.8.5. Спорт

На територията на общината са регистрирани общо 20 спортни клуба (СК) по няколко спортни направления: морски спортове ветроходство – (3 СК); спортни игри – хандбал (1 СК); спортни танци (2 СК); индивидуални спортове – айкидо, борба, фехтовка, тенис на маса, канадска борба, фехтовка, мотоциклетизъм и др. (8 СК); футбол (6 ФК). От тях 14 СК са в гр. Поморие, а 6 (само по футбол) в селата.

Сравнително добри постижения през изминалите години са постигнати в областта на ветроходството и на футбола, на борбата и спортните танци. Футболът е застъпен във всички възрастови групи.

• Спортна инфраструктура

Спортната инфраструктура в общината включва основно открита спортна база. Като брой, а също и като капацитет спортната база е ограничена и задоволеността със спортни обекти, съпоставена с броя на населението е под нормативните изисквания.

Сред спортните обекти в общината се откроява *градският стадион в гр. Поморие*. Той, освен футболен терен, разполага и с писта за различни лекоатлетически дисциплини. Градският стадион (капацитет 2000 седящи и 400 правостоящи места) се ползва основно от Общински футболен клуб „Поморие“ – гр. Поморие. Освен с добре затревен терен, стадионът разполага с трибуни за публиката (капацитет 2000 седящи места), съблекални за спортистите.

Спортната база към гранд – хотел Поморие е предназначена за различни видове спорт – футбол, тенис, хандбал и др. За футбол е предназначено и мини футболното игрище с изкуствена трева в кв. „Св. Георги“ в гр. Поморие (зад читалище „Светлина“). Пак в кв. „Св. Георги“ е разположен тенис комплекс с 2 тенис корта. Заливът на пристанище Поморие се ползва от клубовете по ветроходство.

Стадионът в гр. Каблешково също разполага с трибуни (капацитет 1000 седящи и 500 правостоящи) и съблекални за състезателите. Стадионите в селата Бата, Горица, Гълъбец и Белодол на практика са само затревени игрища за футбол. Същите се ползват от

регистрираните в тях аматьорски футболни клубове. Спортни площадки са изградени в гр. Поморие (спортна площадка „Руски паметник“, и с. Каменар.

Към спортната инфраструктура в общината следва да бъде отнесена и *училищната спортна база*. Тя включва основно физкултурни салони и открити площадки за волейбол, баскетбол, хандбал. Във всички училища в общинския център има физкултурни салони и спортни площадки.

2.8.6. Изводи

- Необходимо е социалните услуги в общността да увеличават броя и разновидностите си.
- Налага се по-нататъшно развитие на дейностите по превенция за подкрепа на семействата с деца в риск, възрастни хора с увреждания, самотно живеещи стари хора, лица в неравностойно положение
- Необходимо е по-активно включване на неправителствения сектор в планиране и доставяне на социални услуги на местно ниво. Развиване на широко публично-частно партньорство и включване на всички заинтересовани страни ще доведе до по-пълното разрешаване на проблемите на хората с увреждания, децата в риск и възрастните хора.
- Следва да се предприемат мерки за деинституционализация на възрастни по линия на ОП «Региони в растеж» (2014-2020г.)
- Инвестициите в социалната инфраструктура и социалните дейности са с дългосрочен и устойчив позитивен ефект върху демографските процеси и цялостното развитие на общината, което налага провеждането на трайна политика за подобряване качеството на социалната сфера и предлагането на качествени социални услуги.
- Осигуреността с медицински специалисти на 10000 души от населението в община Поморие е с по-ниски стойности от оптималните, което рефлектира върху качеството на медицинските услуги. Недостатъчен е броят на работещите специалисти в извънболничната и болничната медицинска помощ, а средната възраст на същите е висока. В търсене на по-атрактивно заплащане на труда се наблюдава изтичане на специалисти към областния център и извън страната;
- Преобладаващата част от амбулаториите за първична медицинска и дентална помощ, както и всички лечебни заведения за специализирана доболична медицинска помощ са съсредоточени в общинския център, което ограничава възможностите за достъп на пациентите и за оказване на качествена първична и специализирана медицинска и дентална помощ, както и лекарствоснабдяването в малките и отдалечени населени места. Поради липса на достатъчен брой общопрактикуващи лекари и дентални лекари физическото обслужване на пациенти в селата е затруднено;
- Ограничен достъп до специализираната медицинска помощ за населението в малките населени места, отдалечени от общинския център.
- Необходимост от развитие на услугите свързани едновременно с медицинското обслужване и социалната подкрепа в общостта.
- Необходимост от подобряване на битовите условия за работа и живот на лекарите в селските райони, с цел ограничаване на текучеството на общопрактикуващи лекари и привличане на квалифицирани лекари с придобита специалност «обща медицина»; подобряване профилактиката на заболяванията на населението от по-отдалечените села, която и е свързана с допълнителни разходи за транспорт от страна на пациентите

до специализирани лечебни заведения, с цел извършване на изследвания и консултации, което води до отказ на пациентите от провеждането на профилактични прегледи.

- Необходимост от повишаване капацитета на лечебните заведения за участие в промотивни и профилактични програми;
- Необходимост от прилагане на специализиран подход и грижи за лицата в неравностойно положение, на тези от уязвимите групи с цел осигуряване на равнопоставеност в достъпа до здравни услуги.
- Осигуряване на достъп за пациентите до мрежата за социална подкрепа, като част от интегралния подход, пряко свързан с активна работа на социални работници и психолози и тяхното сътрудничество с медицинските специалисти;
- Осигуряване на дългосрочни грижи за възрастни хора. Развитие на система от лечебни заведения за долекуване, продължително лечение и възстановяване и лечебни заведения тип „хоспис“.

2.8.7. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- В аналитичните части за съществуващото състояние, ако са настъпили съществени промени, същите следва да бъдат отразени чрез актуализация на анализите с нова, актуална информация;
- Да се очертаят трайни тенденции в развитието на социалната инфраструктура в общината (по функционални подсистеми), които да се ползват при разработване на прогнозите за развитието ѝ;
- Прогнозните разчети за развитие на социалната инфраструктура да бъдат представени във варианти (два или три варианта), които да бъдат с хоризонт, съвпадащ със срока на действие на ОУП;
- В краткосрочен аспект (5-7 години) да се ползват предвижданията за развитие на социалната инфраструктура, съдържащи се в действащи планови и стратегически документи на общината (Общински план за развитие на община Поморие - 2014-2020г., Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Поморие – 2014-2020г., секторни общински стратегии и др.);
- В прогнозните разчети броят и капацитетът на инфраструктурата на образованието и на здравеопазването да бъдат оразмерени чрез прилагане на действащите нормативи за пълняемост на групите в детските заведения и в училищата, допълнително съобразени с изискванията за прилагане на делегирани бюджети, както и с минималните нормативи за пациентски листи на общопрактикуващите лекари;
- Да се предложат форми за използване на обекти на социалната инфраструктура, които по различни причини в периода на изработване и на прилагане на ОУП на общината не функционират по предназначение;
- Устройствовените решения за центровата система да бъдат обосновани чрез метода на натрупване на обслужващи функции в отделните населени места;
- По преценка на разработващият екип може да се предложи специализирана схема за центровата система, съдържаща се в Проекта на ОУП на общината.. В да се посочат нивата в обслужване на населението и връзките по линия на периодичното и епизодичното обслужване, които се реализират в обслужващи обекти както в границите на общината, така и извън територията на община Поморие.

2.9. Труд

2.9.1. Видове територии за труд

Система „труд“ обхваща всички територии, в които се реализират икономически дейности съгласно КИД 2008. Териториите за социална инфраструктура бяха разгледани в т. 2.8 от настоящото Задание. Зоните и дейностите свързани с туризма ще бъдат разгледани в т. 2.11, поради тяхната специфика и основна роля за икономическото и пространствено развитието на община Поморие. В този смисъл обект на изследване представляват всички останали територии за труд – производствени зони, стопански дворове, животновъдни ферми, мини и кариери и други.

Система труд в община Поморие е представена почти във всички населени места, в които обаче има различно застъпване на отделните икономически сектори. Част от териториите за труд са в границите на населените места, други са в непосредствена близост в крайградския ареал, а има и територии отдалечени от населените места, но по протежението на транспортно-комуникационните оси.

Общата площ на териториите за производствено-складови дейности е 290,07ха, което е 0,7 % от общата територия на общината. Териториите за мини и кариери са 74,21ха, което е 0,18% от общата територия. Отнесено към броя на населението (27 399 души) териториите за труд са разпределени 105,87кв.м./ч.

С най-добре развита индустриална функция е общинският център гр. Поморие. В границата на урбанизираната му територия са формирани две производствени зони – около старата ж.п. гара с площ 10,76 ха и северна производствена зона с площ 22,19 ха. Те заемат 10,61% от урбанизираните територии в границата на града (по данни от ИПГВР). В зоната около старата ж.п. гара производствената дейност до-голяма степен е преустановена, а сградният фонд се руши. Предвид местоположението на тази територия и пряката ѝ връзка с морския бряг би могло да се помисли за евентуална нейна конверсия в посока на осигуряване на по-добра среда за живот и осъществяване на туризъм. Каменистия бряг от запад и процесите на ерозия, които са налице в зоната налагат предприемане на защитни мерки и озеленяване по крайбрежието. В северната производствена зона повечето от предприятията не функционират, а сградният им фонд се руши. Малка част от предприятията работят със занижен капацитет или само складовата им функция, която частично е трансформирана в търговска. По данни на ИПГВР Поморие в тази зона има неусвоени свободни терени.

В крайградската зона на северозапад, от двете страни по направлението на пътя за с. Каменар е формирана значителна по площ производствено-складова територия. Тя контактува със стопанския двор.

В Поморие се развива добивна промишленост на сол (около 6 000 тона годишно) и на лечебна кал в Поморийското езеро.

В гр. Поморие и неговото землище са локализирани следните фирми:

- преработваща промишленост, хранително-вкусова промишленост – „Черноморско злато“ АД (за производство на вина, бренди и ракия), „Лозина естейт енд Уайнселлар АД (производство на вина от грозде), „Тохун“ ООД.(производство на вионо), „Бойар“ ООД (производство на вина);
- машиностроенето и металообработващата промишленост - завод „Поморие“ ООД;
- производството на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия - „Захаро“ ООД, „Мистерия-66“ ЕООД, „Стеради“ ООД и други;
- добивна промишленост - „М-Поморийски солници“ ЕАД, „Солари 98“ ООД, БСКД „Ахиялски солници“;
- производство на други електрически съоръжения - „Любис“ ЕООД (част от завода в гр. Бургас);
- строителство – 4 предприятия за производство на дограма и дървен материал, 3 предприятия за производство на готови бетонови смеси;

- производство на друго облекло и допълнения за облекло - „Линекс Стил” ЕООД, „Аванград Текс” ЕООД;
- дървопреработване - „ТПК „Анхиало”.

На второ място в развитието на промишлени дейности са гр. Ахелой и селищата разположени на „втора линия“ спрямо морския бряг – гр. Каблешково, с. Каменар и с. Лъка, с. Медово и с. Александрово, които както беше изяснено в *т. 2.4.4* играят ролята на **тила на крайбрежната зона**. Предвид превеса на туристически дейности в гр. Поморие и гр. Ахелой, производствените функции се изместват към близките селища от втора линия, които се явяват опорни икономически пунктове подкрепящи развитието на туристическите центрове Поморие и Ахелой. В тях е подходящо развитието на онези отрасли от първичния и вторичния сектор на икономиката, които следва да обезпечат туристическата дейност в общината като цяло.

В крайградската територия на **гр. Ахелой** на север са разположени два стопански двора. По близкия до града е частично функциониращ, като складова и търговска борса за строителни материали. По-отдалеченият не функционира и част от сградния му фонд е в лошо физическо състояние. В двата пункта има възможност за развитие на нови икономически дейности.

В землището на **с. Каменар** на юг извън селищната граница е разположен стопански двор, в който се развива оранжерийна дейност, но по-голямата част от територията не функционира. Сградният фонд е в лошо състояние. Зоната попада в Натура 2000 по директива за птиците.

На север се намира рудник Каменар за въглища, който е част от Мина Черно море ЕАД. Два от участъците са в експлоатация, а за два се провеждат рекултивационни дейности. Отпадъците от открития добив (кариерите) се използват за обратни засипки при рекултивацията на нарушените терени и възстановяване на почвите. На североизток се намира мина за добив на инертни материали. По пътя III-109 от Бургас за Каблешково също има рудник за добив на въглища, част от мина „Черно море“, който е закрит, а сградния фонд належащ се в територията е запуснат. Общата площ на територии заети от мини и кариери е 74,21 ха, което представлява 0,18% от общинската територия.

В землището на **с. Лъка** няма обособени крупни територии за труд. В стопанският двор няма дейност и застрояване. Територията представлява резерв за реализиране на икономически дейности. В селото има отделни фабрики – за мебели, както и отглеждане на пчели и производство на пчелни продукти.

В землището на **гр. Каблешково** има развити крупни производствени територии, обособени в три зони. Най-голямата е на изток от път III-906 и представлява стопански двор. Втората е по същия път от изток в посока с. Медово и с. Александрово и представлява производствена зона. Третата е стопански двор по пътя III 6009. Във всички територии има икономически дейности от различно естество.

В **гр. Каблешкова** са локализирани следните по-големи фирми: преработваща промишленост – хранително-вкусова: втората изба на „Черноморско злато“ АД (за производство на вина, бренди и ракия), електронната и електротехническата промишленост: завода за технически въглени „Технически въглени“ ЕООД (завод за технически въглени) и други.

В землището на **с. Медово** има селскостопански двор, а по пътя за с. Бата е развита животновъдна ферма. По пътя от с. Медово към с. Александрово има производствена територия за продажба на плочки. Към **с. Александрово** по пътя III 9061 има функциониращ стопански двор с налична селскостопанска техника. По поречието р. Ахелой има и две други локализации с оранжерии и животновъдни ферми в тях.

Следващата група от селища с не дотам развити производствени функции за **с. Порой, с. Гълъбец и с. Горица**. В с. Порой има функциониращ стопански двор в контакт с урбанизираната територия на изток от нея. Той е предназначен за селскостопански и

животновъдни дейности. В с. Гълъбец има три локализации на система „труд“. Животновъдната ферма до гробището, на юг от урбанизираната територия има развита дейност. За сметка на това по-голямата производствена територия на изток не функционира. Най-голямата територия, предназначена за селскостопански и животновъдни функции е разположена северно от урбанизираната територия в непосредствена близост до зоната за спорт и атракции. В землището на с. Горица има дисперсно разположени животновъдни ферми на север, към горската територия. В урбанизираната територия има функциониращ стопански двор разположен от север на пътя III 2085.

Следващата група от населени места по отношение на система труд са насочени предимно в селскостопанството, представено от растениевъдство и животновъдство. Техните възможности за производство са свързани със samozадоволяване на собствени потребности и не толкова с ориентация към външния пазар. Това са селата – **Бата, Страцин, Белодол, Косовец, Дъбник и Габерово**. С най-голяма капацитет територии за труд е с. Бата. То разполага с няколко стопански двора и територии за животновъдни ферми разположени в непосредствена близост до урбанизираната територия, като пояс дисперсно във всички посоки. В част от тези територии дейността е преустановена, но има и функциониращи такива с налична селскостопанска техника. Най-голямата като площ локализация е до стадиона на изток от селищните граници. В землището на с. Страцин има две зони за труд. На изток в територията на стопанския двор е локализирано съвременно предприятие с нова техника, магазин и допълващи производството дейности. На северозапад има функционираща ферма. В това село зоните за труд са функциониращи при съвременни условия за развитие на дейността. в землището на с. Косовец има функционираща животновъдна ферма и стопански двор. В землището на с. Белодол на север има стопански двор, част от територията на който е предназначена за животновъдство. В землището на с. Гълъбово на североизток има територия за животновъдна ферма, а на с. Дъбник стопански двор на юг.

Последното населено място е **Козичино**, в което няма развити промишлени дейности и зони за труд. Неговото местоположение и значителна изолираност от останалите населени места от общината, както и предимно планинския релеф в землището не предполагат развитие на значителни производствени функции.

2.9.2. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- Зоните за труд в Община Поморие са представени от **производствено-складови територии, стопански дворове, животновъдни ферми, мини и кариери**. **Общата площ на териториите за производствено-складови дейности е 0,7 % от общата територия на общината, което отнесено към броя на населението е 105,87кв.м./ч.**

- **Производствено-складови територии има само в два града Поморие и Каблешково.** В останалите населени места са разположени различни по големина и капацитет **стопански дворове и животновъдни ферми**. Част от тях са функциониращи, а други са с преустановена дейност и неизползваем или разрушен сграден фонд.

- **Град Поморие е с водещи функции** по отношение на икономическото развитие на общината. Той концентрира и основните предприятия и територии. Голяма част от териториите в града са нефункциониращи, а сградният им фонд е пред разруха. Предвид туристическите функции на града е възможно предприемане на конверсия за голяма част от нефункциониращите територии с потенциал за развитие на подкрепящи туризма дейности (обслужване, рекреация, спорт).

- **В Поморие се добива сол от Поморийските солници и лечебна кал от Поморийското езеро.**

- **С второстепенни икономически функции са селищата гр. Каблешково, с. Каменар, с. Лъка, с. Медово и с. Александрово, които имат роля на „тил на**

крайбрежната зона“. В гр. Каблешково има производствено-складови територии, а в останалите предимно селскостопански дворове и животновъдни ферми. В тези селища има потенциал за развитие на производствени и логистични дейности.

- На трето място по отношение на икономическите функции са селата Порой, Гълъбец и Горица. В тях има селскостопански дворове и животновъдни ферми със значителен капацитет и частично функциониране. Те имат потенциал за локализиране на икономически дейност, поради добрата им обвързаност с транспортно-комуникационната мрежа.

- Селищата Бата, Страцин, Белодол, Косовец, Дъбник и Габерово са предимно със селскостопанска насоченост и техният капацитет на производство е свързан със задоволяване основно на техните потребности и липса на ориентация към външния пазар.

- В обхвата на община Поморие има територии за мини и кариери, които заемат 74,11ха, което е 0,18% от общинската територия. Информация за тяхното състояние и възможности за експлоатация не е предоставена и следва да бъде проучена с оглед на предвиждане на дейности по тяхната експлоатация или рекултивация в бъдещия ОУПО.

2.9.3. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- Да се изследва състоянието на отделните производствено-складови територии, стопански дворове и животновъдни ферми, в кои от тях дейността е преустановена, какво е състоянието на сградния фонд, с оглед на тяхното бъдещо ползване посредством обновяване.

- Да се проучи състоянието на производствените територии в гр. Поморие и да се изследват възможности за конверсия на нефункциониращите от тях в дейности подпомагащи туризма и допринасящи за създаването на по-добра среда за обитаване в града.

- Да се предвидят нови локализации на територии за производство и логистика свързани с обезпечаване на туристическия сектор съобразно възможностите за развитие на населените места и тяхната специфика предимно в зоната на селищата втора линия (тила на крайбрежната зона).

- Да се изследва състоянието и възможностите за развитие на териториите за добив. В случай, че капацитетът им е изчерпан да се предвидят за рекултивация и възстановяване.

2.10. Зелена система

Съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ) в териториите на общините „се устройват озеленени площи, обединени в зелена система, като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението“ (чл.61, ал.1).

Прието е отдихът на населението да се разделя на три различни разновидности: ежедневен, седмичен, годишен. Ежедневният отдих обичайно се реализира в най-голяма близост до местопребиваването или местоработата на съответния индивид, при минимален разход на време за достигане до зоната за рекреация. За тази цел се изгражда система от публични пространства (паркове, скверове, градини), които се ситуират в границите на населените места. При осъществяване на седмичния и годишния отдих, населението разполага с по-значителен времеви ресурс, което позволява изминаване на по-големи транспортни разстояния и по-дълъг престой на лицата. Тези форми на отдих се реализират извън границите на урбанизираните територии, в специално изградени за целта извънселищни паркове и лесопаркове, рекреационни селища и комплекси или в естествена природна среда. Осигуряването на удачни връзки между озеленените площи в селищните

граница и извънселищната околна среда е гаранция за успешното интегриране и вкомпониране на населените места в заобикалящия ги ландшафт.

Според нормативната уредба на страната **зелената система в общината включва всички озеленени площи**, разположени в и извън рамките на населените места и се състои от **три основни групи елементи**:

- озеленени площи за широко обществено ползване;
- озеленени площи за ограничено обществено ползване;
- озеленени площи с друго специфично предназначение.

2.10.1. Озеленени площи за широко обществено ползване

Озеленените площи за широко обществено ползване са публични пространства, които са **предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от национално или общинско значение – паркове, градини, както и улично озеленяване**. Площта на тези територии зависи от броя на населението на дадено населено място и от неговата категоризация в селищната мрежа на страната.

Съгласно *Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони*, действащият норматив за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване в населените места, в зависимост от тяхната големина, е:

- за малки градове (Поморие) – **12 м² / жител**;
- за много малки градове (Каблешково, Ахелой) – **8 м² / жител**;
- за всички села (останалите 14 селища в общината) – **4 м² / жител**.

В част от селищата в община Поморие тези показатели не са достигнати, което е индикатор за **недостатъчно добре развита зелена система**.

Най-голям е недостигът на публични озеленени площи в двата крайбрежни града – **Поморие и Ахелой**. Причината за това може да се търси в по-плътна застроената градска среда и по-голямата интензивност на усвояване на територията. Ситуацията се влошава през активния туристически сезон, когато броят на обитателите в двете населени места рязко се увеличава.

Особено сериозен е проблемът в **общинския център - Поморие**. През 2013 г., при изготвянето на *Интегрирания план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР)*, е направена цялостна рекапитулация на съществуващите в града зелени площи. Установено е, че те са с обща площ 12,11 ха, което осигурява задоволеност на населението от около **8,9 м² / жител** (при необходимости 12 м² / жител). Системата от озеленени пространства включва едва 18 обекта (*Таблица 24*).

Таблица 24. Съществуващи озеленени площи в град Поморие към 2013г.

№	Местоположение
1.	Бул. „П. К. Яворов”, кв.19а
2.	Бул. „П. К. Яворов” и ул. „Райна Княгиня”, кв.27
3.	Ул. „Райна Княгиня” и ул. „Княз Борис І”, кв.28а
4.	Ул. „Аспарух”, ул. „Цар Симеон” и ул. „Цар Освободител”, кв.35
5.	Ул. „Цар Симеон”, ул. „Княз Борис І” и ул. „Иван Вазов”, кв.32
6.	Ул. „Княз Борис І” и ул. „Хаджи Димитър”, кв.11а
7.	Бул. „П. К. Яворов”, кв.18а
8.	Бул. „П. К. Яворов”, кв.201
9.	Бул. „П. К. Яворов”, кв.5
10.	Ул. „Княз Борис І”, ул. „Черковна”, ул. „Солна” и ул. „Ген. Скобелев”, кв.1а
11.	Ул. „Солна”, ул. „Иван Асен ІІ” и ул. „Ген. Скобелев”, кв.73а
12.	Крайбрежна озеленена площ по бул. „П. К. Яворов”, между ул. „Европа” и ул. „Ген. Скобелев”

№	Местоположение
13.	Междублоково озеленяване в кв. „Свобода”, кв.199а
14.	Междублоково озеленяване в кв. „Свобода”, кв.93а
15.	Междублоково озеленяване в кв. „Свобода”, кв.195а
16.	Ул. „Железничарска”, ул. „Княз Борис І” и ул. „Смирна”, кв.108
17.	Ул. „Железничарска”, ул. „Манастирска”, ул. „Странджа” и ул. „Княз Борис І”, кв.108
18.	Озеленена площ в м. „Южен плаж”, кв.221

Източник: Интегриран план за градско възстановяване и развитие – ИПГВР Поморие

Освен че са недостатъчни като брой и площ, те са разпределени и твърде неравномерно в територията на града. Най-много озеленени площи има в квартал „Старият град” – 9 от общо 18 публични пространства. Те са с относително малка площ, имат компактна форма и са концентрирани в южната част на територията. В Централната градска част (ЦГЧ) са формирани 3 паркови зони, които се отличават с по-голяма площ и по-висока обществена значимост. Към тях спада и крайбрежната озеленена площ по бул. „П. К. Яворов”, която осъществява активна връзка с морето. На трето място по публични зелени площи се нарежда квартал „Свети Георги”. В него са ситуирани, непосредствено едно до друго, 2 по-крупни зелени пространства, които играят ролята на буфер между Манастира „Свети Георги” и обкръжаващите го жилищни територии. Едната от зелените площи е предвидена за Атракционен парк и представлява най-големият терен в града, отреден за нуждите на отдиха. Зелената система на Поморие се допълва от 3 междублокови пространства в ж.к. „Свобода” и 1 малка озеленена площ в местността „Южен плаж”. Най-голям недостиг на зелени площи има в кварталите „Малкото езеро” и „Косата”, където зелената система почти изцяло липсва. Именно тук е съсредоточен и най-големият обем строителство през последните 15 години, което допълнително влошава обстановката и компрометира качествата на средата.

През последните няколко години **община Поморие предприема редица мерки за подобряване на състоянието на зелената система в общинския център, които са включени в обща стратегия под мотото „Поморие – моят зелен град”**. Те са свързани с изпълнението на заложените в ИПГВР мероприятия по обновяване и поддържане на съществуващите зелени площи и изграждането на **19 нови зони за отдих и паркови пространства (Таблица 25)**.

Таблица 25. Регистър на терените, отредени за озеленяване в град Поморие.

№ досие	АОС	Местонахождение	Площ (м ²)	Вид терен
1	1796/14.03.2002	Поморие, ул. „Крайбрежна”, УПИ I, кв.234, 57491.501.245	2102	За озеленяване
2	4219/03.10.2006	Поморие, ул. „Княз Борис І”, кв. „Свобода”, Помпена, 57491.504.46	830	За озеленяване
3	4285/12.12.2006	Поморие, „Малкото езеро”, ул. „Европа” 4, 57491.501.404	5795	За обществен парк
4	4247/09.10.2006	Поморие, „Малкото езеро”, Музея на солта – Канала, УПИ XVI, кв.269	4050	За озеленяване и пешеходно обслужване
5	4405/23.01.2008	Поморие, „Малкото езеро”, УПИ XV 6006, кв.269	159	За озеленяване
6	5257/09.05.2012	Поморие, ул. „Княз Александър Батенберг”,	6897	За озеленяване

№ досие	АОС	Местонахождение	Площ (м ²)	Вид терен
		„Малкото езеро” /капката/, 57491.501.417		
7	1919/01.09.2002	Поморие , до „Роуз гардън”, УПИ II 5303, кв.263	170	За озеленяване
8	1922/12.09.2002	Поморие , до „Роуз гардън”, УПИ III 5308, кв 264	686	За озеленяване
9	5195/13.01.2012	Поморие , ул. "Европа", „Малкото езеро”, 57491.501.33	4505	За озеленяване
10		Поморие , ул. "Крайбрежна", „Малкото езеро”, 57491.501.548	1629	За озеленяване
11		Поморие , ул. "Крайбрежна", „Малкото езеро”, 57491.501.38	169	За друг вид зелени площи
12		Поморие , ул. "Крайбрежна", „Малкото езеро”, 57491.501.40	692	За друг вид зелени площи
13		Поморие , ул. "Крайбрежна", „Стария град”, 57491.503.461	1609	За друг вид зелени площи
14	4434/09.05.2008	Поморие , ул. "Княз Борис I", „Кротирия” / ”Марина холидей”, 57491.509.33	1655	За друг вид зелени площи
15		Поморие , ул. "Княз Борис I", кв. „Свобода”, 57491.504.76	1000	За друг вид зелени площи
16	4187/15.09.2006	Поморие , ул. „Княз Борис I”, 57491.504.77	253	За друго озеленяване
17	4188/15.09.2006	Поморие , ул. „Княз Борис I”, кв. „Свобода”, пред бл.20, 57491.504.79	220	За озеленяване и застрояване
18	4163/20.06.2006	Поморие , „Крайбрежна алея”, кв. „Свети Георги” /”Сънсет”, 57491.509.23	4080	Смесен начин
19	4164/11.07.2006	Поморие , кв. „Свети Георги”, ул. "Княз Борис I", Булгарплод, 57491.505.62	7234	Храстова растителност

Източник: Общинско предприятие „Озеленяване, горско и селско стопанство” (официален сайт на община Поморие).

Общата площ на отредените терени е 43 735 м². Ако всички предвидени зони за озеленяване се реализират по план до 2020 г., **общата площ на зелената система в град Поморие ще нарасне до 16,48 ха, с което ще се осигури нормативно необходимия минимум от 12 м² / жител.**

Основната част от новопредвидените терени са концентрирани в кв. „Малкото езеро”, където са регистрирани и най-сериозните проблеми със зелената система в територията. Тук е предвидено изграждането на 7 от общо 19-те територии за отдих, като значителен дял от тях представляват парковите зони, разположени успоредно на морския бряг, по протежение

на ул. „Крайбрежна“. Съхраняването и използването на визуалната връзка с морето е от съществено значение за създаването на паркова среда с високо качество и специфична идентичност. Нови 4 озеленени пространства се предвиждат в ж.к. „Свобода“, като всички те са концентрирани около ул. „Княз Борис І“. Така се подчертава тази важна комуникационна ос, свързваща старата част на Поморие от изток с по-новите квартали, разположени в западна посока. Тази идея се допълва от ново линейно озеленяване в района на „Старата ЖП гара“. Зелената система се завършва от още 4 новопредвидени паркови терени – два в местността „Ставрос“ (около Музея на солта) и по един в кварталите „Старият град“ и „Свети Георги“ (м. „Южен плаж“). В регистъра са включени още три поземлени имота, които имат потенциал да се включат пълноценно в общата зелена система на града.

В другия крайбрежен град Ахелой проблемът с озеленяването не е толкова остър и осезателен, както в Поморие. Причините за това основно са две: не само, че Ахелой има значително по-малко на брой обитатели (2310 д. към 2016 г.), а и според класификацията на населените места той спада към много малките градове у нас (с норматив за озеленяване 8 м^2 / жител). Изчисленията сочат, че нормативно **необходимият минимум от зелени площи в селището е едва около 1,9 – 2 ха.**

Проблемът със съществуващата зелена система в Ахелой произтича не толкова от недостатъчната ѝ площ, колкото от недоброто ѝ териториално разпределение. Тя се изчерпва с **един единствен терен, отреден за озеленяване.** Едноименният парк „Ахелой“ е разположен в централната градска част и се намира в добро състояние. Има изградена алейна мрежа с подновена настилка, детска площадка, снабдена със съоръжения, кътове за отдих и висока дървесна растителност. В центъра на парка е разположен Паметникът „Цар Симеон Велики“, а в дъното на озеленената площ се намира Храмът „Свето Възнесение Господне“. Въпреки много доброто състояние на озеленената площ, тя се отличава с два основни недостатъка. Първият от тях е свързан с факта, че теренът е ситуиран непосредствено на първокласен път от републиканската пътна мрежа І – 9 (Е 87), който е носител на значителен трафик през летния сезон. На второ място следва да се отбележи отдалечеността на парка от по-периферните градски квартали, в които липсват алтернативни територии за отдих и рекреация. В резултат на това се регистрира недостиг на зелени площи в рамките на селището, който е особено осезателен през туристическия сезон, поради повишаването на броя на ползвателите.

За разлика от разгледаните дотук две населени места, в последния **трети град в общината – Каблешково не се наблюдава такъв дефицит на зелени площи.** По подобие на Ахелой и тук нормативно необходимият минимум от терени за отдих е сравнително малък – **около 2,3 – 2,4 ха.** Но тези площи не са концентрирани в един единствен парк, а са **разпределени относително равномерно в селищните граници.** Зелената система в Каблешково включва общо 5 територии, отредени за озеленяване. Три от тях са ситуирани в Централната градска част (ЦГЧ), като едната е водеща и играе ролята на градска градина. Останалите две озеленени площи са развити под формата на линейно озеленяване, което чрез два своеобразни „зелени клина“ разсича територията на града съответно в източна и в западна посока. Това осигурява по-равностоеен и равноправен достъп на всички обитатели до елементите на градската зелена система. Недостиг на озеленяване се усеща само в териториите за труд – около производствените зони и терените на бившите стопански дворове. Усещането за по-богато озеленена среда в селището се допълва от факта, че то е разположено в подножието на естествена природна даденост – невисок хълм, който се извисява на север от града и участва активно в неговото силуетно изграждане. В северните, по-силно залесени участъци на хълма е разположена Горска хижа, която е лесно достъпна от градската територия.

Останалите 14 населени места в община Поморие са села и за тях е в сила нормативно определеният минимум за озеленяване – 4 м^2 / жител. Тези селища се

отличават със сравнително по-слабо развита зелена система, в сравнение с трите разгледани по-горе града.

Причината за това е относително по-малката им площ и значително по-малкият брой на тяхното население. При подобен малък мащаб на населените места в общината изграждането и поддържането на публични зелени площи за ежедневен отдых на населението не винаги е ефективно и финансово оправдано.

Само в четири от селата в община Поморие има ясно формирани озеленени площи за широко обществено ползване – **Бата, Каменар, Страцин и Горица**.

В централната част на село **Бата** е изградена малка паркова територия, която се намира в добро състояние. Тя е формирана около едно централно амфитеатрално пространство, обвързано с отделните кътове за отдых посредством геометрична алейна мрежа. Територията е изолирана от заобикалящите я комуникации чрез висока дървесна растителност. Малка зона за рекреация е изградена и в село **Каменар**. Тя е разположена непосредствено до футболното игрище и заедно с него участва много активно във формирането на зелената система на селището. Паркът се намира в добро състояние, оборудван е с необходимата паркова мебел, залесен е с едроразмерна дървесна растителност, алейната мрежа е подновена, осигурена е трайна тревна покривка. В централната част на село **Страцин** също има изграден малък парк за отдых на населението, но оценката на неговото състояние не е толкова висока. Налице е необходимост от подновяване на трайните настилки, парковата мебел, осветлението и огражденията на имота, с оглед постигане на нов качествен и съвременен облик на пространството. Последният терен за озеленяване е разположен в село **Горица**. Той е сравнително голям като площ, но се намира в крайно незадоволително състояние. Теренът се нуждае от цялостна реконструкция, за да може да изпълнява ефективно функцията „отдых“, за която е отреден.

В останалите десет села в община Поморие зелената система е представена предимно от озеленяването в имотите на публичните сгради (кметства, училища, детски градини, сгради на религията и др.), които ще бъдат разгледани по-подробно в *т.2.10.2 Озеленени площи за ограничено обществено ползване*.

За да компенсира липсата на озеленени площи за широко обществено ползване, община Поморие предвижда реализацията на нови терени за озеленяване в пет от десетте села – **Гълъбец, Порой, Лъка, Медово и Белодол** (Таблица 26).

Таблица 26. Регистър на терените, отредени за озеленяване в селата в община Поморие.

№ досие	АОС	Местонахождение	Площ (м ²)	Вид терен
50	4912/30.07.2010	Гълъбец, УПИ XIX, кв.34	4517	За озеленяване
51	1727/27.04.2001	Порой, УПИ I, кв.11	1755	За озеленяване
52	1741/27.04.2001	Порой, УПИ I, кв.23	2590	За озеленяване
53	1742/27.04.2001	Порой, УПИ XV, кв.14	3620	За озеленяване
54	2706/12.2003	Порой, УПИ II, кв.20	10470	За озеленяване
55	600/29.03.2000	Лъка, УПИ X, кв.9	865	За озеленяване
56	601/29.03.2000	Лъка, УПИ XII, кв.9	2695	За озеленяване
57	602/30.03.2000	Лъка,	440	За озеленяване

№ досие	АОС	Местонахождение	Площ (м ²)	Вид терен
		УПИ I, кв.26		
58	4047/06.03.2006	Лъка, УПИ IX 298, кв.31	4051	За озеленяване
59	599/29.03.2000	Медово, УПИ I, кв.34	4000	За озеленяване
60	2898/16.06.2005	Медово, УПИ II, кв.36	3400	За озеленяване
61	2899/16.06.2005	Медово, УПИ I, кв.36	720	За озеленяване
62	2900/16.06.2006	Медово, УПИ I, кв.37	580	За озеленяване
63	3948/19.12.2005	Белодол, УПИ II, кв.11	1236	За озеленяване

Източник: Общинско предприятие „Озеленяване, горско и селско стопанство” (официален сайт на община Поморие).

Общата площ на новопредвидените терени за озеленяване е 40 939 м², с което не просто се достига, а и се **надхвърля нормативно определения минимум от 4м² / жител**. Това важи в особено голяма степен за селата Порой, Лъка и Медово, в които са съсредоточени около 85% от отредените за озеленяване територии.

Само пет от селата в общината не са включени в регистъра на зелените площи – **Александрово, Козичино, Косовец, Габерово и Дъбник**. Това са едни от най-малките населени места, в част от които изграждането и поддържането на големи публични озеленени площи би било неефективно и икономически нерентабилно.

Към зелената система, предназначена за широко обществено ползване, освен парковете и градините, се включва и **уличното озеленяване**. То се предвижда с цел да се минимизира вредното екологично въздействие от автотранспорта върху прилежащата селищна среда, да се осигури по-благоприятен микроклимат и да се гарантират по-добри хигиенни условия за обитателите. Необходимостта от улично озеленяване е в пряка зависимост от степента на натовареност на пътните участъци и качествено състояние на пътната настилка.

Анализът на данните показва, че в най-неблагоприятна позиция по отношение на натоварване на пътните артерии са трите града в общината – **Поморие, Ахелой и Каблешково**. През Поморие и Ахелой преминава трасето на първокласен път от републиканската пътна мрежа – I – 9 (Е 87) с направление Варна – Бургас, който е носител на сериозен транзитен трафик, особено през летния туристически сезон. Това оказва силно негативно въздействие върху прилежащата селищна среда и се явява основен източник на екологично натоварване в рамките на урбанизираните територии. С цел редуциране на вредното влияние на транспорта върху населените места са изготвени два нови парцеларни плана – ПУП – III за **реализирането на обходни трасета на градовете Поморие и Ахелой**. По този начин ще се намали негативното въздействие върху селищната структура и ще се подобрят екологичните параметри на средата в двата крайбрежни града. До окончателното реализиране на обходите обаче, е необходимо да се предприемат мерки по благоустрояване и озеленяване на съществуващите комуникационни трасета и редуциране на вредното влияние от транспортното натоварване.

Сходна е ситуацията и в град **Каблешково**, който се явява пресечна точка на трасетата на двата третокласни пътя в общината: път III – 6009 (с направление изток – запад) и път III – 906 (с направление север – юг). Освен че поемат основната част от автомобилния поток между селищата в община Поморие, тези две комуникации са носители и на сериозен

транзитен за територията трафик. Те са съставна част от т.нар. „северен обход на Бургас“, който през последните години успешно поема автомобилния поток от АМ „Тракия“ към крайбрежните градове, разположени на север от Бургас. За целта се използва транспортното направление Мирюлобово – Изворище - Каблешково, което на територията на град Каблешково се разклонява към Ахелой (по път III – 6009) или към КК „Слънчев бряг“ (по път III – 906 до разклона за път III – 9061 при село Тънково). Това довежда до транспортно облекчаване на областния център Бургас, за сметка на **значително натоварване на Каблешково, който изпълнява кръстопътна роля в тази транспортна схема**. И тук (подобно на Поморие и Ахелой) е необходимо да се предприемат мерки за **ограничаване на вредното въздействие от автотранспорта върху селищната среда със средствата на уличното озеленяване и благоустрояване**.

Останалите 14 населени места в община Поморие са по-слабо натоварени в транспортно отношение. Автомобилният трафик е със значително по-малки размери и не създава големи затруднения във функционирането на селищната структура. Основният екологичен проблем в тези селища е свързан с **недобротото състояние на пътната настилка**, което оказва вредно влияние върху прилежащите територии, дори и при слабо натоварване на комуникационните трасета. Поради това и тук е необходимо изграждането и поддържането на адекватно **улично озеленяване като основен елемент на зелената система в малките населени места**.

2.10.2. Озеленени площи за ограничено обществено ползване

Озеленените площи за ограничено обществено ползване обхващат наличното **допълнително озеленяване в имотите за: жилищни, вилни, обществени, производствени, курортни и спортни сгради и комплекси**, които се използват от ограничен брой лица, пребиваващи към момента в съответния обект, при определен режим на достъп. Предвид спецификата на община Поморие, този тип озеленени площи могат да се разпределят в четири основни групи.

- **Територии за развитие на туристическа дейност**

Основната икономическа дейност в общината е туризмът, който е особено силно застъпен в крайбрежните градове (Поморие и Ахелой) и населените места от т.нар. „втора линия“ (Каблешково, Каменар, Лъка, Медово, Александрово). Тази дейност присъства в икономическия профил и на останалите селища в територията, макар и в по-малки мащаби. Ето защо за балансираното развитие на общината водеща роля има правилното планиране и изграждане на елементите на туристическата инфраструктура: **вилни и курортни зони, хотелски и атракционни комплекси, спортни сгради и съоръжения и др.** (виж т.2.11 Туризм).

Тези територии следва да бъдат обезпечени с необходимото количество и качество зелени пространства, които да осигуряват условия за отдых и рекреация на туристите. Освен че създават възможност за пълноценна и качествена почивка на посетителите, **тези озеленени площи за ограничено обществено ползване имат важно значение и при формирането на цялостната зелена система в рамките на урбанизираните територии**.

Както вече бе споменато, в някои от населените места в общината се наблюдава недостиг на зелени площи, който се обостря през активния туристически сезон. Това се дължи на факта, че наличното озеленяване се оразмерява само въз основа на броя на постоянното местно население, без да се отчита прииждащия туристически поток. Ето защо е нужно **при изграждането на нови туристически комплекси да се осигурява необходимото количество озеленени площи в тях, които да обезпечават допълнителния брой ползватели**.

Досегашната практика в строителството на подобен род сгради и комплекси в общината показва, че **неспазването на това изискване води до компрометиране на цялостната зелена система в територията**. Крайният резултат от това е преуплътняване и

презастрояване в голяма част от крайбрежната зона (в и около Поморие и Ахелой) и влошаване на микроклимата и хигиенните условия на средата. Тази тенденция се разпространява частично и в по-малките населени места, където се появяват нови туристически структури, чужди на характера и параметрите на застрояване в селата. Типичен пример в това отношение е село Горица, в периферията на което, в самото подножие на Еминска планина, е изграден комплекс за настаняване с много висока плътност на застрояване и минимален процент на озеленяване. Подобни реализации има и в селата Александрово, Лъка и Каменар, които са обект на засилен инвестиционен натиск през последните няколко години. Към тази група се причисляват и Каблешково и Медово, които завършват „втората туристическа линия“ в община Поморие. Озеленяването присъства в твърде малка част от новоизградените туристически сгради и комплекси. Такива са примерите с Шато „Медово“ (с. Медово), Семейен хотел „Вятърната мелница“ (с. Козичино) и др. Те са разположени предимно във вътрешността на общината, в по-малките и по – отдалечените от „първа линия“ села.

• Територии за обществено – обслужваща дейност

Към този тип територии спадат всички обекти на социалната инфраструктура, чиято роля е да осигуряват необходимото обществено обслужване на населението: обекти на **образованието** (училища и детски градини), обекти на **здравеопазването** (медицински центрове и болнични заведения), обекти на **социалното подпомагане** (преходни и защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип, центрове за социална рехабилитация и интеграция, центрове за обществена подкрепа, клубове на пенсионера и на инвалида, специализирани институции), обекти на **културата** (читалища, галерии, музеи, кина), обекти на **административното обслужване** (кметства и кметски наместничества, поща, полиция, районен съд), обекти на **спорта** (спортни зали, площадки и игрища) и др. (виж т.2.8 *Социална инфраструктура*). Към тях следва да се причислят и **религиозните обекти** – църкви и джамии.

Традиционно обектите на социалната инфраструктура са разположени в богато озеленени и благоустроени поземлени имоти, адаптирани към нуждите на ползвателите за реализиране на отдых и рекреация. В по-големите населени места в общината (Поморие, Каблешково и Ахелой) зелените площи в посочените имоти се явяват второстепенни и само допълват съществуващата зелена система на селището. **В по-малките села обаче, тези обекти се явяват основен елемент на зелената система, около който е организиран цялостния отдых на местното население.** Анализът на данните показва, че структуроопределящи за формирането на зелената система в по-малките населени места на общината са обектите на:

- **образованието** – с. Гълъбец (ДГ „Детски свят“, ОУ „Георги С. Раковски“), с. Страцин (ДГ „Сребърно звънче“, ОУ „Отец Паисий“), с. Дъбник (ДГ „Мир“, ОУ „Елин Пелин“), с. Порой (филиал на ДГ „Детски свят“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“), с. Горица (филиал на ДГ „Детски свят“, ОУ „Христо Ботев“), с. Габерово (филиал на ДГ „Мир“, НУ „Константин Величков“) и с. Бата (ОУ „Христо Ботев“);

- **социалното подпомагане** – с. Бата (Преходно жилище за деца и лица до 25г., Защитено жилище за хора с умствена изостаналост, Център за настаняване от семеен тип) и с. Горица (Дом за възрастни хора с физически увреждания - ДВХФУ);

- **културата** – 10 читалища: с. Александрово (НЧ „Здравец 2013“), с. Бата (НЧ „Георги Илиев Маджаров – 1924“), с. Горица (НЧ „Поука – 1907“), с. Гълъбец (НЧ „Самообразование – 1928“), с. Дъбник (НЧ „Любен Каравелов – 1978“), с. Козичино (НЧ „Просвета – 1906“), с. Лъка (НЧ „Възраждане – Лъка – 2002“), с. Медово (НЧ „Христо Ботев – 1963“), с. Порой (НЧ „Просвета – 1928“) и с. Страцин (НЧ „Иван Спасов – 1908“);

- **административното обслужване** – 11 кметства (в селата: Гълъбец, Страцин, Бата, Белодол, Габерово, Горица, Дъбник, Медово, Порой, Каменар и Косовец) и 3 кметски наместничества (в селата: Александрово, Козичино и Лъка);

- **спорта** – 4 стадиона (в селата: Бата, Белодол, Горица и Гълъбец), 1 спортна площадка (с. Каменар), 1 спортен терен – мотописта (с. Порой) и 1 терен, отреден за изграждането на туристически голф комплекс „Black Sea Golf and Country Club” край гр. Каблешково, който се очаква да бъде завършен до 2020 г.;

- **религията** – с. Гълъбец (Църква „Св. Георги Победоносец” и Джамия), с. Страцин (Църква „Св. Атанасий Велики” и Джамия), с. Порой (Църква „Св. Димитър” и Джамия), с. Бата (Църква „Св. Троица”), с. Горица (Църква „Св. Арх. Михаил”), с. Козичино (Църква „Св. Параскева”), с. Медово (Църква „Св. Никола”), с. Александрово (Църква „Св. Троица”), с. Каменар (Църква „Св. Параскева”), с. Лъка (Църква „Св. Св. Константин и Елена”), с. Габерово (Джамия), с. Дъбник (Джамия), с. Косовец (Джамия) и с. Белодол (Джамия).

Тези обекти се явяват базови елементи на зелената система и формират голяма част от зоните за отдих на населението на селата в община Поморие.

• Територии за производствена дейност

Зелената система в селищата в територията се допълва и от озеленяването в имотите, отредени за производствени дейности. **Ясно изразени производствени територии има само в двата най-големи града в община Поморие.** В останалите населени места зоните за труд се изчерпват с терените на бившите селскостопански дворове. Ето защо за озеленяване в производствените територии може да се говори само в **Поморие и Каблешково.**

Във всяко от тези населени места има формирани по три производствени зони (*виж т.2.9 Труд*). Една част от тях не работят с пълен капацитет или до голяма степен са преустановили дейността си. Състоянието на териториите може да се окаже като лошо. Сградният фонд се намира в незадоволително състояние, а част от него дори се руши. Липсва цялостно благоустрояване на производствените и складовите площадки. **Площта на зелените площи е недостатъчна**, а на места състоянието на тревната настилка и дървесната растителност е компрометирано.

Общото впечатление е за **липса на адекватно третиране на териториите за труд, които се нуждаят от цялостно обновяване, включително и допълване или изграждане изцяло наново на зелената система.**

Към териториите за труд в общината следва да се включат и териториите за добивна дейност – мините и кариерите в землищата на селата **Лъка и Каменар.** След преустановяването на икономическата дейност в някои от техните участъци, следва да се пристъпи към **цялостна рекултивация на терените, включително и благоустрояване и озеленяване на засегнатите площи.**

• Територии за постоянно обитаване

Озеленяването, което се реализира в зоните за обитаване също се включва в изграждането на зелената система на селищата. Това е от особено значение за по-малките населени места в община Поморие, където се наблюдава липса на значими паркови пространства за широко обществено ползване и реализация на отдиха на населението (14 от общо 17 населени места в територията са села).

Характерът на застрояване в селата обуславя непрекъснатото присъствие на зеленината в урбанизираната територия и създава усещането за силно залесена селищна среда. Имотите са с ниски устройствени показатели (както плътност, така и коефициент на интензивност на застрояването) и най-често са с висок процент на озеленяване. **По този начин съществуващата богата зеленина в частните имоти участва при формирането на зелената система в урбанизираната територия.**

Със сходни характеристики са и градовете **Каблешково и Ахелой**. Въпреки, че формално са причислени към категорията на „много малките градове“ в страната, характерът на застрояването в тях е много близък до този в селата. Основната част от жилищните сгради са еднофамилни, нискоетажни постройки, разположени свободностоящо в самостоятелни поземлени имоти сред богато озеленяване. Ето защо и тук зеленината присъства регулярно в селищната територия.

Единствено в общинския център **Поморие**, жилищното застрояване е с доста по-интензивни параметри, което води до редуциране на зелените площи за сметка на увеличаване на площта и височината на сградния фонд. Неслучайно и проблемът с недостига на озеленени пространства е най-осезателен именно в общинския център.

2.10.3. Озеленени площи с друго специфично предназначение

Озеленените площи с друго специфично предназначение включват: **гrobiщни паркове, ботанически градини, дендрариуми, зоопаркове, защитни насаждения** и други зелени пространства с ясно дефинирана специфична функция.

В община Поморие този тип озеленени площи са представени от **гrobiщните паркове**. Всяко населено място в територията разполага със собствен гrobiщен парк, разположен извън строителните граници на урбанизираната територия.

Съгласно *Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони*, действащият норматив за площта на терените за гrobiща за населените места, в зависимост от тяхната големина, е:

- за малки градове (Поморие) – **2,05 м² / жител**;
- за много малки градове (Каблешково, Ахелой) – **1,30 м² / жител**;
- за средни села (Страцин, Гълъбец, Бата) – **2,90 м² / жител**;
- за малки и много малки села (Порой, Горица, Дъбник, Габерово, Белодол, Медово, Каменар, Косовец, Лъка, Козичино, Александрово) – **4,00 м² / жител**.

Към озеленените площи със специфично предназначение се причисляват и всички изградени **защитни насаждения и озеленявания около водни течения в и извън границите на урбанизираните територии**.

2.10.4. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

• **Ясно изразена зелена система е формирана само в градовете в общината – Поморие, Каблешково и Ахелой.**

• **В общинския център Поморие се регистрира недостиг на озеленени площи за широко обществено ползване.** За преодоляване на този дисбаланс в града са отредени допълнителни терени за озеленяване, с реализирането на които би се постигнал нормативно необходимия минимум от 12 м² / жител.

• **Зелената система на град Ахелой също не е решена оптимално.** Налице е една единствена паркова територия, която е разположена на самото трасе на път I – 9 (Е 87), който е носител на сериозен трафик по направление Варна – Бургас.

• **Липсата на достатъчно зелени пространства се усеща особено силно по време на активния туристически сезон,** когато броят на обитателите в Поморие и Ахелой драстично се увеличава и наличните паркови терени не успяват да обслужват завишения брой ползватели.

• **Не се предвиждат и изразждат достатъчно зелени площи за ограничено обществено ползване в териториите за развитие на туристически дейности.** Много от новите хотелски сгради и комплекси, ваканционни селища и настанителни бази са без

необходимото озеленяване и благоустрояване на прилежащата среда. Това е характерно не само за градовете по крайбрежието, а и за някои от по-малките села във вътрешността на територията.

- В селата в община Поморие зелената система е организирана предимно около обектите на социалната инфраструктура – училища, детски градини, читалища, кметства, религиозни сгради, спортни съоръжения. Те изпълняват ролята на зони за отдих и рекреация на местното население. Зелената система в тези населени места се допълва от озеленяването в частните жилищни имоти, с което се създава усещането за богато озеленена селищна среда.

- В четири от по-големите села в разглежданата територия (Бата, Каменар, Страцин и Горица) има изградени малки паркови пространства. Някои от тях се намират в много добро състояние (Бата и Каменар), но други се нуждаят от частично или цялостно реновиране (съответно Страцин и Горица).

- В пет от селата в общината има отредени терени за реализация на ново озеленяване – Гълъбец, Порой, Лъка, Медово и Белодол. Тяхната площ не само достига, но дори надхвърля изискванията за оразмеряване от 4 м² / жител.

- Останалите пет населени места не са включени в регистъра на зелените площи в община Поморие. Това са едни от най-малките населени места, с най-малък брой обитатели и реализацията на значими публични зелени площи в тях е икономически неоправдана.

- Недостатъчно добре е изградена системата от улично озеленяване. Този проблем е особено остър в онези населени места, които се пресичат от трасетата на републиканската пътна мрежа – Поморие, Ахелой и Каблешково. В резултат от преминаването на значим транзитен трафик през урбанизираните територии се създават конфликтни зони, които са подложени на вредно екологично натоварване. Дори и в по-малките селища автотранспортът оказва негативно въздействие върху непосредствено прилежащите територии поради недоброто състояние на пътната настилка и недостатъчното улично озеленяване.

- Озеленяването в производствените територии в Поморие и Каблешково е незадоволително. Състоянието на зелената система в тези зони е недобро, а на места тя изцяло липсва. Зоните за труд са едни от най-неблагоустроените части от урбанизираните територии.

- Основната част от зелената система в община Поморие е изградена в рамките на урбанизираните територии. Липсват големи извънселищни паркове и лесопаркове за седмичен и годишен отдих на населението. Изключение прави само град Каблешково, в чието землище се реализира отдих в горска среда около района на Горската хижа. Отново в тази зона се предвижда и изграждането на най-големия в общината туристически голф комплекс, разположен на север от града.

- Всички населени места в общината разполагат с гробищни паркове, които са ситуирани извън границите на урбанизираните територии.

2.10.5. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- Да се направи рекапитулация на съществуващите озеленени площи за широко обществено ползване по населени места и да се предвидят мерки за тяхното обновяване, а при необходимост и разширяване, с оглед удовлетворяване на действащите нормативи за оразмеряване и създаване на по-добра среда за населението в територията.

- Да се изследват и определят териториите с потенциални възможности за развитие на различни форми на отдих в и извън границите на урбанизираните територии. При това да се осигури безпрепятствена връзка и плавна интеграция на вътрешноселищната зеленина и околоселищните озеленени територии.

- Да се проучи възможността за изграждане на нови зони за развитие на туристически дейности, при спазване на определени правила и нормативи с по-ограничени устройствени показатели – по-ниска плътност на застрояване и по-висок процент на озеленяване.

- Да се създадат предпоставки за подобряване на елементите на зелената система в зоните за труд и обитаване, с акцент върху трите града в общината (Поморие, Каблешково и Ахелой), в които са налице по-значими конфликтни точки.

- Да се потърси решение на проблема с пресичането на населените места от трасетата на републиканската пътна мрежа, включително и със средствата на уличното озеленяване и благоустрояване на прилежащите към комуникациите терени. Фокусът отново е върху Поморие, Каблешково и Ахелой.

- Да се анализират опциите за включване на речните корита и зеленината около тях в системата на отдиха и спорта в общината, с оглед превръщането на тези линейни елементи в структуроопределящи фактори, формиращи зелената система в разглежданата територия. Тук е редно да се осмисли и ролята на двата язовира – „Порой” и „Ахелой” и тяхното евентуално интегриране в общата концепция за отдиха и рекреацията на населението в общината.

- Да се оценят възможностите за реконструкция и разширение на обектите на спортната инфраструктура на територията на общината.

- Да се изследва възможността за увеличаване на терените за реализация на специфични форми на спорт (игра на голф, пешеходни и велосипедни преходи, мотокрос, автомобилизъм, футбол, тенис, яздене на коне и др.), които могат да се реализират не само в землищата на населените места от т.нар. „втора линия”, а и във вътрешността на общината. Това ще спомогне за разгръщане на една нова специфична форма на отдих – спортен туризъм, като допълнение или алтернатива на основния туристически профил на селищата.

- Да се проучат параметрите на действащите към момента гробищни паркове по населени места и при необходимост да се предвидят резервни терени за тяхното бъдещо разширение, съгласно действащата нормативна уредба. При това да се предвидят и дейности по тяхното озеленяване и благоустрояване.

2.11. Туризъм

Туризмът е един от водещите отрасли за община Поморие. Той се разглежда през призмата на сектор I-„Хотелиерство и ресторантьорство“. Броят на заетите лица за сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“ за 2015г. е 1037души, което представлява 19,7% от всички заети в общината. Размерът на произведената продукция за същата година е 33 983 хил.лв., което е 18,9% от цялата произведена продукция. 79% от предприятията са в третичния сектор, като те са предимно от типа „микро“ и „малки“. Третичният сектор е водещ и по размера на произведената продукция в общината– 54%.

Характеристиката на туризма е разгледана по три признака:

- наличие на **туристически ресурси** за развитие на туризъм в общината;
- степен на изграденост на необходимата **туристическа инфраструктура**;
- **общинска политика** в сферата на туризма.

2.11.1. Туристически ресурси

Община Поморие разполага с широк спектър от туристически ресурси обосноваващи водещата роля на туризма за развитието ѝ. Превръщането на туризма във фактор за икономически растеж изисква задълбочено проучване на различните видове ресурси, определяне на различните форми и възможните локализации за реализирането му, както и на

строги принципи и правила при експлоатацията на туристическите ресурси с оглед на съхранението им и устойчивото развитие на общината.

Доброто местоположение и връзки със съседни общини, излазът на Черно море, допринасящ за благоприятните климатични и географски условия, богатството на природното и културното наследство, производството на вина и други напитки са предпоставки за **развитие на конкурентноспособни и устойчиви форми на туризъм**, както на традиционния морски туризъм, така и на алтернативните форми на туризъм – балнеолечебен, културен, екологичен, селски, ловен, винен, религиозен, орнитоложки, фото и други.

В общината има наличие на разнообразни **ресурси с природен характер** – море, плажна ивица, защитени територии и природни забележителности, язовири, реки, езера и други.

Чрез Черно море общината има достъп до **морска вода**, която е важен природен ресурс съдържащ натриеви и магнезиеви соли и лечебна сероводородна кал - предпоставка за развитие на морския и лечебен туризъм. Приливно-отливните колебания на водното ниво са от 3 до 10 см, а сезонните колебания са до 20 см. Средната юлска температура на водите е 22-24°C. През зимата температурата е 6-8 °C. Водите на Черно море са слабо солени в сравнение с водите на Световния океан. Морският бряг е нисък, песъчлив, с напълно открит хоризонт на изток и запад. Общата площ на **плажовете в община Поморие е 268 дка** (по данни на общинската администрация). Оразмерено спрямо изискванията на Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, касаеща морските плажове – 8кв.м/ч и 12кв.м./ч за плажове над 100 000кв.м., се получава **33 500 души капацитет на плажната ивица в общината**.

През 1998 г. гр. Поморие е удостоен с награда “Син флаг” и от тогава е редовен участник в кампанията за осигуряване на чисти и безопасни плажове с грижа за околната среда. В тази връзка се извършват анализи по показателите: температура, цвят, мирис, рН, разтворен кислород, амониев азот, нефтопродукти, плаващи примеси. Качеството на морската вода отговаря на изискванията (европейски и български). Несъответствие е установено през 2001-2003 г. по показателите разтворен кислород и амониев азот. Подобрене е регистрирано след преустановяване на директното заустване на непречистени битови и промишлени отпадни води от град Поморие след пускане в експлоатация на ГПСОВ - Поморие, която поема и частично пречистените отпадни води от фирма “Черноморско злато” АД.

Поморийското езеро заема площ от 850 ха и е на 2 км северно от гр. Поморие. Разположено е успоредно на брега на Черно море, от което го отделя ниска пясъчна коса с дължина около 7 км и ширина до 100-200 м. Равнището на Поморийското езеро е средно с 0,6-0,7 м по-ниско от равнището на морето. Изпарението от езерото превишава 3-4 пъти естествения приток на вода. Притокът на вода се регулира чрез изкуствен канал с шлюз, като свързва южната част на езерото с Черно море. Бреговете са укрепени с насипи, а на места и със стени. Основната част от Поморийското езеро е открита водна площ без растителност. Част от езерото е превърната в солници, където годишно се **добиват около 6 000 т морска сол**. Поморийското езеро е практически запазено от замърсяване. Известен проблем има все още с локални замърсявания с битови отпадъци.

Минерални води - с Решение №17 от 20.01.2012г. на Министъра на околната среда и водите е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно на община Поморие, за управление и ползване, находището на минерална вода, изключителна държавна собственост - №43 от Приложение 2 на Закона на водите „Медово“, с. Медово, община Поморие, област Бургас, включително: от участък „Медово-1“ с пресни води: водовземно съоръжение - сондаж Б-72 и съоръжението за мониторинг - сондаж Б-11; от участък „Медово-2“ с минерализирани води: водовземното съоръжение – сондаж № Б – 73.

С Решение №19 от 21.01.2012 г. Министъра на околната среда и водите е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно на община Поморие, за управление и ползване, находището на минерална вода, изключителна държавна собственост - №32 от Приложение 2

на Закона за водите „Каменар“, с. Каменар, община Поморие, област Бургас, включително: водовземните съоръжения - сондаж Б-53 и сондаж ТК-1; съоръжението за мониторинг - сондаж Б-180. Предстои община Поморие да разработи цялостна концепция за оползотворяване на полезните водни ресурси, както и обособяването на районите около минералните находища като балнеоложки и рекреационни центрове в съответствие с развитието на туризма като приоритетен отрасъл за общината.

Реки и язовири – р. Хаджийска, р. Ахелой, язовир Порой и язовир Ахелой. Реките и езерата на територията на община Поморие попадат в подбасейн Северно-бургаски реки и имат следната оценка на риска за постигане на добро екологично състояние до 2015г.:

- **река Хаджийска** - екологично състояние добро;
- **язовир Порой** - добър екологичен потенциал и добро химично състояние;
- **река Ахелой** - от извор до яз. "Ахелой" - добро състояние и до преди гр. Ахелой – добро екологично състояние;
- **язовир Ахелой** - добър екологичен потенциал и добро химично състояние;

Реките и езерата осигуряват възможност за рекреация и риболов. В язовирите се срещат следните видове: бабушка, бял амур, бял толстолоб, каракуда, костур, кротушка, морунаш, попче, пъстър толстолоб, речен кефал (клен), слънчева риба, сом, уклей, червеноперка, шаран.

Язовир Порой е достъпен за риболов от всички страни, а язовир Ахелой частично от всички страни.

Защитени територии и зони по Натура 2000

- **ЗТ „ПОМОРИЙСКО ЕЗЕРО“** – с площ 760,83ха в землището на гр. Поморие
- **ЗТ „ДОВРОВАНСКИ ГЪБИ“** с площ 5ха в землището на с. Бата
- **ЗТ „КОРИЯТА-ВЕКОВНА БРЯСТОВА ГОРА“** – с площ 2ха в землището на с. Гълъбец
- **ЗТ „ЧАИРИТЕ - БЛАТНО КОКИЧЕ“** - с площ 2,0ха в землището на с. Горица
- **ЗЗ „АЙТОСКА ПЛАНИНА“** - BG0000151 - Директива за хабитатите – с площ 29 379,4 ха в землището на гр. Каблешково, гр. Поморие, с. Бата, с. Белодол, с. Габерово, с. Горица, с. Гълъбец, с. Дъбник, с. Каменар, с. Косовец, с. Лъка, с. Медово, с. Порой, с. Страцин
- **ЗЗ „АХЕЛОЙ- РАВДА- НЕСЕБЪР“** - BG0000574 - Директива за хабитатите - с площ 3 925,1 ха, от които акватория: 3181.85 ха в землището на с. Александрово
- **ЗЗ „КАМЧИЙСКА И ЕМЕНСКА ПЛАНИНА“** - BG0000133 - Директива за хабитатите - с площ 63 678,47 ха в землището на с. Козичино
- **ЗЗ „ПОМОРИЕ“** - BG 0000620 - Директива за хабитатите – с площ 2 085,15 ха, от които акватория: 1128.49 ха в землището на гр. Поморие и гр. Ахелой
- **ЗЗ „ЕМИНЕ“** - BG0002043 - Директива за опазване на птиците – с площ 66 750,51 ха, от които акватория: 17 653,80 ха в землището на Ахелой, гр. Каблешково, гр. Поморие, с. Александрово, с. Габерово, с. Горица, с. Каменар, с. Козичино, с. Лъка, с. Медово, с. Порой
- **ЗЗ „КАМЧИЙСКА ПЛАНИНА“** - BG0002044 - Директива за опазване на птиците – с площ 88 883,76 ха, от които акватория: 2 738,09 ха в землището на с. Козичино
- **ЗЗ „ПОМОРИЙСКО ЕЗЕРО“** - BG0000152 - Директива за опазване на птиците – с площ 921,52 ха, от които акватория: 123,30 ха в землището на гр. Ахелой и гр. Поморие

Защитените територии и местности са предпоставка за развитие на екологичен туризъм.

Природни забележителности

- **ПЗ „ВЕКОВНА АЙТОСКА КОРИ“** – с площ 20 ха от вековни гори с летен дъб в землището на с. Гълъбец

Гори

Горските територии в района на община предоставят условия за **планински и ловен туризъм**. Ловната фауна включва следните видове – благороден елен и елен-лопатар, сърна, дива свиня, муфлон, зубър, тибетски як, алпийски кози, вълк и чакал, див заек, катерица, енотовидно куче, бялка и черен пор, язовец, глухар, дива пуйка, фазани и токачки, яребици и гургулица, гривяк, диви патици, гъска и др. ДЛС „Несебър“ е с площ на стопанството от 24 391 ха, което обхваща гори от община Несебър и Поморие.. Общо всички горски територии в общината са 10 431,65ха.

Изброените природни дадености и забележителности са предпоставка за развитие на различни форми на туризъм:

- **Морски** – използващ плажната ивица в гр. Поморие и гр. Ахелой,
- **Балнеоложки, СПА и уелнес** – използващ лечебната кал и луга от Поморийско езеро в гр. Поморие и находищата на термоминерални извори в района на с. Медово и с. Каменар.
- **Горски рекреационен туризъм (геомедицински туризъм и геотуризм)**- използващ специфичната геоложка среда, панорамни гледки и рекреационния потенциал на ландшафта с фокус в района на горите при с. Горица и с. Козирино.
- **Ловен** - на територията на Поморийски район има добри възможности за развитие на ловен туризъм, който е в обхвата на ДЛС „Несебър“.
- **Риболовен** - наличието на язовир Порой и Ахелой на територията на Поморийски район дава добри възможности за развитие на риболова. Във водите на Черно море може да се осъществява риболовна дейност.
- **Екологичен** – свързан с богатството от природни забележителности и защитени територии и зони по Натура 2000. Тези територии обхващат части от землища на почти всички населени места в общината.
- **Орнитоложки** – в района на Поморийското езеро.

Общината е богата и на туристически ресурси свързани с **антропогенната дейност** – недвижими културни ценности, нематериални ценности- традиции и обичаи, винарски изби и спортно-развлекателни комплекси, екопътеки, туристически маршрути и други.

В общината има разнообразие от недвижими културни ценности свързани с археологически разкопки, сгради и ансамбли от различни исторически периоди, църкви и храмове, музеи, паметници, спортни обекти и други.

Недвижимо културно наследство:

- **Архитектурен резерват - Стари поморийски къщи** в гр. Поморие
- **Античната куполна гробница Мавзолей „Хероон“** – на 300м от север на първокласен път Е87 (I-9) Поморие - Бургас
- **Археологически резерват "Козарева могила"** – край гр. Каблешково

Музеи

- **Исторически музей** в гр. Поморие, обект на НКЦ.
- **Музей на солта** в гр. Поморие, обект на НКЦ.
- **Посетителски център „Поморийско езеро“** на южния бряг до Музея на солта в гр. Поморие.

Църкви

- Църквата „Рождество на Пресвета Богородица“ в гр. Поморие
- Църквата **"Преображение Господне"** в гр. Поморие, обект на НКЦ
- **Мъжкият манастир "Св. Георги"** в гр. Поморие, обект на НКЦ
- Църквата „Св. Димитър“ в с. Порой
- Църквата „Св. Архангел Михаил“ в с. Горица
- Църквата „Св. Атанасий Велики“ в с. Страцин
- Църквата „Св. Димитър“ в гр. Каблешково
- Църквата „Св. Троица“ в с. Александрово
- Църквата „Св. Никола“ в с. Медово
- Църквата „Св. Параскева“ в с. Каменар
- Църквата „Св. Параскева“ в с. Козичино
- Църквата „Възнесение Господне“ в гр. Ахелой
- Църквата „Св. св. Константин и Елена“ в с. Лъка
- Църквата „Св. Троица“ в с. Бата
- Джамии в селата Бата, Порой, Косовец, Гълъбец и Габерово

Обектите на недвижимото културно наследство, в съчетание с музеите и обектите на религията са предпоставка за развитие на културно-познавателен и религиозен туризъм.

Нематериални културни ценности

- **Национални поетични празници "Яворови дни"**, които се провеждат в гр. Поморие през юли.
- **Национална седмица на морето**, която се провежда в гр. Поморие през август.
- **Празници на виното "Море от вино"**, която се провежда в гр. Поморие през август и септември.
- **Международен фестивал за православна музика**, който се провежда в гр. Поморие през юни.
- **Фестивал на духовите оркестри и мажоретни състави "Ритъмът на морето"**, който се провежда в гр. Поморие през септември.
- **Международна детска изложба "Децата рисуват цветята, морето, света"**, която се провежда в гр. Поморие през март.
- **Международен пленер – живопис**, който се провежда в с. Козичино през юни.
- **Международен фолклорен фестивал на балканските народи**, който се провежда в гр. Ахелой през август
- **Международен фестивал за деца и младежи „Звездни мостове“**, който се провежда в гр. Поморие през юни
- **Гергьовден в Поморие – Празник на града**, който се провежда през май.
- **Детски конкурс за българска популярна песен "Бисери от поморийския бряг"**, който се провежда в гр. Поморие през март
- **Кулинарен фестивал „Пъстра трапеза“**, който се провежда в гр. Поморие през септември
- **Ретропарад**, който се провежда в гр. Поморие през юли
- **Хоро край Поморийския бряг**, което се провежда в гр. Поморие през юни
- **Честване на битката на цар Симеон при река Ахелой**, която се провежда в гр. Ахелой през август
- **Международен фестивал на хора с физически увреждания „Сила за живот“**, който се провежда в гр. Поморие през август

Читалищната дейност е развита посредством 3 читалища в гр. Поморие и гр. Каблешково, които развиват творчески и танцови състави.

Богатият културен календар създава условия за развитие на културен туризъм, свързан с традициите, фестивалите, занаятите и историята на населените места в общината.

Спортни съоръжения и игрища:

- гр. Поморие – спортни площадки, стадион, мини футболно игрище, тенис база, спортна база за хандбал, волейбол и баскетбол и пристанище с клубове по морски спортове.
- гр. Каблешково – стадион и зона за голф игрище
- с. Белодол – стадион
- с. Порой – спортен терен и писта за мотокрос „Порой“
- с. Горица – стадион
- с. Бата – стадион
- с. Гълъбец – спортен терен
- с. Каменар – спортна площадка

Спортните събития, които са провеждат са:

- Шампионат по мотокрос, който се провежда в гр. Поморие през март.
- Световен семинар по традиционно Джу-Джуцо и международна Будо Гала по традиционни Бойни Изкуства, който се провежда в гр. Поморие през март и април.
- Държавно първенство по Канадска борба – всички възрастови групи , което се провежда в гр. Поморие през април.
- Турнир по Аматорски футбол на малки вратички – Купа „Гергьовден“, който се провежда в гр. Поморие през април и май.
- Турнир по Спортни танци – Купата на община Поморие, който се провежда в гр. Поморие през май.
- Ден на българския спорт, който се провежда в гр. Поморие през май.
- Ветроходна Регата, която се провежда в гр. Поморие през юни.
- Международен турнир по спортно ходене за всички възрасти, който се провежда в гр. Поморие през септември.
- Турнир по Спортни танци „Блясък“, който се провежда в гр. Поморие през октомври.
- Открито държавно първенство по силов многобой, което се провежда в гр. Поморие.
- Държавно първенство по плажен волейбол за мъже и жени, което се провежда в гр. Поморие.
- Летни игри за хора с физически увреждания, които се провеждат в гр. Поморие.
- Есени игри за хора с физически увреждания, които се провеждат в гр. Поморие.
- Футбол на малки вратички, който се провежда в гр. Поморие.
- Турнир по плажен футбол, който се провежда в гр. Поморие.
- Националния турнир по авиомоделизъм, който се провежда на яз. Порой.

Спортната инфраструктура и традициите в организацията и провеждането на спортни събития са предпоставка за развитие на спортен туризъм.

Винарски изби, които приемат туристи:

- „Черноморско злато“ в гр. Поморие
- Винарска изба в гр. Каблешково
- Тохун в гр. Поморие
- Бойар в гр. Поморие
- „Лозина естейт енд Уайнселар в гр. Поморие

По-голямата част от винопроизводителите отварят врати за туристи, които имат възможността да наблюдават процеса на производство и да дегустират от отбраните напитки.

Това създава условия за развитие на винен туризъм, особено популярен в последното десетилетие.

Туристическите ресурси свързани с антропогенната дейност създават предпоставки за развитие на следните форми на туризъм:

- **Селски** – базиран на елементите на нематериалното културно наследство, местните традиции фолклор и бит, съхранената автентична селищна среда (Козичино, Порой, Гълъбец, Горица).
- **Културно-познавателен** – свързан с богатството на НКЦ и археологически обекти и нематериални ценности, концентрирани в гр. Поморие и гр. Каблешково.
- **Религиозен** – свързан с посещение на обектите свързани с религията, които обхващат почти всички селища от общината.
- **Спортен** – практикуване на различни спортове: голф, пешеходни и велосипедни преходи, мотокрос, автомобилизъм, футбол, тенис, яздене на коне, ветроходство, основно в по-големите селища от общината.
- **Яхтен** - възможностите за плаване във водите на Черно море, чрез пристанището в гр. Поморие.
- **Винен** – свързан с налични винарски изби и възможността за дегустация на вина и други напитки произведени от грозде. Те са локализиран в гр. Поморие и гр. Каблешково.

Комбинацията от различните туристически възможности позволява да се намали прекомерната експлоатация на селищата разположени на първа линия до морето (Поморие и Ахелой) и да се използва туристическия ресурс в дълбочина на общинската територия, чрез развитие на различни алтернативни форми на туризъм.

2.11.2. Туристическа инфраструктура

Туристическата инфраструктура обхваща средствата за подслон, местата за настаняване, заведенията за хранене и развлечение, туристически агенти и други.

Поморие е на 13 – място в страната по реализирани нощувки и на 16-то по приходи от туризъм (9 151 300лв.).

• Места за настаняване

По данни на община Поморие към 2015 г. функционират 48 места за настаняване, а броят на реализираните нощувки е 234 392. Базата за почивка в Поморие е съсредоточена в семейни хотели и частни квартири, оборудвани комфортно и многофункционално. Общият брой легла в частните квартири е 3 669.

Таблица 27. Туристическа инфраструктура в община Поморие

Година	Средства за подслон и места за настаняване (бр.)	Брой легла (бр.)	Реализирани нощувки - (бр.)	Пренощували лица - (бр.)	Приходи от нощувки – хил. левове
2006	31	1 723	83 700	9 941	1 963
2007.	33	2 134	105 647	15 800	3 171
2008	32	2 435	129 033	23 060	4 536
2009	40	3 213	167 818	32 143	5 656
2010	39	3 338	175 450	32 461	6 293

2013	46	4002	268 715	47 669	9 452
2015	48	3920	234 392	52 085	9 151

Източник: Общинска администрация Поморие

За периода 2006 – 2015 г. се отчита ръст в размер на 20% на реализираните нощувки и съответно на приходите от туристическа дейност. Отчита се и увеличение на броя на категоризирани заведения за хранене и места за настаняване.

Основните географски райони, от които пристигат туристи в Община Поморие към 2015 г. са: страните от ЕС, Русия, Балкански полуостров, големите градове в България, от съседни райони. Еднодневни и двудневни посещения целогодишно осъществяват жителите на съседните общини – Бургас и Несебър. Посетителите в общината са предимно от България, Словакия, Сърбия, Русия, Македония, Великобритания. Туристите в Община Поморие ползват преобладаващо следните видове настанителна база: самостоятелни стаи; хотели – 2* и по-ниска категория; хотели – 3* ; хотели – луксозни 5* и 4*; приятели и роднини. По големи места за настаняване са:

○ **Хотел „Сънсет ризорт 5“**

Разположен на самия морски бряг на плажна ивица, дълга 400 м.

Състои се от 5 апартхотела и 6 луксозни булевардни вили, с обща застроена площ от 115 000 кв.м. Четири външни басейни, водни атракции, разположени на повече от 3 500 кв.м, зелени площи, детски водни пързалки, заведения, СПА и Уелнес център, спортни съоръжения, боулинг, магазини, салон за красота, подземен гараж и външен паркинг.

○ **Хотел „Гранд Хотел Поморие“**

Хотелът се намира в североизточната част на гр. Поморие между бреговете на Соленото поморийско езеро и Черно море. Представлява уникална комбинация от хотелски комплекс, лечебно – възстановителен и уелнес център, футболен стадион и спортна зала. Разполага със 70 стаи с едно легло, 80 стаи с две легла, 4 стаи, приспособени за хора с увреждания, 19 апартамента и 2 президентски апартамента.

○ **Спа хотел „Сейнт Джорж“ (четири звезди)**

Разположен е в старата на част на Поморие между пешеходната алея и крайморския булевард. Разполага с 1 апартамент, 3 студия, 16 луксозни, 70 двойни и 8 единични стаи. В спа – центъра се използват висококачествени местни продукти – поморийска лечебна кал, луга, морска вода. Ресторантският комплекс предлага разнообразие специалитети.

○ **„Интерхотел Поморие“ (три звезди)**

Комплексът се състои от две крила (основен корпус и крило Поморие Бийч), практически свързани с топла връзка, където е разположен и СПА център. Двете рецепции са разположени на 3-ти етаж на нивото на булевард „Яворов“. Хотелът разполага с 235 стаи, 12 апартамента. Има лоби бар, ресторант, конферентна зала, спа център, открит и закрит басейн с морска вода.

Повечето от местата за настаняване са концентрирани в гр. Поморие и гр. Ахелой.

Специализирани места за настаняване, свързани с балнеологията и лечебните свойства на добивана кал от Поморийското езеро са:

○ **“Специализирани болници за рехабилитация - Национален комплекс”** ЕАД София (калните бани) филиал към Поморие - Уникалното съчетание на благоприятен морски климат и естествени лечебни фактори – лиманна кал, рапа, луга, морска вода създават отлични условия за профилактика, лечение и рехабилитация. Филиалът в Поморие включва следните отделения: за физикална терапия и рехабилитация на заболяванията на централната нервна система (ЦНС) и периферната нервна система (ПНС) и за физикална терапия и рехабилитация на заболяванията на опорно-двигателния апарат. Медицинският център разполага с модерни технологии и оборудване и високоспециализирани специалисти. Филиалът разполага със 150 легла, закрит басейн, балнеология, фитнес център, сауна,

лекарски кабинети, център за красота. Болницата е пригодена за хора с двигателни проблеми. Методите на лечение включват: калолечение – кални апликации, кални и рапни вани, кавитарни (вагинални и ректални тампони), египетски метод (калолечение на открито); физиотерапия; компреси и инхалации с луга; кинезитерапия; масажи (сух и подводен); акупунктура; лазертерапия; диетично хранене.

○ **Болнична база по балнеология рехабилитация и профилактика “Св. Георги Победоносец”** - Поморие (военен санаториум) - извършва се калолечение на следните заболявания: на опорно-двигателния апарат, на периферната и централна нервна система, на пикочо – половата система, на кожата, обменни заболявания и др. В болничната база се провежда комплексно лечение с поморийска лечебна кал, луголечение, богатата гама от физиотерапевтични процедури, кинезитерапия, бодибилдинг и бодиретинг, инхалационно лечение, лазертерапия, подводно-струеви масаж, мануален масаж и др.

● **Национален център за социална рехабилитация**

Всички специализирани места за настаняване са в гр. Поморие.

Основен проблем е сезонната заетост на легловата база в средствата за подслон, а от там и сезонна заетост на работещите в сферата на туризма. По статистически данни, събрани от община Поморие сезонната заетост на работещите в сферата на туризма е 45 % (по проучвания и статистика на Община Поморие), а заетостта на легловата база е 65 %. При възможност да се създадат атракции, зависещи в по-малка степен от летния сезон ще удължи активния период и ще привлеча туристи и извън сезона.

Анализът данните за броя на местата за настаняване и реализираните нощувки показва, че този сектор е все още затворен в традиционните си рамки – т.е. предлага се приоритетно масов морски туризъм със стремеж за предоставяне на същите услуги на все повече хора. Няма информация за нарастване на броя на алтернативните форми на туризъм, въпреки отчетеното изместване на търсенето в тази посока. Засега чужденците запазват традиционния си висок интерес към този край на българското Черноморие, но е трудно да се прогнозира колко дълго ще се запази тази тенденция, ако те продължават да получават едни и същи услуги, които не отчитат съвременните тенденции към предлагане на нетрадиционни форми за отдих и рекреация.

В общината има условия за развитие на екологичен, планински, орнитоложки, селски, културно-познавателен, религиозен, спортен, фото, ловен, риболовен, яхтен и други алтернативни форми на туризъм.

Опит в посока развитие на алтернативни форми на туризъм в общината е започнатото изграждане край Каблешково на туристически голф комплекс „Black Sea Golf and Country Club”, като общата стойност на проекта възлиза на 194 млн. евро и се планира да бъде завършен през 2020 г.

● **Заведения за хранене и развлечения**

Към 2009 г. заведенията за хранене и развлечения са 49 бр. По актуална информация не е предоставена от община Поморие. Заведенията за хранене са от различна категория, която предимно е в ниския клас. Заведенията за развлечения са предимно барове и дискотеки.

● **Търговия**

В община Поморие има добре развита търговска мрежа от обекти. Търговските обекти със структуроопределящ характер формират комплексни обслужващи центрове на територията на общината.

● **Туристически агенти**

Към 2013 г. на територията на община Поморие са регистрирани общо 172 туроператори и туристически агенти съгласно справка в Регистър на регистрираните туроператори и

туристически агенти към Министерство на икономиката и енергетиката от общо 2577 или 6.7% от всички регистрирани туроператори и туристически агенти в страната.

- **Пристанища**

В гр. Поморие има едно яхтено пристанище и едно рибарско пристанище.

През 2016 г. завършват строителните дейности по обновяването на **рибарското пристанище**. Общата площ на новото рибарското пристанище е 41 309 кв. м. Една от най-съществените дейности при изграждането му е укрепването на бреговата ивица и строителството на предпазен вълнолом, съставен от зона за пристан на рибарски кораби, хелинг за 40 лодки и технологична площадка. Част от този вълнолом служи за защита на подходния канал при входа на акваторията. Крайбрежният хелинг на пристанището осигурява места за още 36 рибарски лодки. Новото рибарско пристанище в Поморие вече притежава и необходимото Удостоверение за експлоатационна годност (УЕГ) с валидност до 29.07.2051 г. (35 години). Документът е задължителен за всяко пристанище, предназначено за домуване или приставане на риболовни кораби и лодки, с цел разтоварване на прясна риба.

Яхтеното пристанище разполага с 2 места за кораби с дължина на кея 435м и дълбочина на газене 7,2 м. Откритите складови площи на пристанището са 4500 кв. м.

2.11.3. Общинска политика в сферата на туризма

Според Световната организация по туризъм **развитието на специализираните видове туризъм** е логична и желателна стратегия за страните от Балканския регион. Тя би могла да допринесе за удължаване на туристическия сезон, за създаване на допълнителна заетост и разширяване на обхвата на районите и броя на общините, занимаващи се с туризъм.

Не е достатъчно развита маркетинговата, рекламната и информационната дейност. Незадоволително е представянето на община Поморие - на местата за настаняване, на природното и културното наследство - както в интернет, така и в различни, ползвани от потенциални инвеститори или потребители бази данни. Информационно осигуряване на местната туристическа политика също е недостатъчно - пазарни проучвания, наблюдения на туристическото търсене, инвентаризации на атракциите и съоръженията и др.

Друг основен проблем за местното население от община Поморие е **опазването на културната идентичност**, традиционните и старинните занаяти, какъвто е и ръчното производството на сол.

Съществен проблем за качеството на предлагания туристически продукт в Община Поморие има **компетентността и уменията на туристическия персонал**. В много от туристическите дейности и услуги те се оценяват като незадоволителни и не добри. Необходимо е повишаване на професионалната подготовка на заетите в туризма в общината в следните области - продажби и маркетинг, чужди езици, информационни технологии /работа с компютър/, счетоводство, обслужване на клиенти, стратегическо управление и планиране, резервации, понятие за туристическия продукт, закони и законодателство, управление на човешките ресурси, анимация и др. Предлага се организирането на учебни пътувания и кратки курсове за обучение.

За развитието на туризма, като приоритетен отрасъл на Община Поморие, местната администрация е разработила **Програма за развитие на туризма 2016-2020 г.** Програмата представлява платформа за координирани съвместни действия на всички заинтересовани от туризма страни за развитието на туристическия потенциал на общината. Програмата за развитие на туризма предвижда мероприятия за:

- изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища, свързващи курортите с аерогари, жп гари и автогари, както и с паметниците на културата и на историческото наследство;

- опазване, поддържане и развитие на зелените площи, както и осигуряване на спокойствието на туристите през активния сезон;
- изграждане и управление на информационни туристически центрове и организация на информационното обслужване на туристите, както и изграждане на нови туристически атракции;
- организиране на събития и мероприятия с местно и национално значение;
- реклама в страната и в чужбина на туристическите обекти, намиращи се на територията на общината;
- членство в туристически сдружения и побратимяване и сътрудничество с градове в други държави;
- подобряване качеството на туристическите услуги от общинските туристически обекти.

Целта на програмата е да се подкрепи и стимулира развитието на туризма - традиционно водещ икономически отрасъл за Община Поморие и фактор за икономически растеж, заетост и социалноикономическо сближаване. Да се преодолеят сезонните и териториалните диспропорции и оптимално и отговорно да се използва туристическия потенциал и развитие на човешките ресурси, институционално структуриране и изграждане на партньорства.

Визия на програмата – „Към края на 2020 година Поморие да стане един от водещите туристическите центрове на Балканите чрез превръщането му в:

- Централна дестинация за балнеотуризм и калолечение;
- По-нататъшното му утвърждаване като един от европейските центрове за екотуризм – орнитоложки, биоразнообразие, Музей на солта;
- Център за развитието на винен туризм по Българското черноморие;
- Център на конгресен туризм – културни и спортни прояви и събития.

Приоритетните направления в развитието на община Поморие са свързани с разумно използване на природните и културни туристически ресурси и с развитието на модерна туристическа инфраструктура, предопределяща целогодишно използване на създадената материално-техническа база в гр. Поморие и гр. Ахелой, удължаването на летния курортен сезон, както и усвояването на териториите за целите на туризма във вътрешността на общината – с. Александрово, с. Медово, с. Бата, с. Просеник, с. Горица, с. Гълъбец, с. Козичино, гр. Каблешково.

По-важните дейности, предвидени за осъществяване във връзка с горепосочената цел, са насочени към повишаване атрактивността на предлагания туристически продукт в община Поморие и удължаване на туристическия сезон, свързан с предлагането основно на морски рекреативен туризм и балнеоложки калолечебен туризм. На практика всички предвидени дейности ще подпомогнат туристическото развитие, защото са свързани с подобряването на местната среда (селищна и пътна мрежа, устойчиво стопанисване на териториите и др.), неотменна част от туристическия продукт на всяка дестинация.

Главна цел: Създаване на комплексен туристически продукт в община Поморие за български и чуждестранни туристи, увеличаване на броя им и техния престой, при удължен летен туристически сезон и целогодишен за останалите видове туризм.

Специфични цели:

- Устойчиво развитие на интегриран туристически продукт на база разнообразието от природни и антропогенни дадености на община Поморие и подобряване на неговото качество
- Ефективна маркетингова политика на дестинацията за популяризиране и налагане на продукта на туристическия пазар

- Подобряване на състоянието на местната среда за развитие на туризма в община Поморие

- Създаване и укрепване на институционалната рамка за развитието на туризма в общината.

Програмата е приета с решение № 424/13.12.2016 г. на Общински съвет – Поморие.

2.11.4. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- **Община Поморие предлага много добри възможности за туристически дейности** и реализиране на седмичния и годишния отход на населението. Има възможност за практикуване на различни форми на туризъм освен морския и балнеолечебния, като: екологичен, културно-познавателен, планински, спортен, ловен, фото, орнитоложки и др, които да се реализират във вътрешността на общинската територия и да разгърнат цялостния й потенциал.
- **Туристическите функции на община Поморие (към този момент) са разработени само в посока морски туризъм.** Общината разполага с разнообразни туристически ресурси, които не се експлоатират оптимално, както и не се предлага цялостен целогодишен туристически продукт..
- **Към настоящият момент туризмът в общината е структуроопределящ отрасъл, но включва само форми на сезонния туризъм свързан с морето.** Няма постоянна заетост в туристическата сфера, което прави отрасъла икономически неефективен.
- **Съществуващата туристическа инфраструктура (средства за подслон и места за настаняване)** е концентрирана основно в гр. Поморие и гр. Ахелой, което води до известно преуплътняване на тези селища и пренасищане с обекти за настаняване. Преобладаващата част от местата за настаняване е от ниска категория.
- **Заведенията за хранене и развлечения** също са концентрирани в селищата по морския бряг. Те са предимно от ниска категория.
- **В общината няма разработени екомаршрути и велопътеки,** които биха могли да спомогнат за развитието на алтернативните форми на туризъм.
- **Общината разполага с яхтено и рибарско пристанище.**

2.11.5. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- Да се създадат условия за **оптимално и целесъобразно ползване на всички туристически ресурси** с цел развитие на целогодишен цялостен туристически продукт, равномерно развит в общинската територия.
- Да се създадат **механизми (правила и нормативи) за опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености** – защитени територии и обекти, биоразнообразие, характерен ландшафт, недвижими културни ценности и историческо наследство, крайбрежна зона, реки, езера и други.
- Да се изследват и определят **териториите с потенциални възможности за развитие на различни форми на отход и туризъм** извън разработените вече и пренатоварени селища на първа линия до морския бряг. Да се създадат условия за ползване вътрешността (тила) на общината - с. Александрово, с. Медово, с. Порой, с. Горица, с. Гълъбец, с. Козичино и гр. Каблешково.
- Да се развие **инфраструктура с развлекателен характер**, предлагаща различни от съществуващите възможности за отход и развлечение.
- Да се определят **трасета на тематични маршрути, които да съчетават различните природни и антропогенни ресурси на общината.**

- Да се развие **техническата инфраструктура**, така че да не се допуска замърсяване на природните обекти, използвани от туристите (море, езера и други).
- Да се **оцени съществуващата туристическа инфраструктура** (места за настаняване) – нейния капацитет и предлагани услуги с цел разнообразяване на предлагането, внасяне на повече категории и допълнителни услуги свързани със съвременните изисквания на потребителите и политиката в областта на туризма.

2.12. Транспортна инфраструктура

Основна предпоставка за социално - икономическото развитие на Община Поморие са нейното географско положение, явявайки се утвърдена курортна дестинация, и същевременно намираща се в непосредствена близост до основните транспортни инфраструктурни коридори на Република България. Общинският център, град Поморие, е на разстояние 20 км. от нейния Областния център, град Бургас, и на 112 км от град Варна, връзката между двата областни града е и основополагаща ката значимост за Община Поморие. Освен пътните транспортни връзки, общината и нейния център разполагат с бърз достъп до въздушен, воден и също така железопътен транспорт.

Най-важната пътна артерия е международния път Е-87 (I-9 според републиканската класификация), представляващ елемент на коридор №8 и част от бъдещия черноморски ринг. Този коридор изпълнява интегрираща функция за всички общини по крайбрежието, както и междурегионални връзки между северното и южното Черноморие. В останалата си част, пътната мрежа е съставена от републикански и общински пътища, по-голямата част от които са в добро състояние. Тъй като тази част от пътните комуникации е в основата на обслужването на населението в Общината и за достъпа им до общинския център, е необходимо планирането на значителни средства за поддържане и ремонтване на общинската пътна мрежа. В бъдеще чрез прокарване на трасето на автомагистрала „Черно море“ значително ще се подобри достъпът до северната част на Черноморието, което от своя страна ще гарантира повишаване на инвестиционната атрактивност на територията на Общината.

Настоящата глава е изготвена въз основа на **Наредба №2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии**. Съгласно наредбата комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии обхваща уличната мрежа, обществения транспорт за превоз на пътници, пешеходното движение, паркирането и гарирането, съоръженията за обслужване на транспорта (сервизи, бензиностанции, автогари, автостопанства и др.), както и средствата за регулиране и управление на движението. Основната цел на комуникационно-транспортната система е да осигури бърз, удобен, безопасен и икономичен транспорт за пътниците и товарите при спазване на изискванията за опазване на здравето на населението и на околната среда от наднормен шум, опасни газове, пари и/или вещества.

2.12.1. Пътен транспорт

Републиканска пътна мрежа

През територията на община Поморие преминават четири трасета включени в Републиканската пътна мрежа. Последващо изброените пътища са основната пътната мрежа на община Поморие, като са с основополагащо значение за региона:

- Път I-9, първокласен път част от Европейския път Е87 по направление Север-Юг водещ началото си от Одеса (Украйна) преминаващ през Вулканеци (Молдова), редица градове в Румъния (Галац – Браила – Мачин – Исакача – Тулча – Бабадаг – Кюстенджа – Ефорие – Мангалия) и България (Шабла – Каварна – Балчик – Варна – Поморие – Обзор – Несебър – Поморие – Бургас – Малко Търново) и навлизащ в

Република Турция покрай турското крайбрежие на Егейско море достигащ до курорт Анталия в южна Турция. В рамките на република България преминава през три области, Добричка, Варненска и Бургаска. Общата му дължина е 325,6 км, считано от ГКПП Дуранкулак до ГКПП Малко Търново. На територията на Община Поморие обхваща километричните положения от км 208+300 до км 224+900 или общо 16,600км. Пътят е елемент от коридор №8 и част от бъдещия черноморски ринг, като благоприятства за усвояването на крайбрежния туристически потенциал в региона. Голяма част от преминаващите моторни превозни средства и в двете направления са транзитни, центровете попадащи под влиянието му на коридора на територията на общината са град Поморие и град Ахелой.

- Път III-906 (Община Варна (Дюлино) - Оризаре - Каблешково-(I-9)), третокласен път, включен към Републиканската пътна мрежа, с дължина 65,4 км, от които 18,7 км на територията на община Поморие. Обхваща километричните положения от км 43,1 до км 61,8. В рамките на общината преминава в посока Юг – Север, като свързва с.Лька, гр. Каблешково, с.Медово и с.Александрово. Може да бъде причислено като второ по важност. В регионален план осигурява връзка между областния град Бургас със Северното Черноморие.
- Път III- 6009 (Каблешково – Ахелой – (I-9)), третокласен път, включен към Републиканската пътна мрежа, с дължина 28 км, изцяло по територията на Област Бургас. В направление Запад- Изток пътят се отклонява наляво при 492,9 км на Републикански път I-6 югозападно от село Миролубово, насочва се на изток през най-северната, хълмиста част на Бургаската низина и най-южните разклонения на Айтоска планина. Минава последователно през селата Изворище, Брястовец и град Каблешково (Община Поморие) и югозападно от град Ахелой (Община Поморие) се свързва с Републикански път I-9 при неговия 210,1 км. Осигурява връзката между двете радиални оси Айтос-Бургас и Слънчев бряг – Бургас и дава възможност за преразпределяне и извеждане на транзитния трафик далеч от Бургас, служейки като обходен път на град Бургас.
- Път III- 2085 (Просеник Горица – (III-906)), третокласен път, част от Републиканската пътна мрежа, с дължина 30,6 км, изцяло по територията на Област Бургас. Пътят се отклонява наляво при 87,8 km на Републикански път III-208 в западния край на село Ябълчево, минава през южната част на селото и се насочва на изток. При село Руен преодолява нисък вододел и навлиза в широката долина на Хаджийска река, разположена между Еминска планина на север и Айтоска планина на юг. Последователно преминава през селата Преображенци, Просеник и Горица (Община Поморие) и северно от село Гюльовца се свързва с Републикански път III-906 при неговия 34,2 km.

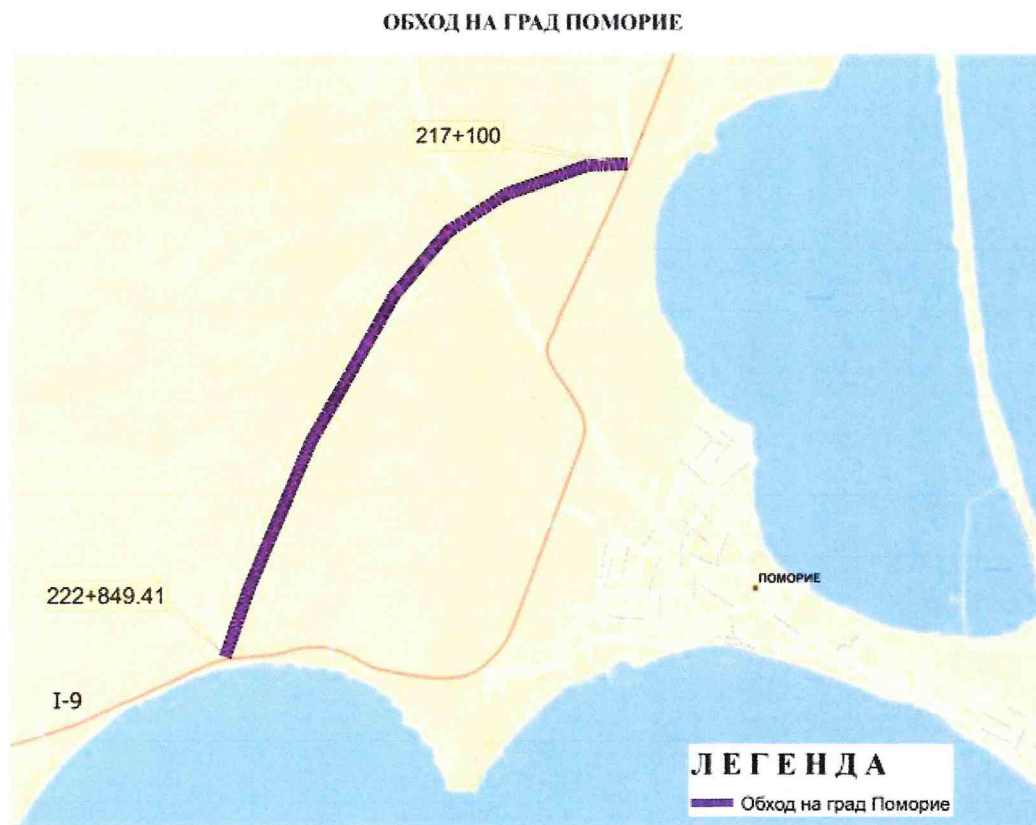
Таблица 28. Обобщена информация за Републиканската пътна мрежа в обхвата на Община Поморие

N по ре д	N На път	Клас, N и наименование на пътя	Километричн о положение		Дъл ж	Добро			Средно			Лошо		
			от /км/	до /км/		от км	до км	/км /	от км	до км	/км /	от км	до км	/км /
1		2	3	4	5	7	8	9	11	12	13	14	15	16
1	I-9	гр.ОПУ Варна -Обзор - о.п. Слънчев бряг - Бургас	208.3	224.9	16.6	208.3	210.8	2.5	210.8	223.0	12.2			
						223.0	224.9	1.9						
2	III-906	гр.ОПУ Варна - Оризаре -	43.1	61.8	18.7	43.1	43.4	0.3						

		Каблешково-(I-9)							43.4	52.5	9.1			
												52.5	61.8	9.3
3	III-6009	Каблешково - Ахелой - (I-9)	15.2	28.5	13.3							15.2	16.3	1.1
									16.3	20.5	4.2			
												20.5	28.5	8.0
4	III-2085	Просеник - Горица - (III-906)	20.3	28.1	7.8							20.3	22.6	2.3
									22.6	23.9	1.3			
												23.9	28.1	4.2
		Всичко:			56.4			4.7			26.8			24.9

От горната таблица е видно, че републиканските пътища, обслужващи населените места в община Поморие са общо 56,4 км: I-ви клас – 16.600 км и III-ти клас – 39.800 км. Приоритетните обекти за републиканските пътища на територията на община Поморие съгласно налична информация предоставена от на Областно пътно управление-Бургас са:

- Ново строителство – „Обход на град Поморие” на път I-9, на 15 август 2017г. Сдружение „Поморие 2015” с водещ партньор „ПСТ Груп” ЕАД сключи с Агенция „Пътна инфраструктура” договор за строителство. Изпълнението на обхода на гр. Поморие включва реконструкция на 5.848 км от път I-9 Слънчев бряг – Поморие от км 217+000 до км 222+849. Целта на проекта е да осигури добра транспортна връзка по път I-9 в направление курорт Слънчев бряг – Бургас. Предвижда се обходният път да преминава западно от гр. Поморие, в периферната част на града. Началото на обходния път е при км 217 на път I-9, преди гр. Поморие в посока Несебър, а края е при включването в път I-9, в посока Бургас. Първокласният път е от изключително значение за Бургаския регион. Съществуващият участък, който преминава в близост до града, е натоварен и разрастването на туристическите комплекси допълнително натоварва пътуването. С реализирането на проекта транзитният трафик ще бъде изведен от град Поморие, което значително ще повиши пътната безопасност, скоростта на движение и удобството при пътуване. Изнасянето на движението извън населеното място ще намали и замърсяването на въздуха в курортния град.

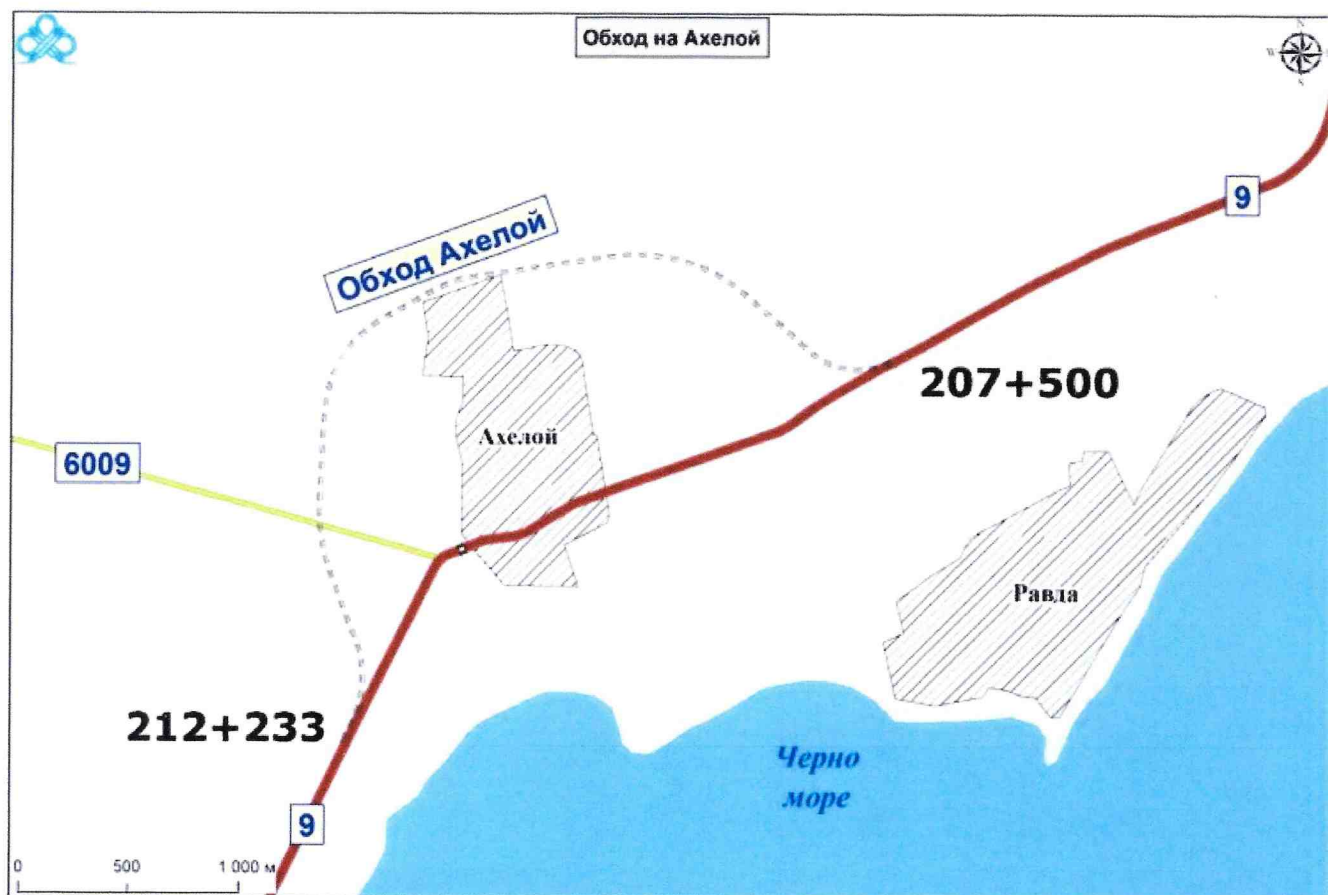

Фигура 31. Обход на град Поморие

До момента не е предоставена информация от Агенция пътна инфраструктура и Областното пътно управление в Бургас за предвидени намерения за изграждане, рехабилитация и ремонтни дейности по Републиканската пътна мрежа на Община Поморие.

Към момента на територията на Община Поморие се изпълняват, следните рехабилитации и изграждания по републиканска пътна мрежа:

- Ново строителство – „Обход на град Ахелой” на път I-9, предвиждано завършване и пускане в експлоатация до началото на новия летен сезон (2018г.);
- „Реконструкция на път I-9 „Слънчев бряг-Бургас” с изграждане на второ пътно платно участък от км 210+862.10 до км 215+629.05. Разрешението за строеж е излязло с № РС-43/31.08.2017 г. от Министерство на регионалното развитие и благоустройство. Строителството е започнало на 13.10.2017г.. Основния габарит на пътя Г20 с пътно платно 20м и ленти за движение 2х 3.25м х2 при съществуващ път с габарити 2 х 3.50 м и пътно платно 10.50 м.

Фигура 32. Обход на град Ахелой

Общинска пътна мрежа

Останалата част от пътната инфраструктура се състои от общински и местни пътища, повечето от които свързват отдалечени селища с общински център (град Поморие), както и Областния център град Бургас. Това е и характерна черта на цялостното разпределение на отделните пътни връзки на територията на общината с местно и общинско значение.

Общинската пътна мрежа включва:

- BGS2140 - /BGS1145, Медово-Страцин/ - Бата – Белодол
- BGS1241 - /I-9/ - Ахелой – граница общ. (Поморие-Несебър) – Тънково - /III-9061/
- BGS1142 - /I-9, Несебър – Бургас/ - Поморие - /BGS1149/
- BGS2143 - /III-906, Дюлино – Оризаре/ - Козичино
- BGS1144 - /III-906, Оризаре – Каблешково/ - Порой – Гълъбец – Горица - /III-2085/
- BGS1145 - /III-906, Оризаре – Каблешково/ - Медово – Бата – Страцин – граница общ. (Поморие – Руен) – Просеник - /III-2085/
- BGS3146 - /III-906, Оризаре – Каблешково/ - Александрово
- BGS2147 - /BGS1145, Бата – Просеник/ - Страцин – Косовец
- BGS2148 - /III-6009, Брястовец – Каблешково/ - Дъбник – Габерово
- BGS2148 - /III-906, Каблешково - Бургас/ - Каменар – Поморие

Таблица 29 Обобщена описание на Общинската инфраструктура

N.	Наименование на пътя	Идентификационен номер	Километрично положение	Дължина
1.	Белодол-Бата	BGS2140	17+000-24+500	7,500
2.	Ахелой-Тънково	BGS2141	0+000-3+000	3,000
3.	Поморие	BGS1142	0+000-1+600	1,600
4.	Козичино	BGS2143	0+000-1+700	7,700
5.	Порой-Гълъбец-Горица	BGS1144	0+000-13+000	13,000
6.	Медово-Бата-Страцин	BGS1145	0+000-14+800	14,800
7.	Александрово	BGS3146	0+000-1+000	1,000
8.	Страцин-Косовец	BGS2147	0+000-3+700	3,700
9.	Дъбник-Габерово	BGS2148	0+000-3+200	3,200
10.	Каменар-Поморие	BGS1149	0+000-12+000	12,000
			ВСИЧКО	67,500

2.12.2. Интензивност на движението и състава на транспортните потоци

С цел автоматизирано събиране на данни за транспортните потоци чрез операционен и анализиращ софтуер на територията на община Поморие са позиционирани две устройства за записване на пътния трафик (АУЗПТ). Първото АУЗПТ с идентификационен номер 3117 се намира до с. Лъка на км 57,18 от третокласния път III-906. Второто устройство е с идентификационен номер 2092 и местоположение гр. Поморие, път I-9 на км 217 +220.

Данните за интензивността на движението и състава на транспортните потоци, установени при анализа на преброятелните пунктове, позиционирани в разглежданата зона на път I-9 и отнасящи се за целите на Община Поморие, са посочени в последващите таблици. Данните са предоставени от Агенция „Пътна инфраструктура“ като представят информация за средно-деноношната годишна интензивност на движението по видове моторно превозни средства (МПС-та). Информацията се отнася за пътен участък Поморие – Ахелой (АУЗПТ 2092) и Каблешково - Път III-906 (Летище Бургас), като основополагащ за проблемите касаещи, както градовете Поморие, Каблешково и Ахелой, така и цялостната транспортно-комуникационната инфраструктура на община Поморие. Данните са предоставени по месеци, като е изготвено процентно сравнение на отделните видове МПС-та като в табличен вид е показана сумата на преминалите автомобили в Единица лек автомобил.

Таблица 30 Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Януари- Април - 2016г.

Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие - 2016г. (Път I-9), месеци Януари- Април 2016 г.										
Месец	Леки авт.	Леко-товарни авт.	Средно-товарни авт.	Тежко-товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Мотоциклети	Сума МПС	ЕЛК
Януари	191138	14709	3650	764	2815	3168	1607	281	218132	250870
Февруари	175808	14908	3900	748	3068	2328	1448	292	202500	234610
Март	257892	22720	5287	1109	4591	4020	1953	555	298127	347038
Април	304797	27355	6182	1256	4704	5011	2418	1189	352912	409521

*стойностите в таблицата за месеци Февруари и Март са с прогнозен характер, тъй като не са налични данни за целия времеви период на месеца

**Процентно разпределение на видовете МПС за
Първо четиримесичие на 2016 г.**

**Транспортни потоци спрямо ЕЛК за месеци
Януари-Април на 2016 г.**

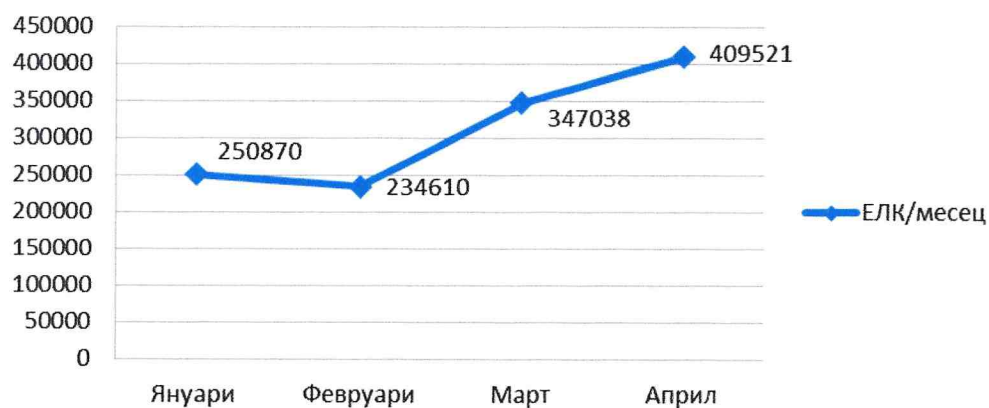
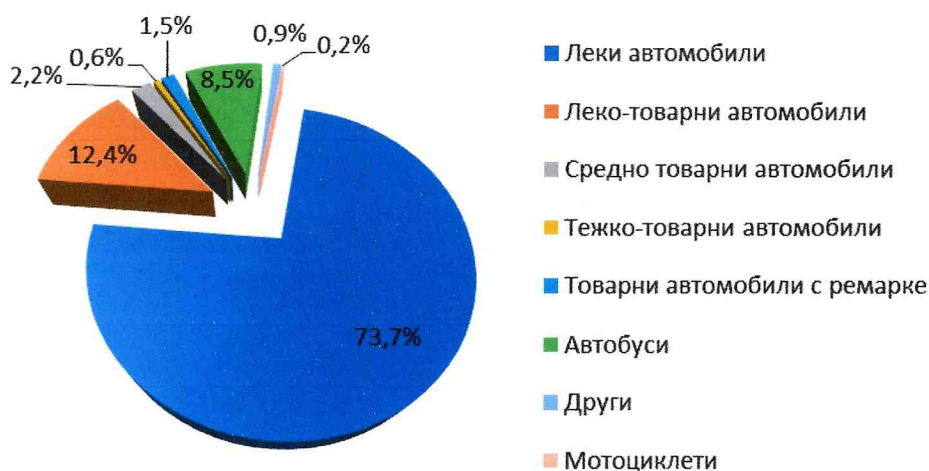

Таблица 31. Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Май- Август - 2016г.

Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие - 2016г. (Път I-9), месеци Май- Август 2016 г.										
Месец	Леки авт.	Леко- товарни авт.	Средно товарни авт.	Тежко- товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Мотоциклети	Сума МПС	ЕЛК
Май	403469	36844	7672	1518	4154	9540	3697	1797	468691	544051
Юни	538891	51656	9259	2100	4393	21596	5291	3042	636228	752947
Юли	657578	52836	8656	2183	2915	28704	8342	4008	765222	892680
Август	648589	47681	7885	1864	1617	27068	9206	3956	747866	862429

**Процентно разпределение на видовете МПС за
Второ четиримесечие на 2016 г.**

**Транспортни потоци спрямо ЕЛК за месеци Май-
Август на 2016 г.**

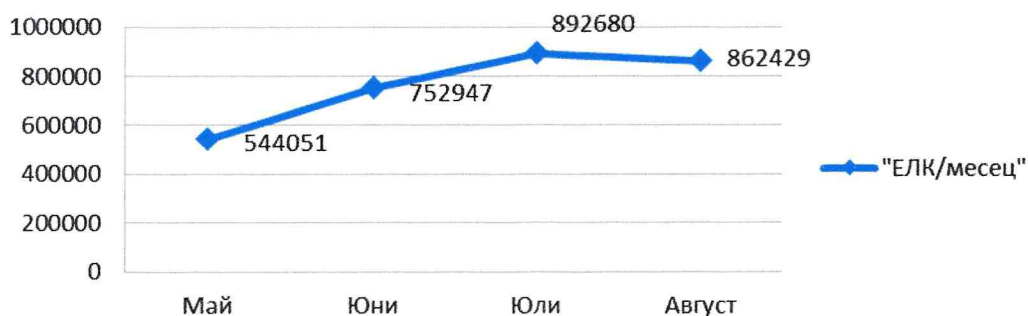

Таблица 32. Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие (Път I-9) – Септември- Декември - 2016г.

Интензивност на движението по видове МПС в участък Ахелой - Поморие - 2016г. (Път I-9), месеци Септември- Декември 2016 г.										
Месец	Леки авт.	Леко- товарни авт.	Средно товарни авт.	Тежко- товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Мотоциклети	Сума МПС	ЕЛК
Септември	471975	39497	7170	1833	2170	19301	4848	2585	549379	641530
Октомври	279813	22869	5510	1168	3507	5674	2209	903	321653	371448
Ноември	238762	19700	5006	1084	3814	3763	1834	459	274422	317586
Декември	225328	17114	4343	928	3129	3464	1611	365	256282	293699

**Процентно разпределение на видовете МПС за
Трето четиримесечие на 2016 г.**

**Транспортни потоци спрямо ЕЛК за месеци
Септември- Декември на 2016 г.**

Таблица 33. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Януари- Април -2016 г.

Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906), месеци Януари- Април 2016 г.									
Месец	Леки авт.	Леко-товарни авт.	Средно товарни авт.	Тежко-товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Сума МПС	ЕЛК
Януари	76648	6148	1912	296	500	1017	3139	89660	101449
Февруари	82383	7322	1817	350	847	1029	994	94742	108581
Март	102099	9081	2335	403	818	1157	1320	117213	133593
Април	79434	6553	1832	333	704	821	2144	91821	104108

*стойностите в таблицата за месеци Януари и Февруари са с прогнозен характер, тъй като не са налични данни за целия времеви период на месеца

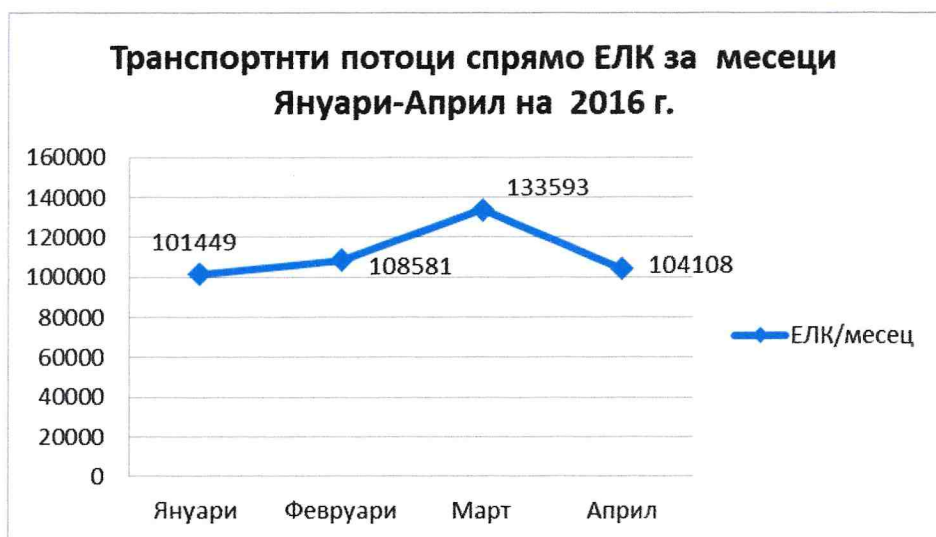
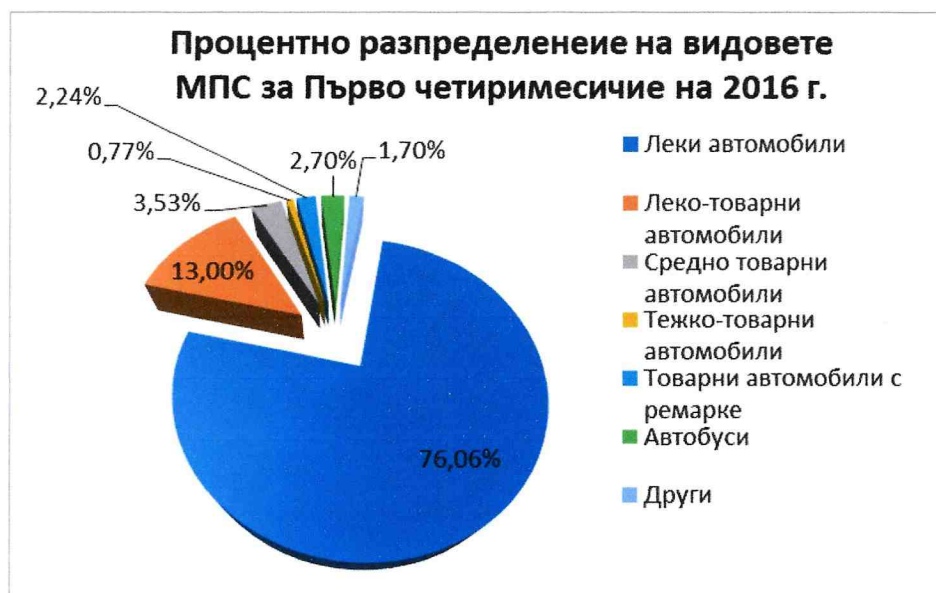
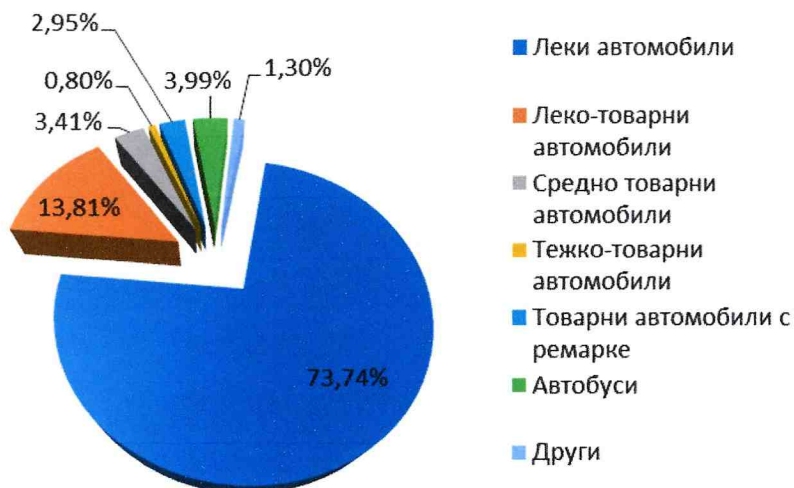

Таблица 34. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Май- Август -2016 г.

Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906), месеци Май- Август 2016 г.									
Месец	Леки авт.	Леко-товарни авт.	Средно товарни авт.	Тежко-товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Сума МПС	ЕЛК
Май	117192	10875	2517	444	802	1713	1935	135478	154967
Юни	108325	Юли	2532	482	782	2028	2824	127416	147125
Юли	158938	15210	3635	741	2026	3154	4059	187763	219093
Август	258259	23659	6174	1132	3742	4697	2471	300134	350414

Процентно разпределение на видовете МПС за Второ четиримесечие на 2016 г.

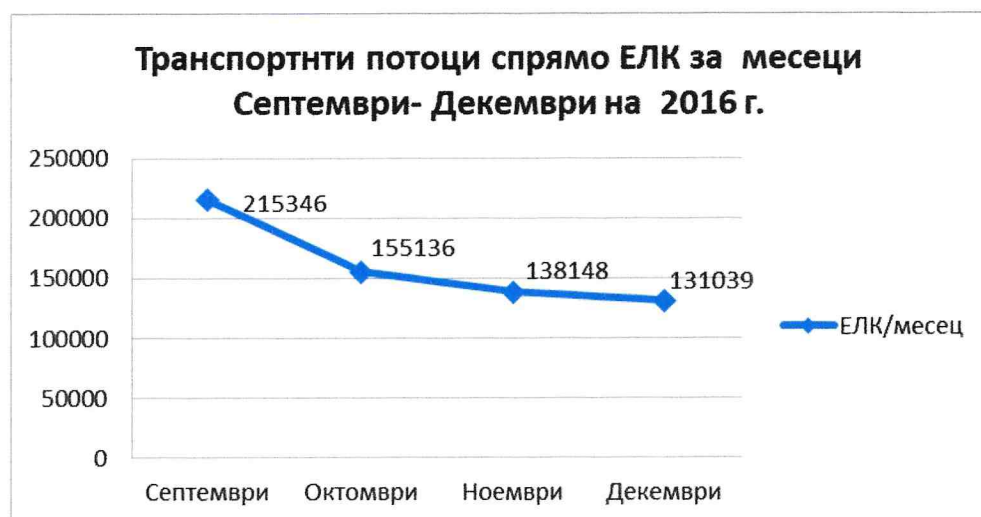
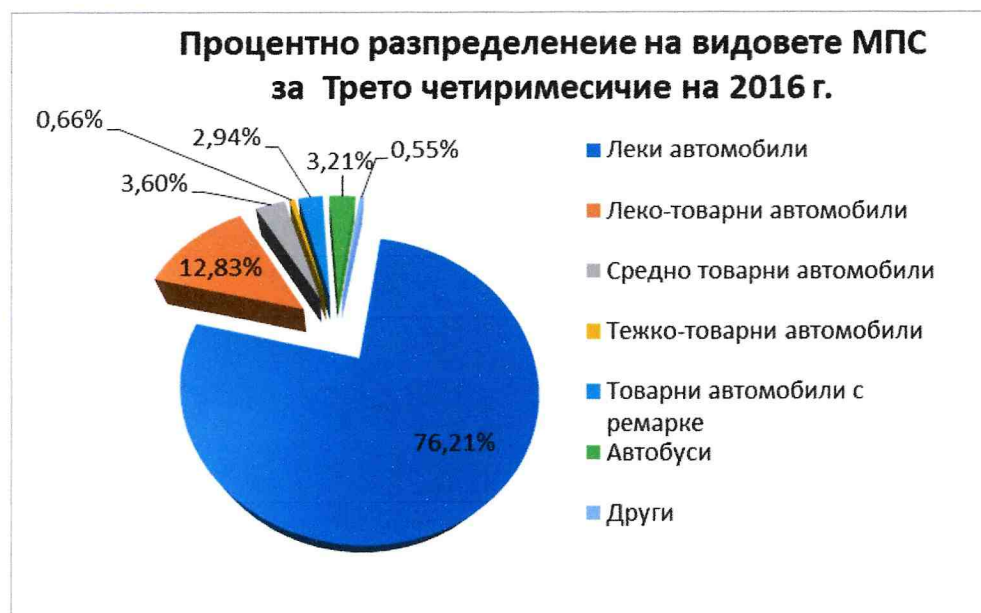

Транспортни потоци спрямо ЕЛК за месеци Май-Август на 2016 г.

Таблица 35. Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906) – Септември- Декември -2016 г.

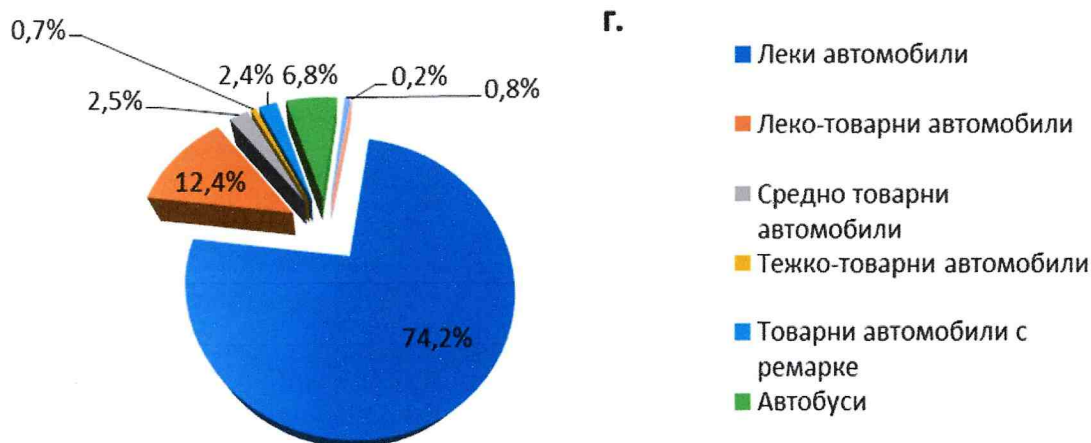
Интензивност на движението по видове МПС в участък Каблешково – I-9, (Път III-906), месеци Септември- Декември 2016 г.									
Месец	Леки авт.	Леко-товарни авт.	Средно товарни авт.	Тежко-товарни авт.	Товарни авт. с ремарке	Автобуси	Други	Сума МПС	ЕЛК
Септември	158469	14017	3824	686	2375	3232	1471	184074	215346
Октомври	118962	9894	2921	410	1224	1469	828	135708	155136
Ноември	106475	9188	2627	328	926	1125	607	121276	138148
Декември	103577	7938	2131	259	857	1012	641	116415	131039

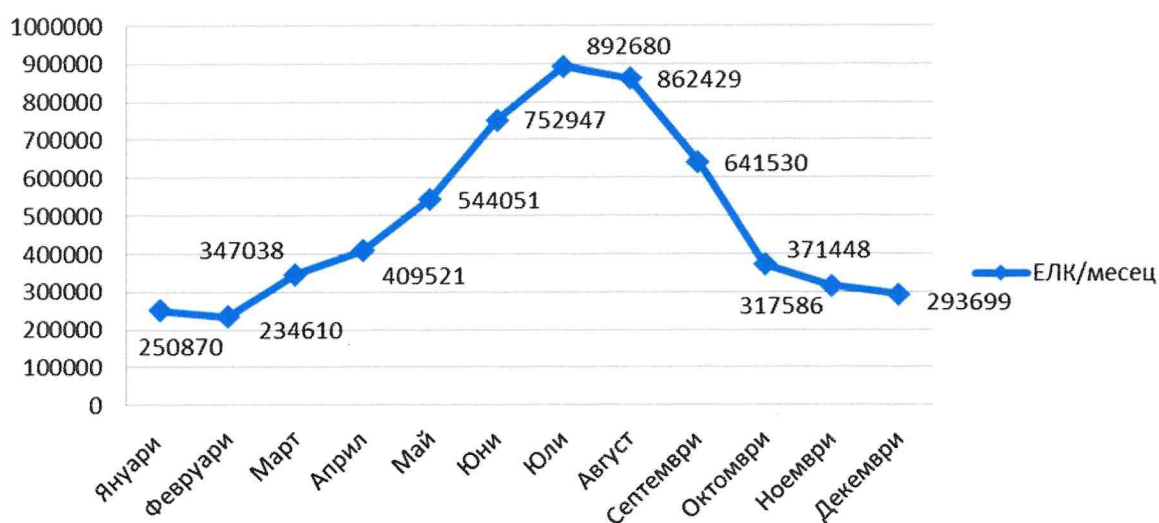
Установено е, че:

- Преобладаващо като абсолютна бройка е лекото автомобилно движение;
- Лекотоварните автомобили представляват преобладаващ процент (74,2%) от общия брой преминаващи МПС - та по път I-9 в участък Ахелой- Поморие;
- През летния сезон се наблюдават пикови стойности на интензивността на транспортните потоци, като завишението е в пъти в сравнение на средната годишна интензивност. Като с най-изразен характер са стойностите по републиканския път I-9, показани в долната графика.

Процентно разпределение на видовете МПС за 2016

Годишна интензивност на транспортните потоци - 2016 г.

Съществено е да се отбележи, че поради местоположението на общината и характерния висок дял на леките автомобили, в това число могат да се включат и преминаващите автобуси, първокласен път I-9 води до замърсяване на въздуха, повишаване на наднормения шум и опасност от катастрофи в два от основните града на Община Поморие.

Като извод от предоставените данни отнасящи се за моментното състояние на интензивността на движение и състава на транспортните потоци, може да се обобщи, че настоящите проблеми произтичат от транзитния трафик главно по път I-9 (E87).

2.12.3. Обобщение на съществуващата пътна мрежа

- Общината разполага със сравнително добре развита пътна мрежа, осигуряваща достъп до главните транспортни направления на страната, включително и до път E-87, представляващ елемент на коридор №8 и част от бъдещия черноморски ринг.

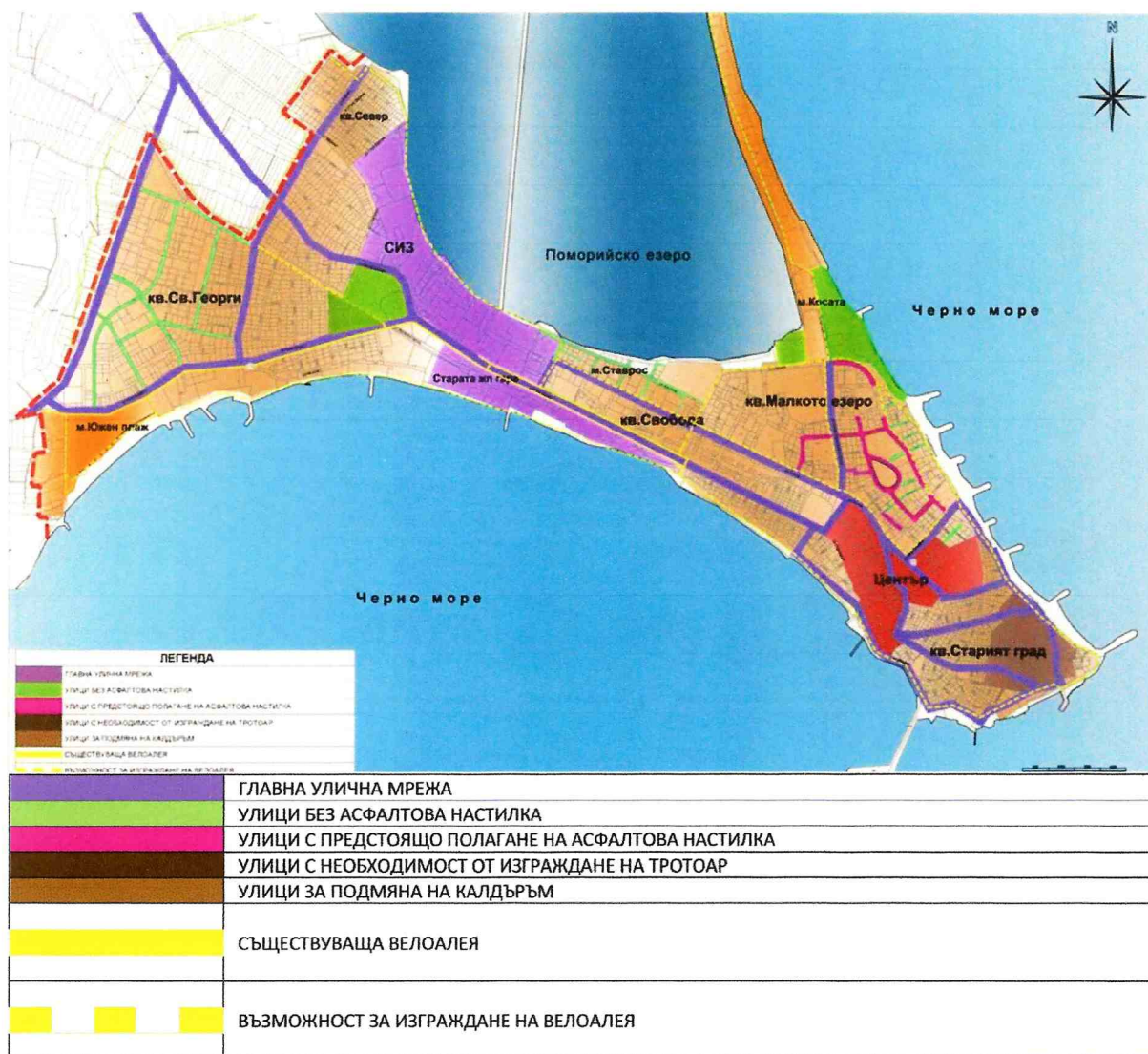
- Предстои изграждане на автомагистрала „Черно море“, което значително ще подобри транспортните връзки на общината.
- По-голямата част от общинските пътища са с трайна настилка, но тя е износена и наличните габарити, укрепителни и защитни съоръжения в повечето случаи не отговарят на съвременните изисквания.
- За по-добра транспортната достъпност е необходимо също подобряване на състоянието на третокласните пътища, осигуряващи връзките с главни транспортни направления, с други общини и региони
- Необходимо е обследване на пътната и уличната мрежа на общината и поэтапно реабилитиране
- Необходимо е завършването на Обход на Ахелой от км 207+500 до км 212+233, близо 4.5 км., Участък Поморие – Ахелой от км 210+400 до км 217+100, дължина 6.7 км и Обход на Поморие от км 217+000 до км 222+848, дължина 5.8 км
- Необходимо е подобряване на техническите параметри и експлоатационното състояние на общинската пътна и улична мрежа за постигане на интегрирано местно развитие
- Използването преди всичко на автомобилен транспорт за всички видове превози, при незадоволителното състояние на третокласната и общинската пътна мрежа и амортизираните превозни средства, нанася сериозни вреди на околната среда.
- Изграждане на автогара на общински терени в района на „Автосервиза“, както и: Изготвяне на комуникационно-транспортна схема на гр. Поморие, включваща класификация на уличната мрежа, маршрути на масовия обществен пътнически транспорт и неговия вид, пешеходно и велосипедно движение.

2.12.4. Улична градска мрежа на град Поморие

Град Поморие е условно разделен на 2 ясно различими части, наречени „Стария град“ и „Новия град“. Между двете обособени зони на града е позиционирано соленото езеро на град Поморие. Основния булевард и основна пътна артерия на града се явява бул. „Княз Борис І“, който свързва двата „града“, като продължението му се явява и един от двата входа на града. Ул. „Манастирска“ е втория вход, като други важни артерии на града се отличават и улица „Парашкев Стоянов“ и ул. „Солна“, последната е и успоредна на бул. „Княз Борис І“.

Основните типове габарити на улици по класове са: 4 ленти по 3,00 м с разделителна ивица от 1 м и тротоари по 2,50 м за най голямата пътна артерия, 2 ленти по 3,00 м и два тротоара по 2,00 м (както и 2 ленти по 3,75 м и два тротоара по 2,00 м). Състоянието на пътната настилка и на тротоарите във вътрешността на част от кварталите е задоволително, но се налага и предвиждането на рехабилация на съществуващата настилка и изграждането на липсващи тротоари.

Паркирането е един от основните проблеми свързани с градската пътна мрежа, до момента се осъществява основно по уличната мрежа в активните ленти за движение. Обособените паркоместа в града са силно ограничени и не са съобразени с летния трафик в града. Липсва наличие на места за преференциално паркиране, както и платена зона (Синя зона) в рамките на града. Липсват и буферни паркинги, които са необходими за населените места с ясно изразен сезонен трафик и биха спомогнали за подобряването на проблемното паркиране в летния сезон.

Фигура 33. Улична градска мрежа на град Поморие

2.12.5. Воден транспорт

Пристанище Поморие осигурява морска връзка с близо разположените градове Бургас, Несебър, Созопол и Варна. Като в бъдеще ще заема все важно място като обществен транспорт, основно насочено към туристическо корабоплаване. Пристанището разполага с две корабни места с дължина на кейовете 435 м.. Дълбочината на газене е 7,2м. с открити складови площи на пристанището 4500м². Пристанището ще продължи своята експлоатация като туристическо – ще обслужва малки пътнически корабчета и яхти, както и риболовни лодки. Непосредствената връзка на пристанището с крайбрежния булевард и жилищната част на града са условие за повишена атрактивност и туристическа привлекателност. В бъдеще се предвижда изпълнението на ново рибарско пристанище. Изграждането на ново пристанище дава възможност да се потърсят решения на въпроса с градския транспорт, като се пуснат морски таксито, свързващи новата със старата част на града. Също така в бъдеще могат да бъдат осъществени връзки с квартал Сарафово и с новоизградената морска гара на Бургас.

2.12.6. Въздушен транспорт

На територията на Община Банско няма де действащи летища, но чрез шосейните си пътища има достъп до националните летища, сертифицирани от международните институции. През преминаването на ГКПП Маказа-Нимфея има връзка с международното летище Кавала в Гърция, а през ГКПП Малко Търново и с летище Истанбул Ататюрк в Турция. . Разстоянията до летища са:

- летище Бургас – 9 км;
- летище Варна - 118 км;
- летище Пловдив - 274 км;
- летище София - 397 км;
- летище Кавала, Гърция - 432 км през ГКПП Маказа-Нимфея;
- летище Истанбул Ататюрк, Турция - 345 км през ГКПП Малко Търново.

ГКПП Малко Търново не е предвиден за преминаване на тежкотоварни МПС и обслужва предимно туристическия трафик – леки МПС и автобуси. Тежкотоварните МПС към Република Турция се пренасочват към ГКПП Лесово-Хамзабейли или ГКПП Капитан Андреево - Капъкуле.

В землището на кв. „Сарафово“ е разположено летище Бургас, осигуряващо обслужването на цяла Югоизточна България. Съгласно прогнозите за разрастване на Летище Бургас пътничкопотокът, преминаващ от и до летището ще се увеличи няколкократно. Близостта на град Поморие до летище Бургас е от ключово значение за привличане на пътничкопоток в летните месеци, което налага развитието на обслужващата инфраструктура.

Поради невъзможността за директно въздействие върху развитието на въздушният транспорт на територията е необходимо по пълноценното взаимодействие с него. Необходимо е интегрираната информационна система на територията на общината да включва актуално състояние и връзки с летище Бургас. Изготвянето на графици за МГТ спрямо графиците за пристигащи и заминаващи пътници на летището. Както и предоставянето на алтернативни услуги за превоз до и от летище Бургас.

2.12.7. Железопътен транспорт

През територията на община Поморие преминава част от 86-та жп линия (маневрен район Сарафово), обхващаща диапазона от км 12+367 до км 14+840.

Категоризацията на жп линията съгласно „Наредба за категоризация на железопътните линии в Република България, включени в железопътната инфраструктура, и закриване на отделни линии или участъци от линии“, е железопътна линия II-ра категория.

Съгласно предоставената информация от ДП „НКЖИ“ основните параметри на железопътния път са следните:

- Дължина на жп линията, преминаваща през територията на община Поморие –2,473м;
- Габарит на натоварване съгласно Инструкция за натоварване и превозване на негабаритни и тежки товари е “GB”;
- Жп линията на територията на общината не е електрифицирана;
- Траверсовата скара е смесена с дървени и стоманобетонени траверси, релси тип 49.
- Натоварване на железопътната мрежа по железопътен участък Владимир Павлов – Сарафово/Поморие за 2016г. е 127 броя влакове и возила.
- Натоварване на железопътния участък за 2017г. не е реализирано.
- В графика за движение на влаковете за 2018г. не се предвижда движение на влакове по тази железопътна линия.

Към настоящия момент ДП „НКЖИ“ предвижда изграждането на Железопътна връзка между ж.п. спирка летище Бургас и курортен комплекс Слънчев бряг, като до момента проектът е на фаза предварителни проучвания.

2.12.8. Масов обществен пътнически транспорт

В община Поморие функционира Масов Обществен пътнически транспорт, който е с разписание на определени интервали от време през деня, съобразявайки се с интензивността на различните сезони. Общественият транспорт в общината се реализира според общинската транспортна схема на конкурсни начала и се осъществява от частни транспортни фирми. Като собственост на община Поморие остават единствено спирките на МГТ.

На територията на община Поморие действат 2 бр. линии на градския транспорт (№1 с №2 с частично допълнение от №3) със средна маршрутна скорост от 43.48 км/ч и средна съобщителна скорост от 15.15 км/ч.

2.12.9. Междуселищен транспорт

Общественият транспорт в общината, се реализира според общинската транспортна схема, и на конкурсни начала, се осъществява от частни транспортни фирми. Основните направления по които се движат автобуси от и към автогара Поморие са к.к. Слънчев Бряг и гр. Бургас. Там също така спират и преминаващи автобуси от София и други градове от страната. Чрез областната транспортна схема е осигурена ежедневна пряка автобусна връзка с гр. Каблешково, с. Габерово, с. Горица, с. Страцин, с. Козичино.

2.12.10. Вело транспорт

По протежението на бул. „Княз Борис І“, свързващ „Стария град“ с „Новия град“ има вече изградена и функционираща велоалея. Вело алеята засяга в отделни части както съществуващите тротоари, така и отнема част от габарита на автомобилния транспорт. И в двата случая тя е отделена от другото движение посредством неподвижни ограничителни средства.

За в бъдеще се предвижда изграждането на мащабен проект, свързващ отделни междуселищни Вело трасета в така наречения вело пръстен около „Черно море“. За обхвата на град Поморие Вело мрежата трябва да обхваща старата и новата част на град Поморие, като се изгражда така, че да свързва най-северната и най-южната точка. Целта е при напълно изградена вело мрежа тя да бъде интегрирана с други вело мрежи на територията на Република България, за да се образува и затвори велопръстен около „Черно море“. Вело алеята, която започва от „Косата“ при соленото езеро се предвижда да бъде свързана с екопътека в посока град Ахелой. Неделима част от мрежата трябва да бъде обходният панорамен път на мрежата по крайбрежната ивица с цел обиколка на целият град. Поради силно изразеният характер на откъснатост на старата част от новата, не може да се избегне необходимостта за преминаване на велоалеята по „Княз Борис І“. Като бъдещо решение ще се търси изграждане на велоалея по брега на Черно море до курортната част на новия град и по брега на соленото езеро до новите археологически разкопки като притегателен център за туризъм. В по-голямата си част велоалеята по „Княз Борис І“ ще се дублира в старата част по улица „Солна“, но при най-голямото стеснение ще се влее в първата. На територията на историческата част на град Поморие ще са необходими съоръжения за свързване на отделни части от мрежата, където няма необходим габарит и терен за развиване на конвенционална вело алея.

Разработването на вело алеите би осигурило нов вид транспорт на населеното място. Водейки се от добрите практики на други населени места включително на територията на република България могат да се подготвят станции за велосипеден транспорт под наем. Той би могъл да има и сезонен характер. Водещи практики в света позволяват велосипедите, които се вземат под наем да бъдат и електрически като по този начин се покрива по-голям диапазон на нуждите на ползвателите. Изготвяне на пълна вело мрежа обхващаща старият, новият град и соленото езеро е от ключово значение за града и градската мобилност.

Преработването на вече съществуващите алеи е необходимо с цел повишаване на безопасността на ползвателите. Това най-вече се отнася за велоалеята по бул „Княз Борис І“.

2.12.11. Пешеходни артерии

Двете основни пешеходни артерии са продължението на Бул. „Княз Борис І“ и пешеходната алея, успоредна на „П.К. Яворов“. Останалото пешеходно движение се извършва по тротоарите на уличната мрежа и по алеите край двата основни плажа. Основният поток от населението е през почивните дни и най-вече в летния сезон. Ясното разделение на града на две обособени части играе роля и при обособяването на пешеходният трафик. Липсата на алтернативи на бул. „Княз Борис І“, като свързваща пешеходна артерия е доста показателна. Друг проблем е увеличението на пешеходния трафик по уличните платна в летния сезон, което обуславя необходимостта от транспортно успокоени зони. При разработване на бъдещи насоки е необходимо допълнителното облагородяване на пешеходните зони и повишаване на тяхната привлекателност. Като първостепенна важност са пешеходните и парковите пространства с тенденция за обхващане на цялото населено място.

2.12.12. Изводи

- Общината разполага със сравнително добре развита пътна мрежа, осигуряваща достъп до главните транспортни направления на страната, включително и до път Е-87, представляващ елемент на коридор №8 и част от бъдещия черноморски ринг.
- Предстои изграждане на автомагистрала „Черно море“, което значително ще подобри транспортните връзки на общината.
- По-голямата част от общинските пътища са с трайна настилка, но тя е износена и наличните габарити, укрепителни и защитни съоръжения в повечето случаи не отговарят на съвременните изисквания.
- За по-добра транспортната достъпност е необходимо също подобряване на състоянието на третокласните пътища, осигуряващи връзките с главни транспортни направления, с други общини и региони
- Необходимо е обследване на пътната и уличната мрежа на общината и поэтапно реабилитиране
- Необходимо е завършването на Обход на Ахелой от км 207+500 до км 212+233, близо 4.5 км., Участък Поморие – Ахелой от км 210+400 до км 217+100, дължина 6.7 км и Обход на Поморие от км 217+000 до км 222+848, дължина 5.8 км
- Необходимо е подобряване на техническите параметри и експлоатационното състояние на общинската пътна и улична мрежа за постигане на интегрирано местно развитие
- Използването преди всичко на автомобилен транспорт за всички видове превози, при незадоволителното състояние на третокласната и общинската пътна мрежа и амортизираните превозни средства, нанася сериозни вреди на околната среда.
- Изграждане на автогара на общински терени в района на „Автосервиза“, както и: Изготвяне на комуникационно-транспортна схема на гр. Поморие, включваща класификация на уличната мрежа, маршрути на масовия обществен пътнически транспорт и неговия вид, пешеходно и велосипедно движение.

2.12.13. Изисквания към ОУПО

- Препоръчва се изграждане на нова Интелигентна система за управление на уличното осветление в гр. Поморие;

- Подобряване на техническите параметри и експлоатационното състояние на уличната мрежа за постигане на интегрирано местно развитие;
- Изграждане на автогара на общински терен;
- Изготвяне на комуникационно - транспортна схема на гр. Поморие, включваща класификация на уличната мрежа, маршрути на масовия обществен пътнически транспорт и неговия вид, пешеходно и велосипедно движение.
- Изграждане на буферни паркинги по периферията на централната градска част;
- Изготвяне на нова, подобрена организация на движението за централната градска част;
- Обособяването на места за преференциално паркиране;
- Поради сезонния характер на трафика на територията на общината се препоръчва използването на светещи светодиодни знаци с автономно соларно хранване.
- При новото разработване на тротоарите в населеното място да се предвидят джобове за контейнерите за отпадъци.
- Да се направи повдигане и автономно осветяване на пешеходните пътеки и да се добави контрастна основа към тях.
- Да се разработят планове за достъпна градска среда.
- Унифициране на тротоарни плочи и бордюри както и анти-паркинглементи по тротоарите и алеите.
- Подмяна на всички капаци на отводнителните и ревизионните шахти с изработени такива по поръчка специално за населеното място, като част от новият облик и уникалност на града.
- Необходимо е допълнително изграждане на всеобхватна мрежа от указателни табели, посочващи маршрута за калните бани и прилежащите алеи и велоалеи, които да бъдат разработени в плана за организация на движение.
- Изготвянето на проекти за подобрене на обслужващата инфраструктура към МГТ е в компетенцията на община Поморие.
- Изготвяне на план за градска мобилност, включваща интерактивни информационни табла и безжична връзка
- Дотук изградената велоалея е крайно недостатъчна, за да покрие нуждите на велосипедното движение, както и е невъзможно да генерира нов велосипеден трафик поради липсата на единна веломрежа. Изградената
- Препоръчително е да се изготви поетапен план за преференциално използване на екологичен транспорт в това число и градски.
- Да се предвидят подлези и/или надлези осигуряващи възможност за достъп на земеделската техника за обработка на земеделските земи, в частност за местност „Езерото“ и „Лахана“ – гр. Поморие, както и местност „Къмпинга“ и „Пречиствателната“ – гр. Ахелой

2.13. Инженерни мрежи и съоръжения

2.13.1. Водоснабдяване и канализация

Дейността по водоснабдяване и канализация се осъществява от ВиК ЕАД – гр.Бургас. Община Поморие се водоснабдява с питейна вода от язовир “Камчия” и други местни водоизточници. Язовир “Камчия” е изграден през 1973г. на р.Луда Камчия в източната част на Стара планина/ извън Община Поморие/. Водният обем се формира от реките: р.Луда Камчия, р.Котленска, р.Глогова, р.Нейковска, р.Ичеренска, р.Медвенска и р.Садовска и е с водосборна площ 1612кв.км. В общината няма населено място без изградено централно водоснабдяване.

В Община Поморие се експлоатират общо 40бр. каптажа и 9бр. тръбни кладенци. Изградени са 20 бр. помпени станции с обща работна мощност 737 квт, 44 бр. водоеми с общ обем 4016 куб.м. и 1 кула водоем.

Всички населени места в община Поморие имат изградени централни мрежи за водоснабдяване. Водопроводната мрежа на населените места в общината е изградена в периода 1970-1980 г. 80-90% от водопроводите са от азбесто-циментови тръби, което не съответства на съвременните изисквания и това налага тяхната подмяна. Общата дължина на съществуващата вътрешна водопроводна мрежа в общината е около 160 км. Външните хранващи водопроводи са с дължина около 121 км. Изградените водопроводи не осигуряват необходимия запас от максимална дневна консумация на вода, а загубите на питейни води са твърде големи.

Таблица 36. Дължини на входящите и вътрешните водопроводни мрежи в населените места и техния капацитет.

Населени места	Месечни отчети дебит куб.м.	Q максимално (пикове) л/с	Дължина на вътрешните мрежи	Дължина на входящите водопроводи
Александрово	500 – 4000	3.86	4200	1900
Ахелой	7000 – 22000	21.22	7900	1800
Бата+Белодол	6000 – 10000	17.36	9800 + 5000	2500+4000
Габерово	1000 – 3000	2.89	2750	1500
Гълъбец	2000 – 3500	3.376	8460	1700
Горица	2800 – 4500	4.34	8100	3500
Дъбник	2800 – 4500	4.34	3060	2000
Каменар	2800 – 5000	7.72	5500	2500
Каблешково	3000 - 5000	48.23		500
Косовец	1000 – 4000	3.86	4680	1500
Порой	1000 – 4500	4.34	6930	2000
Страцин	2000 – 6000	5.79	8820	1000
Лъка	2000 – 5000	4.82	5850	1500
Поморие	140000 – 260000	250		9000
Медово	2000 – 5000	4.82		
Козичено	1500 - 4000	3.86		

В село Каменар и град Каблешково е нужна цялостна подмяна на водопроводната мрежа. Питейната вода, получавана от язовир “Камчия “ преминава през пречиствателна станция за питейни води “Камчия”.

2.13.2. Канализационни мрежи и пречиствателни станции

В община Поморие само в градовете Поморие и Ахелой е изградена канализационна система и пречиствателни станции за отпадъчни води. На територията на общината функционират две пречиствателни станции- ПСОВ „Поморие” и ПСОВ „Равда”.

Всички други населени места заустват отпадъчните си води в септични/попивни ями или в прилежащите дерета и реки. Поради равнинния характер канализационната система Поморие ползва 8 помпени станции за изтласкване на битовите отпадъчни води към Градската пречиствателна станция за отпадъчни води (ГПСОВ) „Поморие”. Канализационната мрежа в старата част на града е смесена с изградени 2 броя преливници за дъждовни води. В новата част на града канализацията на битовите и дъждовните води е разделна. Битовата канализация е изградена, а дъждовната - само частично. Помпените станции са свързани последователно и изпращат битовите води една към друга. Към последната КПС №7 е построен тласкател към довеждащия колектор за ПСОВ „Поморие”. КПС №8 е построена в пясъчната коса. Тя изпраща водите към КПС №2. Цялата канализационна мрежа е изградена от азбестоциментови тръби. Наложително е проразмеряване и подмяна на канализационни тръби.

В Каблешково има частично изградена смесена канализационна мрежа. Главният колектор I е построен и доведен до преливник в източната част на града. Понастоящем всички води от него се изливат в източното дере. По проект битовите води на гр.Каблешково трябва да се транспортират до ПСОВ „Равда”. Проектът е реализиран частично. Предстои проектиране и изграждане на цялостна канализационна мрежа.

В с. Габерово канализационната мрежа е изградена на 40%. Предстои доизграждане, както и изграждане на пречиствателно съоръжение на базата на цялостен проект.

Останалите селища в Община Поморие са почти без канализационна мрежа. Някои от селата имат изградени битови колектори, които заустват водите в близките дерета. Някои от домакинствата имат изградени септични ями, които периодично се почистват.

2.13.3. Хидромелиорации

Развитието, експлоатацията и поддържането на напоителните системи в общината се основава на цялостна политика и се развива на регионален принцип, обхващащ целия регион на Бургаска област.

Таблица 37. Водоеми, използвани за хидромелиоративни мероприятия на територията на община Поморие

№	Име	Землище	Обем /хил.куб.м./
1	Яз.Ахелой 1	гр.Ахелой	112
2	Яз.Ахелой 2	гр.Ахелой	100
3	Яз.Зеленчукова градина	с.Бата	150
4	Яз.Лозята	с.Горица	120
5	Яз.Емирско	с.Белодол	296
6	Яз.Кавак дере	с.Гълъбец	15
7	Яз.Косовец	с.Косовец	170

8	Яз.Чатал дере	гр.Каблешково	140
9	Яз.Читак дере	с.Лъка	138

На територията на община Поморие са изградени съоръжения от хидромелиоративната инфраструктура на две напоителни системи – НС «Ахелой» и част от НС «Порой». Към настоящия момент състоянието им е следното:

1). НС „Ахелой“

По последния баланс на поливните площи към 31.12.1999г. изградените поливни площи на системата са 19954 дка, а годните за напояване са 18 724 дка. Водоизточник е язовир „Ахелой” с общ завирен обем 12 670 хил.м3. Под язовира е изградена ПС „Ахелой 1”, която е повдигателна и чрез открит канал подава вода за напояване до ПС „Ахелой 2”. ПС „Ахелой 2” също е повдигателна и качва водата в горен изравнител. Чрез открит канал и закрыта тръбна мрежа достига до 7 808 дка поливни площи. От основния изпускател на язовира тръгва гравитачен напоителен канал Р-1, който има командно положение спрямо 8 087 дка. Канал Р-1 осигурява вода за долен изравнител на ПС „Ахелой 3”. Тя е повдигателна и чрез открит канал и закрыта тръбна мрежа водоосигурява 2 829 дка.

В напоителното поле към ПС „Ахелой 2” понастоящем не може да се осъществява поливен процес, тий като двете помпени станции и тръбната мрежа са в лошо техническо състояние. Съоръженията не са пускани в експлоатация през последните двадесет години. Причините довели до това състояние са: високата цена на водата за напояване, формирана основно от разходите за припомпване от две високоенергоемки помпени станции, липсата на интерес в земеделските производители към отглеждане на интензивни култури, както и множеството посегателства, извършени над съоръженията. Поради липса на перспектива и икономически интерес, през 2012г. ПС „Ахелой 2” бе бракувана. През 2013г. следва да се извърши демонтаж на напорния тръбопровод на помпената станция.

2) НС „Порой”

Напоителна система „Порой” е изградена в периода от 1970 до 1985г. Водоизточник на системата е язовир „Порой” с общ завирен обем 45 200 хил.м3. Основната помпена станция „Порой” е повдигателна и подава вода за напояване на лява и дясна зона.

Лява зона – поливните площи в землищата на селата Гълъбец и Горица са бракувани преди 1999г. Помпена станция „Гильовци”, която водообезпечава площите е бракувана, а напорният тръбопровод демонтиран.

Дясна зона – поливните площи в землищата на градовете Каблешково и Ахелой, и селата Медово и Александрово получават вода по открит канал Р-П-5 чрез ПС „Тънково 1” и ПС „Тънково 2”. Тези съоръжения не са влизали в експлоатация през последните десет години. Първата помпена станция е бракувана, а втората е полуразрушена. Предстои демонтиране на стоманените тръбопроводи в напоителните полета.

Поливните площи от НС „Порой”, находящи се на територията на община Поморие, не подлежат на възстановяване, като основните причини за това състояние отново са: високата цена на водата за напояване, липсата на интерес в земеделските производители да отглеждат интензивни култури, които изискват ползване на по-значителни количества водни маси; невъзможност за опазване на трайно неработещите хидромелиоративни съоръжения от посегателства и грабежи, които влишат още повече техническото им състояние.

2.13.4. Енергоснабдяване

Територията на Община Поморие попада изцяло в обхвата на електроразпределителен район Поморие от електропреносен район Бургас по отношение на електропроводи 110 и над

110kV, обслужването на електроразпределителната мрежа 20 kV се извършва от „ЕВН България“ ЕАД.

Източник на електрическа енергия се явява общата електроенергийна система, посредством районната подстанция "Хоризонт", с трансформацията на напрежението 110/20 kV.

Освен тази подстанция, на територията на общината се намира и подстанция "Сейменлийски", която захранва основно рудник "Ахелой". Поради голямата и отдалеченост от центъра на товара и лошото и техническо състояние тази подстанция не може да се ползва за задоволяване на енергийните потребности за гр. Поморие. През периодите със среден и минимален товар като втори източник се ползва и ПС Сл.бряг. През летния период, целият върхов товар се поема от ПС "Хоризонт", което в голяма степен намалява сигурността и качеството на електрозахранването.

Общата трансформаторна мощност в подстанциите 110/20kV е 65,6MVA.

Подстанция "Хоризонт" е включена двустранно в системата 110kV, като едната връзка е с основен възел от преносната система 400kV, което значително подобрява сигурността на захранване. Свързващите електропроводи са съответно /от подстанция Бургас/ "Ветрен" и "Ахелой" /от подстанция Сл.бряг/. Подстанция "Сейменлийски" се захранва с отклонение от електропровод "Ахелой".

Общата дължина на електропроводите 110 kV за Общината е 20.80 км, при което гъстотата на изграденост се получава 50 км/1000км², при средна стойност за страната 72 км/1000км².

Трасетата на електропроводите 110 kV минават в известен смисъл "напречно" на общината, като малка част от тях попадат на разглежданата територия.

Същинската захранваща мрежа за общината е електроразпределителна мрежа 20 kV, осигуряваща захранването на трансформаторните постове за всяко от населените места.

Преносната възможност на съществуващите въздушни ел.проводи от ПС Хоризонт и пс Сл.бряг е 41 MW.

Изводите 20 kV от п/ст Хоризонт захранват редица възлови станции, които свързани и помежду си с изводи 20kV взаимно се резервират, като подобряват сигурността и качеството на електрозахранването.

Общата дължина на електропроводите 20kV на територията на общината е 348 км, при което гъстотата на изграденост е 843 км/1000км², по-висока от средната за страната - 456 км/1000км².

Общият брой ТП за общината е 175 броя. Трансформаторната мощност 42 MVA, при което териториалните показатели за изграденост са съответно 423 ТП/1000км²

Тези териториално показатели имат пряко отношение към територията и действително отразяват степента на изграденост на електроразпределителната мрежа средно напрежение - като пространствена организация и гъстота на изграденост и като инсталирани мощности на единица територия.

Териториалното развитие на мрежата СН е с показатели за изграденост по-високи от средните за страната и областта по отношение гъстота на електропроводите, съответно брой на ТП, докато инсталираните мощности на единица територия са по-малки от средните за страната и областта.

Техническото състояние на мрежата средно напрежение като цяло е добро.

Всички населени места са електрифицирани.

Регионалната мрежа е добре развита, с показател на изграденост над средния за страната по отношение плътност на инсталираните мощности в п/ст 110 / 20 kV.

Гъстотата на електропроводната мрежа 110 kV е по-ниска от средната за страната, но това се дължи главно на пространствената организация на системата.

В експлоатационно отношение п/ст "Хоризонт" е включена двустранно в системата 110kV с достатъчна степен на сигурност, като едната връзка е директно към възел от преносимата система 400 kV.

Електроразпределителната мрежа 20кV е с показатели за изграденост над средните за страната по отношение на пространствената организация, но с мощности малко под средните.

Необходимо е газифицирането на общината, като подаването на битова газ е необходимо да се извърши както за обществените сгради, така и за фирмите и частните домове. Това значително ще намали обществените разходи, ще понижи себестойността на произвежданата продукция и ще намали разходите за електричество на домакинствата.

2.13.5. Телекомуникации

Развитието на този сектор е насочено към пълно задоволяване потребностите на населението от общината с домашни телефонни постове и обвързване на общинската информационна мрежа с националната, европейските и световни системи /главно Интернет, при най-достъпни цени за потребителя/.

Извършва се модернизация и разширяване на аналоговата съобщителна мрежа и развиване на цифрова съобщителна мрежа на територията на Община Поморие. Това ще позволи рязко да се повиши качеството на предоставяните услуги, което ще рефлектира върху бързината и ефективността на бизнес услугите.

Специално внимание се обръща на осигуряването на информационната инфраструктура и информационното обслужване, което се осъществява от държавно-публичните структури, от организации, формирани на пазарен принцип, така и от неправителствени организации.

Значително се изостава с предлагането на широколентовия и високоскоростен достъп до глобалната мрежа за селата. Неразвитостта на комуникационната инфраструктура и липсата на компютърна техника в селата е основна пречка за развитието на малкия бизнес в селския район.

2.13.6. Изводи

- Технически амортизирани водопроводни мрежи, от които около 80% са изградени с азбестоциментови тръби, наложителна е цялостна подмяна и реконструкция на водопроводната мрежа и външните магистрални водопроводи в гр.Поморие, гр.Каблешково, гр.Ахелой и останалите населени места в общината;
- Изграждане на водоема за гр.Поморие с обем 15 хил. м3, обезпечаващ максималната часова консумация на града;
- Необходимо е създаване на система за мониторинг на водоизточниците и на качеството на питейната вода
- Възможностите за намаляване на загубите по водопроводната мрежа и подобряване на състоянието на водоснабдяването на населението на общината са чрез подмяна и/или реконструкция на изградената мрежа и въвеждане на организационни мерки от експлоатиращото дружество „ВиК” ЕАД – Бургас;
- Доизграждане на канализационната мрежа на населените места на територията на общината
- Незадоволителното състояние на хидромелиоративни фонд, високата цена на водата за напояване, ниски изкупни цени на продукцията и липса на работна ръка все още дистанцират земеделските производители от поливното земеделие
- Съгласно предоставена информация от «Напоителни системи» ЕАД – клон Черно море, приоритени обекти за периода 2014-2020г. следва да бъдат:

- Язовир «Ахелой» - възстановяване на електрозахранването на водовземната кула и ремонт на енергогасителя на преливника;
- Напоително поле към ПС «Ахелой» - възстановяване на помпената станция и закритата тръбна мрежа (при наличие на водоползватели).
- Необходимо е газифицирането на общината, като подаването на битова газ е необходимо да се извърши както за обществените сгради, така и за фирмите и частните домове. Това значително ще намали обществените разходи, ще понижи себестойността на произвежданата продукция и ще намали разходите за електричество на домакинствата.
- Значително се изоставя с предлагането на ширококоловия и високоскоростен достъп до глобалната мрежа за селата. Неразвитостта на комуникационната инфраструктура и липсата на компютърна техника в селата е основна пречка за развитието на малкия бизнес в селския район.

2.13.7. Изисквания към ОУПО

- преоразмеряване и реконструкция на канализационната система на Поморие, съчетано с модернизация на ПСОВ.
- проектиране и изграждане на канализация и транспортиране на отпадъчните води от Каблешково /над 2000 екв.жители/ в ПСОВ-Равда;
- проектиране и изграждане на канализационна система за включване на с.Каменар и с.Лъка към ПСОВ-Поморие.
- завършване на проект "Канализация" - с.Габерово с изграждане на ПСОВ;
- доизграждане и изграждане на цялостните канализационни системи в останалите населени места на общината, включително и ПСОВ.

2.14. Околна среда

2.14.1. Състояние на атмосферния въздух

На територията на Община Поморие няма постоянен пункт за мониторинг на качеството на атмосферния въздух. Познавайки се на даните, включени в Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2012 г. на РИОСВ – Бургас, **районът е със „сравнително запазена чистота на атмосферния въздух“**. При епизодични замервания не са установени наднормени натоварвания по отношение на O_3 , SO_2 , NO , NO_2 , $ФПЧ_{10}$, CO , H_2S , NH_3 , CH_4 , NCH_4 . Като се отчете средното часово и годишно разпределение на вятъра в общината, което е в границите 1,5-6 м/сек, би могло да се обобщи, че е налице благоприятен обмен на въздушните маси, осигуряващ комфорт за населението.

Средно-сезонната месечна сума на валежите е 160-204 мм – най-обилно през зимата около 204 мм и най-малко през летния сезон - 160 мм. Средногодишното ниво на валежите е 737 мм, което определя добро подхранване на растителните видове, имащи отношение към поддържане качеството на атмосферния въздух.

Основни **източници на замърсяване** на атмосферния въздух в общината са: автомобилният транспорт; жилищни и обществени сгради през отоплителния сезон, използващи основно твърди горива (сериозен източник на атмосферно замърсяване е локалното отопление с твърдо гориво, особено през зимния период и неправомерното изгаряне на растителни отпадъци.

В основните селища Поморие, Каблешково, Ахелой, Страцин и Бата има 7226 домакинства, които годишно използват около 9000т. дърва, което определя около 135 т ФПЧ-10 и съответните парникови емисии), промишлените предприятия на територията на Община Поморие: действаща кариера за добив на инертни материали в с. Каменар на „Благоустройствени строежи” ЕООД гр.Бургас; „ЗТВ” гр. Каблешково – производство на изделия от технически въглен; „Черноморско злато” АД гр. Поморие – производство и съхранение на високоалкохолни напитки и вина; 4 бр. бетонови възли; 8 бр. бензиностанции с прилежащите им търговски обекти. По-долу е списък на промишлените обекти в гр. Поморе към м. 03. 2018 г.

ПРОМИШЛЕНИ ОБЕКТИ – ГР. ПОМОРИЕ:

- „ЧЕРНОМОРСКО ЗЛАТО” АД – ПОМОРИЕ
- „БОЙАР” ООД
- „ТОХУН” ООД
- „ЛЮБИС” ЕООД
- „ВИНАРСКА ИЗБА КОКИНОВ” ЕООД
- „НАЛБАНТОВ УАЙН” ЕООД
- ЕТ „АНХЕАЛО 91” – МЛАДЕН ВЪРБАНОВ
- ЕТ „МИХАЛ –М. МИХАЛЕВ”
- АВТОМИВКА „ЛУКСОР 07” ЕООД
- АВТОМИВКА „КИТАН ТРЕЙД”
- АВТОМИВКА „СТИВ 07”
- АВТОМИВКА „ТУДЖАРОВ ТРАНС” ЕООД
- „ПАПАДОПУЛОВ Я.Г.
- АВТО СЕРВИЗ „Д. АВТО” ЕООД
- АВТО СЕРВИЗ „ФИЛКАР” ЕООД
- „АНХИАЛО АВТО” ООД
- АВТО СЕРВИЗ „ГРАМАТИКОВ 81” ЕООД
- АВТО СЕРВИЗ ЕТ „ИВАН ДЕЛЯКОВ”
- АВТО СЕРВИЗ „ДУМ 2012” ЕООД
- „ЛАНД ОЙЛ” ЕООД

- „СИНЕРГОН ПЕТРОЛЕУМ” ООД
- „ЕВРОПЕТРОЛ” ЕООД - ЛУКОЙЛ
- „ПЕТРОЛ” АД
- ПСОВ ПОМОРИЕ
- „ЗАХАРО” ООД
- „ЗАХАРО” ООД
- „ДЖЕЙЕЛПИ” ЕООД
- „ЛИНЕКС СТИЛ” ЕООД
- „ТОПЛИВО” АД

Епизодично се установяват серен диоксид и азотен диоксид, но в концентрации, които са под ПДК.

Със Заповед №РД-1046/03.12.2010г. Министърът на околната среда и водите утвърждава районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ). Съгласно тази заповед районът на Община Поморие не попада в зони, в които са превишени годишните оценъчни прагове или нормите с допустимите им отклонения.

В община Поморие са регистрирани 5373 лични МПС, а автобусите в градския транспорт са 18. Броя на пребиваващите на територията на общината МПС през курортния сезон нараства многократно. Това определя и нарастване на емисиите, особено през летния сезон. Най-натоварената пътна артерия в района на Община Поморие е път I-9. От предоставените данни за натовареността на тази пътна артерия в пункт Г 206 в участъка 220-229 км преминаващите за 24 часа МПС са: мотоциклети - 58 бр.; леки автомобили - 3898; автобуси - 553; леки товарни - 858; средни товарни - 505; товарни - 401; товарни с ремарке - 313; общо товарни - 2077, може да се направи приблизителна оценка за емисионната натовареност на района.

Така се приема, че от преминаващите в района леки автомобили използват различни видове горива е 50 - 30 - 20 за бензин - ДГ и пропан-бутан съответно, а всички товарни автомобили и автобуси са на ДГ то тогава емитираните количества в кг/ч са представени в *Error! Reference source not found.*

Таблица 38. Емитирани количества на замърсители във въздуха

Вид МПС	СО	ЛОС	NO _x	сажди
---------	----	-----	-----------------	-------

Мотоцикл.	0.5	0.04	0.03	-
Леки автом.	56	4.5	3.2	-
Автобуси	6	1	7.2	1
Товарни	21.5	3.2	26	3
Общо	84	9	36	4

Годишното натоварване на атмосферния въздух със замърсители, емитирани от МПС, по приблизителна оценка, е както следва в *Error! Reference source not found.*:

Таблица 39. Годишно натоварване на атмосферния въздух със замърсители.

Замърсител	Количество т/г
Азотни оксиди	86
Прах и фини прахови частици ФПЧ	9.6

2.14.2. Състояние на водите

2.14.2.1. Подземни води

Хидрогеоложките условия определят количеството и качеството на повърхностните и подземни води в района на Община Поморие и са свързани преди всичко с влиянието на Черно море и Черноморското крайбрежие. Около 78% от поровите подземни води принадлежат на водоносните хоризонти в кватернерните отложения. Към същия тип подземни води се отнасят и тези, които са формирани във водоносните хоризонти на палеогена в Бургаската депресия. Водите са предимно напорни. Подхранват се от речната мрежа, морето и от рудниците на мина “Черно море”. По степен на водообилност тези води се отнасят към слабо и умерено водоносните, но в тях са съсредоточени значителни ресурси, които представляват и стопански интерес. Пукнатинните води са формирани в горнокредитните вулканогенни и вулканно-седиментни свити в централните части на Бургаския синклинорий, където към разломните зони са привързани редица термоминерални находища, включително и това в с. Медово.

Територията на Общината е разположена върху водно тяло **BG2G00000Pg029 (порови води в палеоген-еоцен, олигоцен)**. Водното тяло е тип напорно, като покриващите слоеве са глинни и мергели с прослойки от пясъчници и варовици. Средната дебелина се мени от 40 до 100 м, а средният коефициент на филтрация – 0.2 – 8.5 м/ден. Водно тяло BG2G00000Pg029 заема обща площ 777.18 км², включва изцяло територията на Община Поморие. Естествените и експлоатационни ресурси на тялото са 110 л/сек.:

- **тип** – напорно;

- **характеристика на покриващите водното тяло пластове в зоната на подхранване** – глинесто-мергелен фацес, представен от глини, мергели, с прослойки от пясъчни пластове;
- **литоложки строеж на подземното водно тяло** – конгломерати, пясъчници, варовици, глини, мергели;
- **средна дебелина** – 40-100 м;
- **средна водопроводимост** – 50 м²/ден;
- **среден коефициент на филтрация** – 0.2-8.5 м/ден.

Разрешеното годишно водочерпене е 14 л/сек, а свободното - 74 л/сек. По данни на МОСВ за качествените и количествени показатели на водното тяло не съществува риск от замърсяване на този етап.

2.14.2.2. Повърхностни води

На територията на Община Поморие протичат реките Ахелой и Хаджийска, а в близост до гр. Поморие е разположено Поморийското солено езеро.

- **Река Ахелой**

Река Ахелой извира на около 1,5 км от с. Дрянковец, в местността “Адата” – източно разклонение на Карнобатско-Айтоската планина. Тече в алувиалната долина на изток и югоизток и се влива в Черно море южно от гр. Ахелой. Дължината на реката е 39,9 км, а средно-годишният ѝ отток е около 0,7 м³/сек. Ледови явления се явяват максимално 10-20 дни/годишно. Средно-годишната мътност на реката е 100 до 1000 г/м³, а минарелизацията се мени от 500 до 600 мг/л.

Устието на р. Ахелой е включено в **Рамсарската територия “Поморийско езеро”** с площ 814 ха, поради наличието на ценни видове по отношение на орнитофауна и биоразнообразие. На територията на община Поморие реката е утвърдена като **втора категория приемник**, съгласно Заповед № РД-272/03.05.01 г. на МОСВ за категоризация на повърхностите води.

В средното и долно течение на реката се намират благоприятни за риболов места.

Оценка на екологичното състояние

Негативно влияние върху водите на реката оказва дейността на животновъдните ферми, намиращи се по долното ѝ течение. В района на устието и се заустват и битово-фекалните води на гр. Ахелой. Самопречиствателната способност на реката е ограничена от наличните микророзовири, разпалажени в горното и средното и течение.

- **Река Хаджийска**

Река Хаджийска извира от извор-чешма на около 2 км от с. Добра Поляна, разположено в Еминската планина. Тече на югоизток в тясна, след това широка плодородна долина между

Еминската и Източната част на Карнобатско-Айтоската планина. Бреговете са отвесни и високи до 2 m, затревени и залесени с тополи и орехи. Речното корито е дълбоко и има U-образна форма. Реката прави средно до силно извити меандри. Водите и замръзват около 20 дни годишно, а поради ниския наклон на терена, около водното ѝ корито са се образували частични заблатявания.

При станция “Гълъбец” реката има средногодишен отток 0.64 m³/s. От с. Преображенци до вливането ѝ в Черно море, реката е определена като **II категория приемник**, съгласно Заповед №РД-272/03.05.2001г. на МОСВ, отнасяща се за категоризацията на повърхностните води във водните обекти или части от тях.

Реките са включени в националната система за мониторинг на повърхностно течащите води и качеството на водите им се следи периодически от РИОСВ-Бургас.

В *Error! Reference source not found.* са представени максималната и минималната стойност на анализирани основни показатели в мг/л на водите на р. Хаджийска и р. Ахелой и съответните ПДК. Представените данни показват, че качеството на водите на р. Хаджийска не отговаря на нормативните изисквания по показателите: разтворен кислород и неразтворени вещества, а водите на р. Ахелой – неразтворени вещества и съдържание на желязо и манган.

Таблица 40. Максималната и минималната стойност на анализирани основни показатели

Воден обект	разтв.О2		БПК5		окисл.		N/NH4		N/NO2		НРВ		Fe		Mn	
	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min
Хаджийска	6,4	2,3	3,3	1,7	6,4	4,2	0,48	0,04	0,00	0,12	72	3	0,989	0,105	0,175	0,027
Ахелой	10,4	4,4	5,2	1,6	8,2	3,04	0,26	0,01	0,01	1,42	91	14	2,636	0,12	0,38	0,025
ПДК	>4		15		30		2,0		10		50		1,5		0,3	

Източник: Програма за опазване на околната среда 2009 – 2013 г.

• Черно море

Чрез Черно море общината има достъп до морска вода, която е важен природен ресурс съдържащ натриеви и магнезиеви соли и лечебна сероводородна кал - предпоставка за развитие на морския и лечебен туризъм. Приливно-отливните колебания на водното ниво са от 3 до 10 см, а сезонните колебания са до 20 см. Средната юлска температура на водите е 22-24°С. През зимата температурата е 6-8°С. Водите на Черно море са слабо солени в сравнение с водите на Световния океан. Морският бряг е нисък, песъчлив, с напълно открит хоризонт на изток и запад. Общата площ на плажовете в община Поморие е 268 дка. През 1998 г. гр. Поморие е удостоен с награда “Син флаг” и от тогава е редовен участник в

кампанията за осигуряване на чисти и безопасни плажове с грижа за околната среда. В тази връзка се извършват анализи по показателите: температура, цвят, мирис, рН, разтворен кислород, амониев азот, нефтопродукти, плаващи примеси.

Оценка на екологичното състояние

Качеството на морската вода отговаря на изискванията (европейски и български). Несъответствие е установено през 2001-2003 г. по показателите разтворен кислород и амониев азот. Подобрене е регистрирано след преустановяване на директното заустване на непречистени битови и промишлени отпадни води от гр. Поморие след пускане в експлоатация на ГПСОВ - Поморие, която поема и частично пречистените отпадни води от фирма "Черноморско злато" АД.

• Поморийско езеро

Поморийското езеро е свръхсолено езеро, което заема площ от 850 ha. То е разположено меридиално, успоредно на брега на Черно море, като се отделя посредством пясъчна коса с дължина около 7 km и ширина до 100-200 m. Равнището на Поморийското езеро е средно с 0,6-0,7 m по-ниско от равнището на морето (наблюдават се сезонни колебания). Западният край на Поморийското езеро е нисък, заблатен, с много солници. Изпарението от езерото превишава 3-4 пъти естествения приток на вода, който се регулира чрез изкуствен канал с шлюз. Бреговете са укрепени с насипи и със стени. Част от езерото е превърната в солници. Основната част от Поморийското езеро е открита водна площ без растителност.

Езерото се характеризира с продуцирането на т. нар. черна мазна сероводородна тиня. Тя се натрупва върху езерното дъно и се използва за балнеолечебни цели.

Оценка на екологичното състояние

След приключване на проект „Реконструкция и модернизация на ПСОВ Поморие и реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа на гр. Поморие по процедура BG161PO005/10/1.11/02/16 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации с над 10 000 екв. жители“, възложител: Община Поморие е решен проблема с битово-фекалните води в района на Поморийско езеро.

• Язовири

На територията на Общината са регистрирани общо 9 микроязовири и язовири *Error!*
Reference source not found.

Таблица 41. Списък на язовирите, на територията на общ. Поморие

	Име	Землище	Обем /хил.куб.м./
1.	Яз. Ахелой 1	гр. Ахелой	112
2	Яз. Ахелой 2	гр. Ахелой	100
3	Яз.Зеленчукова градина	с. Бата	150

4	Яз. Лозята	с. Горица	120
5	Яз. Емирско	с. Белодол	296
6	Яз. Кавак дере	с. Гълъбец	15
7	Яз. Косовец	с. Косовец	170
8	Яз. Чатал дере	гр. Каблешково	140
9	Яз. Читак дере	с. Лъка	138

Екологична оценка на състоянието

Състоянието на язовирите Порой и Ахелой в количествено отношение е представено в *Error! Reference source not found.*:

Таблица 42. Състояние на значимите язовири

Язовир	Кота водно ниво (млн м3)	Наличен обем (млн м3)	Общ обем (млн м3)	Свободен обем (млн м3)
Порой	27,71	11,587	45,200	33,613
Ахелой	143,33	7.920	12,670	4,750

• Минерални води

На територията на Община Поморие са установени находище при с. Медово - 5 извора и 2 сондажа с общ дебит 22 л/с, минерализация 0-540 г/л и температура 23-29,5°C; находище "Лъка-Каменар" - 3 сондажа с дебит 1,2 л/с, минерализация 0,390 г/л и температура 17-23°C; находище "Ахелой" - 1 сондаж с дебит 0,8 л/с и температура 19°C. От извършени проучвания е установено водите в терасата на р. Хаджийска са с ограничена водообилност и имат значение само за локално водоснабдяване и за поливане. Подземните води в района между с. Каменар, гр. Ахелой, Сарафово и рудник "Ч. Море-2" не отговарят на изискванията за питейна вода, а могат да се използват само за промишлени цели. В района на Лъка, Каменар, Ахелой е регистрирана висока водообилност, като относителните дебители на сондажите в с. Каменар, с. Медово и гр. Ахелой са съответно-5,5; 16 и 45 dm³/ s.m. Сондажът в с. Медово, находящ се северозападно от селото е каптиран и оборудван за експлоатация при самоизлив с помпа. Експлоатационните ресурси възлизат на 16 л/с. Качеството на водата съответства на изискванията за бутилирани естествени води и за производство на газирани напитки. Другият сондаж в северния край на селото е каптиран и оборудван за експлоатация с потопяема помпа. Водата може да се използва и като енергиен източник, тъй като температурата на водата е 39⁰ С . Находището на 1 км южно от с. Каменар е с дебит 2-2.5 л/сек и също може да бъде експлоатирано след допълнително оборудване на устието на

сондажа и изграждане на каптажно помещение. При увеличаване на дълбочината на сондажа до 600 м се очаква дебитът да нарастне до 10-12 л/с.

С Решение №17 от 20.01.2012г. на Министъра на околната среда и водите е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно на община Поморие, за управление и ползване, находището на минерална вода, изключителна държавна собственост - №43 от Приложение 2 на Закона на водите "Медово", с.Медово, община Поморие, област Бургас, включително:

- от участък „Медово-1” с пресни води: водовземно съоръжение - сондаж Б-72 и съоръжението за мониторинг - сондаж Б-11;
- от участък „Медово-2” с минерализирани води: водовземното съоръжение – сондаж № Б – 73

С Решение №19 от 21.01.2012 г. Министъра на околната среда и водите е предоставено за срок от 25 години, безвъзмездно на община Поморие, за управление и ползване, находището на минерална вода, изключителна държавна собственост - №32 от Приложение 2 на Закона за водите „Каменар”,с.Каменар, община Поморие, област Бургас, включително:

- водовземните съоръжения - сондаж Б-53 и съоръжението за мониторинг ТК-1
- водовземно съоръжение - сондаж Б-180.

Община Поморие с оглед разработването на цялостна концепция за оползотворяване на минералните водни ресурси и обособяването на районите около техните находища като балнеоложки и рекреационни центрове, което е в съответствие с развитието на туризма като приоритетен отрасъл за общината, през 2016 г. Община Поморие е предприела следните действия:

- **За находище на минерални води "Каменар", с. Каменар, община Поморие:**
 1. В изпълнение на т. 3.1. от Решението Община Поморие с писмо вх.№ 08-00-4738/16.11.2015г. в Министерство на околната среда и водите стартира административна процедура за издаване на балнеологична оценка на минералната вода от сондаж Б-53 на находище "Каменар", с. Каменар, община Поморие. **Министърът на здравеопазването е издал балнеологична оценка на минералната вода от сондаж Б-53 на находище "Каменар", документът е публикуван на официалната страница на министерството в Регистър на издадените балнеологични оценки за минерални води, под №47 от 16.12.2016г.**
 2. Съгласно т. 3.5. от от Решение №19/21.01.2012 г. на Министъра на околната среда и водите е поставена трайна маркировка за идентификация на водовземните съоръжения и съоръжението за мониторинг.
 3. По т.3.2 от Решение №19/21.01.2012г. на Министъра на околната среда и водите е изпълнено условието за поддържане на актуален регистър на съоръженията за минерални води от находището по приложената към решението форма (приложение

- 1), който се обявява на интернет страницата на община Поморие при всяко изменение или допълнение.
4. По изпълнение на условията в т.3.1. от Решение №19/21.01.2012 г. на Министъра на околната среда и водите с писмо с изх. № 04-04-51/21.07.2014г. кметът на община Поморие е внесъл МОСВ за съгласуване и утвърждаване проект за оразмеряване, изграждане и експлоатация на санитарно-охранителни зони около находище на минерална вода „Каменар”. Проектът за санитарно-охранителна зона е изпратен от БДЧР - Варна с писмо с изх. №СОЗ-467/7/23.10.2014г. до община Поморие за публично обявяване. Проектът е обявен по надлежния административен ред в община Поморие, кметства Каменар и Каблешково като за резултатите от обявлението е уведомена БДЧР-Варна с наше писмо с изх.№ 24-37-46/03.12.2014г.
5. В изпълнение на условие 4 на Решение №19/21.01.2012 г. от август 2015 г. както и през 2016г. Община Поморие стартира провеждането на мониторинг на дебита и качеството на минералната вода от двата експлоатационни сондажа и съоръжението за мониторинг на находище „Каменар”. Данните от мониторинга показват съответствие на измерените показатели с нормативно определените.

• **За находище на минерални води „Медово”, с. Медово, община Поморие**

1. В изпълнение на условие № 3.1. от Решение №17/20.01.2012 г. на Министъра на околната среда и водите, кметът на община Поморие е възложил определяне на зона за защита на находището и санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения. С писмо с вх.№08-00-18/26.03.2014г. кметът на община Поморие е внесъл МОСВ за съгласуване и утвърждаване проект за оразмеряване, изграждане и експлоатация на санитарно-охранителни зони около находище на минерална вода „Медово”, с.Медово, община Поморие. Съгласно писмо на БДЧР-Варна с изх.№ СОЗ-468/5/ от 09.12.2014г. проектът е върнат на община Поморие за преработка и допълване. С писмо с изх.№ 24-37-50/22.12.2014г. община Поморие е изпратила до Министерство на здравеопазването и БДЧР-Варна изисканите корекции по проекта на СОЗ. Предстои повторно преработване на доклада за изпълнение на нормативните изисквания и внасянето му за одобряване.
2. По т.3.2. от Решение №17/20.01.2012 г. на Министъра на околната среда и водите е изпълнено условието за поддържане на актуален регистър на съоръженията за минерални води от находището по приложената към решението форма (приложение 1) който се обявява на интернет страницата на община Поморие при всяко изменение или допълнение.
3. Министерство на здравеопазването издаде балнеологична оценка № 44 от 17.07.2015 г. за качеството на минералната вода от сондаж Б-73. Според оценката минералната вода от сондажа отговаря на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Водата притежава определени лечебно-профилактични свойства и може да бъде използвана за балнеолечение и балнеопрофилактика.

4. В изпълнение на условие 4 на Решение №17/20.01.2012г. от август 2015 г. община Поморие стартира провеждането на мониторинг на дебита и качеството на минералната вода от двата експлоатационни сондажа и съоръжението за мониторинг на находище „Медово”.
5. По реда на чл.41 от Закона за водите, няма определено с решение на общински съвет общо водовземане на минерална вода за пиене и водоналиване от населението.

• **Санитарно-охранителни зони**

През 2017г. са утвърдени санитарно-охранителни зони около водоизточниците със Заповед № РД-736/06.11.2017г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на СОЗ на находище „Медово”, община Поморие и Заповед № 725/03.11.2017г. за определяне на СОЗ на находище „Каменар”, община Поморие.

Издадена е балнеологична оценка № 44 от 17.07.2015 г. за качеството на минералната вода от сондаж Б-73. Според оценката минералната вода от сондажа отговаря на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Водата притежава определени лечебно-профилактични свойства и може да бъде използвана за балнеолечение и балнеопрофилактика. С Решение № 1054/26.06.2014г. Общински съвет Поморие е приел такси за водовземане съгласно целта на ползване на минерална вода от находище „Медово” с. Медово и находище „Каменар”, с. Каменар, община Поморие.

Извършва се ежегоден, собствен мониторинг на дебита и качеството на водите.

• **Разрешителни за водоползване от повърхностни води**

Според актуалната информация от м. 11/2017 г., предоставена на сайта на БСДБ, на територията на Община Поморие има издадени три разрешителни за водоползване от Поморийското езеро, които са с балнеотерапевтична цел и за промишлен добив на сол.

Разрешителни за водоползване от реките Хаджийска и Ахелой и Поморийско езеро, са представени в *Error! Reference source not found.*

Таблица 43. Регистър на разрешителните за водоползване от повърхностни водни тела в Община Поморие

Код на водното тяло	Наименование	Поречие	Населено място	Община
BG2SE600R015	р. Хаджийска	Севернобургаски реки	с. Страцин	Поморие
BG2SE800R019	р. Ахелой	Севернобургаски реки	с. Александрово	Поморие
BG2SE900L028	Поморийско	Севернобургаски	Поморие	Поморие

	езеро	реки		
--	-------	------	--	--

• **Разрешителни за добив на подземни води**

Според Регистър на ресурсите и баланс на подземните водни тела към 30.09.2017г., направените разчети за състоянието на подземните водни тела, вкл. и оценка на количествата, необходими за водните екосистеми, се установява, че има свободни водни количества. (Източник: <https://www.bsbd.org/bg/register.html>)

Таблица 44. Регистър на разрешителните за водоползване от подземни водни тела в Об Поморие

Населено място	Община	Област	Поречие	Възраст	Код на водното тяло
с. Козирино	Поморие	Бургас	Севернобургаски реки	палеоген	BG2G00000Pg028
гр. Поморие	Поморие	Бургас	Севернобургаски реки	неоген	BG2G000000N025
с. Порой	Поморие	Бургас	Севернобургаски реки	горна креда	BG2G00000K2034
Поморие	Поморие	Бургас	Севернобургаски реки	палеоген	BG2G00000Pg029

• **Разрешителни за добив на термоминерални води**

Разр. № 0161 0118/ 2008 сондаж Б-72 Медово горна креда

Оценка на екологичното състояние на водните ресурси

Екологичното състояние на крайбрежните морски води на Община Поморие е умерено. За това допринася двете пречиствателни станции- ПСОВ „Поморие” и ПСОВ „Равда”, които имат пряко отношение към качеството на водните ресурси.

Определянето на **Черно море, прилежащите му езера и вливащите се в него реки за “чувствителна зона”** поставят завишени изисквания за третирането на отпадъчните води в станциите за обслужване на населени места с над 10 000 еквивалентни жители, като нивото на пречистените води по показателите “общ азот” < от 10 мг/куб.дм. и “общ фосфор” < 1,0 мг/куб.дм. може да се постигне с реконструкция на пречиствателните станции – със създаване на пречиствателни звена в технологичната схема за пречистване на общ азот и общ фосфор.

Фигура 34. Мониторинг на повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване

Източник: https://www.bsbd.org/bg/index_bg_1668393.html

- **Водно тяло Севернобургаски реки**

Р. Хаджийска – от 3 км след с. Ръжица до яз. „Порой”

Участъкът от реката е с оценка на риска: **вероятно в риск органични вещества, азот, фосфор**. Дифузни източници на замърсяване:

- с битов характер – от населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ;
- неполивни ниви, овощни градини, преходни гори.

Точкови източници на замърсяване – „Металинвест” ООД, консервна ф-ка с. Гълъбец.

р. Хаджийска – от яз.Порой до устие

Участъкът от реката е с оценка на риска: **вероятно в риск азот**. Дифузни източници на замърсяване:

- с битов характер – от населено място под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ, депо за битови отпадъци;
- неполивни ниви, овощни градини, урбанизирани теротории, кариери.

Точкови източници на замърсяване – „Енергия Техноинвест” ЕООД, цех за етилов алкохол с. Тънково.

р. Хаджийска – от извора до 3 км след с. Ръжица

Участъкът от реката е с оценка на риска: **вероятно в риск фосфати**. Дифузни източници на замърсяване:

- с битов характер – от населено място под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ;
- преходни гори, неполивни ниви, лозя, овощни градини.

Точкови източници на замърсяване: няма

р. Ахелой - от извора до яз. Ахелой

Участъкът от реката е с оценка на риска: **вероятно в риск азот и фосфор**. Дифузни източници на замърсяване:

- с битов характер – от населено място под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ;
- неполивни ниви, пасища, други земеделски земи, гори.

Точкови източници на замърсяване: няма

р. Ахелой - от яз. Ахелой до преди гр. Ахелой

Участъкът от реката е с оценка на риска: **вероятно в риск азот и фосфор**. Дифузни източници на замърсяване на водите:

- с битов характер – от населени места под 2000 е.ж. без канализационна мрежа и ПСОВ;
- неполивни ниви, овощни градини, естествени ливади, гори

2.14.3. Състояние на почвите

Основните почвени видове, срещащи се на територията на Община Поморие са чернозем смолници, канелени горски и ливадно-блатни почви.

Фигура 35. Почвени типове в района на Община Поморие (по Койнов, В.и колектив, 1965.)

Значителна част от от територията на община Поморие се заема следните типове почви: чернозем, смолници, канелени горски и ливадно-блатни почви. Другите видове са слабо представени. Най-продуктивни и устойчиви на замърсявания са черноземните почви, в които средното съдържание на хумус е 5% - 8%. Мощността на хумусния слой варира от 40 до 80 м. Реакцията на почвата е неутрална до слабо кисела. В смолниците съдържанието на хумус в повърхностния слой е 2.5 - 3%, а след хоризонт 100 намалява до под 1%. За ливадно-блатните почви е характерно високото ниво на водите, което често води до протичането на анаеробни процеси. Почвите в района са подходящи за отглеждането на зърнено-житни и технически култури в равнинната част на областта и тютюн в по-високите, южни части на Стара планина. До момента не съществува екологичен кадастър за земите и почвите, включително и в Община Поморие. На територията на общината не са извършвани специализирани проучвания на почвени масиви за наличие на замърсители, но отсъствието на крупни промишлени обекти предполага добро състояние на почвените ресурси. Извършените пробоотбирания и анализи до сега установяват стабилизиране на почвените ресурси и подходящо рН на почвения разтвор. Не са установени стойности застрашаващи почвеното плодородие. Засоляване е доказано за ливадно-блатните почви. Резултатите от изследвания на почви до опорния пункт с. Каменар, потвърждават наличието на засоляване на почвите. По статистически данни на водна ерозия са подложени 72% от всички обработваеми земи с наклон над 60 %.Трайно засегнати от водна ерозия са 43% от общата площ на областта. На ветрова ерозия са подложени земите в равнинните и обезлесени райони. Те съставляват около 12 % от обработваемите площи. Иригационна ерозия почти не се забелязва. 572,3 ха от общинските гори са засегнати от ерозията. Ерозиран са и някои голи площи - 75,6 ха. Досега не са финансирани проекти за действия против ерозията на почвата и не са известни такива, които да се изпълняват на територията на Община Поморие.

Оценка на екологичното състояние

Няма извършени анализи за качеството на почвените ресурси по отношение контаминиране с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати и други замърсители.

- **Ерозирали почви**

И в Община Поморие почвите са подложени на деградация вследствие глобалната промяна на климата, повишаване на температурата и засушаване.

Ерозията на почвата е един от най-интензивния и широко разпространен деградационен процес. По статистически данни на водна ерозия са подложени 72% от всички обработваеми земи с наклон над 60°. Трайно засегнати от водна ерозия са 43% от общата площ на областта. На ветрова ерозия са подложени земите в равнинните и обезлесени райони. Те съставляват около 12 % от обработваемите площи. Иригационна ерозия почти не се забелязва.

За общинските гори ерозионно опасни са 572,3 ха от общата му площ. Ерозионни процеси се развиват в най-голяма степен в нискостъблените гори – 415,1 ха и в по-малка в горите за превръщане – 47,2 ха. Ерозирани са и някои голи площи – 75,6 ха.

За възпрепятстване развитието на ерозионните процеси е необходимо да се извършат противоерозионни залесявания и всички предвидени лесовъдски мероприятия да се провеждат своевременно и правилно.

- **Вкислени и засолени почви**

Вкисляването на почвите е проблем за обработваемите земи. Анализира се киселинността на почвите (Ph в KCl) и съдържанието на обменни йони H^+ , Al^{3+} , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} . Не са установени стойности застрашаващи почвеното плодородие. Почвите в Каменар се определят като силно засолени и са в граници слабо, средно до силно солонцовати почви спрямо относителния дял на обменен Na (натрий). Ливадно-блатните почви, разпространени в района им се засоляват в резултат на капилярно покачване на силно минерализирани подпочвени води със състав, близък до морската вода.

2.14.4. Управление на отпадъците

На територията на Община Поморие се генерират следните отпадъци, съгласно Закона за управление на отпадъците /ЗУО/:

- Битови отпадъци (БО);
- Производствени отпадъци (ПО);
- Строителни отпадъци (СО);
- Опасни отпадъци (ОО).

За целите на Национална програма за управление дейностите с отпадъците е проведено изследване на морфологичния състав на битовите отпадъци за различните типове населени места.

Територията на Община Поморие се причислява към населени места с брой жители от 25 00 до 50 000 броя жители. В таблици 33, 34 и 35 са данните от анализа, които са намерили

отражение в Общинската *Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Поморие 2016-2020г.*

Таблица 45. Средногодишен морфологичен състав на смесените БО

Морфологична фракция	Средногодишен Морфологичен състав%
храна	22,86
хартия	2,41
картон	0,44
пластмаса	14,57
текстилни	1,22
гума	0,34
кожа	1,63
градински	10,45
дърво	1,33
стъкло	7,31
инертни	15,80
метали	2,31
опасни	0,00
Други-неопасни	19,32
Общо	100%

Таблица 46. Средни резултати за фракционния състав при различните сезони на изследване

	Над 150мм	От 40 до 150мм	До 40мм	Общо тегло на пробата
Фракция				

(пролет)				
кг	73,12	35,50	15,50	124,12
%	58,92	28,60	12,49	100%
Фракция (лято)				
кг	73,12	41,38	15,50	130,00
%	56,24	31,84	11,92	100%
Фракция (есен)				
кг	71,10	45,38	17,52	134,00
%	53,06	33,87	13,07	100%
Фракция (зима)				
кг	2,10	48,00	59,90	110,00
%	1,91	43,64	54,45	100%

Морфологичният анализ на генерираните битови отпадъци по процентно съдържание на фракционния им състав има за цел да даде оценка, която е необходима за определяне на конструктивните параметри на съоръженията като сита, дробилки към инсталациите за сепариране.

Таблица 47. Обемно тегло на отпадъка

Обем на контейнера	Сезон	Обемно тегло на отпадъка кг/1м3
1м3	Пролет	124,12
1м3	Лято	130,00
1м3	Есен	134,00
1м3	Зима	110,00

Морфологичният анализ на генерираните битови отпадъци по обемно тегло дава представа какво е то през всеки сезон и какви съдове да се използват от населението и ще има ли нужда от допълнителни такива, които да се използват. Например по време на пролетното почистване на жилищата и дворните места през сезон пролет. През сезон пролет и есен има нужда от съдове за събиране на зеления отпадък и листната зелените площи в населените места. През сезон зима наличието на пепел в районите където отоплението е на твърдо гориво е необходимо да се направи оценка и се поставят определени съдове.

Регионалната система за управление на отпадъците (PCYO) е осигурена с необходимата инфраструктура за компостиране на зелени и градински отпадъци.

До 2019г. се предвижда изграждане и въвеждане в експлоатация на инсталация за компостиране на територията на ПСО -Несебър. За тази цел е предвиден и потенциал за увеличаване капацитета на ПСО – Несебър.

До момента в общината няма разработени и въведени в действие проекти за домашно/фамилно компостиране на растителни и биоразградими отпадъци.

Необходимо е да се предприемат действия на регионално ниво за осигуряване на инсталация за анаеробно разграждане на биоотпадъци от хранителен произход, с цел постигане на целите за оползотворяване на биоразградимите битови отпадъци.

В приетата от Общински съвет Наредба №6 за опазване на околната среда на територията на Община Поморие е указан редът за извършването на дейностите, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.(по данни от *Програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Поморие 2016-2020г.*).

Получените средностатистически величини, определени въз основа на резултатите от морфологичния анализ показват, че делът на подлежащите на рециклиране материали в изследваните партии е около 33%. От тях основен дял заема групата на пластмасовите, хартиените и картонените опаковки.

На територията на Община Поморие основното количество **производствени отпадъци** се генерират от “Черноморско злато” АД, “Черноморски солници” ЕООД, “Анхиало- автотранспорт”, „Завод за технически въглен” АД, гр. Каблешково, Трудово производителна кооперация „Анхиало”, гр. Поморие, “Поморие Чикън Къмпани” ООД, гр. Поморие, „М- Инвест” ООД, гр. Поморие, „Бойар” ООД, гр. Поморие и др. Тяхното количество зависи до голяма степен от дейността на тези предприятия

- **Общинска политика за управление на отпадъците**

Екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Поморие, с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда, е регламентирано с Наредба №9 за управление на отпадъците в Община Поморие.

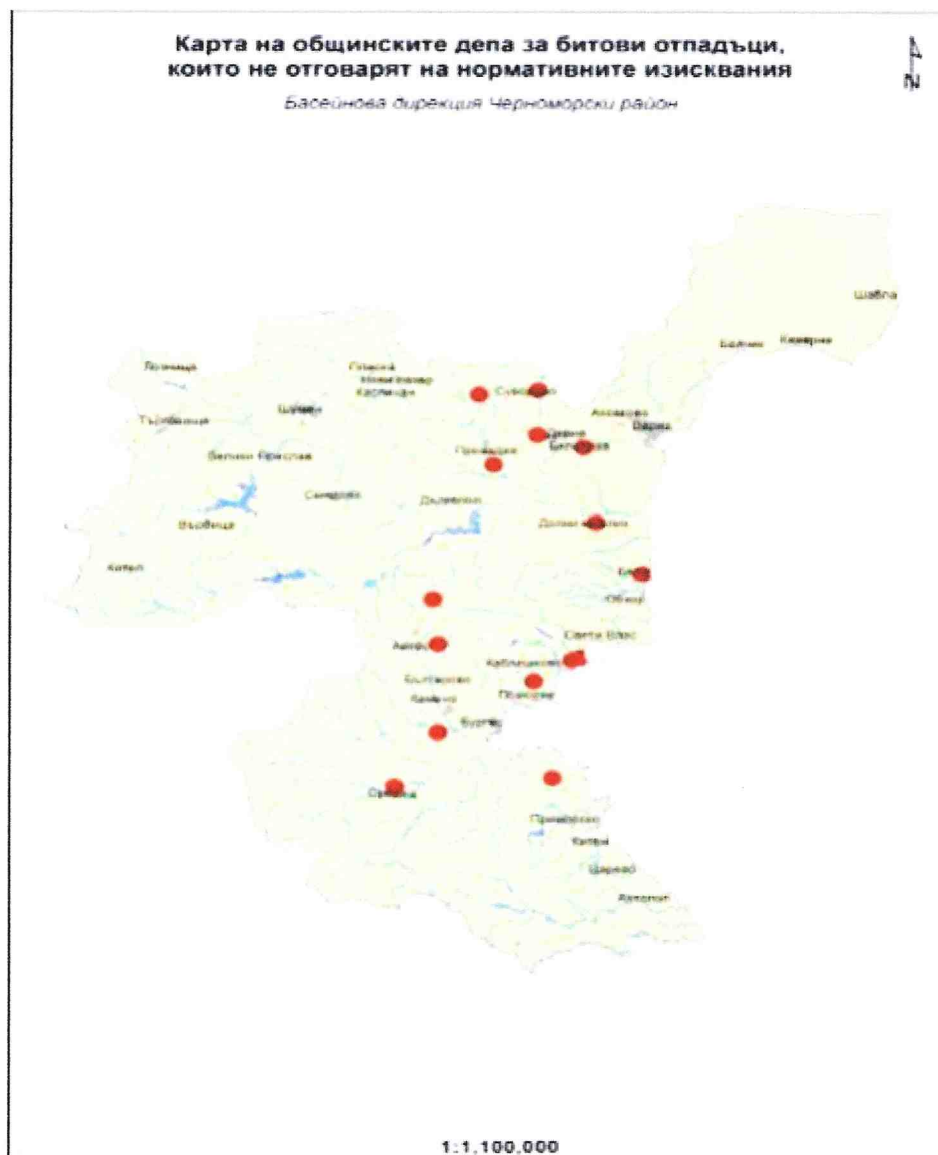
Община Поморие е член на Сдружение “Управление на отпадъците – регион Бургас” и е включена в обхвата на Приложение №1 към чл.2 на ПМС №209/20.08.2009г. – сектор (обн.ДВ.бр.68/25.08.2009г.) – Региони съгласно Националната програма за управление на отпадъците, в които не са изградени регионалните депа за битови отпадъци.

Разработена е Актуализирана Общинска програма за управление на отпадъците за периода 2016-2020г на Общински съвет Поморие. Програмата съдържа детайлен анализ и оценка на съществуващото състояние, на базата на които и при спазване на принципите на устойчивото развитие, са изведени основните приоритети в политиката на местната власт и е разработен План за действие.

Общината е включена в Регион Бургас, където е реализиран проект по програма ИСПА – № EUROPEAID 117408/D/SV/BG „Изготвяне на мерки за управление на отпадъците за региони Бургас, Добрич и Провадия”. Към проекта са изградени две претоварни станции в района на гр. Карнобат – за общините Карнобат и Сунгурларе и в района на община Несебър – за общините Несебър и Поморие.

Следвайки нормативните изисквания, през 2015 г. е преустановена дейността на общинското депо за неопасни отпадъци, което не отговаря на нормативните изисквания за изграждане и експлоатация на депа. **Error! Reference source not found.**

Понастоящем действа Регионално депо Братово-запад и претоварни станции Карнобат и Несебър, разположено е в местността „Манолов гроб“ в землището на с. Полски извор, община Камено е за обезвреждане на отпадъците от регион Бургас, включващ девет общини – Бургас, Айтос, Карнобат, Камено, Несебър, Поморие, Руен, Сунгурларе и Средец. Общините са групирани в три зони на обслужване, като община Поморие, която е в крайбрежна зона Несебър и Поморие ще се обслужват от претоварна станция Несебър, където са изградени съоръжения за компактиране и претоварване за транспорт до регионалното депо, съоръжения за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, площи и оборудване за приемане на разделно събрани отпадъци.

Фигура 36. Карта на общинските депа, които не отговарят на нормативните изисквания

Източник: БДЧР

Открита е процедура за отреждане на депо за **инертни отпадъци**.

Регионалният проект, в който е включена и Община Поморие, предвижда на площадката на депото в с. Братово да се изгради и функционира съоръжение за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. На площадката ще бъдат доставяни едрогабаритните отпадъци от общините в региона.

В Община Поморие е изградена система за **организирано събиране на твърди битови отпадъци**. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на цялата община се извършва от фирма „ЗАУБА“ АД, гр. София. Община Поморие има сключен договор за разделно събиране на отпадъци от опаковки с „Екобулпак“ АД от 2010г. до момента. Масово

разпространени отпадъци от бита се събират кампанийно и предават на „Евро Импекст – Бургас“ ЕООД.

- **Опасни отпадъци**

“Опасни отпадъци”, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда и са определени като такива от Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане и Наредба №3/01.04.2004 г. за класификация на отпадъците, /обн., ДВ, бр. 44/25.05.2004 г./, са обект на специална грижа. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, а частично и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци.

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./.

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Класификация на отпадъците по Наредба №3/01.04.2004 г, се водят на отчет в РИОСВ-Бургас. Обектите, изготвили фирмени програми за управление на дейностите с отпадъците, както и фирмите, притежаващи регистрационен документ по ЗУО, представят в РИОСВ-Бургас годишни отчети и информационни карти за образуваните опасни отпадъци. Информационните карти се изпращат в националния регистър на ИАОС. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват разделно в закрити скалдове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по чл.37 от ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор.

На територията на Община Поморие се извършва съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита, които са наследство от бившите ТКЗС. Представяват 1420 литра и 3 м3 общо течни и 42 м3 общо твърди опасни отпадъци. Съхраняват се в 10 броя контейнери «Б-Б куб» на «Балбок Инженеринг» АД, гр. София. Площадката се намира в селскостопанския двор на с.Бата, отредена с Решение на Общински съвет – Поморие.

На територията на региона действат фирми, притежаващи Разрешение, издадено по реда на чл.12 от ЗУО, да събират излезли от употреба оловни акумулаторни батерии и отработени моторни масла, както и да разкомплектоват излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/.

- **Утайки от ПСОВ**

Съществен дял в производствените отпадъци представляват утайките от пречистването на отпадъчните води в ПСОВ Поморие, като средно им количество е около 600 тона/година. Третирането на отпадъчните води в ПСОВ води до значително намаляване на замърсяването на отпадъчните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци (фиг. 2.12.4.3).

Таблица 48. Генерирани отпадъци от ПСОВ "Поморие"

Наименование на отпадъка	Код	Вид на отпадъка	Количество, /тона/
Отпадъци от решетки	19 08 01	Производствен	1.2
Пясък от пясъкозадържатели	19 08 02	Производствен	129.6
Утайки от пречистване на отпадъчни води	19 08 05	Производствен	480.7
Общо			611.5

Обезводнените утайки от изсушителните полета на ПСОВ Поморие не се депонират, а се предават на земеделски производители за използване в селското стопанство.

• Отпадъци от хуманното здравеопазване

Медицинските отпадъци имат някои по специфични характеристики и изискват специално третиране. Болничния отпадък може да носи зарази, поради което следва да бъде отделен от другите смесени отпадъци за се избегне заплахата за общественото здраве. В този отпадък се включват превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи, хирургически отпадъци и др. Отпадъци от хуманитарната медицина се предават за обезвреждане на лица, притежаващи съответното Разрешение за дейности с отпадъци. Лечебните заведения от община Поморие имат сключен договор за предаване на генерираните си болнични отпадъци на „ЖОСИ – Р“ ЕООД. Химично третираните отпадъци се пакетират и транспортират за автоклавиране и изгаряне.

Оценка на екологичното състояние

Налице е неконтролирано изхвърляне на строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани.

Със стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на Общината са свързани проблеми с качеството на подземните води в общината. През активния туристически сезон, рискът от появата на нерегламентирани сметища се повишава и това оказва влияние върху качеството на живот. Междублоковите пространства в жилищните комплекси също се замърсват. На този етап няма изградена система за събиране, транспорт и обезвреждане на опасни отпадъци от населението и промишлеността.

От 2000 г. на територията на общинското сметище се провежда **мониторинг на подпочвените води**.

2.14.5. Акустично натоварване

Проблемът с шума е от най-актуалните хигиенни, социални и екологични въпроси в световен и национален мащаб през последните десетилетия. В населените места акустичният режим се формира от различни източници на шум: транспорт (автомобилен, релсов, въздушен), промишлена, строителна и търговска дейност, спортни и детски площадки, озвучителни уредби и др., като основният източник на шум е автомобилният транспорт.

Община Поморие включва 17 населени места, с население 27 611 д. (2013 г.). Административният център на общината е гр. Поморие.

Основните източници на шум на територията на общината са вътрешноселищният и транзитен автомобилен транспорт.

През общината преминават частично 4 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 55,6 km:

- участък от 16,2 km от Републикански път I-9 (от km 208,6 до km 224,8);
- участък от 17,7 km от Републикански път III-906 (от km 43,5 до km 61,2);
- участък от 8,3 km от Републикански път III-2085 (от km 20,9 до km 29,2);
- последният участък от 13,4 km от Републикански път III-6009 (от km 14,6 до km 28,0).

На територията на общината понастоящем няма въведена мониторингова система за измерване нивото на шума. Липсата на информация затруднява оценката за акустичната обстановка в община Поморие.

Граничните стойности на нивото на шум за различните територии и устройствени зони са регламентирани в Наредба № 6 и са представени в *Error! Reference source not found.*

Таблица 49. Граничните стойности на нивото на шум

Устройствена зона	Еквивалентно ниво на шум dBA		
	ден	вечер	нощ
Жилищни зони и територии	55	50	45
Територии, подложени на въздействие на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
Производствено-складови територии и зони	70	70	70
Райони за обществен и индивидуален отдих	45	35	35
Терени за болници, санаториуми и други стационарни заведения	45	35	35

На територията на община Поморие не са регистрирани наднормени шумови нива и вибрации. По съществено е шумовото натоварване през летния сезон, когато и натоварването от автомобилния транспорт е по-високо.

Съгласно Общинската политиката за спазване на обществения ред, е в сила и нарочна наредба от 2016 г, в която има обособен специален раздел, съотнесим към шумовата характеристика.

(Източници: <http://ospomorie.bg/naredbi/119-2?showall=&start=1>)

Основните задачи в рамките на националната система за контрол на шума са:

- системно проследяване на шумовия режим, обусловен от движението на наземния транспорт в градовете.
- контрол върху локалните източници на шум /гари, автогари, гаражи, предприятия, увеселителни заведения, заведения за хранене, търговски обекти, работилници и др/, разположени в или близо до жилищни райони.
- наблюденията върху локалните източници на шум са насочени към външния шум, излъчван от тези източници.
- организиране на контрола по редуциране и недопускане на въздействието на шума изисква провеждането на системни наблюдения на шума в предварително определени обекти и места, от съответните отговорни институции.
- разработване на мероприятия за избягване, предотвратяване или намаляване на шумовите нива в градовете с оглед подобряване на акустичната обстановка.

През 2009 г. при извършените контролни измервания от РИОСВ – Бургас на нивата на шума от промишлени източници констатациите са, че за повече от обектите нивото на шума по границата на промишления източник са близки до граничните стойности, но не ги превишават.

• Мониторинг на транспортния шум

Най-голям дял в оформянето на цялостния акустичен режим в населеното място заема транспортният шум. Непрекъснатото и с бързи темпове разрастване на градския транспорт, както и увеличаването на броя на частните моторни превозни средства, водят до значително повишаване на общия шумов фон.

За определяне на нивото и характера на шумовия режим на дадена улица и пункт в града от съществено значение е както броят на превозните средства, преминаващи за единица време, така и тяхната структура. Не навсякъде съвременното строителство е съобразено с изискванията за акустичен комфорт. Всичко това води до утежняване на акустичната обстановка в градовете.

На територията на община Поморие не са регистрирани наднормени шумови нива и вибрации. Шум може да се регистрира в близост до летище Сарафово, граничещо с

общината, като се има предвид, че основните трасета на излитащи и приземяващи се самолети са на територията на Община Поморие.

Наднормени шумови нива могат да се регистрират през летния сезон около основните пътни артерии от интензификацията на автомобилния транспорт, както и от обществените заведения. Локални източници са строителните дейности.

2.14.6. Радиационна обстановка

Естественият гама-радиационен фон е величина, характерна за конкретна територия от земната повърхност и варира в относително постоянни граници в зависимост от естественото съдържание на радионуклиди в земната кора, атмосферата и др. Не трябва да се допуска изкуствено надвишаване на тези граници, каквото би се получило в резултат от възникнали промишлени аварии и инциденти.

За страната и региона не са формулирани определени норми за контролиране на радиоактивно замърсяване на приземния въздух, на валежите, и на атмосферните отлагания. Като индикатор за сравнение служат многобройните статистически наблюдения до 1985 г., като се смята, че тогава околната среда е била сравнително чиста откъм радиоактивни аерозолни замърсители.

Радиационен статус на Общината – стойностите на радиационния гама фон, измерени от националната автоматизирана система за мониторинг и постове за радиационно наблюдение и оповестяване, са в нормалните за страната граници /от 0,08 до 0,40 микросиверта за час/. Това се потвърждава и от измерванията на РИОСВ-Бургас във връзка с кампанията "Син флаг".

Не са наблюдавани и съществени изменения на радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите.

- **Нейонизираща радиация (ЕМР)**

Източниците на електромагнитни лъчения на територията на общината могат да се класифицират както следва: радиопредаватели на къси, средни и дълги вълни; частни радиостанции на УКВ; телевизионни предаватели и ретранслатори; трафопостове; базови централи за мобилни комуникации; късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др.; радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки; лични системи за комуникация (радиолюбителски предаватели).

Наличието на съвременна и ефективна телекомуникационна инфраструктура е един от най-важните фактори за повишаването на качеството на живота на населението. При показателя „мобилна телефонна плътност“ се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение.

Покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии (БНТ, Би Ти Ви и НТВ) е 100% за територията на общината. Същото се отнася и до покритието на действащите в страната мобилни оператори, които предлагат и достъп до безжичен интернет. Населението ползва услугите на трите мобилни оператора „М-тел“, „Теленор“, „Виваком“, които осигуряват покритие на територията на цялата община.

Развитието на широколентовия достъп е в пряка връзка с темпа на цифровизацията, като се предлагат предимно xDSL технологии. На пазара много добре са представени кабелните оператори и LAN/WLAN операторите, което заедно с наличието на предлаганите от мобилните оператори услуги за пренос на данни практически прави възможен достъпа до интернет от всяка точка.

В Община Поморие постъпват инвестиционни предложения за изграждане на нови базови станции, както и усилване мощността на съществуващи съоръжения за мобилна комуникация.

2.14.7. Биологично разнообразие

- **Биоразнообразие**

Разнообразният релеф и климатичните условия са само част от природните предпоставки са изключително богатото и уникално разнообразие на видове, местообитания и ландшафти на територията на Община Поморие.

Природна даденост е Поморийското езеро, което е свръхсолено езеро с естествен произход разположено върху холосценна морска тераса. Същата е развита на височина от 1.2 до 4 м и на нея е разположен гр.Поморие. Поморийската пясъчна коса с дължина 6.9 км изградена от алевроитови пясъци отделя лагуната от морето и се явява естествена проницаема награда. Езерото има северен и южен канал за улавяне на повърхностните води и дрениране на подземните води. Връзката с морето се осъществява чрез канал море-езеро, същият е реконструиран през 2008 г. по проекта на GER-Световна банка.

Дънните отложения в Поморийското езеро са гъста мазна каша, с тъмно синкав лъскав цвят и специфична миризма на сероводород, т.е. поморийска лечебна кал използваща се за процедури при калолечението и балнеологията.

Устието на р. Ахелой, разположено северно от езерото, също е включено в защитената зона тъй като редовно се ползва от водолюбивите птици. Езерото посреща първите есенни прелетници на миграционната магистрала “**Виа Понтика**”. Четирите обекта се обитават от 268 вида птици чийто брой надхвърля 1% рамсарски праг, а като „Корине“ място гнездят 57 вида (8 постоянни, 49 гнездещо-прелетни).

На територията на общината се срещат следните по-характерни животни и растения:

Таблица 50. Растения и животни в защитените зони

Защитена зона	Видове растения	Видове животни
33 Поморийско езеро	Европейска солянка (Salicornia europaea) Свит изворник (Puccinellia convoluta) Теснолистен папур (Typha angustifolia) Обикновена тръстика (Phragmites australis) Широколистен папур (Typha latifolia) Езерен камъш (Shoenoplectus lacustris)	Саблеклон (Recurvirostra avocetta) Кокилобегач (Himantopus himantopus) Белочела рибарка (Sterna albifrons) Гривеста рибарка (Sterna sandvicensis) Морски дъждосвирец (Hiradrius alexandrinus) Ням лебед (Cygnus olor) Малък корморан (Phalacrocorax pygmeus) Къдроглав пеликан (Pelecanus crispus) Тръноопашата потапница (Oxyura leucoccephala) Белоока потапница (Aythya nyroca) Ливаден дърдавец (Crex crex)
33 “Емине”	Тревни съобщества от белизма (Dichanthium ischaemum) Луковична ливада (Poa bulbosa) Драка (Paliurus spina-christi) Вторични гори от дъб (Quercus spp.)	Средиземноморски буревестник (Puffinus yelkouan) Маслинов присмехулник (Hippobolais olivetorum) Горска чучулига (Lullula arborea) Полубеловрата мухоловка (Ficedula semitorquata) Среден пъстър кълвач (Dendrocoros medius) Синявица (Coracias garrulous) Малък креслив орел (Aquila pomarina) Късопръст ястреб (Accipiter brevipes) Черногърбо каменарче (Oenanthe pleschanka) Речна рибарка (Sterna hirundo) Белочела рибарка (Sterna albifrons) Черногуш гмуркач (Gavia arctica) Кафявоглава потапница (Aythya ferina)
33 “Камчийска планина”	Чисти дъбови и букови гори и смесени широколистни гори с преобладаване на:	Орел рибар (Pandion haliaetus) Осояд (Pernis apivorus) Малък креслив орел (Aquila pomarina)

	<ul style="list-style-type: none"> - цер (<i>Quercus cerris</i>) - благун (<i>Quercus frainetto</i>) - горун (<i>Quercus dalechampii</i>) - източен бук (<i>Fagus sylvatica</i>) - сребролистна липа (<i>Tilia tomentosa</i>) <p>Тревни съобщества на белизма (<i>Dichanthium ischaemum</i>)</p> <p>Луковична ливада (<i>Poa bulbosa</i>)</p>	<p>Малък орел (<i>Hieraaetus pennatus</i>)</p> <p>Ловен сокол (<i>Falko cherrug</i>)</p> <p>Горска чучулига (<i>Lullula arborea</i>)</p> <p>Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>)</p> <p>Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)</p> <p>Полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)</p> <p>Среден пъстър кълвач (<i>Dendrocopos medius</i>)</p> <p>Сирийски кълвач (<i>Denrocopos syriacus</i>)</p> <p>Черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>)</p> <p>Сив кълвач (<i>Picus canus</i>)</p> <p>По времена миграция зимува световно застрашения кървоглав пеликан (<i>Pelecanus crispus</i>)</p> <p>Бозайници – четири вида</p> <p>Земноводни – шест вида</p> <p>Риби – шест вида Безгръбначни – девет вида</p>
33 “Камчийска и Еминска Планина”	<p>Широколистни листопадни гори Смесени гори Храстови гори</p> <p>Влажни ливади, мезофилни ливади Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури) Изкуствени горски монокултури (вкл. насаждения от тополи или екзотични дървета)</p> <p>Не горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошни, лозя, крайпътни дървета)</p>	<p>Орел рибар (<i>Pandion haliaetus</i>)</p> <p>Осояд (<i>Pernis apivorus</i>)</p> <p>Малък креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>)</p> <p>Малък орел (<i>Hieraaetus pennatus</i>)</p> <p>Ловен сокол (<i>Falko cherrug</i>)</p> <p>Горска чучулига (<i>Lullula arborea</i>)</p> <p>Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>)</p> <p>Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)</p> <p>Полубеловратата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)</p> <p>Среден пъстър кълвач (<i>Dendrocopos medius</i>)</p> <p>Сирийски кълвач (<i>Denrocopos syriacus</i>)</p> <p>Черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>)</p>

		<p>Сив кълвач (<i>Picus canus</i>)</p> <p>По времена миграция зимува световно застрашения къдроглав пеликан (<i>Pelecanus crispus</i>)</p> <p>Бозайници – четири вида</p> <p>Земноводни – шест вида</p> <p>Риби – шест вида</p> <p>Безгръбначни – девет вида</p>
33 “Айтоска Планина”	<p>Широколистни гори</p> <p>Храстови гори</p> <p>Сухи тревни съобщества</p> <p>Не горски райони, култивирани с тревна растителност(вкл. овошни, лозя, крайпътни дървета)</p> <p>Морски райони, заливи</p>	<p>Бозайници – пет вида</p> <p>Земноводни и влечуги – четири вида</p> <p>Риби – два вида</p>
33 “Ахелой- Равда-Несебър”	<p>Морски райони, заливи.</p> <p>Храстови съобщества</p> <p>Не горски райони, култивирани с дървесна растителност(вкл.овошни, лозя, крайпътни дървета)</p>	<p>Риби- два вида</p> <p>Безгръбначни – девет вида</p>
33 „Поморие”	<p>Морски райони, заливи</p> <p>Солени блата, солени пасища, солени степи</p>	<p>Птици – 250 вида</p> <p>Бозаинници – четири вида</p> <p>Земноводни и влечуги – пет вида</p> <p>Риба – един вид</p>

- **Лечебни растения**

На територията на общината се срещат общо **258 вида лечебни растения**, които се отнасят към 68 семейства. Два вида са защитени от Закона за биологичното разнообразие – приморски ветрогон (*Eringium maritimum*) и обикновена гърлица (*Limonium vulgare* mill.). По принцип контрола върху тези дейности е слаб и не се води точна статистика. Община Поморие разполага с биологични ресурси от лечебни растения, чиято срещаемост е на петна или по единично и се използва за лични нужди.

Под специален режим на опазване и ползване са 13 вида съгласно Заповед №РД-69/08.02.2001г. на МОСВ(обн. в ДВ бр.17/2001г.) и са разпределени в две групи:

А. Разрешени видове за събиране от естествените им находища /лечебни видове с квоти/:

- Блатно кокиче (*Leucojuma estivum* L.) – 20 дка
- Божур червен (*Paeonia peregrine* Mill.)
- Иглика лечебна (*Primula veris* L.)
- Ранилист лечебен (*Betonica officinalis* L.)
- Решетка безстъблена (*Carlina acanthifolia* All.)
- Тлъстига лютива/ Жълто прозориче /(*Sedum acre* L.)

Б. Забранени видове за събиране от естествените им находища с изключение на количествата билки, събирани за лични нужди:

- Дилянка лечебна (*Valeriana officinalis* L.)
- Изтравниче /страшниче/ (*Asplenium richomanes* L.)
- Папаронка жълта /жълт мак/ (*Glaucium flavum* Crantz.)
- Пелин сantonинов (*Artemisia santonicum* L.)
- Ружа лечебна (*Althaea officinalis* L.)
- Салеп (*Orchis sp. diverca*)
- Цистозира /кафяво водорасло/ (*Cystoseira barbata* Ag.)

2.14.8. Национална екологична мрежа

2.14.8.1. Защитени територии

На територията на Община Поморие са разположени две защитени местности и две природни забележителности.

- **Защитена местност “Поморийско езеро”**

Защитената територия заема площ от 760,83 ха и включва имоти с кадастрални номера 333, 334, 335, 359, 360, 361, 362, в землището на гр.Поморие. Защитената местност е обявена със Заповед №РД-31/23.01.2001г. с цел опазване на Поморийското езеро, солниците и прилежащите крайбрежни терени, като влажна зона с международно значение и като местообитание на 63 вида застрашени от изчезване птици.

Поморийското езеро е свръхсолено езеро с естествен произход-лагуна на морския бряг, част от които е превърната в солници. Формата на езерото е продълговата с дължина 6,7 км и ширина 2 км. С влажната зона са привързани още около 200 ха със съществено значение за природния комплекс на водоема.

Защитената местност, заедно с устието на р. Ахелой, солените блата, пясъчните дюни, тръстиките и др. е обявена за влажна зона с международно значение (Рамсарска конвенция) и е призната за **“Корине сайт – Поморийски солници”**.

Самото езеро представлява плитка лагуна, като на територията и са разположени солниците на Малкото Поморийско езеро, през което минава шосето за калните бани и плажа. Езерото е отделено от морето с пясъчна коса, като единствената връзка между тях е канал с шлюз. Косата оформя плажната ивица на Поморие и е втората по дължина на Черноморското крайбрежие (6900 м.). Нивото на лагуната е по-ниско от морското. Водата от морето преди се е просмуквала през пясъчната коса и се е концентрирала в езерото. Солеността и е с големи сезонни колебания, като средната стойност е около 50 ‰. Дъното на езерото е покрито с лековита сероводородна тиня, която представлява утаечна лиманна кал с черен цвят, мазна на пипане, пластична с миризма на сероводород, със силикатно-карбонатен скелет и малко съдържание на гипс.

Поморийското езеро няма сладководни притоци. Сладка вода попада единствено с валежите. За ограничаване на достъпа и езерото е снабдено с отходен канал. Изпарението надхвърля значително притока на морска и сладка вода.

Поморийското езеро е част от миграционния път “Виа Понтика”. Всяка есен над него и околностите прелитат над 250 000 мигриращи бели щъркели, гъски, пеликани и др. Числеността на зимуващите птици стига 10 000 екземпляра. Тук е едно от най-важните места за гнездене на саблеклюна, кокилобегача, белочелата рибарка, морския дъждосвирец. Построените от природозащитници изкуствени острови са заети от колонии на речни и гривести рибарки, саблеклюни и др. Езерото е рай за дъждосвиците и зимовище от международно значение за немия лебед.

Режим на дейности:

- Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя обликът на местността и водният режим на езерото;
- Забранява се унищожаване на блатната растителност и опожаряване на тръстиката;
- Забранява се замърсяване на водите на езерото и прилежащите площи;
- Забранява се ловуването;

- Забранява се безпокоене на птиците, разваляне на гнездата им, събиране на яйцата им, както и опръстеняване на малките без разрешение от Министерството на околната среда и водите.
- Допуска се дейности по солодобива и поддържане на канала море-езеро;
- Допуска се добив на лечебна кал;
- Допуска се зарибяване с видове риби, характерни за езерната ихтиофауна;
- Допуска се улов и спортен риболов на определени с план за управление места; до влизане в сила на план за управление тези места се определят от РИОСВ-Бургас;
- Допуска се строителство на нови диги, както и рекон-струкция и ремонт на съществуващите, след съгласуване с МОСВ.

● **Защитена местност “Чаирите – Блатно кокиче”**

Тя е с площ 2 ha в землището на с.Горица, Община Поморие. Обявена е със Заповед №1938/ 03.07.1970 г. с цел запазване ценно находище на блатното кокиче (*Leucojum aestivum*).

Намира се в местността “Чаирите”, до р. Хаджийска. Блатното кокиче (*Leucojum aestivum* L.), сем. Кокичови (*Amaryllidaceae*) е медицинско растение, съдържащо галатамин, който е основна субстанция на българско лекарство против детски паралич “Нивалин”. Среща се в заблатени мочурливи места. Видът е включен в категорията на застрашените растителни видове.

Режим на дейности:

- Забранява се разораване, отводняване или изменение начина на ползуване на терените, което води до унищожаване находищата на блатното кокиче;
- Забранява се пашата на добитък и косенето на ливадите преди прибирането на блатното кокиче – не по-рано от 30 май.

● **Природна забележителност “Корията – вековна брястова гора”**

Тя е с площ 20 ha. Обявена със заповед на КГП №3384/08.12.66 г. Намира се в землището на с. Гълъбец, близо до р. Хаджийска. Обявена е за запазване на вековна брястова гора (*Ulmus*).

Режим на дейности:

- Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време;
- Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им.

- **Природна забележителност “Доброванските гъби”**

Обявена е със Заповед №4051/29.12.1973 г, заемаща площ от 5,0 ха. Цели на обявяване: 1. Гъбообразни скални образувания от варовик 2. Опазване на скално образувание.

Режим на дейности:

- Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време;
- Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им;
- Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения;
- Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите;
- Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи;
- Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества.

2.14.8.2. Защитени зони

С решения № 122/02.03.2007 г, №661/16.10.2007 г. и № 802/04.12.2007 г. на Министерски съвет са приети списъци на защитените зони за опазване на дивите птици и за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. На територията на РИОСВ – Бургас, са одобрени 14 защитени зони за опазване на дивите птици и 31 защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

Защитените зони, попадащи на територията на Община Поморие са:

- **ЗЗ “Поморие”** с код BG 0000620 за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна;
- **ЗЗ “Поморийско езеро”** с код BG 0000152 за опазване на дивите птици;
- **ЗЗ “Емине”** с код BG 0002043 за опазване на дивите птици;
- **ЗЗ “Камчийска планина”** с код BG0002044 за опазване на дивите птици;
- **ЗЗ „Камчийска и Еминска планина”** с код BG0000133, за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна;
- **ЗЗ “Ахелой – Равда – Несебър”** с код BG0000574 за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна;

- **33 “Айтоска планина” BG0000151** за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.

В рамките на План за дейности в защитени територии изключителна държавна собственост /резервати и поддържани резервати/, е реализиран GEF проект “Поморийско езеро – консервация, възстановяване и устойчиво управление”, финансиран от Световната банка и изпълнен от СНЦ “Зелени Балкани”, Община Поморие и МОСВ в защитена местност /ЗМ/ “Поморийско езеро”. В рамките на проекта, който е приключил, е изграден посетителски център в защитената територия и са извършени възстановителни и поддържащи дейности. Изработен е план за управление на ЗМ “Поморийско езеро”, защитени зони BG0000152 “Поморийско езеро” за опазване на дивите птици и BG0000620 “Поморийско езеро”. Планът не е утвърден от МОСВ.

Екологична оценка на консервационната значимост на видовете

Уязвимост

Голяма поради факта, че водното ниво в езерото е под морското и всички замърсени води от водосборния район е възможно, макар и теоретично да постъпват в него. Хидрологичният баланс е уязвим от засушавания, наводнения и други екстремални явления. Природните местообитания и редките растения са силно уязвими по отношение на антропогенен натиск (утъпкване, изкореняване, замърсяване с битови отпадъци, строителство и др.). Много от безгръбначните животни, които обитават езерото са стенобионти и поради това са много чувствителни дори спрямо малки промени в местообитанията. Гръбначните животни и особено птиците са пряко зависими от промените в хидрологичния режим, солеността; от числеността на планктона и бентоса и от антропогенния натиск и ползванията на земите и водите.

Рядкост

Голяма. Поморийското езеро принадлежи към най-редкия тип екосистема в България - солените и свръхсолените стоящи водоеми. Друго подобно езеро в България и в Черноморския биогеографски район е само Атанасовското езеро.

Поморийското езеро е:

- Уникален за България и рядък на Балканския полуостров и в Европа тип влажна зона;
- **Най-голямото гнездово находище на гревестата рибарка (*Sterna sandvicensis*)** и едно от двете най-големи находища у нас на морския дъждосвирец (*Gharadrius alexandrinus*), саблеклюна (*Recurvirostra avosetta*) и кокилобегача (*Himantopus himantopus*) в България;
- Важно местообитание за опазване популацията на кавказкото попче (*Knipowitschia caucasica*) в България;

- **Най-голямото находище на тойната (*Trichomitum venetum*)** и едно от двете най-големи находища на саликорнията (*Salicornia europaea*) в България;
- Едно от двете находища у нас на водното конче (*Lestes macrostigma*);
- Едно от двете най-големи находища на лечебна кал в България;
- Едно от двете места за добив на морска сол в България.

Естественост

Малка поради превръщането на естествено езеро в солници с басейни, диги и канали. Този процес е започнал още в древността. През последните години е особено засилен с урбанизацията и индустриализацията на територията навсякъде около него (вкл. южната част от пясъчната коса между езерото и морето).

Интегрираната територия в района на Поморийското езеро представлява сложно съчетание от естествени и антропогенно модифицирани хабитати. Докато морската зона, пясъчната ивица, дюните са повече или по-малко в естествено състояние (макар и засегнати в известна степен от антропогенния натиск), то групата от водни тела (влажни зони) представлява изкуствено модифицирана и поддържана система, която същевременно е повече или по-малко естествена среда за развитието на редица съобщества и отделни видове растения и животни.

Типичност

Голяма поради наличието на много типични за такъв солен водоем видове растения, животни, съобщества и ландшафтни елементи.

Размери

Малки в сравнение с други влажни зони от подобен тип.

Биоразнообразие

Голямо. В Поморийското езеро са установени 268 вида птици, което го поставя на трето място между влажните зони по Черноморското крайбрежие (**Приложение 7.4.1**).

Стабилност и нестабилност Средна стабилност, поради:

- Пряката зависимост на редица компоненти на екосистемите в Поморийското езеро от изкуственото придвижване на води за нуждите на солодобива;
- Не добро поддържане на канала море-езеро досега;
- Съществени промени в собствеността на солниците и земите около тях.

Стабилността на екосистемите на комплекса от защитени територии е динамична и се основава на периодични сезонни събития: обмен на езерни и морски води през пясъчната коса и канала море-езеро в зависимост от езерното ниво; изпарение на голяма част от водата и повишаване на солеността; движение на водата по определена схема наложена от

солодобива; кристализация на солите и връщане на луга и промивни води в езерото; начина на трайно ползване на солниците и земите около тях. Нарушаването на тази стабилност ще доведе до непредвидими промени в хабитатите и съобществата и вероятна загуба на биоразнообразие. По важно обаче ще е промяната в обилието и разпространението на редки и защитени видове.

Основните опасения за нестабилност са свързани с евентуално спиране на солодобива; недобро поддържане на канала море-езеро; строителство или урбанизация на територии включени в защитените зони, екстремни метеорологични явления (засушавания и наводнения), свързани с очакваните глобални промени; неподдържане на отводнителна система и смяна на начина на трайно ползване на земите и водните площи.

2.14.9. Нарушени територии за възстановяване

Към тях се отнасят естествени геоложки тела и терени, които са с променена форма вследствие антропогенни дейности. В таблица 51 привеждаме данни за находищата и техния статус.

Таблица 51. Находища на полезни изкопаеми на територията на Община Поморие

Находища	Статус
„Каменар” – с открита експлоатация	Със затихваща функция – по взривен начин
„Порой” – с открита експлоатация	В експлоатация – по взривен начин
уч. „Черно море 2” – с подземна експлоатация	В експлоатация
уч. „Сейменлийски” – подземен добив	В ликвидация и рекултивация
Уч. „Сейменлийски” – открит добив	В рекултивация

- **Нарушени терени в община Поморие във връзка с дейността на мина „Черно море“**

Два от участъците са в експлоатация, а за два се провеждат рекултивационни дейности. Отпадъците от открития добив (кариерите) се използват за обратни засипки при рекултивацията на нарушените терени и възстановяване на почвите.

2.14.10. Рискове от природни бедствия и аварии

Анализирайки статистическите данни за станалите природни бедствия в България, ставаясно, че територията на нашата астрана, в частност на Община Поморие е най-уязвима по отношение на появата на земетресения, наводнения и горски пожари, следвани от вятърни

бури и свлачища. Според “Карта на сеизмично райониране на Република България” (ДВ, бр. 102/2005 г.), районът на Община Поморие попада в район с интензивност VII-та степен по скалата на Медведев, Шпонхоер, Карник /МШК/, със сеизмичен коефициент – 0.10. **Районът може да се характеризира като устойчив в сеизмично отношение.**

• Физико-геоложки процеси и явления

Развитието на тези процеси застрашава сигурността на селищата, курортните комплекси, пътища, ж.п. линии, нанася щети на обработваемите земи и създава риск за живота и здравето на хората.

Сериозен проблем е предпазването на бреговата ивица от **морска ерозия** (абразия) чрез ограничаване на свлачищните процеси. Свлачищата и морската абразия се причисляват към групата “природни бедствия”. Развитието на тези процеси застрашава сигурността на селищата, курортните комплекси, пътища, ж.п. линии, нанася щети на обработваемите земи и създава риск за живота на хората. Южните брегове край Сарафово – **Поморие и край Ахелой** са подложени на **морска абразия механичен тип**, чието действие води до активизиране на свлачищата, които са развити почти по целия бряг. Всичките са съвременни, с периоди на стабилизация и затихване, които се редуват с активно и бързо придвижване на земните маси към морето. Последен такъв случай е наблюдаван през април 1997 г. край Ахелой. В района на Поморие имат място и щормове, които се проявяват с различна повтораемост и сила.

Към групата на внезапно действащите процеси на територията на общината се отнасят множество **прориви на подземни води** в минните разработки.

Във връзка с опазване на земните недра основен проблем се явява **незаконния добив на подземни богатства** – пясъчни плочи (скално-облицовъчен материал), мраморизирани варовици, пясък от коритото на реки и скален материал (технологичен отпадък). След влизането на Закона за подземните богатства техният добив трябва да става по реда и съответните процедури, посочени в него.

• Риск от наводнения

Данни за природни бедствия по Българското Черноморие има още от древността. Сред примерите за заличени селища от наводнения са Анхиало при Поморие. Днес **морските наводнения са третите по значимост**, като гр. Поморие е най-засегнатото туристическо място, като всяко от регистрираните морски наводнения е причинило щети от над 100 хил.лв. Потенциалният риск от подобни наводнения се дължи на ниския морски - бряг на север и юг, силно увеличилите се жилищни комплекси в ниските части на града, както и увеличаването на броя на летовниците през летния сезон. Градът има остаряла концепция за защита на морския бряг. Къмпинг „Ахелой”, който е към община Поморие, попада в територия с висок потенциален риск от наводнения. Наводнението от 02-04.09.1999 г. е взело четири жертви и е нанесло щети за 2 942 000 лв. Зоните при моста на реката при с. Медово, както и територията при устието на реката - от моста при гр. Ахелой до вливането на реката в морето е с **риск от наводнения поради най-силна, V-степенна, поройност на р. Ахелой в този участък и голяма концентрация на туристи през летния сезон.**

Следвайки детайлната информация, предоставена в План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление на водите 2016-2021г., би могло да се обобщи за територията на Община Поморие следното:

Налице са площи, които са потенциално заливни:

- Площи на заливане в населени места, включени в РЗПРН, източник - Код на РЗПРН BG2_APSFR_BS_07- населено място Поморие и BG2_APSFR_BS_06- населено място Ахелой.

(Източник: https://www.bsbd.org/UserFiles/File/PURN/PURN_Pril_14.pdf).

Оценка на екологичното състояние

Предприети са превантивни действия от Общината, които целят стабилизиране на компонентите на околната среда:

- Изграждане, реконструкция и ремонт на защитна дига, предпазваща жилищна зона по ул. "Морска" - кв. "Свети Георги" на гр. Поморие, Община Поморие;
- Проект в изпълнение финансиран по Оперативна Програма "Регионално развитие 2007-2013г., Приоритетна ос 1: "Устойчиво интегрирано градско развитие", Операция 1-4 "Подобряване на физическата среда и превенция на риска", Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 161P0001/1.4-06/2010 "Подкрепа за дребно мащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации".
- Изготвяне и реализиране на проект за брегоукрепване на нос „Лахана” и къмпинг – гр.Ахелой.

2.14.11. Изводи

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

Качество на атмосферния въздух:

- Значителният трафик на МПС и лошото състояние на улиците атмосферният въздух в Общината и специално в град Поморие е повлиян от инградиенти, емитирани от МПС.
- Съществуващи проблеми

Те са свързани с отсъствието на постоянен пункт за мониторинг, с който да се проследява качеството на атмосферния въздух. Сред **основните източници** на замърсяване на въздуха за Община Поморие са следните обекти:

- Действаща кариера за добив на инертни материали в с. Каменар;
- „ЗТВ” гр. Каблешково – за производство на изделия от технически въглен;

- „Черноморско злато” АД, гр. Поморие – за производство и съхранение на високоалкохолни напитки и вина;
- „ТПК „Анхиало” гр. Поморие – дървопреработващо предприятие;
- „Анхиало авто”;
- ПСОВ – Поморие;
- Бетонови възли – 4 броя;
- Бензиностанции – 8 броя;
- Комунално-битовата дейност на територията на Общината;
- Автотранспорт- част от проблемите се свързват с увеличаването на автомобилния трафик и нарастването количеството на остарелия автомобилен парк, увеличеното потребление на твърди горива през зимния период и промишлените предприятия на територията на Община Поморие.

Качество на водите:

• **Състояние на повърхностните води:**

- Река Хаджийска – от извор до след с. Ръжица, с код BG2SE600R023 – екологично състояние добро;
 - Река Хаджийска – от с. Ръжица до преди яз.”Порой”, с код BG2S600R015 – екологично състояние добро;
 - Яз. Порой – шаранови, с код BG2SE600L016 - добър екологичен потенциал и добро химично състояние;
 - Река Ахелой – от извор до яз. “Ахелой”, с код BG2SE800R017 – добро състояние;
 - Яз. “Ахелой – шаранови, с код BG2SE800L018 – добър екологичен потенциал и добро химично състояние;
 - От яз.”Ахелой” до преди гр.Ахелой, с код BG2SE800R019 – добро екологично състояние;
 - Река Ахелой – до преди гр. Ахелой, с код BG2SE800R020 – екологично състояние добро;
 - “Поморийско езеро” северна част, с код BG2SE900L028 – добро екологично състояние;
 - “Поморийско езеро” южна част , с код BG2SE900L029 – добро екологично състояние.
- **На изток Община Поморие граничи с Черно море. Съгласно изготвените оценки на БДЧР- гр. Варна територията на целия Черноморски район е определена като чувствителна зона.**

- Територията на Общината попада към Черноморския водосборен басейн. Основните реки са две: на юг Хаджийска река и Ахелой, а най-северната част се отводнява от река Двойница, която води началото си западно от село Козичино. На Хаджийска река е изграден големия язовир „Порой“, като в общината попада само „опашката му“, на река Ахелой – язовир Ахелой. Водите на двата язовира се използват предимно за напояване. Освен тях в цялата община се стопанисват още 7 микроязовира. Друг голям воден басейн в общината е Поморийското езеро, което представлява лагуна с естествен произход. Отделено е от морето с естествена пясъчна коса, а в южната си част има изкуствен свързващ го канал с морето. В южната му част се добива лечебна кал, а в северната – добив на сол. Поморийското езеро е важен орнитологичен обект.
- Територията на Общината е разположена върху водно тяло **BG2G00000Pg029** (порови води в палеоген-еоцен, олигоцен), което е с добри екологични показатели.

Състояние на почвите:

- Засилва се тенденцията на промяна на статута на земеделските земи в друг. Много голяма част високопродуктивните обработваеми земи се включват в строителните граници на населените места и се застрояват.
- Недостатъчно засилен контрол от всички институции за цялостно ликвидиране на вредната практика за палене на стърнища и растителни остатъци.
- Не се очаква в близките години трайна промяна в състоянието на почвите. От ежегодно провеждания мониторинг на почвите се установява тенденция на трайно задържане на нивата на наблюдаваните индикатори за тежки метали и органични замърсители, които са в граници много под границите на пределно допустимите норми.

Акустично натоварване:

- Наднормени шумови нива могат да се регистрират през летния сезон около основните пътни артерии от интензификацията на автомобилния транспорт, както и от обществените заведения. Локални източници са строителните дейности.

2.14.12. Изисквания към ОУПО

Конкретно формулираните задачи на ОУПО следва да са ориентирани към осигуряване на необходимите устройствени условия за опазване на защитените територии по Закона за защитените територии, защитените зони по Закона за биологичното разнообразие и охранителните зони по ЗУЧК, и режимите за устройство на териториите:

- устройствено зониране, осигуряващо минимално разширение на вече урбанизираните територии, попадащи в зони с природозащитен режим;

- устройствени зони със занижени застроителни показатели и други устройствени правила и изисквания, осигуряващи спазването на природозащитните режими и опазването на компонентите на околната среда като цяло;
- въвеждане на режими за превантивна защита за части от територията, с действие до влизането в сила на планове за управление на природозащитни територии;
- защита на ценните горски територии и включването на части от тях в зелената система на общината като озеленени територии за широко обществено ползване;
- осигуряване на зелени паузи най-вече в крайбрежната част, с оглед съхраняване на пространствена непрекъснатост на природната среда и други.

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

Насоки за подобряване на качеството на атмосферния въздух

- Изграждане на пункт за мониторинг на атмосферния въздух;
- Ограничаване достъпа на тежкотоварни автомобили до определени райони и контрол на строителните фирми за недопускане замърсяване на районите около строежите, с оглед предотвратяване и намаляване запрашаемостта на въздуха;
- Рехабилитация на общинската четвъртокласна пътна мрежа, изграждане на съпътстваща инфраструктура в новите територии преотредени за застрояване, преасфалтиране на улиците;
- Почистване и планомерно измиване на уличните платна;
- Забрана за използването на пясък и луга през зимните месеци за обработка на пътните настилки;
- Реализиране на план – схема за газификация на гр. Поморие;
- Подържане на бази данни за качеството на атмосферния въздух;
- Информиране на населението за качеството на атмосферния въздух;
- Развитие на морския транспорт на територията на гр. Поморие и гр. Ахелой;
- Ограничаване на нераглемантирани опожарявания и неконтролирано горене на растителна биомаса.

Насоки за управлението на отпадъците:

- Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци;
- Оползотворяване, повторно използване и рециклиране;
- Подобряване организацията за събиране и транспортиране;

- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
- Намаляване на риска от стари замърсявания;
- Работа с обществеността;
- Подобряване на системата за мониторинг.

Насоки и мерки за намаляване на шумовото натоварване в селищата и на работните места съгласно действащото екологично законодателство:

- Рационално разпределение на шумните обекти в микрорайона;
- Изграждане на инфраструктура, която да гарантира достижимите норми на шум;
- Създаване на шумозащитни зелени зони с декоративна дървесна и храстова растителност съобразена с естествената растителност на селищата в общината;
- Ежегодно провеждане на измервания и анализ на резултатите от тях.

Насоки и мерки за контрол на радиационната обстановка съгласно действащото екологично законодателство:

- Системни наблюдения по утвърдени мрежа и пунктове в общината, както и методики и показатели за наблюдение;
- В работното проектиране на проектите да бъдат конкретизирани източниците на нейонизиращи лъчения;
- Оптимизиране и усъвършенстване на взаимоотношенията между мобилните оператори, обществеността и общинските органи;
- Ежегоден мониторинг на ЕМП от безжичните комуникации на населените места на Община Поморие.

Насоки и мерки за опазване на растителния и животински свят съгласно действащото екологично законодателство:

- Запазване и възстановяване при необходимост на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, както и на популации на видове, предмет на опазване в рамките на четирите обекта;
- Продължаване реализацията на проект: „Поморийско езеро – консервация, възстановяване и устойчиво управление”, т.е. съвместно съжителство на солодобив, калодобив, биологично разнообразие и орнитоложки туризъм.

Насоки и мерки за опазване и ползване на лечебните растения съгласно действащото екологично законодателство:

- Изготвяне и реализиране на проекти за култивиране на лечебни растения;

- Проекти свързани с урбанизирани територии, които ще окажат отрицателно въздействие на лечебните растения да не бъдат реализирани;
- Регистрация на пунктовете за изкупуване;
- Издаване на позволителни за събиране;
- Събиране на такси за ползването на билки.

Насоки за развитие за запазване на защитените природни територии:

- Насоките за развитие в тази област могат да бъдат в укрепване и поддържане на мрежата от защитени територии в общината; разработване на туристически пакет от услуги за развитие на екотуризм в районите с богато биоразнообразие.
- „Поморийско езеро – консервация, възстановяване и устойчиво управление”
- Най-значимият проект осъществен до момента в района е „Поморийско езеро – консервация, възстановяване и устойчиво управление” GEF – MSP TF 054774, който се изпълнява от Сдружение “Зелени Балкани – България” в партньорство с Община Поморие и МОСВ. Проектът е финансиран от Глобалния екологичен фонд и Световна Банка. Целта на проекта е да запази за идните поколения хиперсолена влажна зона и неповторимото разнообразие на птици, уникална флора и друга фауна.
- В рамките на проекта е планирано изготвяне на 5 годишен План за управление, чиято структура и съдържание са съобразени и отговарят на изискванията на националното и международно природозащитно законодателство (Закон за опазване на биологичното разнообразие и Закон за защитените територии и техните поднормативни актове, Рамсарската конвенция, Конвенцията за опазване на биологичното разнообразие, Бонската и Бернската конвенция, Директива 79/409 ЕЕС за опазване на птиците, Директива 92/43 ЕЕС за опазване на местообитанията и др.). Териториалният обхват на плана включва защитена местност „Поморийско езеро” (760,83ха), Рамсарско място „Комплекс Поморийски влажни зони” (814 ха) , защитена зона „Поморийско езеро” BG 0000152 (921,528ха) и защитена зона
- „Поморие” BG0000620 (2085,15ха). Границите на 4-те защитени природни територии частично или напълно се припокриват, а обща площ под защита е 2162,76 ха.

Насоки за опазване на растителния и животински свят съгласно действащото екологично законодателство е необходимо:

- Осъществяваните дейности трябва да запазват естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, както и на популации на различните видове;

- Да продължат дейностите след реализацията на проекта „Поморийско езеро - консервация, възстановяване и устойчиво управление”, при. съвместно съжителство на солодобив, калодобив, биологично разнообразие и орнитоложки туризъм.

Насоки за подобряване състояние на почвите и устойчиво управление на земите в нарушените територии могат да спомогнат:

- Рекултивацията на нарушените терени и засегнатите от депонирането на отпадъци площи;
- възстановяването на деградирали, ерозирали и засолени почвени ресурси;
- въвеждане на добри практики за балансирано торене на отглежданите селскостопанските култури с цел осигуряване на качествени екологосъобразни продукти и конкурентно-способно производство;
- Разработване на интегрирани програми и реализиране на действия за насърчаване реализирането на добри практики от органичното земеделие в растениевъдството и животновъдството;
- по-малко използване на продукти за растителна защита и минерални торове, поради намаляване площта на обработваемите земи и интензивно отглеждани култури;
- въвеждане на по-строг контрол и мониторинг върху ефективното използване на агрохимическите средства за защита на растенията и използването на торове;
- по-ефективно използване потенциала на опитна станция „Поморие“ за внедряване на нови за района биологично продукти като актинидия, бадем, фисташка и праскова, а така също и с традиционни за района зеленчуци и други плодове;
- планиране и реализиране на преванивни действия за брегоукрепване и ограничаване на влачищните процеси.

Изисквания към бъдещия ОУПО по отношение на биологичното разнообразие и НЕМ Натура 2000:

- да се съобразят урбанистичните предвиждания с възможностите, които са рамкирани от действащата нормативна база в ЕС и Р България.

Да се спазят наредените мерки по отношение на привеждане в съответствие с режимите на защитени зони BG0000620 „Поморие“ и BG0000152 „Поморийско езеро“ и защитена местност „Поморийско езеро“

(Източник: <https://www.bsbd.org/UserFiles/File/PURN/BSBD%20PURN%202016-2021.pdf>):

- Поддържане на водния режим на съществуващи или възстановени влажни зони (естествени заливни гори, лонгозни гори, блата, езера и др.);

- Забрана за сечи на естествена дървесна растителност по бреговете и островите в реката (галерийните гори по речните брегове), в съответствие с режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000;
- Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките;
- Възстановяване на връзките с воден басейн или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри, на наводняеми и утаителни зони в заливаемите крайречни ивици за повишаване на водозадържането;
- Демонтаж на диги и други съоръжения за защита на земеделски и горски площи, при необходимост.
- Опазване и, където е възможно, възстановяване на влажни зони и крайречни гори с оглед ролята им на ретензионни обеми.
- Забрана за изграждане на нови съоръжения за пренасочване на водното течение, както и такива, които могат да повлияят негативно на водния режим на влажните зони на територията на всички защитени територии и зони.
- **Да се съобрази ОУП с подходящи решения за посочените територии със значителен риск от наводнения:** Черноморския басейнов район- р. Ахелой: с код на предварителен РЗПРН PAPSFR_SE_86 С. Реката е включена в утвърдения от Министъра на околната среда и водите списък на РЗПРН, подлежащи на изследване на заплахата от морски наводнения.

2.15. Културно наследство

В условията на глобализация в XXI-ви век, културното наследство все повече ще определя избора на средата и качеството на живот. От една страна то мощен ресурс за духовно оцеляване, но от друга страна е също така незаменим ресурс за устойчиво развитие. Следователно, неговото опазване, развитие и валоризация са сред приоритетите на общинската политика.

Богатото културно-историческото наследство на територията на община Поморие създава множество предпоставки за диверсификация на източниците за устойчиво местно развитие, предвид обстоятелството, че вътрешните зони на общината дават възможности за алтернативен туризъм (културен, еко, спа, селски), който да привлече туристи, да разнообрази икономическата база и да създаде нова заетост.

През 2010г. Община Поморие става член на Асоциацията на общини със селища и територии на културно-историческо наследство.

2.15.1. Материално културно наследство

2.15.1.1. Недвижими културни ценности

Недвижими културни ценности в община Поморие:

- Манастир "Свети Георги" - мъжки православен манастир, известен с лековитото си аязмо.
- Архитектурен резерват - Стари поморийски къщи - (къщите на Атанас Янков Хайверов, Васил Панайотов Пелонтов, Христо Панайотов Сърнаджиев и Димитър

Атанасов Баджев, Апостол Христов Каприев, Елена Стефанова Йорданджиева, Василка Кръстева Николова, Мария Стефанова Каприева, Камен Атанасов Аргов, Манол Драков Янков и Георги Илиев Хаджиев, Стефан Димитров Мирчев). Къщите са строени през 19 век и имат черти, характерни за "черноморската градска къща" - двуетажни, с каменно приземие и паянтов етаж с дъсчена обшивка от чамови дъски и букови цепенки върху тях. Тази дъсчена обшивка не позволява на влагата да проникне в стената.

- Църква "Преображение Господне" - църквата е най-старата постройка в града. Градена е през 1763 - 64г., завършена е през 1765г. Изградена е изцяло от камък с дървени пояси и спънки между поясите и ъглите.
- Тракийска куполна гробница - намира се под насипа на надгробна могила. Изградена е от камък и тухли, с оригинално засводяване на централното помещение.
- Исторически музей - в музея е показана историята на града и региона от праисторическия до късносредновековния период.
- Музей на солта - единственият в България и на Балканския полуостров специализиран музей за историята и технологията на производството на сол чрез слънчево изпарение на морска вода. Създаден е в рамките на проект финансиран по Програма ФАР на ЕС. Солниците към музея произвеждат сол по същия начин, по който това е ставало в древността. Посетителите могат да видят "на живо" всички технологични операции, да разговарят със соларите, да усетят автентичната атмосфера на миналото.

2.15.1.2. Движими културни ценности

Градската художествена галерия „Дечко Стоев“ е проект на Община Поморие класиран на първо място сред близо 70 други предложения от цялата страна. Със средства по програмата, порутената сграда на старата митница е напълно реставрирана, обособени са две многофункционални зали, изградено ново стълбище и асансьор. Закупена е и необходимата техника – сървър, три сензорни електронно-информационни табла, 3D скенер с преносима графична станция за управление на процеса на дигитализация, софтуер и два мултимедийни прожектора. Модерната техника позволява съществуващият фонд от движимо и нематериално културно наследство да бъде дигитализиран, като данните му ще се поддържат и обновяват и след края на проекта.

Галерията няма да се ограничава в тясно специализираните рамки на художествена галерия. Този обект е с национално значение и целта е той да бъде средище на всякакви културни събития, да бъде синтез на различни видове изкуства.

Проектът “Осигуряване на достъп до културно наследство и културни продукти в Община Поморие чрез отваряне за посещения на сгради с културно-историческа стойност и разработване на нови дигитални съдържания в областта на културното наследство”, Договор за БФП №, 24-10-МЗ-15/23.04.2015г., финансиран чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009-2014 г., програма БГ 08 „Културно наследство и съвременни изкуства“, мярка 3 „Достъпност на културното наследство за обществеността“, е на стойност 406 694,57 евро, които са 100% безвъзмездна финансова помощ.

2.15.2. Нематериално културно наследство Културни институти

Наличието на добре развита мрежа от културни институции формира историческа памет и националното самочувствие на населението. Тя е една от предпоставките за опазване и обогатяване на културното наследство и развитие на туризма в общината.

На територията на Община Поморие има 13 читалища - 2 от които в общинския център - "Просвета" и "Светлина" и 11 читалища в селата на общината. Читалищата са единствените обществени сгради в селските населени места, в които се извършва социално-културна дейност и все още не са загубили културно-просветната си значимост.

Читалище "Просвета" е основано през 1888 год. и разполага с библиотека с фонд от над 60 258 единици и над 1000 читатели. Читалищният театър е със 108 годишна история и многобройни национални и балкански награди през последните 6 години. Към читалището има мажоретен състав и школа за характерни танци, студии "Детски театър" и "Художествено слово", клуб по състезателни танци, клуб "Краезнание", клуб по евроинтеграция и други. Читалището е основен изпълнител и организатор на общинската културна програма.

Читалище "Светлина" е основано през 1939 год., разполага с библиотека с фонд 23 000 единици и с над 450 читатели. Към читалището има интернет център, създаден по програма "Читалища", детски куклен театър, скаутски клуб, музикална школа - акордеон и пиано, школа "Изобразително изкуство", група изворен фолклор, езикови курсове.

Други културни институции на територията на общината са: Общински детски комплекс с танцов ансамбъл "Раковина", школа по изобразително изкуство, езикови школи, компютърен клуб и др; Общински музей и галерия; Общински духов оркестър "Поморие"; Културни сдружения - "Тракийско дружество" и българо-гръцко дружество; Хорови формации - "Прима" и "Анхиало", църковен хор; Клуб по спортни танци "Блясък"; Фондация "25 века - Поморие"; Фондация "Света Богородица - достойно естѣ"

Посоката за развитие на община Поморие е обвързването на културните традиции и туристическия продукт за нейното превръщане в примамлива дестинация за културен отдих и туризъм.

Една от възможностите за удължаване на туристическия сезон е и чрез обогатяване и разширяване на културния календар на общината. В община Поморие се провеждат престижни празници и фестивали, по-важните и емблематичните от които са: Национални поетични празници "Яворови дни", Национална седмица на морето - с програма показваща постиженията на поморийската творческа общност, Празници на виното "Море от вино" съвместно с "Феста уайн кампани" с програма за винаро-лозарските традиции и културата на виното на регион Поморие, Международен фестивал за православна музика "Св.Богородица-достойно естѣ", Фестивал на духовите оркестри и мажоретни състави "Ритъмът на морето" - една пищна и атрактивна прояви за гостите и жителите на Поморие, Международна детска изложба "Децата рисуват цветята, морето, света" -общински детски комплекс, Международен пленер - живопис "Светът е море" - с.Козирино, Международен фолклорен фестивал на балканските народи - гр. Ахелой.

2.15.3. Изводи

- Поради силно рестриктивния режим на опазване на археологическия паметник в зона Б или територията от гр. Поморие около подхода в града от Сл. Бряг, районът там е силно запуснат и неразвит. Осезаема е нуждата от актуална и работеща политика на Министерството на културата за раздвижване и разработване на тази зона. Като например замени или отчуждаване на имоти и реализиране на крайградски парк, паркинг, развлекателна зона и т.н.
- Режимът за опазване на артефактите силно ощетява собствениците на имоти там. Те не могат да реализират никакво строителство. Така се компрометира облика на гр. Поморие като туристическа, балнеоложка и черноморска дестинация.

- След многобройните разкопки на територията на града, в зона А, се установява липса на каквито и да е находки, това изисква редуциране и актуализиране на зоната и зоните въобще. Процедурата по обследване на терена е бавна, затруднява реализирането на инвестиционните намерения на възложителите във времето, освен че ги натоварва финансово.
- Проблем е недостатъчната финансова обезпеченост за развитието на културата и поддържане на базата. Необходимо е да се търсят алтернативни финансови източници. Необходимо е осъществяване на довършителни и ремонтни дейности, обновяване и реконструкция на сградите на отделни културни институти с цел осигуряване на по-добри условия за работа и на по-качествени услуги за гражданите.
- Основен проблем е все още недостатъчната степен на социализиране и интегриране на наследството в съвременния живот в т.ч. и чрез развитието на туризма.
- Необходимо е компютъризиране и автоматизация на градските библиотеки и осигуряване на средства за нова литература с цел превръщането им в информационен център за населението
- Необходимо е провеждането на интегрирана местна политика насочена към опазването, съхраняването, развитието и управлението на културното наследство, в т. ч. съхранение, поддръжка и ремонт, реставрация и консервация на недвижимите и движимите културни ценности;
- Друг важен аспект е засилване на културната идентичност на района и интензифициране на културния обмен. Включването в оборот на културните ресурси на общината ще създаде мултипликационен ефект и в други сектори на местната икономика, в частност туризма.
- Необходимо е разработване и изпълнение на съвместни проекти между сродни културни организации, разширяване на международните културни контакти; активно рекламиране на културния календар на общината, чрез медиите, тур-оперторските фирми и рекламни материали, с цел превръщането на Поморие в летен фестивален град.
- Съчетани с морския рекреативен туризъм недвижимите културни ценности и културните прояви допринасят за разнообразяване на туристическия продукт, предлаган в община Поморие и за удължаване на активния летен туристически сезон.

2.15.4. Изисквания към ОУПО

При разработването на Общия устройствен план на община Поморие следва да се спазват следните изисквания:

- Да се създадат устройствени предпоставки за опазване, развитие и валоризиране на недвижимото културно наследство в единство с движимото и нематериалното културно наследство и тяхното популяризиране като ресурс за устойчиво развитие на общината.
- Да се направи оценка на обектите на недвижимото културно наследство по отношение на пространственото им разположение, типология, период на изграждане, степен на съхраненост, риск (антропогенни и природни фактори), достъпност, изграденост на туристическата инфраструктура, обозначеност, възможност за развитие и др.
- Да се изготви схема на недвижимите културни ценности, на която могат да се отразят и защитените територии по Закона за защитените територии (ЗЗТ), както и местата за провеждане на културни събития, исторически местности, мемориални обекти, култови места и др.

- Да се определят териториите с особена териториалноустройствена защита и териториите с режим на превантивна устройствена защита по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и Закона за културното наследство (ЗКН). Да се изготвят специфични правила и нормативи за устройство на този вид територии, с които да се определят техните устройствени режими, гарантиращи опазването на недвижимите културни ценности.
- Да се направи предложение за развитие на специфичната туристическа инфраструктура, обезпечаваща обектите на културното наследство: подходи, паркинги, велоалеи, пешеходни пътеки, други видове транспорт; обозначаване; посетителски и информационни центрове; инженерни мрежи и съоръжения (електроснабдяване, водоснабдяване, канализация, сметоизвозване) и др.
- Да се обвърже системата на недвижимото културно наследство с другите функционални системи, с цел създаване на условия за тяхното взаимно стимулиране за опазване и развитие.
- При определяне на територии за застрояване да се спазват изискванията за максимално съобразяване с традиционната за региона селищна структура и мащаб на архитектурната среда.
- Прокарването на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура да не засяга обектите на недвижимото културно наследство и да не пречи на тяхното експониране.

3. МЕТОДИКА ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО

3.1. Цел и задачи на ОУПО

С общия устройствен план на община Поморие (ОУПО) следва да се определят:

1. **общата структура на територията** и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части; местоположението и границите на урбанизираните територии, земеделските територии, горските територии, защитените територии, защитените зони, санитарно-охранителни зони на водоизточници, нарушените територии за възстановяване, водните течения и площи и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение;
2. **общият режим на устройство на всяка от териториите** по т.1, който включва най-общи цели, мерки и изисквания за тяхното опазване, използване, изграждане и развитие;
3. **извънурбанизираните територии** - изключителна държавна, публична държавна и публична общинска собственост, и режимът на тяхното устройство;
4. **разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура** и сервитутните им зони на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение;
5. **териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия** и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита;
6. **териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия** и естетическо оформяне, в т.ч. териториите за превантивна устройствена защита, съгласно чл.10, ал.3 от ЗУТ.
7. **териториите за специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната**, и прилежащите към тях забранени и сервитутни зони.
8. **мероприятията за опазване на околната среда, биологичното разнообразие, природните ресурси и културните ценности;**
9. **териториите и акваториите с ограничителни режими на устройство и застрояване (зони А и Б);**
10. **общият режим за използване на водните, горските, поземлените и рекреационните ресурси;**
11. **пределно допустимите рекреационни капацитети на курортните населени места и селищни образувания, курортите, курортните комплекси, ваканционните селища и вилните зони;**
12. **необходимите мероприятия за брегозащита, опазване, възстановяване и подобряване естетическите качества на териториите**, мерките за опазване и възстановяване на характера на ландшафта и на културните ценности;
13. **териториите и зоните, в които не се допуска ново строителство и разширяване на строителните граници на съществуващите урбанизирани територии;**
14. **териториите, които ще се устроят като крайбрежни паркове и градини;**
15. **изискванията за наблюдение, поддържане, контрол и отчитане на плана и критериите за изменения на ОУПО.**

Конкретно формулираните задачи на ОУПО в заданието следва да са ориентирани към осигуряване на необходимите устройствени условия за опазване на защитените територии по Закона за защитените територии, защитените зони по Закона за биологичното разнообразие и охранителните зони по ЗУЧК, и режимите за устройство на териториите:

1. **устройствено зониране, осигуряващо минимално разширение на вече урбанизираните територии**, попадащи в зони с природозащитен режим;
2. **устройствени зони със занижени застроителни показатели и други устройствени правила и изисквания, осигуряващи спазването на природозащитните режими и опазването на компонентите на околната среда като цяло;**
3. **въвеждане на режими за превантивна защита за части от територията, с действие до влизането в сила на планове за управление на природозащитни територии;**
4. **защита на ценните горски територии и включването на части от тях в зелената система на общината като озеленени територии за широко обществено ползване;**
5. **осигуряване на зелени паузи най-вече в крайбрежната част, с оглед съхраняване на пространствена непрекъснатост на природната среда и други.**

3.2. Етапи на изработване на ОУПО

Съгласно чл.17, ал.(2) от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове, **Общите устройствени планове на общини (ОУПО) се разработват в две фази – предварителен и окончателен проект.**

3.3. Обем и съдържание на ОУПО

3.3.1. Изисквания към проектната документация на предварителния ОУПО

Изискванията към проектната документация на предварителния ОУПО са дефинирани в Наредба №8. Съгласно чл.18 на тази наредба **предварителният проект на ОУПО съдържа текстови и графични материали.**

Текстовите материали се представят под формата на обяснителна записка, съдържаща резултатите от всички видове проучвания, извършени в процеса на изработване на плана. Записката се структурира в две части:

- **анализ на съществуващото положение**, който завършва с поставянето на актуална **диагноза на състоянието на урбанистичната система;**
- **прогноза за развитието на тази урбанистична система и на нейните отделни функционални и проблемни направления**, която се базира на установените потенциали на територията и на очакваното влияние на фактори със стимулиращо и задържащо въздействие. В резултат на това **се формулират основните урбанистични приоритети за развитие на територията на община Поморие.**

Текстовите материали към ОУПО, в частта за анализ на съществуващото положение (диагноза), съдържат раздели за:

1. **регионални проблеми**, в т.ч. пространствени, икономически, социални, културни, екологични, комуникационни и др.;

2. **социално-икономически условия и проблеми:**

- **демография**, в т.ч. брой, еволюция на развитие, структура (полова, възрастова, социална), тенденции на развитие;
- **структура на заетостта**, в т.ч. отрасли, сектори на дейност, социална и професионална категоризация, тенденции на развитие;
- **икономическа база**, в т.ч. отрасли (промишленост, селско и горско стопанство, туризъм, строителство, транспорт, енергетика и др.), структура на собствеността, ефективност, регионални характеристики;
- **райони със специфични проблеми.**

3. териториални проучвания: релеф, климат, геология и хидрология, флора, фауна, поземлен ресурс по територии (урбанизирани територии - населени места и селищни образувания, земеделски територии, горски територии, защитени територии и защитени зони, защитени територии за опазване на културното наследство, нарушени територии, територии, заети от води и водни обекти, територии на транспорта), структура на собствеността (държавна собственост – изключителна, публична и частна, общинска собственост – публична и частна, частна собственост);

4. обитаване: количествено и качествено състояние на жилищния фонд, структура на собствеността (държавна, общинска и частна собственост), видове (типове) пространствени структури на обитаване, технико-икономически характеристики на видовете (типовете) обитаване, градска динамика;

5. здравеопазване: териториално разположение на мрежата от обекти, видове лечебни заведения по нива на обслужване (доболнична и болнична помощ, центрове за спешна медицинска помощ, диспансери, рехабилитационни центрове и др.), собственост;

6. образование: териториално разположение на обектите, образователни равнища, собственост;

7. култура, включително обекти на недвижимото културно наследство: териториално разположение, значимост, собственост;

8. техническа инфраструктура: трасета и съоръжения, технически параметри на различните мрежи (електроснабдителна, водоснабдителна, канализационна, електронна съобщителна и други мрежи), пътна мрежа (класификация, състояние), големи структурни обекти (автогари), радио- и телевизионно покритие на територията на общината, покритие с други комуникационни системи, пречистване на отпадъчните води, събиране и третиране на отпадъците, депа за отпадъци;

9. отдих и туризъм: обекти, значимост, собственост, влияние в общото икономическо развитие.

Текстовите материали към ОУПО, в частта прогноза, съдържат раздели за:

1. социално-икономическо развитие (прогноза за): демографско развитие (песимистичен, оптимистичен и реалистичен вариант), икономическо развитие (промишленост, селско и горско стопанство, транспорт, строителство, туризъм и др.), развитие на социалната база (образование, здравеопазване, култура, комунални дейности), определени приоритети за реализация;

2. пространствено развитие: основно предназначение на териториите, режими на устройство и параметри за натоварването им, развитие на урбанизираните територии и на техническата инфраструктура;

3. правила и нормативи за прилагане на ОУПО, които включват условията, при които може да се изменя планът, задължителните изисквания към подробните устройствени планове (ПУП), допустимите натоварвания на териториите и др.

Текстовите материали се окомплектоват в папки формат А4 или А3 и съдържат следните задължителни елементи:

1. Титулна страница, на която се отразяват:

- видът на плана – общ устройствен план (предварителен проект);
- обектът на планиране – община Поморие;
- изпълнителят – физическо или юридическо лице;
- възложителят;
- главният проектант – квалификационна степен, име, презиме, фамилия, номер на документа за правоспособност, подпис;
- трите имена на лицето, представляващо и/или управляващо юридическото лице, извършило проектирането.

2. **Втора (вътрешна) страница**, на която се представя списък на авторския колектив, участвал в изработването на ОУП на общината – проектанти, сътрудници, консултанти и технически лица. Препоръчва се срещу името на всеки член на авторския екип да се посочи конкретното му участие, съобразно точките и подточките от съдържанието на текстовите и графичните документи.

3. **Трета страница**, на която се посочва съдържанието на текстовия и графичния материал.

Обемът на текстовите материали не се ограничава, както и приложените към него допълнителни таблици, фигури и схеми.

Графичните материали към ОУПО илюстрират посочените текстови материали и биват два вида – **основни и допълнителни**.

Основните графични материали са задължителни, а допълнителните графични материали се изготвят по преценка на разработващия плана колектив.

Основните графични материали на предварителния проект за ОУПО съдържат:

1. **Опорен план на община Поморие – актуализация (М 1:25 000)**. Този чертеж се изготвя само в случаите, когато в периода между разработването на настоящото задание и предварителния проект за ОУПО са настъпили съществени промени в социално-икономическите, политическите или други значими за развитието на общината условия, които налагат актуализация на предоставения със Заданието Опорен план. Ако такава актуализация не е необходима, се пристъпва директно към изпълнението на следващата точка.

2. **Общ устройствен план на община Поморие (М 1:25 000)**, изработен върху и в мащаба на Опорния план, в който се отразяват бъдещото развитие и устройството на териториите, включващо:

- режим за устройство и строителните граници на урбанизираните територии: населени места, групови и единични недвижими културни ценности, промишлени комплекси и други селищни образувания;
- земеделски територии;
- горски територии;
- територии със специфични характеристики (резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове, защитени местности, защитени зони, защитени територии за опазване на културното наследство, гробищни паркове, минерални извори, калонаходища, обекти на сигурността и отбраната и др.);
- нарушени територии (рудници, кариери, насипища, свлачища, срутища, мочурища, депа за отпадъци и др.) за етапно възстановяване и рекултивация;
- водни площи и течения – реки, езера, язовири, напоителни и отводнителни канали;
- елементи на транспортната техническа инфраструктура – пътна мрежа по класове, автогари;
- елементи на другата техническа инфраструктура – електропроводи, електронни съобщителни мрежи, водопроводи, канализационни колектори, и съоръженията към тях (електрически подстанции, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, понижителни и разпределителни станции и др.);
- устройствено зониране, осигуряващо минимално разширение на вече урбанизираните територии, попадащи в зони с природозащитен режим;
- устройствени зони със занижени застроителни показатели и други устройствени правила и изисквания, осигуряващи спазването на природозащитните режими и опазването на компонентите на околната среда като цяло;
- въвеждане на режими за превантивна защита за части от територията, с действие до влизането в сила на планове за управление на природозащитени територии;

- защита на ценните горски територии и включването на части от тях в зелената система на общината като озеленени територии за широко обществено ползване;
- осигуряване на зелени паузи най-вече в крайбрежната част, с оглед съхраняване на пространствена непрекъснатост на природната среда и други.

3. **Схема на селищната структура в община Поморие (М 1:50 000)**, в която да е изяснена йерархизацията на населените места в селищната мрежа и взаимовръзките между отделните селищни единици.

4. **Схеми на транспортната мрежа и другите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура на територията на община Поморие:**

- Схема на транспортната мрежа (М 1:50 000);
- Схема на водоснабдяването и канализацията (М 1:50 000);
- Схема на електроснабдяването (М 1:50 000);
- Сборна схема на техническата инфраструктура (М 1:50 000).
- Схема на акваторията, в която да се отразят съществуващите и новопредвидени пристанища и пристанищни съоръжения, както и други съоръжения или обекти, свързани с туристическата функция на крайбрежието и развитието на рибарството и аквакултурите (М 1:50 000).

5. **Схема на защитените територии и защитените зони в община Поморие (М 1:50 000)**, по смисъла на Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и Закона за културното наследство.

Основните графични материали се изработват съгласно Приложение №1 и Приложение №2 към Наредба №8 и следва да съдържат следните допълнителни задължителни елементи:

1. Вид и териториален обхват на плана, мащаб, фаза на проектиране (надписите се поместват в дясната или лявата част на чертежа, по изключение и на друго подходящо в композиционно отношение място).

2. Географски посоки и данни за ветровия режим.

3. Таблица с информация за: изпълнителя, възложителя, вида на плана, фазата и мащаба на проекта, датата на завършване на проекта, проектантите – с тяхната специалност, име, фамилия и подпис (таблицата се нанася в долния десен ъгъл на всеки задължителен графичен материал).

4. Друга допълнителна графична информация: таблици, легенди за изразните средства, текстовите описания, разрези, силуети и др. (тези елементи се разполагат в свободните полета на чертежа и се композират по преценка на водещия проектант).

Основните графични материали се представят на хартия или на друг недеформируем материал, позволяващи тяхното многократно използване, и в цифров вид върху технически носител.

Допълнителните графични материали към ОУПО съдържат: карти, схеми, графики, фотоси и други материали, които се разработват и представят по преценка на разработващия екип в избран от авторите обем и графичен вид. Те нямат задължителен характер.

Съгласно чл.18, ал.(8) от Наредба №8 с Общия устройствен план на община (ОУПО) се разработва и екологичната оценка, която е неразделна част от плана. Обхватът и съдържанието на екологичната оценка се определят по реда и при условията на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

3.3.2. Изисквания към проектната документация на окончателния ОУПО

Окончателният проект на ОУПО съдържа текстовите и графичните материали на предварителния проект, коригирани и допълнени съобразно решенията на експертните съвети, проведените обществени обсъждания и становищата на заинтересуваните централни и териториални администрации.

Текстовите материали към предварителния проект на ОУПО се допълват с доклад за изпълнение на препоръките. Към финалните документи се изработва и съкратен доклад на обяснителната записка в обем 35 - 50 страници текст и 5 - 8 схеми формат А4 или А3.

Графичните материали към окончателния проект на ОУПО, към които има препоръки и бележки, се изработват наново.

Правилата и нормативите за прилагане на ОУПО следва да са раздел от предварителния проект (чл. 18, ал. 3, т. 4 от Наредба № 8 от 14 юни 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените планове).

3.4. Срокове за изработване на ОУПО

Ефективното работно време за изготвяне на ОУПО се определя от Възложителя – община Поморие, като общо за изработването на двата етапа са необходими приблизително 16 календарни месеца, разпределени по фази, както следва:

- **предварителен ОУПО** – около 12 календарни месеца;
- **окончателен ОУПО** – около 4 календарни месеца.

Експертните и обществените обсъждания се извършват в два цикъла – по един цикъл съответно за съгласуването и одобряването на предварителния и окончателния проект за ОУПО. Времето, необходимо за тяхното провеждане, както и времето необходимо за работата на техническата комисия, не се включват в ефективното работно време.

3.5. Авторски колектив

Авторският колектив за изготвяне на ОУПО се определя след провеждането на Конкурс за избор на Изпълнител по Закона за обществените поръчки (ЗОП). Спечелилият конкурса колектив сключва договор с община Поморие за изработване на ОУПО (предварителен и окончателен проект).

Този авторски колектив следва да бъде формиран от набор от специалисти – проектанتي, сътрудници, консултанти и технически лица.

Проектантите следва да бъдат утвърдени в практиката експерти по основните професионални направления, залегнали в плана: архитекти, урбанисти, инженери – специалисти по отделните елементи на техническата инфраструктура (транспортна инфраструктура, електроснабдяване, водоснабдяване и канализация и т.н.), ландшафтни архитекти, геодезисти и други специалисти, съобразно спецификата на плана.

Сътрудниците следва да бъдат експерти по отделните функционални системи и проблемни направления, залегнали в плана като: географи, демографи, статистици, икономисти, социолози, еколози и други специалисти с необходимите компетенции в съответното проблемно направление.

Тези две групи експерти формират основното ядро на авторския колектив. Към него, по преценка на ръководителя на екипа, биха могли да се привлекат и съответните консултанти. Тяхното участие в процеса на изготвяне на плана е епизодично и е обвързано с разрешаването на конкретна проблемна зона.

За подпомагане на работата на експертите и консултантите се осигурява необходимия технически персонал, ангажиран с набирането, обработването, съхраняването, систематизирането и представянето на текстовата и графичната информация.

Професионалната квалификация и практическия опит на членовете на авторския екип (без техническия персонал) се доказва със следните документи:

- диплома за завършено висше образование по съответната специалност, образователно-квалификационна степен;
- свидетелство за научно звание (ако има такова);
- професионална автобиография;
- списък с участие в проекти в сферата на социално-икономическото развитие и устройственото планиране;
- референции за изпълнени проекти;
- други документи, доказващи професионалната квалификация и практическия опит в съответната сфера на компетенция на дадения специалист.

При изготвянето на финалната проектна документация, като задължителен елемент на текстовата част се прилага списък на авторския колектив, участвал в изработването на плана – проектантите, сътрудници, консултанти и технически лица. Препоръчва се срещу името на всеки член на авторския екип да се посочи конкретното му участие, съобразно точките и подточките от съдържанието на текстовите и графичните материали.

3.6. Процедирание на ОУПО

Възлагането на ОУП на Община Поморие следва да се извърши от министъра на регионалното развитие и благоустройството, или от кмета на общината след съгласуване с министъра на регионалното развитие и благоустройството, на основание чл.19 ал.2 от ЗУЧК. След издаване на акта за разрешаване изработването на ОУП, изработването и одобряването на Общ устройствен план на община Поморие се процедира със следните административни мерки и организационни процедури:

- **Начало на процедурите по избор на изпълнител по Закона за обществените поръчки и финансовото осигуряване на изработването на ОУП;**
- **Възлагане на изработването на ОУП на избрания изпълнител.** Осигуряване на необходимата информация и съдействие от службите на общинската администрация, експлоатационните предприятия, заинтересованите централни и териториални администрации и др.;
- **Заповед на кмета на общината (или Решение на Общинския съвет) за въвеждане на временни административни мерки по ограничаване на строителството на територията на община Поморие до приемане на ОУП, когато и където това е необходимо, по преценка на авторския колектив разработващ плана.**
- **Заповед на кмета на община Поморие за режим на служебната тайна от момента на стартиране на работата по разработвана ОУП до обявяването на плана за обществено обсъждане;**
- **Проектно-проучвателни работи и изготвяне на подробен опорен план,** които се разглеждат от разширен състав на общинския експертен съвет на община Поморие и се дава становище;
- **Изготвяне на Предварителен проект** – координацията на процеса се осъществява от оправомощен служител и/или външен консултант на община Поморие. Изготвеният Предварителен проект се съгласува от общинския експертен съвет (ОЕС), който се произнася по предложеното решение, на чиято основа да се разработи Окончателния проект. Съгласуването със заинтересованите институции се провежда съгласно реда и процедурите, определени с действащите нормативни документи;
- **Изготвяне на Окончателен проект,** който се предлага за обществено обсъждане. Общественото обсъждане се съвместява и е част от процедурата за провеждане на консултации по екологичната оценка и/или оценката за съвместимост, които Възложителя организира и провежда по Закона за опазване на околната среда и/или

Закона за биологичното разнообразие. Възложителят съгласува проекта за ОУП със заинтересованите централни и териториални администрации, а при необходимост – и със специализираните контролни органи и експлоатационните дружества. Окончателният проект се разглежда от ОБЕСУТ и се дават препоръки или се приема.

- След съгласуването на проекта със съответните инстанции и допълване на техните препоръки и препоръките на ОБЕСУТ, ОУП се приема от Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика по предложение на съответния общински съвет и се одобряват със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, която се обнародва в "Държавен вестник". Заповедта за одобряване на плана е окончателна и не подлежи на обжалване.
- Кметът на общината представя за приемане от Общинския съвет ежегоден доклад за изпълнението на Общия устройствен план на общината и прави предложения за изменение на плана, ако такова се налага.

3.7. Изменение на ОУПО

Условията и реда за изменение на Общи устройствени планове на общини (ОУПО) са регламентирани в нормативната уредба – Раздел IV на Закона за устройство на територията.

Съгласно чл.134, ал.(1) влезлите в сила Общи устройствени планове могат да се изменят, когато:

- настъпят съществени промени в общественно-икономическите и устройствените условия, при които е бил съставен планът;
- възникнат нови държавни или общински нужди за обекти – собственост на държавата, на общините или на експлоатационните дружества;
- възникнат инвестиционни инициативи, които ще се реализират със средства, осигурени по международни договори или от държавния бюджет, както и от инвеститори, сертифицирани по реда на Закона за насърчаване на инвестициите;
- отпадне необходимостта от изграждане на сгради, мрежи и съоръжения за специални нужди на отбраната и сигурността на страната;
- се констатира явна фактическа грешка, имаща значение за предвижданията на плана.

Проектите за изменения на общите устройствени планове се изработват, съгласуват, обявяват, одобряват и влизат в сила при условията и по реда на Раздел III (виж т.3.4. „Процедиране на ОУПО“).

Съгласно чл.20а от Наредба №8 измененията на ОУПО се правят на сравнителен чертеж, съдържащ извадка от действащия план и изменението на плана в мащаба на действащия план. Със задание се определят необходимите обем и съдържание на проучванията и придружаващите схеми. Измененията на ОУПО съдържат сравнителна таблица за променените показатели. Върху действащия план се отбелязват по подходящ начин обхватът на изменението и данните за административния акт, с който е одобрено изменението. При повече изменения, водещи до неяснота и/или двусмислие, се изготвя копие на действащия план с отразените изменения и с описания на всички административни актове за първоначалния план и последвалите изменения.

Измененията на ОУПО се изработват на хартиен носител и в цифров вид върху технически носител.

3.8. Прилагане на ОУПО

3.8.1.1. Правила и нормативи за прилагане на ОУПО

Правилата и нормативите за прилагане на ОУПО са неразделна част от плана и се изготвят в съответствие с действащата нормативна уредба на страната. Правилата и нормативите за прилагане на ОУПО следва да са раздел от предварителния проект (чл. 18, ал. 3, т. 4 от Наредба № 8 от 14 юни 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените планове). В случаите, когато е налице необходимост от въвеждане на специален режим на устройство и контрол за дадени територии се изготвя и Раздел „Специфични правила и нормативи за прилагане на ОУПО”. Такива територии, съгласно Наредба №7, са: „територии или части от тях с особена териториалноустройствена защита и територии с режим на превантивна устройствена защита”. Тези два вида територии са ясно формулирани и описани в § 5, т.4 и т.5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ, според които:

- „територии с особена териториалноустройствена защита” са защитените територии за природозащита по Закона за защитените територии, за културно-историческа защита по Закона за културното наследство, други територии със специфична характеристика, чиито режими на устройство и контрол се уреждат в отделни закони (високопланинските и крайграничните територии, морското крайбрежие, територията на столицата и други), свлачищните територии, санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води – публична държавна собственост съгласно Закона за водите;
- „територии с режим на превантивна устройствена защита” са определени с концепции и схеми за пространствено развитие и с устройствени планове територии, които притежават висока природно-ландшафтна, екологическа и културна стойност, но не са обявени за защитени със специален закон.

Предвид наличието на множество територии в рамките на община Поморие, които отговарят на цитираната по-горе формулировка на ЗУТ, за прилагането на ОУПО в тези територии следва да се разработят „Специфични правила и нормативи”, които да отговарят на следните основни изисквания:

- да дефинират точно броя, вида, местоположението, границите и спецификата на териториите с особена териториалноустройствена защита и с режим на превантивна устройствена защита;
- да регламентират специфичен устройствен режим за всяка една от тези територии, отговарящ най-добре на нейната специфика и отразяващ изискванията, заложили в съответната заповед за нейното обявяване или план за управление (ако има такива);
- да параметрират допустимите дейности и ограничителните режими в тези територии, които да гарантират тяхното съхраняване и опазване;
- да предвидят средствата за контрол на прилагането на „специфичните правила и нормативи” и начините за осъществяване на предвижданията, залегнали в тях, както и органа, оторизиран да контролира тяхното спазване.

3.8.1.2. Механизъм за прилагане на ОУПО

С влизането в сила на Общия устройствен план на общината приключва процесът по устройствено планиране на територията.

За да се превърне обаче, тази устройствена разработка в реално работеща система за управление на урбанизационните процеси в общината, е необходимо нещо повече от наличие на Общ устройствен план. Необходимо е изработването на Рамкова програма за неговата

реализация. Тази програма следва да структурира и илюстрира заложените в ОУПО урбанистични намеси в отделните територии в ясна и логична схема за практическа реализация на идеите (фиг.2).

Рамковата програма за реализация на ОУПО следва да се диференцира на отделни структурни програми, съответстващи на различните функционални направления - обитаване, труд, отдих и туризъм, обществено обслужване, техническа инфраструктура и други специфични тематични направления, характерни за разглежданата територия (по преценка на разработващия колектив). За реализацията на всяка една структурна програма е необходимо изготвянето и реализирането на определен набор от инвестиционни проекти.

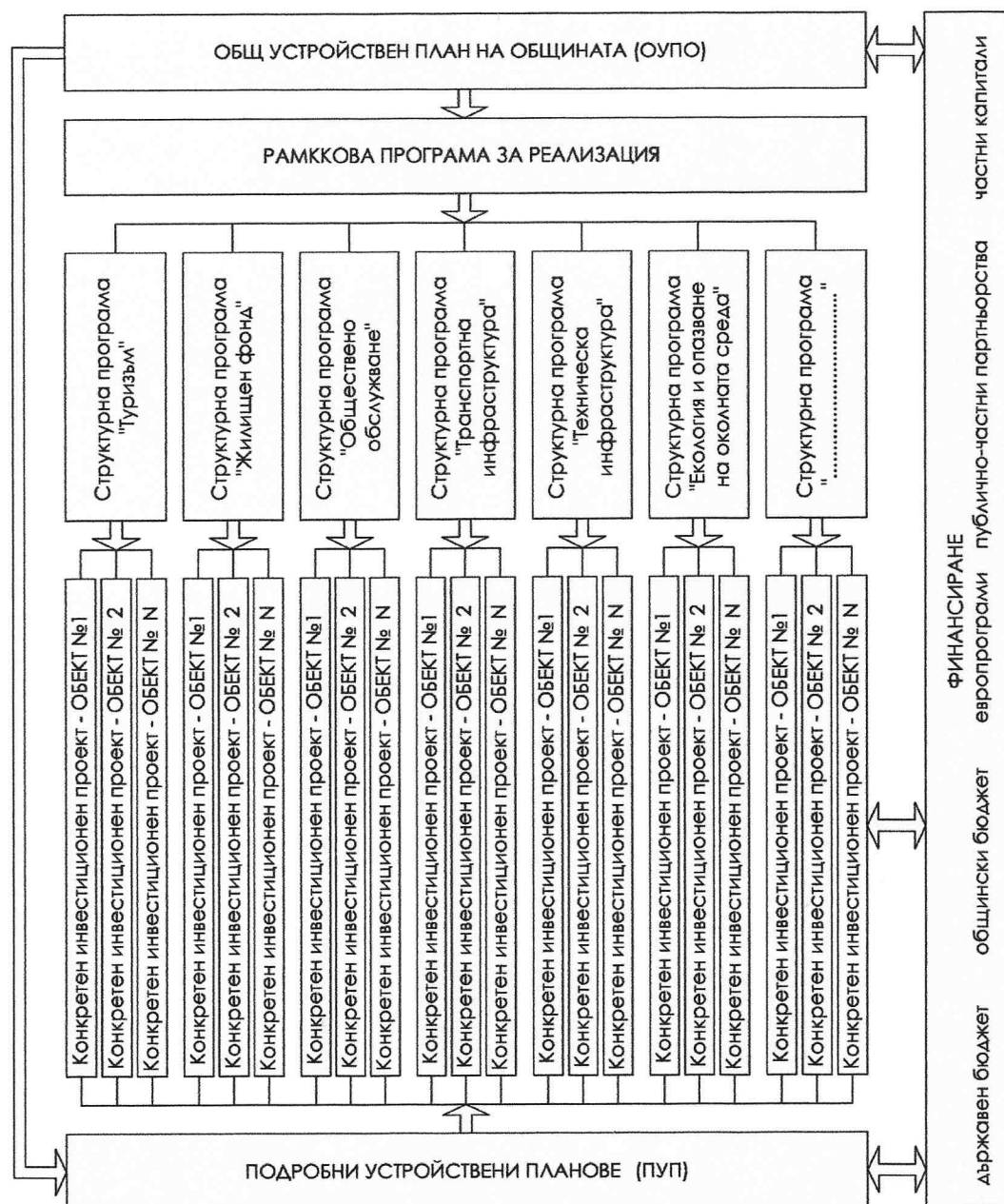
Конкретният брой и формулировка на отделните структурни програми и инвестиционни проекти зависи от спецификата и проблемите в разглежданата територия, но при всички случаи се запазва йерархичната връзка от общото към частното: Рамкова програма за реализация – Структурна програма – Конкретен инвестиционен проект.

Реализацията на всеки самостоятелен инвестиционен проект спомага за реализацията на цялостната структурна програма, а тя от своя страна има своя принос за реализацията на Общия устройствен план на общината.

За осъществяването на каквато и да било инвестиционна инициатива обаче, е необходимо да се разработи съответния набор от **Подробни устройствени планове (ПУП) за дадената територия.** Тези планове се изработват в съответствие с предвижданията на Общия устройствен план и целят да подпомогнат неговото пълноценно прилагане. За всеки отделен случай конкретната разновидност на ПУП (съгласно чл.110, ал.(1), т.1-5 от ЗУТ) се определя съобразно възникналите потребности.

За обезпечаване на етапите на устройствено планиране (ОУПО и ПУП), както и за реализация на отделните инвестиционни намерения е необходимо осигуряването на съответните финансови средства. Основните източници на финансиране могат да бъдат групирани по следния начин:

- средства от Държавния бюджет;
- средства от Общинския бюджет;
- средства от Оперативни програми на Европейските структурни фондове;
- средства от публично-частни партньорства;
- средства от частни лица;
- други източници на финансиране.

Фигура 37. Механизъм за прилагане на ОУПО

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общият устройствен план на община Поморие (ОУПО) следва да координира действията на всички структури, които имат отношение към устройството и развитието на разглежданата територия.

На първо място това са - **Общинският съвет, Кметът на община Поморие и Общинската администрация**, които провеждат политиката в устройственото планиране на общинско ниво.

Освен тях, в процеса на управление на урбанизационните процеси в общината се включват и **други структури на местното самоуправление и местната администрация, гражданите и неправителствените организации, бизнесът и частният сектор.**

При изработването на ОУПО следва да се осигурят необходимите условия за прилагането на интегриран подход за устойчиво социално-икономическо, пространствено и инфраструктурно развитие на общинската територия.

С оглед осигуряване на безпрепятственото и успешно прилагане на плана следва да се **разработи и Рамкова програма за неговата реализация.**

Подобна програма за реализация следва да бъде изготвяна за всеки следващ мандат от управлението на местната власт. По този начин органите на местното самоуправление и местната администрация се ангажират да изпълнят набор от конкретни цели и задачи, заложиени в ОУПО. Контролът върху прилагането на Програмата за реализация на ОУПО следва да се осъществява посредством представянето на ежегодни доклади за изпълнението на плана пред съответните оторизирани органи и гражданското общество.

Основна роля в този процес играе Кметът на общината. Тази теза е заложена и в нормативната уредба на страната. Съгласно чл.127, ал.(9) от ЗУТ „Кметът на общината представя за приемане от Общинския съвет ежегоден доклад за изпълнението на **Общия устройствен план на общината и прави предложения за изменение на плана, ако такова се налага.**”

Наличието на Програма за реализация на ОУПО гарантира успешното прилагане на плана през целия жизнен цикъл на прогнозния му хоризонт на действие.

5. ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

АГКК	Агенция по геодезия, картография и кадастър
АМ	Автомагистрала
АПИ	Агенция "Пътна Инфраструктура"
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГИС	Географски информационни системи
ДГС	Държавно горско стопанство
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДЛЯ	Дневна детска ясла
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДНСК	Дирекция национален строителен контрол
ДВОЛБ	Дом за възрастни с отделение за лежачо болни
ДСМГ	Дом за медико-социална грижа за деца
ДСХ	Дом за стари хора
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕС	Европейски съюз
ЗЗ	Защитена зона
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗМ	Защитена местност
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИСПА	Инструмент за структурни политики за предприєединяване
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МВР	Министерство на вътрешните работи
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
НЕМ	Националната екологична мрежа
НИНКН	Националният институт за недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКЦ	Недвижими културни ценности
НП	Национален парк
НСИ	Национален статистически институт

ОБУ	Общообразователно болнично училище
ОДГ	Общинска детска градина
ООН	Организация на обединените нации
ОП	Оперативна програма
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУ	Общообразователно училище
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПГ	Професионална гимназия
ПГЛП	Професионална гимназия по лека промишленост
ПЗ	Природна забележителност
ПРООН	Програма за развитие на организацията на обединените нации
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПЧП	Публично-частни партньорства
ПУП	Подробен устройствен план
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗОК	Регионална здравно-соигурителна каса
РИОКОЗ	Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РПМ	Републиканска пътна мрежа
РПС	Районна пътна служба
СБАЛНБ	Специализирана болница за активно лечение на нервни болести
СМР	Строително-монтажни работи
СОУ	Средно общообразователно училище
ТБС	Териториално бюро по статистика
ТГС	Транс-гранично сътрудничество
ТД на НАП	Териториална дирекция на националната агенция по приходите
ТЗ	Териториално звено
УО	Управляващ орган
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ЮИРП	Югоизточен район за планиране от ниво 2

6. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Законови документи

- Закон за устройство на територията;
- Закон за регионалното развитие;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за защитените територии;
- Закон за културното наследство;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за енергетиката;
- Закон за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Закон за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд;
- Закон за опазване на земеделските земи;
- Закон за туризма;
- Закон за административно-териториалното устройство на Р България;
- Закон за пътищата;
- Закон за устройство на Черноморското крайбрежие;
- други законови документи.

Подзаконови нормативни документи

- Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие;
- Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Правилник за прилагане на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд;
- Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи;
- Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове;
- Наредба №7 за хигиенни изисквания за здравна защита на селищната среда;
- Наредба №2 за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии;
- Заповед №РД-02-14-256/31.05.2004г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството за утвърждаване на категоризацията на общините в Република България (съгласно Приложение №1) и на категоризацията на населените места в Република България (съгласно Приложение №2);
- други подзаконови нормативни документи.

Общинска администрация - Поморие

- Национална концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 г.;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012 -2022 г. ;
- Регионален план за развитие на югоизточен район от ниво 2 2014 – 2020 г.;
- Стратегия за развитие на Черноморския регион;
- Областна стратегия за развитие на област Бургас – 2014 – 2020 г.;
- Общински план за развитие на община Поморие – 2014 – 2020 г.;
- Програма за развитие на туризма в община Поморие – 2016 – 2020 г.;
- други документи, имащи отношение към развитието на община Поморие.

Други източници на информация

- Национален статистически институт;
- Министерство на земеделието и храните;
- Национален институт за недвижимо културно наследство;
- Национална компания „Железопътна инфраструктура“;
- Регионална инспекция по околната среда и водите – Бургас;
- Областно пътно управление – Бургас;
- „Водоснабдяване, канализация и термални води“ ЕООД – Поморие;
- други източници на информация.